

"Az igazi világosság, amely minden emberre világít, megérkezően volt a világra. A világban volt, a világ általa támadt; de a világ nem ösmerte meg Őt. A sajátjába jött, de a sajátja nem fogadta Őt el. Akik befogadták, azoknak mind lehetőséget adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; azoknak, akik Annak Nevében hisznek, aki nem vérek keveredéséből, nem husnak akaratóból, sem férfi akaratóból, hanem Istentől született."

Vannak bolygók, melyeknek nincs "igazi világosságuk", hanem a napnak rájuk vetett fényével, visszavert fénnel ragyognak. Ilyen visszavert fénnel ragyogott János; azért mondja róla az evangélista, hogy nem ő volt az igazi világosság. Ő az igazi világosság fényét verte vissza, melyet ő látott s mely eljövően volt erre a világra; sőt már - titokban - itt is időzött. Isten kegyelméről rendszerint úgy beszélnek az emberek, hogy az bizonyos emberek tulajdona s a többieknek nincs benne részük. Ez tévedés! Isten kegyelmét minden ember tapasztalja, érzi, aki világosságot, erőt, életet kap Istentől, mert a gyilkos, a tolvaj és a házasságtörő; a hazug, a gyűlölet szítója s az Isten ellen lázadó még testben él és nem került a büntetés helyére; Isten kegyelme. A kegyelem fénye tehát minden emberre süt, nemcsak a kiválasztottakra. Isten felhozza napját s esőt ad jókra s gonoszokra egyaránt, úgyhogy jóságának minden ember részese. Isten mindent a Fiu által teremtett s mindent a Fiu keresztül tesz. Ő a kegyelem s minden kedvességét a Fiuon át mutatja meg: azért mondja János, az evangélista, hogy az Ige, aki ~~János~~ a benerítő János után evilágra jövően volt, "minden emberre világít". Isten jóságát mindenki érzi, csak nem mindenki ad hálát érte. Benerítő Jánosnak kijelentetett, hogy a Messiás már a világban van s be fogja magát mutatni a világnak. János tudta, hogy az, aki utána jön, annyival nagyobb nála, hogy ő még saruja szíj-ját megoldani sem méltó. Már odahaza, anyjától és apjától is hallott erről a titokzatos Érkezőről. Hogy János és Jézus gyermekkorukban vagy ifjúkorukban látták-e egymást s beszéltek-e egymással, miután közeli rokonok voltak, arról az Irás semmit sem mond. Bizonyos, hogy a nagy ünnepekben a templomban volt alkalom az ilyen találkozásra. De az is nagyon lehetséges, hogy Máriának nem volt módjában a hosszú utat Galileából Juda déli városáig, Juttáig megtenni s mikor a 12 éves Jézusteléször föl vitték a templomba, akkor János már a pusztaban volt s a két gyermek kikerülte egymást. Hogy azonban a Messsiás érkezőben van, azt János kijelentésben kapta Istentől Magától. Mikor János a megérkezést hirdette, az igazi világosság már "avilágban volt". János azt is tudta róla, hogy a világ általa lett; tehát a kijelentés többet közölt róla, mint amennyit szüleinek ajkáról az Érkezőről megtudhatott. Nehéz volna megmondani, hogy János mennyit tudott a Szentháromság titkából; de annyit mégis tudott, hogy a teremtés munkáját az Isten többértüen végezte; hogy titokzatos együtt- és összemunkálás eredménye a mindenség, mert csak ennek tudtával mondhatta: "a világ általa lett". Még ennél is többet tudott János! Tudta, hogy az Érkező bizonyos módon már eddig is kijelentette Magát a világnak; valami módon érintkezésbe lépett a világgal; különben nem mondhatta volna róla: "a világ nem ösmerte meg Őt". Már Ézsaiás, már az ótestamentumi próféták ösmerték ezt a fájdalmas meghasonlást és szóltak is róla kortarsaiknak. Mikor volt alkalmuk az embereknek az Igével való érintkezésbe úgy, hogy Őt felösmerehették ~~valaki~~ vagy föl nem ismerhették? Erre a kérdésre nem felelhetünk azzal a regényes elképzeléssel, hogy a Fiu már többször testet öltött, még mielőtt gyermekként megszületett volna; hogy Ő volt Jahve angyala, kiről az Ótestamentum szól, vagy az titokzatos negyedik, akit a három zsidó férfival a tüzes kenecében együtt látott a babiloni király és így tovább, mert az Isten

Fiának egy megtestesülése volt csak, a betlehemi. Jahve angyala angyal volt s nem a Szentháromság egyik tagja s ugyancsak angyal volt tartotta vissza a tűznek lángját, az oroszánokat stb. Mind ezek a lények alábrendelt, szolgál teendőket végeztek, Isten akaratának végrehajtói voltak, nem az Istenség maga. Ahhoz, hogy az angyalokat a Szentháromság egyik személyévé megtegyük, kell bizonyos tiszteletlenség az Istennel szemben, valami édeskés, pajtáskodó bizalmaskodás, mely Istent trónjáról levonja, Isten nevét hiába felveszi. Isten egyszer jött alá a földre, hogy az embereket közvetlen közelségébe engedje; de akkor az ember megfeszítette az Istent; akkor az Isten meg nem állott az emberi lét legalsó fokáig s a világtörténelem legnagyobb szenvedését viselte el, amilyent ember nem ösmert és el nem hordozhat. Kevésbé jelentékeny szolgálatok elvégzésére Isten angyalokat használ s nem Omega száll alá. Jézus földi jelenvalóságának nagy jelentőségét csökkenté, ha a Fiut többször szolgál szerepben jelentetjük meg a földön.

Annyira nagy, annyira egyedülálló, annyira lehetetlennek látszó volt az, hogy az Ige, Isten kimetszett képmása, kivel az Atya egy, megjelenjék a földön, hogy Isten a Fiu testi eljövételének bejelentésére a próféták hosszú sora után külön futást küldött az emberekhez s ez volt Keresztelő János. Annyira nem várt, annyira elképzelhetetlen, annyira lehetetlennek látszó volt az Istennek emberré válása, hogy az emberek nem ismerték fel a Fiuban az Istent és csalónak gondolták. Pedig a Fiu természete és a teremtett világ természete között azonos-ságnak kellett lennie, mert hiszen a teremtés a Fiun keresztül jött létre, tehát a Fiu természetéből kapott valamit.

Mi ez az azonosság a Fiu és a teremtés között? Az Isten Arca és az Istenhez való hasonlóság, melyet a Fiu úgy visel, mint a szó viseli a gondolat arcát s melyet a teremtés átvett a Fiutól. Isten Arca alatt az öntudatos lelket kell érteni, mely külön és meg nem ismétlődő birodalom minden egyes lélekben, aki ezt az arcot, azaz a személyiséget megkapta a Teremtőtől. Sátán nem tűri a személyiséget, mert mindenre féltékeny s azért minden különállóságot szét igyekszik rombolni. Sátán csak gépeket, automatákat tűr birodalmában, melyek egyéniség nélkül ismétlik, amit a világ zsarnok ura nekik gondolni s akarni enged. Isten minden önálló személyben, ki szabadon áll Melléje, dicsőségét megismétlődni látja; Sátán nem bírja s nem tűri az önállóságot. Az Istenhez való hasonlóság az igazságosság, mely minden más teremtménynek meherjéje a magáét s nem igyekszik a többi, a másik rovására terjeszkenni, megnagyobbodni, mivel ami a másiké, az Isten országában uralkodó szeretet segítő munkássága révén az enyém is. Isten a Fiu által teremtett, azaz mindenbe a Fiu viszont-szeretetét helyezte bele az Atya iánt, azt az első szeretetet, mely ezt a világot teremtette. Sátán sért jött ebbe a világba, hogy mindenkinek figyelmét saját maga felé fordítsa s azáltal, hogy mindenki csak magának dolgozik, csak magáról gondoskodik, szétrombolja a teremtésben a Teremtőtől beléültetett szeretetet. Az önzés az oka, hogy a világ nem ösmerte fel Alkotóját, a Szeretetet s azt, amikor emberré lett, hogy az elveszített Magához visszafordítsa, mint tőle idegent s meg nem értettet, kivetette ebből a világból. Pedig Ő a "sajátjába" jött, mert Ő teremtette. Ami övé volt, nem fogadta Őt el, mert tehernek érezte a Szeretet törvényét, melyet a földre szállt Fiu lényében megérezett. A világon az önzés és gyűlölet uralkodott s azért a Szeretet sértette a gyűlölet gonosz szemét. Ezért nem fogadhatta be az önző világ a Fiut, az Igét, aki a szeretet volt, a Magát teremtményeiért odaadó isteni természet kimetszett bélyege.

Azonban mégis akadtak egyesek, akik ráösmertek arra, hogy a szeretet az elfelejtett, igazi lényük s akiknek szívében megszólalt a bűnbánat amiatt, hogy a szeretetet elfelejtették, megtagadták. Ezek, mint elvadult, tékozló fiak, vissza akarták térni az atyai házba. A megtérni, visszatérni, eszüket megváltoztatni akaróknak Isten hatalmat adott arra, hogy visszatérjenek, hogy az atyai házba gyermekeként vonuljanak be újra s ott a gyermek bizalmával közeledjenek az Atyához.

A 13. vers a rendelkezésünkre álló görög szövegekben többes számban említi az Istentől szülöttet s így a visszatérőkre vonatkozik, kiket új, szellemi rokonság fűz össze, melyet a testi születés /vérek keveredése, hus, férfi akarata/ létre hozni képes. A legrégebb görög szövegeknél is régebbi Itala nevű latin fordítás, melynek ezt a helyét Tertullianától ismerjük, oly változatot közöl, amely egyesszámban említi az Istentől szülöttet és ez csak a Fiu, a z isteni Ige lehet. Sokkal valószínűbb a a könyveszetbe beillőbb az Itala szövege; ezért azt fogadom el helyes és régi, eredeti szövegnek. Jézus nem "vérek", azaz férfi és női vér keveredéséből, egyesüléséből született; csak anyja volt ember. Jézus nem a hus, azaz a bűn és anyagisztelet által megromlott ember akaratából született, mert az ember magához hasonló "hus" akart uralkodni maga fölé, nem az Isten Piát. Jézus nem a férfi akaratából született, ki az asszonyt kereste, hanem az elveszett emberi lelket kereső szellem-Isten akaratából. Jézus születése a Szellem diadala volt a bűntől elhódított anyagi világon. Akik Benne a szellemi világ fensőbbiségét, az elhagyott paradicsomot, a megtagadott s elfelejtett ősi otthon felismerték s újra megkívánták; akik magukat Rája bírták, hogy az elvesztett Paradicsomba visszavigye őket, azok hatalmat kaptak arra, hogy elvesztett természetüket visszanyerjék.

"A következő napon János künn állott és tanítványai közül kettő. Miután rátekintett az arra járkáló Jézusra, így szólt: Ni, az Isten Báránya! A két tanítvány meghallotta, hogy mit mond és utána mentek Jézusnak. Jézus meg hátrafordult, s ahogy meglátta, hogy utána mennek, megkérdezte tőlük: Mit kerestek? - Rabbi - felelték azok, s e szó azt jelenti: tanító - hol szállottál meg? - Jőjjetek és lássátok meg! - mondotta nekik. Elmentek hát és meglátták, hol szállott meg és aznap ott maradtak nála. Mintegy tíz óra volt."

János, az evangélista, mindjárt közöl egy példát is arra, hogy János, a bemerítő, mikép érte el célját, hogy a Messiés utkészítője legyen. Mielőtt a nagy vendég jön, az utkészítő talán hetekig ott dolgozik az uton; de ha munkája elkészült, s az uton jön a vendég, az utkészítőt többé nem lehet látni. Mikor a tömeg várja a királyt, az utkészítő után többé senki sem érdeklődik. János a hozzá kigyűlő tömegben készítette az utat az emberi lelkekben, s boldog volt, hogy az embereket nem ő érdekelte, hanem a jönni készülő Király. Két tanítványával együtt állott ott a térségen, melyre hallgatói össze szoktak gyűlni; az egyik tanítvány nevét később közli az evangélista, az Simon testvére volt, a szelid, csendes András. A másik tanítvány nevét elhallgatja az evangélista; ez nem lehetett más, mint maga a szerény szerző. András és János nemcsak egy város lakói voltak, nemcsak egy mesterségen, hanem társak is voltak az üzletben; bizonyára még ennél is többek: barátok. Együtt mentek ki Jánost hallgatni, tehát együtt keresték Istent. A mély szívű heves János jól össze illett a kicsinyeket szerető, nyugodtan szemlélődő Andrással. Az elhatározás is egyszerre született meg bennük. Amikor megértették János ujjmutatását, akármennyire is hálásak voltak János iránt, követték János intését és keresték a többet; a prófétát otthagyták és mentek a beteljesülés után. Itt nem ember iránt való hűség döntött, hanem az Istenhez való hűség. Hisz János nem azért jött, hogy magához kösse az embereket, hanem Ahhoz, akinek ő csak az utját készítette. A Király jött és az utkészítő félreállott. Az utkészítő épen úgy tudta, hogy itt minden Istenért történik, mint tudják azok, akiknek lelkében az ut készült el. Nem maradhattak a készületnél, át kellett menniök Ahhoz, akinek az ut készült. János is, két tanítványa is egyaránt a Messiást várták. Nehéz kérdés, hogy János miért nem ment két tanítványával együtt. Neki helyén kellett maradni, hogy más lelkekben is készítse az utat. Legalább ezzel magyarázta meg magának, hogy ő maradt.

Jézus nemcsak a láb dobogásáról, a kavics ropogásáról tudta meg, hogy valaki követi; hanem szíve mutatta meg Neki, melyben szelleme adta meg a jelzést, mint ahogy megérezte a vérfolyásos asszony érintését is. Hátra fordult, hogy megkeresse azokat, akik őt keresték. Isten keresése és a mi keresésünk találkozni szokott. - Mit kerestek? - kérdezte úgy, ahogy az emmausi tanítványoknak azt mutatta, hogy tovább akar menni. Tudta, mit keresnek; de aki Istent akarja, annak ki kell mondania ezt az akarást. A két tanítvány, kik Jánoson át most már a Mester tanítványságát keresték, nem azt mondta: Téged keresünk! Hiszen már megtalálták őt! Nem kértek engedelmet rá, hogy Vele lehessenek; hát miért jött volna a Messiás, ha nem azért, hogy népével együtt lehessen?! Tudták, hogy a Messiás elfogadja őket, mert Rája vártak. Azt kérdezték hát: Hol szállottál meg? Hova menjünk, hogy Veled tölthessük ezt a napot? Bemerítő János ugyan nem Messiásként jelölte meg Jézust, hanem az Isten Bárányának mondotta őt, s ezt a nevetők nem egészen értették még ekkor; de tudták azt, hogy Jézus az Eljövendő, akit az egész Izrael vár. Lehettek a meggyőződésben később kétségek, kutatások; de ebben a pillanatban csak a megtalálás érzése foglalta el a szívüket. Ha megtalálták, akit kerestek, akkor itt szerénykedésnek helye többé nem le-

hetett: lefoglalták maguknak, élvezni akarták, akit Isten küldött nekik. Azért csak az érdekelte őket: hol lakik Jézus? Bizonytalanok és tudatlanok voltak sok dologban még; azt sem tudták, hova fogja vezetni őket. Az, akit megtaláltak; de azt tudták, hogy Rája kell bízniok magukat. Ebben a tudatlanságukban úgy szólították Őt, amint akkor az Istenhez vezető tanítókat megszólítani szokás volt: Rabbinak, ami magyar nyelven olyasmint jelent, mint a mai "főúr" elnevezés; ezért fordítja az evangélista az evangélista a rabbi szót didaskalossá, magyarul tanítóval. A felnőttek tanítóját, a plébánost ma is főúrnak cimezzük. A címre és hes emberek szívesen fogadták az ilyen kitüntető megszólításokat, s elfogadták azokat akkor is, ma is. A kérdésre: hol szállottál meg? Jézus ezzel felel: "Jőjjetek, lássátok meg!", ami igen szíves és közvetlen válasz volt, mert nemcsak a hívás volt benne /jőjjetek/, hanem az ígéret is, hogy látni fogják, amiért Utána indultak. A két tanítvány nem kérte magát, hanem örömmel mentek Jézussal együtt, s aznap ott is maradtak Nála. Az elindulás 10 órakor volt, mai időszámításunk szerint kb. du. 4 órakor, miután az órákat reggeltől számították. Jézus órákon át foglalkozott első két tanítványával, s azok örömmel hallgatták. Gyorsan jöttek aztán új tanítványok.

János 1: 40-51

"Azok közül, akik János szavát hallották, Őt pedig követték, az egyik András volt. Ez először saját testvérét, Simont találja meg, s azt mondja neki: Megtaláltuk a Messiást! /Lefordítva: a Krisztust, Felkentet/. Elvezette őt Jézushoz. Mikor Jézus rátekintett, így szólt: Te vagy János fia, Simon? Kéféásznak fognak nevezni. /Ez lefordítva: Péter, Kőszikla/. Másnap Galileába akart elmenni és megtalálja Fülöpöt. - Kövess Engem! - mondja neki Jézus. Fülöp Betsajdából való volt, Andrásnak és Péternek a városából. Fülöp megtalálja Natanáélt és azt mondja neki: Megtaláltuk azt, akiről Mózes a törvényben és a próféták irtak, a Názáretből való József fiát, Jézust! Natanáél azt kérdezte tőle: Názáretből eredhet-e valami jó? - Jőjj és lásd meg! - felelte Fülöp. Jézus meglátta Natanáélt, amikor Hozzá ment és azt mondta róla: Lám ő igazán izráeli, benne nincs csalárdság! - Honnan ismeresz Te engem? - kérdezte Natanáél. - Mielőtt Fülöp hívott volna, láttalak a fügefa alatt! - felelte neki Jézus. Megszólalt Natanáél: Rabbi, Te az Isten Fia vagy! Te vagy Izrael királya! Jézus azt felelte rá neki: Híszesz, mert azt mondtam: láttalak a fügefa alatt? Ezeknél nagyobbakat fogsz majd látni! Majd így szól hozzá: Bizony, Bizony azt mondom nektek: megnyilva fogjátok látni az eget és Istennek angyalait föl- és alászállni az embernek Fiára!"

János evangélista részletesen leírja Jézus bemutatkozását és első tanítványaival való megismerkedését. Elhívásról még nincs szó, csak ígéretekről, melyeket együtt és külön-külön kapnak Jézus első ösmerősei. Akousantón para Joannou azt jelenti, hogy ott voltak János oldalán és ebből a közelségből, ebből a viszonyból kifolyólag ösmerkedtek meg Jézussal. A szó, melyet János mondott, oly tartalmu volt és oly hatalmas volt, hogy nemcsak futó elmélkedést keltett hallóiban, hanem azonnali, határozott tette serkentette őket: követték Jézust. Jézus elfogadta János bizonyágtételét és az első követeket, kik nem határozott, kifejezett hívás következtében, hanem benső vonzásra lettek követők. Ami most bennük tiszta, s eltökélt akaratnyilvánítás nélkül végbement, annak később tisztázódnia és elhatározássá érlelődnie kellett: "mindeneket elhagyva, s magukat megtagadva" kellett Jézus követőivé lenniök. A vonzás, melynek most engedelmessé váltak, a szent Szellemébresztgetése, égése volt az ő emberi szellemükben, tehát nemesebb szuggesztívó; de Jézus követése nem alapulhat szuggesztívón, mégha az a legnemesebb és legtisztább is, hanem csak önkéntes, szabad és elhatározásos, és ennek az elhatározásnak kellett még bennük megizmosodni. Ma azt a hibát szoktuk elkövetni, hogy mindjárt a lelkek első ébredését és vonzódását megtérésnek

és, Krisztus mellett való döntésnek szokták tekinteni, s a lelkektől olyasmit követelnek, amire az isteni vonzásnak ebben az állapotában még nem képesek. Olyasmi ez, mintha kisgyermektől erejét meghaladó munkát kívánnak: megbetegszik tőle a gyermek. Jézusnál követőinek ebben az állapotában a legnagyobb gyöngédséget látjuk irányukban; minden, amit kapnak, csupa édesség, gyermektápszor, de máris világos, határozott ígéret. Binostromlásnak, amire a mi evangélistáink hajlamosak, nyomát se, leljük itt; Jézusnál később sem nagyon; mi most Jézus ajkáról jó: gazdag ígéret, mely azonban az emberek hustermészetéhez legkevésbé sem igazodik, hanem tiszta, égi, szellemi. A tanítványok ennek a tiszta, égi levegőnek hatása alatt egyrészt boldognak érzik magukat, másrészt tele vannak friss, gyermeki lelkesüléssel, vágygal, hogy amit megtaláltak, másokkal megosszák. Tovább adják a hívást, amelyet ők kaptak; a bizonyoságtételt, melynek ők engedtek; de bizonyoságtételük még tapogatózó, bár abban, hogy amit találtak, az az igazi, semmi kétség vagy találgatás nincs szavukban. Az egész jelenet-csoporton szellemi tisztaság ömlik el, párosulva a gyermeki lélek üdeségével. Ami gyermeki, nem gyermekes; a lélek tiszta férfiusága és üde gyermeki volta nem zárják ki egymást: mindkét tulajdonságnak tiszta megnyilvánulásával találkozunk a történelemben. Mily férfias, határozott az első lépés, amellyel András és János elhagyják első szeretett mesterüket, Bemerítő Jánost és azonnal Jézus után indulnak! Natánáél ellenvetésével szemben mily tántoríthatatlan Fülöp tanuskodása, hogy Jézus az igazi, a valódi Messiás, és vitatkozás helyett jobb, ha Natánáél azonnal megy és maga kipróbálja az igazságot. Milyen kemény az ígéret, hogy Simonból kemény kőszikla lesz egykor, s ezt az ígéretet nevében előre viselheti, hogy az mindig figyelmeztesse őt az elérendő célra, még ha azt Isten valósítja is meg benne. Milyen kemény Natánáél ellenállása és milyen férfias azonnali megadása, amikor Jézus oly bizonyítékot szolgáltat, amelyre közönséges ember képtelen lett volna.

Férfiakhoz szabottak az ígérek, amelyeket sz első tanítványok kapnak. Simonnak nem lány, kellemes jövőt jövendő az Ur, hanem kőszikla-természetet, melynek nyilván hasonlóan kemény sorssal kell megküzdenie. Azt az ígéretet, melyet Fülöp a szent Szellem által tesz Natánáélnak, hogy meg fogja látni az igazságot, csak férfi ember tudja megbecsülni, s az Ur ígérete, hogy a már tapasztaltnál még nagyobb csodákat fognak látni tanítványai: hogy angyalokat fognak látni, kik egy magasabb égi fórumhoz járnak föl utasításokat kapni, s a földre visszaszállván, az ember Fiában fogják megtalálni azt a szent helyet, ahonnan munkásságukban kiindulhatnak, nem hagy semmi kétséget afelől, hogy a világtörténelem legnagyobb eseménvét fogják elhozni a következő napok. Az ég és föld össze fognak találkozni, s a rég elvesztett kapcsolat a teremtés két része között helyreáll. Az a pont, melyben ég és föld találkoznak, az embernek Fia. Nem gyermeki, játszi eseményekbe lépnek be a tanítványok, hanem a történelem legnagyobb szerű, legfelségesebb idejébe. Itt tehát nem gyermekes dolgokról van szó, mint ahogy az elvéhéd, egyházak hitoktatása és hittankönyvei gyermektörténeteket igyekeznek ezekből az eseményekből csinálni; hanem a történelem szivéről, amely a názáreti Jézus földi életében nyerte vissza a teremtővel való kapcsolatát, azt az oltó ágat, melyből az emberi nem ujjonnan születhetik. Am ha nem is gyermekesek ezek a jelenetek, mégis gyermeki, telve bújjal, könnyűséggel, sejtelmes felelőtlenséggel, mely a jelent élvezi, s a jövő borzalmas kifejlődéseit még nem gyanítja. Isten kimélő szeretete takarja le a jövőből mindazt, amit a tanítványok akkor még nem hordozhattak el. A gecsemáni angyalt, ki a gyötrődő Jézust megerősíti haláltusájában, még nem látjuk, csak a diadalmas, vig angyalsereget, mely megtalálta utját az ég és föld között. János bizonyoságtétele: "Ni az Istennek Báránya!" magában foglalja ugyana legnehezebbet, amit majd Jézusnak tőlünk emberektől el kell szenvednie, de ebből a nehézből a tanítványok alig éreznek valamit, hátuk nem görbed meg a nehéz jövő alatt, hanem vidám frissességgel követik Jézust, szállása iránt érdeklődve. Arról semmi sejtelmük nincs még, hogy egyszer széjjel fognak futni, hogy Jézust

ne kelljen követniök. Péter, aki akkor még csak Simon, nem sejtí, hogy ő, a kőszikla, hitvány maltörként fog összemorzsolódni, amikor valóra kellene váltania szavát: "Ha mindenki elhagy is, én nem!" Gyermeki, könnyed felelőtlenség lengi át ma még a levegőt, melyet nem tesz nehezzé a következő idő örvényeket felidézö vihára. Isten lassankint viszi bele övéit a halálíg való hűség próbáiba. Fülöpnek ma még elég a látás, melyel az Urat látja; még távol van a kétségek próbatüzétől, melyben Jézusnak kell őt figyelmeztetnie: "Aki engem lát, látja az Atyát!" Anyyira elég neki, amit lát, hogy Natanáélt épen azzal hívja Jézushoz: "Jöjj és lás!" Natanáélt még büntetés nélkül utasítja el magától, hogy Jézus a Messiás, hogy kételye az első gyermeki megdöbbenésnek adjon helyet, mely tulhamar, még megpróbálatlanul enged az első, igazat mondó benyomásnak; mert hiszen Péternek Cezárea Filippi országútján még egyszer, új felfedezésként kellett ezt a vallomást megtennie. Ugyanazt a felfedezést többször is lehet tenni a keresztyén élethen, de mindig nagyobb fényben és mindig elszigeteltebben a világ fejlődésétől; valamennyiszer mintha újat találna a felfedező.

Érdekes jelenség, hogy Péter itt még András mögött tűnik fel, mintha András volna vezetőbb egyéniség; de Jézus azonnal Péternek adja a kitüntetöbb ígérést. Péter, mint általában a súlyosabb egyéniségek, nehezebben és lassabban bontakozik ki. András azonban később is azok közé a tanítványok közé tartozott, akikre Jézus többet bízott, mégha a legbizalmasabb három közé nem is tartozott. Péter, ki most még visszavonultabb volt, később vezető tanítvánnyá lett és kőszikla természetének érvényesítésére az első ekklézsia harcaiban bőven volt alkalma. Élete végén Péter Pál missziói területén működött és annak felsőbbbségét elismerte. /V.ö.I. Pt.1,1;II.Pt.3,1516./Egy tanítványnak sem lehet egyszersmindenkorra biztosított elsőse a többi fölött; Isten hol egyik, hol másik eszközt veszi elő és hozzászoktatja szolgálait ahhoz, hogy az ő ügye földi emberek személyéhez kötve nincs.

Az első bizonyágtétel alakja ez volt: "Megtaláltuk a Messiást!" A görögösen írt Messiás szó jelentése ~~Görögül~~ görögül Christos. Mindkét szó jelentése: Felkent. Röviden e szóval nevezték a zsidó néptől várt, Dávidtól származó Királyt, kitől Izrael helyreállítását és az ígéretek teljesítését várták. Másik alakja volt a bizonyágtételnek: "Isten királysága /mennynek királysága/ elközeledett." A feltámadás után így mondták a bizonyás szavát: "Az Ur feltámadott!" Pál az athéniékek így hirdette a megtérést: "Isten kijelölt egy napot és egy bírót!" A lényeg ugyanaz: Jézusban van a szabadulás! Jézus személye a sziklavár, amelybe menekülnünk kell! Ez a valóság foglaltatik abban a felszólításban, melyet Jézus Fülöphöz intézett, kit bizonyágtévök mellözésével ő maga hív el: "Kövess Engemet!" Valószínű, hogy Jézus előbb is ösmerte Fülöpöt, ki, mint más halász-tanítványok is, nem Kapernaumból való volt, hanem az attól nem messze, a Jordánnak a Genezáret tóba való befolyásánál fekvő Betsajdából, szintén halász-városkából. Ez már elhívás volt, de nem "mindenek elhagyásával", mint Jézus később kívánta követőitől, hanem egyelőre csak sürűbb hallgatással a korábbi foglalkozás megtartása mellett. Jézus fokozatosan állítja be tanítványait az Isten királyságának szolgálatába. Részletesebben olvasunk Natanáélt elhívásáról, kit barátja, Fülöp hívott el a már ismert bizonyágtétellel: "Megtaláltuk a Megígértet!" Ugyanaz, mintha Messiást mondott volna. A változott forma utal Natanáélt írással való foglalkozására: ő az Írás alapján Messziás-váró volt; de a Messziás eljövételét ünnepélyesebb keretek között gondolta, mint a lenézett északi tartományból, Galileából. Jézus igen megtisztelte Natanáélt, ki később Bertalan névan lett apostollá; minden képzettsége mellett nem tartozott azonban Natanáélt a legtekintélyesebb tanítványok közé. Ennek oka az is lehetett, hogy Natanáélt inkább az ész, mint a hit embere volt és azért kevésbé használható. "Jöjj és lásd meg" a látás fontosságát emeli ki a vakon hívéssel szemben. Ez volt később Tamásnak is a legfőbb akadály. /Ján.20,26/ Jézus elébe megy és természete szerint bánik vele: előbb csodát tesz, amikor elárulja, hogy a fügefá mélyen lehajló, sátozt képező ágai alatt látta

x titkos gondolatait, melyek az érkező Messiással foglalkoztak; Natanáél a csoda által meggyőzeti magát. Jézus aztán a csodák folytatását igéri, azaz angyalok szereplését, kik a testi csodák végrehajtói Isten háztartásában. A csodák útja azonban nem a hit útja. Pétert nem a csodák vezették el arra, hogy Jézus Izráel királya és Istennek Fia. Ezért lett Péter a kőszikla, nem Natanáél. Péter hitt később, mikor az eget csukva voltak a föld felett.

- - - - -

János evangéliuma 2:23-3:13

"Mikor a pászka alkalomával fenn volt Jeruzsálemben az ünnepen, sokan bizták magukat az Ő nevére, ahogy azokat a jeleket látták, amelyeket tett. Maga Jézus azonban nem bizta Magát rájuk, mivel ősmerte mindnyájukat és mert nem volt arra szüksége, hogy valaki tanuskodjék valamely emberről, mert Ő Maga tudta, mi lakik az emberben. A farizeusok között volt egy ember, a neve Nikodémosz, főember a zsidóknál. Ez elment Hozzá éjszaka és megszólította: Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítónak; hiszen senki sem teheti meg ezeket a jeleket, melyeket Te teszesz, csak ha Isten van veled. Jézus azt felelte neki: Bizony, bizony, azt mondom neked: he valaki felülről nem születik, nem láthatja meg az Isten királyságát! - Hogyan születhetik az ember, ha vén? - kérdezte Tőle Nikodémosz. - Vajon bemehet-e anyja méhébe másodszorra, hogy születhessék? Jézus ezt felelte: Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik vízből és Szellemből, nem mehet be az Isten királyságába! Aminek születése husból van, hus az! Aminek születése a Szellemből való, szellem az! Ne csodáld, hogy azt mondtam neked: felülről kell születnetek! A Szellem oda fúj, ahova akar! Hallod a hangját, de nem tudod, honnan jó és hova megy; így van mindenkivel, akinek születése a Szellemből történt. Megszólalt Nikodémosz és megkérdezte: hogyan történhetnek meg ezek? - Te Izraelben tanító vagy és nem tudod ezeket? - kérdezte Jézus. - Bizony, bizony, azt mondom neked, hogy azt beszéljük, amit tudunk, s arról tanuskodunk, amit valaha láttunk; de tanuságtételünket nem fogadják el. Ha földieket szólтам nektek, s ti nem hiszitek, hogyan hiszitek majd el, ha mennyei dolgokat mondanék nektek?! Nincs a mennyben senki, aki fölment oda, csak aki a mennyből szállt alá előbb."

Jézus a tanítói fellépését követő pászka /husvét/ ünnepen, mely az időszámításunk szerinti 27. esztendőben lehetett, Jézus csodákat tett. E csodák, melyeket a nézők jeleknek fogtak fel, azaz Jézus messiási küldetésének bizonyítékként, bizonyára gyógyítások voltak, a szenvedő emberek megsegítései. Jézus nem fitogtatta képességét, hanem segítségére ment a szenvedőknek. Természetes, hogy a csodálatos gyógyulások nagy feltűnést keltettek és sokan hittek Jézusban, sokan hitték el, hogy Ő a megígért Messiás. A hit következménye volt, hogy rábizták magukat arra a csodálatos lényre, akinek ilyen hatalom adatott. A Nevében hittek, vagyis a Nevére bizták rá magukat; ez azt jelenti, hogy az a benyomás ragadta meg őket, amelyet Jézus lény hallgatóra gyakorolt, tehát inkább a hír fogta meg őket, a Jézusról alkotott értelmi képzet, mint a Jézussal való belső, rejtett közösség boldogító tapasztalása. Érzelmektől vitették magukat, nem a belátó szív döntéseitől. Éppen ezért Jézus nem hitt nekik, s nem bizta Magát rájuk. /A 23. és 24. versben egyaránt piszteüő áll, mely szó hívést, rábizást épügy jelent, mint megbizhatónak találást./ Jézus tudta, mily hamar elrepülnek az érzelmek, a hangulat képei; éppen ezért nem bizta rá magát olyan emberekre, kiknek hite azon alapult, hogy érzelmeiket valami tapasztalás megmozgatta; az Ur olyan emberekre bizta rá Magát, kiknek megtérése az Istenből való új születésen nyugodott; megtérésük is isteni ajándék volt, Isten új teremtése bennük. Jézus látta ezt az új születést az emberben, vagy látta annak hiányát, s így ahhoz, hogy egy embert próbaállónak, vagy próbanemállónak ítéljem, nem volt szüksége emberi bizonyágtételre; emberi tanuskodás nélkül is tudta, mert látta, mi lakik az emberben. Az Urnak erre a tudására mindjárt példát is említ az evangélista: Nikodémosz példáját, ki az Urhoz jó látszólagos hittel, látszólag az Urhoz térést mutatva: de Jézus viszatartja őt azzal az ítélettel, hogy hiányzik nála valami, t.i. az új születés, melyet felülről való születésnek nevez. Istennek az új teremtésnél midégy, hogy valaki milyen földi szülöktől származik, milyen körülmények közül jó elő, milyen tetteket vitt véghez eddigi

életében, bár mindez kétségtelenül befolyással van új földi életének alakulására. Nikodémosz farizeus szülőktől született, s ezért a Messiás-várás gyermekkori megfigyelései közé tartozott; szüleitől atvete azt és maga is várta a Messiást. Nem gondolta, hogy Annak megjelenése oly közel van. Nikodémosz továbbá főember volt, azaz a szüned-rionnak, a jeruzsálemi főtanácsnak tagjai közé tartozott, s ez nemcsak diszt adott neki, de bizonyos kötelezettségeket is. Az előkelő környezet főleg azt a kívánságot táplálja velünk szemben, hogy nem teesszünk olyant, ami a társaság megszokott medréből kitérít, hanem bizonyos előkelő tartózkodást tanúsítunk; s így, bár a farizeus párt forradalmi párt volt, annak előkelői tulzásoktól tartózkodtak mindaddig, amíg a párt a maga egészében nem mozdult. Jézusért nem mozdult meg a párt: Jézushoz állni tehát nem volt előkelő dolog; ezt Nikodémosz tudta jól, s azért ment hozzá éjjel. Lényegében szakított pártja nézetével, de külsőképen ezt nem volt hajlandó elárulni még. Épen a bizonyosságtételre való készség hiány mutatta, hogy Nikodémosz még nem ment át a felülről való születésen, mert akkor a felső érdek elnyomta volna benne az alsó érdekeltséget. De ha nem volt is felülről született, felébredtnek lehetett tartani. Szive egész figyelmével figyelt föl Jézusra és négy szemközt hajlandó is volt kétségtelen bizonyosságot is tenni. Maga az éjjeli látogatás már határozott bizonyosság volt amellet, hogy Nikodémosz keresi Jézus társaságát. Jézus még fenn imádkozott talán a háztetőn, mely lapos volt; vagy Nikodémosz előre bejelentette, jövetelét és Jézus várta őt; elég annak magyarázatára, hogy az Ur nem aludt. Mivel délen a fényből a homályba való átmenet rövidebb, az esteli órákban is sötétség uralkodott, s az esti óra is éjjelnek számított. A tett bizonyosságtétele mellett azonban ott volt a szavaknak még kétségtelenebb bizonyossága: "Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítónak!" Nikodémosz a rabbi szót használja megszólításul, mely nagyot, főurat jelent, s a tanítókat szólították e megtisztelő jelzéssel. Nikodémosz tehát óvatos: nem megy el addig, ameddig Nátánáél, nem tartja Jézust Isten fiának, Messiásnak, csak tanítónak; mivel azonban Jézus a szegényebb, alsó néposztályhoz tartozott, a főember részétől ez is nagy megtiszteltetés volt. Nikodémosz azok közé tartozott, kik legelőször adták meg az Urnak ezt a megtiszteltetést. De Nikodémosz még tovább megy, mint a megtisztelő rabbi név megadása: Jézus isteni küldetését is elősmeri, s ezt a csodajelekre alapozza, melyeket Jézus tett. A tanítók között voltak közönséges vállalkozók, kik magukat tették meg a nép tanítóiu, s voltak olyanok, kiknek Isten adott erre képesítést azzal, hogy a tett hatámat adta nekik. A zsidók között is voltak már ez időben varázslók, kik azzal dicsekedtek, hogy rejtett, titkos isteni erőket működésbe állítani. Nikodémosz istenfélő volt, s a pogány varázslást bizonyára elutasította magától; de az ilyen Jahve-félők is a babona elterjedt hatása alatt az isteni erőket a csodatevő rabbik hatalmában képzelték, s ilyen csodatevő rabbinak nézte Nikodémosz Jézust is, csak épen hogy Ő nem pogány varázslással, hanem istenfélőlemmel gyakorolja mesterségét. Jézus isteni fensőbbiségéről Nikodémosz ez időben nem tudott semmit sem; az csak később világosodott meg előtte. Eleinte tartotta azt a távolságot, mely az előkelő zsidó főembert az alacsonyorsutól, a nép fiától elválasztotta, s nem volt hajlandó akkora engedményt tenni, amennyire a néphez közelebb álló Natanáél volt képes. De ezen a méltóságon erős rést tört már az éjjeli látogatás: hogy maga kereste fel Jézust; hogy beszélgetni óhajtott vele, s tanácsát kikérni, s hogy éjjel tette ezt, s ezzel elérulta, hogy rendje tartózkodásán, ha titokban is, már túltette magát.

Nikodémosz kétségtelenül megállapította, hogy Isten van a názáreti Jézussal. Az még nem volt előtte tisztázva, hogy az isteni segítségnek ez a biztosítása mennyire függ az emberi képességtől, mely Isten szövetségesévé teheti, s az önkéntes, szabad isteni választástól, mely azt teszi szövetségesévé, akit akar, úgyhogy az em-

beri hatás, varázslatszerű Isten-befolyásolásnak semmi része a doz logban nem lehet. Mert sokan a varázslátszerű Istenre-hatást a menynevei szellem-Istennel szemben is lehetségesnek tartják, s ezért engednek tért a szertartásoknak, a pap különleges hatalmáról szóló tanításnak, a keresztség és urvacsora szakramentumszerű felfogásának. Nikodémosz épen a csodatavés okát, lehetőségét, s a képesség megszerzésének módját kutatta, mint később sokkal durvábbaj Simon mágus. Nikodémosz nem ígért pénzt a titokért, s ezért Jézus azonnal hozzákezdett, hogy a titokzatos erő mibenléte felől fölvilágosítsa. Jézus a csodajelenségek magyarázatát nem valamilyen emberi varázshatalomban látja, hanem Isten királyi uralkodásában, s azért utasítja Nikodémoszt arra, hogy Isten királyságába igyekezzen bejutni, mert Isten uralma alatt a szellemvilág az ember rendelkezése alá jut, ~~am~~ minden esetben azonban segít az emberen. Az Isten királyságába bejutás útját pedig egy új születésben jelöli meg, melyet felülről való születésnek nevez. Isten urrá, királlyá lesz rajtunk, s akkor csodálatos dolgok kezdenek történni rajtunk, s körülöttünk. Ezek a csodálatos események azonban nem állnak hatalmunkban, s nem függenek elhatározásunktól, s ebben különböznek a varázslástól, amely a hatalmat, s az irányítást az ember kezében akarja látni. A varázsló azzal dicsekszik, hogy ő irányítja az isteni erőket. Nikodémosz embernek, tanítónak nézi Jézust, s azért amit Róla mond, úgy kell tekinteni, mint az emberi befolyásról alkotott nézetet: "senki sem teheti azokat a jeleket, amelyek te teszed!" - tehát az ember hatalmán álmélkodik, nem az isteni segítség tényein. Nikodémosz szeme lenn van az emberi tehetség, s Jézus fölfelé irányítja tekintetét: "ha felülről nem születesz, nem láthatod meg", mikor Isten királysága a földre száll és itt tevékenykedik!"

Jézus az emberi hatalomról Isten hatalmára irányítja a főember figyelmét; de Nikodémosz nem tud a magasságba nézni, s nem tud az isteni hatalommal számolni. Jézus az Isten királyságába való bejutás feltételévé azt teszi, hogy az ember megegyezzen és pedig felülről születés. Aki egyszer teremtette az embert, s az élet útján elindította, másodszor is teremtheti, s új élet útján elindíthatja. De a hus-embernek lehetetlen az isteni lehetőségek birodalmában való időzés, és ezért Nikodémosz nem akar és nem tud az isteni lehetőségekhez felemelkedni, hanem csak az embervilágban akar időzni. "Hogyan születhetik az ember, ha végtől?"-kérdézi. Nikodémosz nem azzal számol, amit Isten tehet, hanem azzal, amit az ember; az ember nem szülheti magát ujonnan. De Jézus nem megy bele Nikodémosz óhajába, s nem akar az emberi lehetőségek mérlegelésével foglalkozni. Kisé változtatott alakban megismétli, amit előbb mondott: "Bizony, bizony, azt mondom, ha valaki nem születik vízből és Szellemből, nem mehet be az Isten királyságába!" A megismétlésnél Jézus nem az Isten királyságának meglátásáról beszél, ami akkor történik, amikor Isten királysága a földre száll, hanem az Isten királyságába való bemeneletről, ami csak akkor történik, ha az Isten királysága eljött a földre. Vajon, miután előbb meglátják az emberek Isten királyságát, csak azután döntenek afelől, hogy abba bemenjenek-é vagy nem? Ez nem lehet így, miután ha ujonnan és felülről nem születnek, sem be nem mehetnek az Isten királyságába, hanem még csak meg sem láthatják azt. Itt tehát Isten királyságának titkos, rejtett eljöveteleéről van szó, melyről csak a felülről szülöttek vesznek tudomást és persze csak azok foglalhatnak helyet is. A meglátás is, a bejutás is Isten ajándéka. Második különbség az ismétlésnél az, hogy itt a felülről születés helyén a vízből és szent Szellemből való születés áll. Miben áll ez? Ha a "felülről" meghatározás egy a "vízből és Szellemből" kifejezéssel, akkor a "vízből" szó nem jelenthet földi vizet és nem jelentheti a keresztség földi szertartását, akár gyermek-, akár felnőtt-keresztségről legyen is szó. Jn. 4-ben a samáriai asszonnyal való beszélgetésben Jézus világosan a beszédről, a szóról mondja a víz hasonlatát, melyből ha valaki iszik, többé meg nem szomjuhozik,

sőt a kapott víz benne forrássá változik /4,13-15 skk./. A víz a prófétáknál is az ige jelképe, tehát a felülről folyó víz csak az Ige esőjét jelentheti, s hozzá csatlakozik a felülről aláküldött Szellem. A "felülről való születés" tehát az Ige és a szent Szellem befogadását jelenti, melyek új életet és új életre élésre való képességet hoznak az embernek. Ez a felülről való születés először megnyitja az ember szemét, hogy az ember meglássa, Jézusban Isten királysága, az uralkodó Isten szállott a földre, amit Nikodémosz most még nem lát; másodszor a felülről való születés beviszi az embert az Isten hatalomkörébe, mely hatalom őt a sátáni hatalomköréből kivonja. Nikodémosz csak egyszer született testileg és lelkiileg: ez a testi-lelki születés a hus világa; tehát az első születéssel kapcsolatban nemcsak a testi születésről szól Jézus. A hus lelki világa, vagyis a huslelkűség nem teszi az embert képessé a szellemvilág titkainak meglátására, ahhoz szellemi látás és szellemi születés kell; mert ami husból született, az csak hus lehet, és szellemi látás, szellemi megismerés csak szellemi erőkből, szellemi életből fakadhatnak. "Ami husból született, hus az; ami Szellemből született, szellem az!" Természetes tehát, hogy Nikodémosz az Isten királyságának dolgait a maga természeti mivoltában nem láthatja és nem is értheti; ha látni, érteni akarja, felülről kell új látást, új képességeket kapnia, azaz felülről születnie. De honnan kapja az ember ezt az új születést? Emberi akarattal, emberi irányításból, emberi képességből ez nem származhatik. A Szellemet kényszeríteni, irányítani nem lehet, mert "a Szellem odafúj, ahova akar", mint földi jelképe, a sél. A szél láthatatlan, s nem tudjuk, honnan ered, hova tart, honnan jó és hová megy; a szél megközelíthetetlen szuverén ur rajtunk: épen úgy a Szellem is. "Igy van mindenkivel, aki a Szellemtől születik", azaz: ez a születés és aztán a születés utáni élet felülről jó, onnan nyer irányítást, emberileg nem lehet befolyásolni. Nikodémosznak, ha látni akarja Isten királyságát, s ha be akar menni abba, Isten korlátlan rendelkezése alá kell adnia magát, s ez az odaadás a megtérés. Nikodémosz nagyon tudatlannak és nagyon tehetetlennek érzi magát ebben a világban és azért kérdezi ügvetlenül: "De hogyan történhetnek ezek?" Nikodémosz e kérdése megérdemli az Ur dorgálását, mert az irástudónak, ami Nikodémosz volt, tudnia kellene azt, hogy nem a földi világ lehetőségeivel kell számolni, hanem a mindenható, teremtető Isten lehetőségeivel; hogy tekintetét fölfelé kell irányítania; de az emberektől kitalált teológia ezt a fölfelé látó képességet nem adja meg. Az ember arról beszél, amit tud és arról tanuskodik, amit valaha látott már valahol. Nikodémosz is csak azt érti, amit tud és arról tud tanuskodni, amit látott. Akivel azonban Nikodémosz beszél, akit ő csak rabbinak gondol, tudja a szellemvilág dolgait és olyan dolgokat látott, amelyek messze felülmúlják az emberi lehetőségeket: Jézus tehát más dogokról tud beszélni, mint amikről Nikodémosznak fogalma, sőt sejtelme lehet. S mivel amit mond, tud van a hus látókörén, azért a hus-ember nem fogadja el, amiről tanuságot tesz. De amiről eddig beszélt, földön végbemenő, noha szellemi dolog. Mi lesz, ha az ég dolgairól fog beszélni?! Még képtelenebbnek fogja látni beszédét a világ; még nagyobb hitetlenséggel fordul majd el Tőle! Amit eddig mondott, a földön járó ember előtt megnyilvánuló lehetőségekről szól, ha az felülről segítséget, újjá teremtető szellemet kap. Amit később fog mondani, a mennyei angyalokról, a mennyben trónoló Isten terveiről, a mennynek a földre való alászállásáról szól majd: ha a földi lehetőségek hitelt nem találnak, a mennyei lehetőségeket hogyan lesznek képesek mérlegelni?! E mennyei lehetőségek közé tartozik, hogy az embernek Fia föl fog szállani újra a mennybe, ahonnan alászállott: vajon ki érti, ki fogadja magába majd ezt az ighirdetést? Jézus szinte visszaborzad a husértelemtől, a hitetlenségtől, amellyel szemben találja magát. Mert amit ez a jóakaratu, becsületes, de hústól született főember beszél, az Jézus elé állítja egész hallgatóságát, még tanítványait is. Ők nem tudnak azzal számolni, hogy aki velük beszél, az felülről szállott alá, s így kell, hogy más lehetőségekről tudjon, mint a husember. Persze, hogy Nikodémosz és a többi husember nem érti a mennyei dolgokat, mert azokat csak az érti, aki látta őket, s aki

V. rész 17-23. "Jézus azonban megszólította őket: Atyám mostanáig dolgozik, én is dolgozom! Ezért a zsidók még inkább rajta voltak, hogy megöljék, mert nemcsak a szombatot pontozta fel, hanem Istent saját Atyjának mondotta, még hozzá úgy, hogy egyenlővé tette magát Istennel. Jézus tehát újra megszólította őket: - Bizony, bizony azt azt mondom - szólott hozzájuk - hogy a Fiu semmit sem tehet magától, csak ha az Atyát cselekedni látja. Amiket ugyanis az Atya tesz, azokat a Fiu is teszi! Az Atya ugyanis kedveli a Fiut, s mindent megmutat neki, amiket maga tesz; ezeknél nagyobb tetteket is mutat neki, hogy elcsodálkozzatok. Amiképp ugyanis az Atya fel támasztja a halottakat, s megeleveníti őket, úgy a Fiu is, akiket akar, megelevenít. Mert az Atya még el sem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen átadta a Fiúnak, hogy mindenki úgy lecsülje a Fiut, ahogy becsüli az Atyát. Aki nem becsüli a Fiut, az nem becsüli az Atyát sem, aki küldötte őt."

Jézus értesül a zsidók vádjáról, hogy szereintük megrontotta a szombatot és szeretné világosságra hozni őket. Azért utánuk megy és nagy szeretettel, megvilágosítólag szól hozzájuk. Mikor egy másik vád ébred bennük, újra megszólítja őket, s igaz szavakkal igyekszik eloszlatni kételyeiket. De hiábavaló az igyekezete, mert a zsidóknak épen az igazság fáj. Némelyek ilyenkor "szeretettől" csavarnak egyet az igazságon, vagy elhallgatják, ami fáj a másoknak; de Jézus ezt nem teheti, mert ezzel ártana hallgatóinak; Jézus tudja, hogy a beteg lelkeket csak az igazság al lehet meggyógyítani, s amit a zsidókkal tesz, abban maga ugyanaz az irgalom vezeti, amellyel a 38 éves beteg férfit meggyógyította. Ha ő az igaz szót keveset említi, akkor megcselna, megrontaná hallgatóit; még betegtebbé tenné őket. Az orvos nem teheti ezt; Jézus krízisre viszi a betegséget és azt mondja meg hallgatóinak, ami vagy meggyógyítja, vagy halálos ellenségeké teszi őket. Ny nem mondaná meg az igazságot, a lélek betegei elsorvadnának anélkül, hogy csak kísérlet is történne a gyógyításra; krízis nélkül jönne a biztos pusztulás.

A zsidók első vádja az, hogy Jézus megrontotta a szombatot, nemcsak azzal, hogy gyógyított rajta, hanem azzal, hogy a meggyógyítottal hazavittette az ágyát. Jézus felelete erre a vádra az, hogy ő csak azt teszi, amit Atyjától lát, s ha égi Atyja a mai napig dolgozik, természetes, hogy ő is dolgozik. Mi az Atya és mi a Fiu munkája? Mindkettő a lelket menti csak úgy, ahogy a zsidók is kimentenék verembe hullott állataikat szombaton is. A lélekmentés egy része a test meggyógyítása, mert az egészséges testre is a léleknek van szüksége. A megrontott lelkeket az Atya menteni akarta, s e mentés végett küldötte a Földre a Fiut. A menny és a Föld megteremtése és elkészítése után úgy volt, hogy művében gyönyörködve megpihenhet a Teremtő; de a vétek megszületése véget vetett e nyugalomnak, s a teremtő Isten helyett a megváltó Istennek kellett munkálkodni kezdenie. Az elvakult zsidóknak sejtelmük sem volt arról, hogy akit megölni szándékoznak egy hazug, valótlán szombat állítólagos megrontásáért, az a mindenség nyugalmanak megszerzésén dolgozik közöttük. Ahelyett, hogy ámulva, s a hála örömetől földre rényyszerítve imádták volna az Isten Fiát, azon gondolkodtak, hogy szentségtelen kezüket milyen címen emeljék fel. Mert, hogy az Istent Atyjának mondotta! Azt mondták, hogy káromol; de nem néztek utána, hogy nincs-e mégis igaza. Ez a könnyelmi mulasztás keresztre vitte az Urat, s megkeményítette a zsidók szívét. Az egyszerű názáreti kézművesen csakugyan nem látszott, hogy Istennek Fia, s a láthatatlannal egyenlő; csak aki belülről látta, az fedezte fel, mint Cezarea Filippi mezején Péter, a valóti. A zsidók most is látszat után ítéltek. Jézus megpróbálja felvilágosítani őket, s azért felel második vádjukra is, hogy Istennel egyenlővé tette magát. Jé-

aus három érvet emlit annak bizonyítására, hogy Neki joga van arra, hogy Magát az égi Atya Fiának tartassa hallgatóival: az első érv az Atya és a Fiu cselekvésének azonossága; a második a csodatettek, melyeket a Fiu tesz; a harmadik az a tény, hogy Isten úgy becsüli meg az embereket, ahogy azok a Fiut becsülik. E./A Fiu földi életében teljesen az Atyától függ, s ebben példát ad minden embernek, sőt minden teremtménynek, kinek módjában és szabadságában van van másként is cselekedni. Isten azt kívánja, hogy teremtményei önként simuljanak és alkalmazkodjanak Hozzá, mert az Atya akaratja jó, tetsző és célravezető, azaz tökéletes /R.12,2/. Isten Fia ezt az alkalmazkodást teljes mértékben véghezvitte. Már a 12 éves ifju azt mondta, „ hogy Neki az Atya dolgaiban kell maradnia, azaz élete az Atya szándékaival, akaratával, látásaival és törekvéseivel van telve. A Fiu nem azért nem tehet másként, mint ahogy az Atyát cselekedni látja, mert, mint az állatot, ösztönök kényszerítik úgy cselekedni, ahogy az Atya beleoltotta akaratát, s annak lelki kényszerből ellent nem állhat; hanem azért, mert erkölcsi kényszerítés akadályozza abban, hogy az Atya akaratával szembehelyezkedjék; de ez a kényszer Jézusnak saját lelkéből jó, mely tudatosan az Atya mellé állott, s önként vetette Magát az Atya alá. Saját elhatározásából nem tehet másként, mint ahogy az Atyát látja cselekedni, s így a cselekvést nem tudattalan ösztön, hanem tudatos látás, megfigyelés ve eti. Ezért állandóan "nézi" az Atyát, vizsgálja az Atya cselekvését, bele van merülve az Atya szemléletébe. "Amiket aztán lát az Atyánál, azokat Ő is ugyanugy cselekszi." Szolgái cselekvés ez? Nem, mert az egész vonalon önkéntes; minden ponton belső helyeslésből, egyetértésből fakad, az Atya és Fiu teljes összhangjából. Ez az összhang bizonyítéka annak, hogy az embernek Fia nem lehet istenkáromló, mert hűszen teljesen egy az Atyával.

2./ Ebből az összhangból következik, hogy nemcsak a Fiu bizza Magát az Atyára, hanem az Atya is rábizza Magát a Fiura; Arra, aki Vele teljes összhangban cselekszik, rábizza hatalmát, s így a Fiu csodálatos, bámulatra ragadó tettek sorát hajtja végre. Jézus rámutat ezekre a csodatettek, gyógyításaira és más csodáira /viznek borra változtatása, később kenyerek megsokasítása, vizen-járás/ és kívánja, hogy e csodatetteket fogadják el annak bizonyítására, hogy Ő az Atyával teljesen azonos és egy. Mert a Fiu az Atya útjait kedveli és akarja, azért az Atya is kedveli a Fiut /itt nem a méltatlant is szerető agapén, hanem a szeretetre méltót kedvelő philein áll a görögben/, azaz gyönyörködik a Fiuban. Ebből a kedvelésből folyik, hogy minden szándékát közli a Fiuvall, s minden képességét megmutatja Neki; sőt képessé teszi e rendkívüli tettek megtételére, melyek közül a legnagyobbnak, emberileg a leghihetetlenebbnek a halottak feltámasztása látszik, mire a Fiu szintén hatalmat kapott. A Fiu szabadon feltámaszthat, a testbe visszahívhat akárkit, s nem kell minden esetben az Atyát megkérdeznie előbb: "akiket akar, megelevenít". Hogy mondhatják a zsidók istenkáromlóknak azt, aki halottakat képes feltámasztani?!

3./ A harmadik érv az, hogy az Atya nem ítél senkit, hanem az ítélet egészen a Fiura bizza, s Neki adta által. Igen ám! De ez csak az utolsó ítéletkor lesz nyilvánvalóvá, amikor a Bíró a Fiu lesz a nagy fehér királyi trónuson; jelenleg ezt nem láthatják a zsidók, s így nem teszi felelőssé őket az, ami rejtve van még előttük. Ez azonban téves, mert az ítélet Jézus földre jövetelével már elkezdődött, s állandóan folyik. Az ítélet átteladásának jele az a megbecsülés, amellyel az Atya a Fiut minden más ember elé helyezte azal, hogy Neki világosságot, hatalmat ad, míg a többi ember közül egynek sem nyit - és mindenkinek oly mértékben, amely mértékben a Fiunak megbecsülést ad és a Fiunak magát aláveti; Jézus tanítványai is csodatevő, sőt halott-támaszó hatalmat fognak kapni. Erről a megbecsülésről felismerhetik majd, s Jézus esetében azonnal felismerhetik a zsidók, hogy kiket becsül meg az Atya, kiket helyez háttárba; sőt éppen az Atyának ez az "ítélete" bántja a zsidók vezetőit, s féltékenységből, káin lelkével támadnak Jézusra, mikor Őt képmutató módon istenkáromlás-

sál vadolják. És a mondat: "mert az Atya mégcsak el sem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen általadta a Fiúnak" egy nagy történeti változást tesz tanuságot. Jézusnak fellépésével, a Fiúnak a földön való megjelenésével a kegyelemnek és kiméletnek korszaka jött el a világra, és ez a megváltozott isteni bánásmód megváltoztatta még az embereknek egymás közt való viselkedését is. Valamikor Dávid ellenségeinek pusztulásáért imádkozott, a Klizeus átkot mondott az őt csúfoló gyermekekre: Jézus óta az igazságosság megtorlása helyére a megbocsátás, a törő várakozás lépett; Jézus tanítványai nem átkozták, hanem áldják ellenségeiket, mint ahogy Isten is egyaránt felhozza napjót jöktá és gonoszokra, és esőt ad az igazságosak és igazságtalanok vétésére. Korábban Isten nem így cselekedett: az isteni ítélkezés tehát fel van függesztve, és az ítélet a Fiúnak általadva. Ez a felfüggesztés nemcsak a "hívókra" vonatkozik, hanem a hitetlenekre is. Ezt fejezi ki az Úrnak az a későbbi években tett kijelentése, hogy a szent Szellemtől megfeddhető véték nem a gyilkosság, rablás, paráznaság, hanem a hitelenség: vagyis mindenki aszerint ítéltetik vagy mentetik fel, hogy a Fiúval szemben hogy viselkedik. Ismétlem: ez az ítélet-felfüggesztés nemcsak a hívókra vonatkozik, hanem az egész embervilágra. Am épen az utolsó ítéletre nem érvényes az a felfüggesztés, mert akkor aszerint ítéltetnek meg az emberek, hogy milyenek voltak a cselekedeteik /Jl. 20, 13/; de még az ezeréves birodalom alatt is, amikor nem egyesek, hanem nemzetek fognak a Király elé ítéletre gyűjtetni /Mt. 25, 31, 32/, az ítélet aszerint történik, hogy Jézus kicsinyein keresztül Jézussal szemben milyen állást foglaltak el /Mt. 25, 41, 45/. Ezt jelenti Jézusnak az a szava, hogy az Atya átadta az ítéletet a Fiúnak avégre, hogy az emberek a Fiút épen úgy megbecsüljék, ahogy megbecsülik az Atyát. Jézus tettei világosan mutatják, hogy őt az Atya küldötte el: aki tehát a Fiúnak nem adja meg a becsülést, az az Atyától tagadja meg azt, aki elküldötte őt.

24-30. vers: "Bizony, bizony, azt mondom nektek, hogy annak, aki becsületesen hallgatja és hisz annak, aki küldött engem, örök élete van, és nem megy ítéletre, mert már átlépett a halálból az életre. Bizony, bizony, azt mondom nektek, hogy jön az óra, sőt itt van már, melyben a halottak hallani fogják a szent Isten Fiának hangját, és akik meghallották, élni fognak. Mert mint ahogy az Atyának önmagában van élete, úgy adta meg a Fiúnak is, hogy önmagában legyen élete. Sőt felhatalmazást is adott neki, hogy ítéletet tartson, mert embernek Fia. Ne csodálkozzatok rajta, hogy eljön egy óra, melyben mindazok, akik a sírokban vannak, meghallják az Ő hangját, és akik jót cselekedtek, előjönnek az élet feltámadására; akik pedig hitványságot műveltek, az ítélet feltámadására. Én magamtól semmit sem tehetek; amint hallok, úgy itélek, és ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem!"

Miután az Úr saját személyének fontosságát az Atyához való viszonyából kimutatta, visszatér ahhoz a mondáshoz, hogy Isten, az Atya senkit sem ítél, hanem az ítéletet egészében a Fiúnak adta által. /22. v./.

Ráér arra, hogy a különböző ítéleteket leírja, amelyek a jövőben bekövetkennek, és minden ítéletet arra vezet vissza, hogy a jövőben valamikor a Fiú meg fog szólalni és hívni fogja a halottakat. Hívását azonban nem mindenki hallja meg, csak akire vonatkozik. A szent Szellemi hangnak ilyen természetét ismerjük már Saulus esetéből, kinek elhívását csak az elhívott érthette, noha hangot mások is hallottak; vagy a görögök esetéből, mikor sokan mennydörgés szavát hallották, és csak kevesen érthető szavakat /Co. 9, 4; 22, 9; Jn. 12, 28-30./.

Hogy ez a szótválasztás hogy megy végbe, azt persze nem tudjuk, mert a szellemi világ folyamatait nem ismerjük. Bizonyos, hogy a természeti világ legkisebb eseményei mögött is angyalok állanak, és a természeti történetet igazgatják; tehát a teremtés nem élettelen mechanizmus, hanem élő lények munkája. Angyalok vissza tudják tartani bárkinek

látását, hallását vagy értését; vagy meg tudják ezeket az érzékszerveket nyitni /Lk.24,16; Cs.9,12; II.Ki.5,26; 6,17/. Világos, hogy a 25. versben említett hallás nem minden halottnak lesz része, csak egyeseké, azoké, akik aztán megelevenednek. Ellenben a 26. versben említett hallás az összes halottakra ki fog terjedni. Jézus tehát e versekben kétféle feltámadásról szólott: egyről, melyben csak kiválasztottak vesznek részt és egy másikról, mely minden halottra kiterjed. Nevezhetjük az előbbit első feltámadásnak, mert a Szentírás más része is ezzel a névvel nevezi /Jl.20,5/. Az utóbbit eszerint második feltámadásnak kell neveznünk, s Jelenések könyvének idézett fejezete erről is megemlékezik /20,12-25/. A második feltámadáskor Jézus szavai szerint is, a Jel. könyve szerint is a halottak kétfelé mennek el, egyik az életre, másik az örök halálba /Jn.5,29; Jl.20,15/. Pál maga megemlékezik arról, hogy a feltámadók teste igen különféle lesz /I.Ko.15,39-49/. A feltámadás tehát nem egyöntetű, hanem az érdeklődést élesen kihívóan változatos. De nézzük közelebbről Jézus szavait, melyek első pillantásra szintelenebbek, mint ahogy a pontosabb szemlélet után előnybe lépnek!

Az Ur a jelen állapotból indul ki, vagyis a későbbi megkülönböztedéseket a mostani különbségekből vezeti le. Aki az első feltámadásban egyszer részt vesz majd, annak most Jézus beszédeit hallgatnia kell és hinnie kell Abban, aki e beszédek elmondására Fiát a világba elküldötte. Hallgatnia kell, azaz fülét, figyelmét az égi Hang felé irányítania. Isten dolgai felől érdeklődnie, Isten dolgait keresnie. Hinnie kell, azaz az égi beszéddel szemben állást foglalnia, magát azokra rábiznia, életét azokhoz igazítania. Azt a hívést, amely életét teszi rá, életét építi arra, amit hisz: megtérésnek nevezzük. - De miért tesz Jézus különbséget Maga és között, aki küldötte Őt? Azért, mert mikor ezeket a beszédeket mondotta, gyöngye, megvetett emberi alakban jelent meg, s azok előtt, akik a külsőt nézték, nem látszott hiteltre méltónak. Csak aki belülré nézett, aki a szavak mögött fölfedezte, látta Annak fenségét, aki szólott; aki e szavak révén fölfedezte, hogy a mindenható Isten és ez a földi Vándor azonosak: csak az hitt, csak az tudta magát rábizni ezekre a szavakra. A pusztá észhitről, melyet sok evangélista ki akar venni hallgatóiból, Jakab ezt mondja: "a démonok is hisznek és meg vannak rémülve" /2,12/. A démonok vagy ördögök azonban tisztábban látnak, mint az emberek; úgyhogy az emberek még az eszükkel sem hisznek sokszor. Isten Fiát hideg hitetlenség fogadta ezen a földön. Sátán földi érdekekkel vakítja el őket, s azért Jézus nemes, igaz szavai lepattannak róluk, mert e szavak követését földi érdekek nem ajánlják. Evidéleg istenének hazug pompája elhomályosítja Isten dicsőségét azok előtt, akiknek szemét Isten nem nyitotta meg a Szellem dicsőségének meglátására. Aki azonban az Ur szavainak nemességét és igazságát nézi, s a világ csalogató, megösvölő dicsősége előtt lehunyja szemét, az e szavakban meglelte az élet forrását, mely éltető vizét a samáriai bűnös nő ajkára is csörgedeztetette, s mely a hívő szívben oly folyamatot indít meg, mely a halott lelket életre ujítja meg. A bizalom maga is már az élet következménye; de ha egyszer valamelyik szívben a bizalom megszületik, akkor ott az élet a lélek egész területén megindul, s minden lelki szervet megújít. Nyilvánvaló, hogy nem az emberi hívésnek van ez a hatása, hanem Isten Szellemének, ki azonban csak arra a lélekre bizza rá Magát, azaz csak abban a lélekben kezdi el megelevenítő munkáját, aki Isten hűnek tartja, mert maga is hű, s hű akar maradni. Isten Szelleme által örök élete van annak, aki hisz. "Örök"élete, mert a testi halál nem szakítja meg, azon túl ér, s elkíséri a lelket az Örökkévaló trónja elé. Az ilyen lélek "átalment a halálon az életre", tehát átlépett egy küszöböt, mely a halál birodalmát az élet birodalmától elválasztja. Ezt a küszöböt testi szem nem látja: ez azonban mégis valóság! Pél évszázaddal ezelőtt egy egyesületnek tagjai élő keresztyéneknek nevezték magukat; mire a kívülállók felhorkantak: Hát mi döglött keresz-

tyének vagyunk?! Egyik félnek sem volt igaza! Földi egyület tagjait, vagy egy egy emberi szövetségbe tömörülőket nem lehet egyetlenlegesen élőknak nevezni, s egy egyesületi tagigazolvánnyal vagy egy fogadalmi letételével nem lehet az élet birodalmába áttállni. Az azonban bizonyos, hogy aki az ilyen élet lehetőségét kétségbe vonja, az halott és nem ismeri az új életet. Amikor valaki Isten Szellemétől érintve hisz, e hívéssel áttáll az életbe; ámde a megelevenítő hit nem észhit, nem egy dogma elfogadása, hanem egy merész és határozott tett: rábizza magát a hívő Istenre és Annak láthatatlan uralkodására. Ezek a hívők fogják meghallani az ember Fiának hívó szavát, amikor az első feltámadásra fog szólítani holtakat és élőket. Élőket is, mert azok is új testet öltenek magukra, s elragadtatnak a levegőbe az ember Fióval való találkozásra /I.Ko.15,51-53; II.Ko5,8; I. Pss.4,16.17, hol a keletésma, azaz a parancsszó az a szózat, amellyel Jézus övéit kihívja a halottak és a földön élők közül/. Az utolsó időben lesz egy pillanat, amikor holtak és élők közül sokan arra a bizonyosságra jutnak, hogy az Ur hívja őket. Hogy milyen hangot fognak hallani, hogy hogyan hallják meg, mellékes: ők tudni fogják, hogy Jézus szólítja őket. Boldogan fogják követni ezt a hangot, s tapasztalni fogják, hogy annak semmi akadálya nincs: a levegőn át fognak repülni afelé, aki hívta őket. Az életet nemcsak lelkükben fogják lüktetni érezni, hanem testükben is, mely új lesz és dicső; mely a föld eddigi törvényeinek alávetve nem lesz, hanem felfelé fognak emelkedni, mint mennybemenetelkor az Ur. Akik meghallották az Ur szavát, "élni fognak", azaz az élet csodás hatalmát lelik magukban. Ezt az életet az Ur fogja adni övéinek, kiket Ő jól ismer, s akik közül el nem veszít, el nem téveszt, el nem feled egyet sem. A Fiuban úgy lesz benne az élet, mint az Atyában: nem a saját magát éltető élet, hanem a másokat megelevenítő élet-hatalom, a megelevenítő erő. Akit akar, megelevenít! Amellett felhatalmazása is lesz arra, hogy ítéletet tegyen, azaz széjjelválassza azokat, akik résztvesznek az első feltámadásban és azokat, akik kimaradnak belőle. Ez azonban csak kezdete az ítéletnek. "Ne csodálkozzatok azon, hogy eljön egy óra, melyben mindazok, akik sirokban vannak, meghallják az Ő hangját, s akik jót cselekedtek, előjönnek az élet feltámadására; akik pedig hitványságot műveltek, az ítélet feltámadására!" Életet és ítéletet állít egymással szembe, mert "akinek élete van, nem megy ítéletre", mint a 24. versben mondja. Pál is ugyanazt mondja, amikor az urvacsorával kapcsolatban így szól: "Ha magunkat átitéljük, nem fogunk megítéltetni!" /I.Ko.11,31/ Világos, hogy lesznek emberek, akik nem kerülnek ítéletre, s ezek ama kiválasztottak lesznek, akik az első feltámadásra jutnak: "akinek örök élete van, nem megy ítéletre". Megdöbbenő, hogy a Szentírás egyes részei mennyire összeválnak, akárcsak a természet különböző részei: egy természet és egy kijelentés van, s mindkettőt ugyanaz a szent Szellem teremtette egy gondolattal és ugyanazzal a törvénnyel! Jézus tehát egyszer isteni meghatalmazással fogja Maga elé szólítani az összes halottakat, s joga, hatalma lesz őket mind megítélni. Vannak, akik azt állítják, hogy az utolsó ítéletkor csak gonosztevők kerülnek az ítélőszék elé; pedig Jl,20,12 is világosan mondja, hogy ezen az ítéleten az élet könyve is meg fog nyilni és csak akik abban nem találtak, azok vettetnek a tüzes mocsárba! /Jl.20,15./ Hogy a két feltámadás között mennyi idő telik el, nem mondja Jézus: ez későbbi kijelentésre tartatott fenn /Jl.20,4-10/. Az emberi történelem tovább fog folyni a maga medrében, s minden, mindenki megéri az ítéletre: intézmények, események, élő és holt emberek. S amikor minden megérett úgy, hogy mindennek és mindenkinek való természete a napvilágra jő, akkor megint megszólal az embernek Fia, s hangját most már mindenki meg fogja hallani, minden ~~halott~~ halott, mert az utolsó nagy világágásban mindenki halottá lesz, aki az örök életet meg nem nyerte. S akkor azok, akikben a jó érett aratásra, s akik jó tettekkel építették Isten teremtését, feltámadnak az életre; azok pedig, akiknek cselekedetei hitványak, haszontalanok voltak, feltámadnak az ítélet feltámadására, azaz arra, hogy elítéltessenek. Ekkor azonban

nem a hit lesz a kettéválasztás oka és mértéke, hanem mint Jl. 20,13 mondja, "kiki tettei szerint ítéltetik meg". Ebben is meglepő az egyezés Jézus beszéde, s a több, mint félszázaddal később megírt Jelenések könyve között. Erre az ítéletre is az ember Fiának hangja fogja szólítani a halottakat, s az ítéletre való érettséget mutatja, hogy akkor már a gonosztevők is engedelmesen fogják szavát követni, s előállnak az ítéletre. Világos lesz mindenki előtt, hogy ennek a Hangnak engedelmeskedniük kell, s hogy az ítélet kimondása számukra is bizonyos megnyugvást jelent, egy borzalmas feszültség feloldását. Kivánni fogják az ítéletet és a feszült várakozás végét. Nem bosszuállás lesz, amit Jézus ítéletképen kimond, hanem az, amit a gonosz tettek tanúi és elszenvetői az elítélt ellen tanusítani fognak: "amint hallok, úgy ítélek". Akik ellen a vétket elkövették, azokkal kell elszámolniuk; tudják már, hogy ezt a leszámolást nem kerülhetik el és szinte sürgetni fogják, hogy rajta tulessenek. Ennél az ítéletnél nem a földi ember akarata fog teljesülni, hanem az örök isteni akaratá, mellyel a vétkezők már régen együtt élnek, s melynek jelenlététől - és ez az isteni jelenlét a kárhozott borzalma - a kárhozottak menekülni kívánnak. Az Atya akarata, hogy minden helyreálltassék, amiben benne van, hogy a minden vétek elnyerje a maga büntetését. Ezt a büntetést vagy a Golgota Szenvetője veszi Magára, s akkor a vétkes mentesítve van, bocsánatot nyer; vagy a vétkezőn marad rajta, s annak kell az ítéletet elszenvednie. Ezt az isteni akaratot hajtja végre a Fiu kétféleképen: 1/ a megtérők büntetését Ő szenvedí el és szenvedése, halála azok új, helyreállított életének lehetőségét adja meg; 2/ a meg nem térőket, mint az isteni igazságosság helyreállításának akadályozóit Ő ítéli el, s azzal, hogy hogy az életből kizárja őket, az új világ igazságos kifejlődésének lehetőségét termí meg. Tehát az ítélet megtartásával Jézus épen úgy az Atya akaratát hajtja végre, mint golgotai szenvedésével: mindkettővel az igazságosságot valósítja meg.

Több pogány vallásnál megkülönböztettek elméletben is, de gyakorlatban is esoterikus és exoterikus vallást. Esoterikus vallásnak azt nevezték, mikor a vallásgyakorlatokon csak beavatottak vehettek részt, s csak egészen megbízható embereket engedtek oda. Magyar fordításban a szó értelme is "titkosat" jelent. Exoterikus vallásnak olyat neveztek, melyet kifelé mutattak, mindenkitől látható volt, mindenki tagja lehetett.

Ilyen megkülönböztetés volt különösen a régi egyiptomi vallásnál, volt a görögök misztériumaival kapcsolatban is, s volt a megromlott régi keresztyéségekben is. Ámde a bibliai keresztyéségekben ezt a megkülönböztetést nem találjuk meg. Jézusnak nem voltak olyan tanításai, melyeket ne nyíltan tartott volna meg. Mondotta ugyan, hogy "ne adjátok ami szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok oda a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat", de ez csak arra vonatkozott, hogy a keresztyének ne legyenek fecsegők, ne beszéljenek mindenki előtt. De ez még nem jelentett esoterikus vallást. Jézus a Máté evangéliuma szerint azért beszélt példázatokban, hogy akiknek megadott, azok meghallják és megérthessék a mennyek országának titkait, de ezeket a példázatokba mindenki előtt mondotta el. Ezt nem nevezhetjük esoterikus vallásnak. Az első keresztyének idejében olyan összejövetelek nem voltak, amelyekre csak a hívők lettek volna hivatalosak. Egyes esetekben - az üldözések idejében - katakombákban gyűltek össze, legtöbbször éjszaka, a pihenés óráiban, /ezt az időt rabolták el ugyanis maguktól/, hogy akik arra vágytak, egymással találkozassanak. De ez sem volt esoterikus vallás.

Azért mondom el mindezeket, mert ime, az urvacsora szereztetésekor ott találjuk Judást, akiről Jézus kezdettől fogva tudta, hogy ez fogja őt elárulni. Ha Jézus kezdettől fogva tudta, miért nem zárta ki őt? Ha Jézus esoterikus vallást hirdetett volna, kizárta volna, vagy már nem is választotta volna tanítványának. Jézus mindenkinek megnyitotta az utat, aki ezt az utat kereste, tekintet nélkül arra, hogy ez a keresés őszinte volt, vagy nem. Ezt bizonyítja Judás példája.

Hogy miért sietnek a keresztyének olyan közösségeket csinálni, ahol csak megtért, tiszta emberek vehetnek részt, nem érti az ember Krisztus példája után. Inkább arra kellene törekedni, hogy mindenki hallására megnyissák az Igét, szeretettel kellene hordozni az embereket azzal a kockázattal, hogy esetleg, akit évekig keblükön melengettek, Judássá változik. Ez nem jelenti azonban, hogy az urvacsorát mindenki számára megnyissuk. Intenünk kell az embereket arra, hogy aki az urvacsorát meg gondolatlanul veszi, saját kárára eszi a kenyeret és issza a bort. Ha intjük az embereket, hogy a szent ellen ne vétkezzenek, ez még nem esoterikus vallás. Ha azonban a közösségből kizárjuk azokat, akik tele vannak bűnrel, gyarlósággal, de akik Krisztusnak akarnak szolgálni, ez azt jelenti, hogy kizárjuk a testvért, akit Krisztus hozzánk kötött. Aki hozzánk akar csatlakozni, azt nem szabad kizárni. Közösségeket más elv alapján csinálni annyit jelent, mint negvetni Krisztus egyházát és Krisztus testét. Ennek fogva minden olyan egyház, társaság, vagy ma divatosan elnevezett "közösség", mely nem nyitja meg minden keresztyé előtt a kaput, a keresztyénséget tagadja meg. Azért kell ezeket különösképpen hangsúlyozni, mert mindig közelebb és közelebb haladunk egy olyan időhöz, amilyen volt valamikor a francia protestantizmus idejében, amikor minden, ami külsőleg volt, leomlott, s csak a belső érték, a szeretet maradt meg, ami közösséggé fűzhette össze tagjait.

Hogy a tanítványok mindaddig, míg Judás árulása ki nem tűnt, nem vették észre, - még az urvacsora alkalmával sem, mikor Jézus azt mondotta: egy tiközületek elárul engem, s akkor sorra kérdezték Tőle: én vagy én vagyok-e az, - azt mutatja, hogy Jézus az utolsó pillanatig elrejtette tanítványai előtt, s maga viselte ennek a tudásnak a terhét. Mélyen megszegyenülünk Jézus e viselkedése előtt, mert mi, ha valakiről rosszat tudunk meg, hogy sietünk azt tovább adni! Az a szeretet, amely Jézusban volt, egyedül áll! Az a szeretet, amely még az

urvacSORA szereztetésekOR is fedezte Judást és alkalmat adott, hogy meneküljön, oly mély szeretet volt, amiben a mennyei Atya szeretete tükröződött. Ilyen szeretetet még ez a föld nem hordozott, emberből még nem tört elő és Jézus ezzel mutatta meg az Atyát. Azért mondta Filepnek: Aki engem lát, látta az Atyát!

mikor Judás a falatot szájába vevén kiment, - a többi azt hitte, hogy valamit elintézni indul, - ment a főpapokhoz elárulni Jézust. De Jézus tudta, s akkor mondta: "Most dicsőítetik meg az embernek Fia"; Majd folytatja: "az Isten is megdicsőítetik Őbenne, s ha megdicsőíteték, tüstént megdicsőíti a Fiút". Jézustól nem dicsekvés volt, nem saját személyének kiemelése, mert mikor Jézus a maga szeretetére rámutat, én azért teszi, hogy minket megszégyenítsen, hanem hogy megmutassa a szeretetet, irgalom forrását, hogy mi gyűlölködő üres, szeretetlen emberek honnan szerezhethetjük be hiányzó szeretetünket. Ami az embereknél dicsekvés, az Istennél nem az. Amikor Ő arról beszélt, hogy az Atya őt tüstént meg fogja dicsőíteni, ez olyan volt, mint mikor azt mondja: Én vagyok a mindenható, az örökkévaló, a szeretet, hozzám jőjjetek. Ez nem dicsekvés, Isten nem tud dicsekedni, akiben minden összpontosul, az nem dicsekedhetik. Azt mondja csupán: ami nálatok hiányzik, nálam keressétek!

Mikor Jézus rámutatott arra, hogy Neki rövid időn belül el kell menni és a tanítványok nem követhetik Őt oda, ahova Ő megy, azt mondja: "Új parancsolatot adok néktek, hogy szeretet legyen bennetek, szeretet egymás iránt". Ez azt jelenti, hogy nem napról-napra kell elhatározni, nem esetről-esetre, hogy ebben az esetben szeretni fogok, hanem idejében kell kérni szeretetet Istentől és ezt a szeretetet magunkban készenlétben tartani. /Mint ahogy a háziasszony nem a főzés pillanatában vásárol húst, lisztet és egyebet, hanem előre készenlétben tartja. Mert hiszen ugy pillanatról pillanatra elhatározni, hogy én szeretni fogom a másikat, lehet elméletben, de gyakorlatban nem! Az ilyen vállalkozásnak mindig az a vége, hogy mentségekkel meggyőzzük magunkat arról, hogy most miért nem szerethetjük a másikat. A szeretetnek állandó lakozást kell vennie nálunk. Venni, gyűjteni kell abból a forrásból, ahonnan állandóan ömlik.

Ezt az új parancsolatot Jézus közvetlen azután mondta, mikor az urvacSORÁT szerezte, mikor a kenyeret és bort megosztották egymással. Az urvacSORA lényege a szeretet, nem csoga tehát, ha az őskereszttyéneknél a "szeretetvendégséggel" úgy összeforrott. Az őskereszttyéneknél a kettő mindig együtt járt: a megvendégelés és az urvacSORA. Az urvacSORA nem volt más, mint az egymás megvendégelésének szent bélyege: a szeretet élése.

Ennélfogva az urvacSORA nem üdvösségszerző, mint ahogy azt később hamisan felfogták és hirdették és hirdetik ma is! Ugy fogják fel, hogy ezzel megszerezhetik az üdvösséget. Ez hamis, mert az üdvösséget csak Jézus vére által lehet megszerezni; csak hittel lehet elfogadni, mikor a keresztfa tövében ránk hull Krisztus vére. Az urvacSORA nem babona, nem varázslat, ami mienkké varázsolja a bűnbocsánatot; az urvacSORA emlékeztetés arra, hogy Krisztus szeret bennünket és ezzel a szeretettel megtelve szeressük mi is egymást, akik egy kenyér vagyunk, mégpedig a világ kenyere. "Mert egy a kenyér, egy test vagyunk sokan". A kereszttyéneK az urvacSORának ezt a lényegét elfelejtették. Olyan felfogás terjedt el, hogy az urvacSORA egy dogma, amit el kell fogadni, hogy Jézus a bűnösökért meghalt. Lassan elterjedt, hogy nem az a jó, aki valakivel jót tesz, éhezőknek enni ad, betegeket meglátogat, meztelent felruház, hanem - aki megtér.

De a szeretet nélküli megtérés hamisítás! A dogma nem vált meg senkit, még ha igaz is! Az semmit sem használ. Az a hit, melynek nincsenek cselekedetei: holt. A megtérés tehát annyit jelent, hogy az ember a szeretetlen, gyűlölködő világból áttér abba a világba, amelynek alaptörvénye a szeretet. Annyit jelent, hogy az ember e világ és istenétől, mely csak uralkodni vágyik, áttér ahhoz az igaz Királyhoz, Aki életét adta juhaiért. Áttérni a gyűlölség világából a szeretet világába: ez a megtérés! Megtagadni az emberek iránt való részvétlen-

séget, a felelőtlenséget, a kaini lelkületet és átállni a Názáreti mellé: ez a megtérés! Nem pedig önzőn az üdvösséget a magam számára megtalálni; a Sátán hatalmából Krisztus hatalmába kell életünket át-helyezni! Ennek utja az, hogy az "én" visszavonul, hogy Krisztus uralkodjék helyette. Nem abban áll, hogy az én hitvány természetem megmarad és elfogadom azt a dogmát, hogy Krisztus meghalt érettem, s élem életemet úgy, mint eddig.

Vidéki utamon járva olyanfélét is hallottam, hogy a megtérés nem erkölcsi, hanem hitbéli. Írtették alatta azt, hogy aki megtér, annak már az ezutáni bűnei is meg vannak bocsátva.

Megtérni nem azt jelenti, hogy bocsánatot kapni, hanem ténylege-x sen szakítani a bűnnel. A bűnt ugyan az ember nem tudja eldobni magától, nem tudja kitépni szívéből, de épen azért küldte Isten szent Szellemét, hogy az ezt elvégezze bennünk. De a bűnt elítél-ni, felkiáltani Istenhez, hogy szenteljen meg bennünket: ez hozzátr-tozik a megtéréshez! Azért a megtérés erkölcsi megtérés is. Ez azt jelenti, hogy ami az isteni renddel ellenkezik, meg kell tagadni, mert ha ezt nem tsem, nincs megtérés.

Az urvaesorántehát Jézus ezt mondta tanítványainak: "szeretet le-gyen bennetek egymás iránt!" És nekik mondta azt is, hogy az Atya meg-fogja dicsőíteni Fiát tüstént. Ez a tüstént szó azt jelenti, hogy a harmadik napon, akkor, amikor halottaiból feltámasztotta a Fiút, tüs-tént megdicsőítette Őt. Mikor az apostolok Jézus eltemetése után esüggedten, homályban, sötétségben ültek és nem tudták, mi történik, nem sejtették, hogy a következő napon, a feltámadás napján a sir meg-nyílik és Jézus kilép. Ugy történt, ahogy mondotta. Azt is mondotta tanítványainak, hogy "még egy kis ideig veletek leszek". Ez a kis idő 40 napot jelentett. Akkor elvált tőlük, s felemeltetett a magas-ba, abba a másik, láthatatlan világba, hogy most láthatatlanul, tő-lünk távol, mégis szeretetét ránkugározza várja azt a napot, amire mi is várunk, mikor újra együtt lehetünk vele. Csodálatos szavak vol-tak ezek, de milyen keveset értettek belőle a tanítványok! Jézus ezu-tán mondta nekik: "Amit a világnak mondom, azt mondom néktek is: eho-va most megyek, nem jöhettek utánam, de majd azután utánam jöttök."

Az elválás gondolata, hogy elvesztik a Mestert, érezték a a tanítványokra. Péter így szólt: "Miért mondd azt, hogy mi nem me-hetünk veled? Ha kell, meg is halok érted!" az Ur kérdezte: "Te halsz meg értem? Mielőtt a kakas szólna, háromszor tagadsz meg engem!" És amit jövendőlt, az beteljesedett. Sokan ezért Pétert odaállítják Ju-dás mellé, ez azonban óriási tévedés. Péter és Judás nem egy sorba tartoznak. Arra is hajlandók vagyunk, hogy a többi apostolt tisztára mossuk és rámutassunk arra, hogy Péter megtagadta Jézust, de a többi nem. Pedig ki tett a tanítványok között a legtöbbet? Ki volt az, aki megpróbálta Jézust elkísérni? Nem Péter volt az? Tehát ne feketítsük be Pétert a többinek javára. Péter azért jutott abba az állapotba, hogy megtagadja Jézust, mert a legtöbbre merészkedett. De ime, mit ér az emberi merészség ott, ahol az emberrel szemben a Sátán áll! Jézus magyarázza nekik: "Imé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon!" Az ember a Sátánnal szemben tehetetlen, a kísértésekben el kell buk-nia, ha Isten nem segít. De a Sátán kikérte a tanítványokat és az Is-ten odaadta. Jézus Péternek bátorságot adhatott volna, megmenthette volna ettől az órától, de Péternek el kellett buknia, magára kellett maradnia. Miért?... Azért, hogy az emberi természet nyilvánvalóvá le-gyen. Meg kellett rostálódnia Péternek!

Abban, hogy "a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon", nem kell azt érteni, hogy az összes tanítványok rostára kerültek és Péter kie-sett, hanem azt kell érteni, hogy minden tanítvány lelke rostára ke-rült, hogy azokból a lelkekből ki kellett esnie mindennek, ami tart-hatatlan volt, ami próbát nem álló volt: ki kellett esnie az emberi természetnek! Ki kellett tűnnie annak, hogy ilyen fogadkozások: "ha kell, meghalok érted" - semmit sem érnek. ~~Ki~~ ki kellett tűnnie, hogy az ember milyen tehetetlen, milyen nyomorult. És mikor az ember össze-tűrik, megalázkodik és megtér, akkor azzal a tapasztalatával, amit ele-sésében szerzett, tud a többieknek szolgálni. Légy hű az imádkozásban,

mert ha Isten nem marad veled és te nem maradsz Vele, el kell esned! A magad erején nem állhatsz meg! Ezért mondja Jézus: "Ha megtérsz, erősítsd testvéreidet". Ez azt jelenti, ha valaki elesik, ne áldozza oda magát Sátánnak, hanem keljen fel, forduljon oda a bűnt megbocsátó Istenhez és keressen bocsánatot. Mert van Annál bocsánat, aki minket szeret.

Az a Péter, aki elesett és megtért, lett "kősziklává", amelyen Isten az Ő egyházát feépítette.

Azt az emberi természetet, amelyről kiderül, hogy nem próbaálló, elveti az Isten, s átalakítja természetünket isteni természetté, amelyen felépülhet Krisztus egyháza. Ezen a kudarcon, ezen a mélypontra jutáson, ezen a péteri sorson mindannyiunknak át kell menni. Nem az emberi dicsekvésen, emberi akaráson, emberi nagyságon épül fel Isten királysága, hanem az Isten kegyelmén és szeretetén. Elestél? Térj meg és erősítsd meg a többieket!

Hangzatos fogadkozások, ígéretetek maradjanak el. Csak egy természet dicseendő: a mi Urunk Jézus Krisztusé, aki végig megállott. Ha azt a Csecsemény-kerti éjszakát a tanítványok alvás helyett imádkozással töltötték volna, bizonyára másként állott volna annak az éjszakának végösszegezése. De nekik el kellett esniük. Péternek és a többinek is. S mikor Jézus ott áll ezek között a fogadkozó, tehetetlen, csüggeteg tanítványok között, - előre látva a jövőt - ott áll, szelíden hordozva a bűnt, elfedezve a bűnöst, mégis csodálatos isteni szilárdságban, mint egy kőszikla az idők változó tengerében, mikor ott állva látjuk ezt a csodálatos Kősziklát és szemléljük az Ő szeretetét, akkor olyan disszonánsan hangzik egyszerre fülünkbe, hogy "Ugy-e, eddig nem kellett magatokkal vinni serűt, táskát, pénzt, mert mindenről gondoskodott Atyátok. De most ne úgy legyen, mert skinék nincsen kardja, adja el a felső ruháját és vásároljon magának". Erre mondták a tanítványok, hogy "van kettő. Ekkor azt mondotta Jézus: "Elég!"

mit keres ez az elütő hang a szeretetnek, türesnek, a maga-megadésnak ebben a csodálatos éjszakájában? Adja el a felső ruháját és vásároljon kardot... Azt, hogy Péter kirántotta kardját, mikor elfogni jöttek a poroszlok a Mestert és levágta egyik poroszló fülét, ezt úgy szokták tárgyalni, mint Péter hirtelenségét, testiségét. De hát ki mondta azt, hogy akinek nincs kardja, adja el felsőruháját és vásároljon magának kardot? Ki mondta azt, hogy nekünk karddal kell az elkövetkező események elé menni? Mivel magyarázható e sajtáságos hang?

Jézust nem lehet úgy megérteni, úgy megmagyarázni, hogy csak egy mindent eltűrsnek, mindent megbocsájtónak, mindent helybenhagyónak tün-tessük fel és elfelejtkezzünk arról, hogy az a Jézus, aki Judást szeretettel hordozta, ugyanaz a Jézus a fehér lovon ülő félelmetes Király, akit egyszer meglát a föld egész népe és aki miatt azt fogják mondani a hegyeknek és kőszikláknak: "Esetek mireánk és rejtsetek el Annak színe elől, Annak haragjától!" Nem lehet Jézust csak a maga szelídségében szemlélni. Egy másik oldala is van ennek a példázatnak, ez a kard! Jézus mondta: Nem békességet hozni jöttem, kardot hoztam! Ott, az Őfeláldozásnak éjszakáján megjelenik a kard Jézus parancsára. "Akinek nincs kardja, adja el felsőruháját és vásároljon kardot!" Miért kellett ez a kard? Ime, Jézus meggyógyította Málkus szolga fülét. Akkor miért kellett a kard? Semmi másra, csak arra, amire használták. Hogy megmutassák azt, hogy a Messiásnak joga van kardot használni, de erről Őnként lemond. De hogy most lemond róla, nem jelenti azt, hogy örökre lemondott róla, még visszakerül a kezébe. Az eljövő Őgi lovas szájából fogja a tüzes kardot kibocsátani. Az Isten kegyelme átváltozik ítélletté. Ennek az ítéletnek felémás jelét hirdette a két tanítvány kezében a kard. A fülnek le kellett esnie, de meg kellett gyógyulnia. Így volt megírva, így kellett megtörténnie.

Mikor ezeket a szavakat olvassuk, értsük meg, hogy Isten csak azért függeszti fel haragját, hogy nekünk alkalmunk legyen megtérni! Otthagyni a bűn birodalmát és a megszentelődés útjára lépni. "Megszentelődés nélkül senki sem fogja meglátni az Atyát". A kard ott lesz és ha a kegyelem ideje lejár, a kard újra meg fog jelenni és le fog sujtani az ellenállókra.

Az elmúlt alkalommal meglehetősen sötét kép tárult elénk, látva azt a tanácstalanságot, amellyel Péter fogadkozott, hogy ha tömlőcbe, ha a halálba is kell mennie Jézussal, nem hagyja el és hallottuk ezzel szemben az Urnak józanító szavait: "Mielőtt a kakas szólna, háromszor tagadsz meg engem". Lassanként az apostolok előtt kitárult a jövő, amely szerint az ő élő Mesterüknek kenyérré, itallá kell változnia a halálon keresztül. Az ő megölt teste lesz az étel és az ő kiontott vére lesz az ital. Még megdöbbenőbb volt hallani azt, hogy a tanítványok közül egy - aki egy tálból eszik vele és aki megeszí a Jézustól neki kínált falatot - el fogja őt árulni. A tanítványok lelkén lassanként végigvonult a gondolat, vajjon én-e? Én leszek-e az áruló? Mindez igen sötét képet ad. Abban azonban nehezen tudtak belenyugodni, hogy az ő Mesterüknek meg kell halnia. Elképzelhetetlen volt. Annyira álomszerű volt Jézusnak ez a jövődölése, hogy nem hatolt el a lelkükig. Nem vették igazán tudomásul. Azonban lehetetlen volt, hogy Jézusnak a szavai mégis ne rezdítsenek meg hurokat a lelkükben és sötét, sejtelmes, borongásszerű várása az elkövetkező győtrődésnek a lelkükre ült.

Jézus nemcsak magára gondolt, - aki egy nap múlva a legborzalmasabb testi kinokon és még borzalmasabb lelki kinokon megy át, hanem tanítványaira. Még ő vigasztalta őket. Azt mondta: "Ne nyugtalankodjék a ti szívetek". Ez a kifejezés túl enyhe. A görög szó azt mondja: ne rázkódjék, ne rendüljön meg a ti szívetek. Sokkal erősebb érzelmi hatásról van szó, mint a nyugtalanságról. Ha egy épület megrendül, összedől, ha egy szív megrendül, a kétségbeesésbe hull alá.

A következő mondat felől eltérőek a vélemények és a fordítások. Luther így fordította a következő mondatot: "Ha hisztek Istenben, higgyetek én bennem is". Ezt a fordítást, mint helytelent elvetették a későbbiek, pedig van benne valami helyes megsejtés. Az igazi értelem viszont Luthernél általában tapasztalható, hogy ha valamit rosszul is fordít, de megérzi a helyes értelmét. Ennek a mondatnak a helyes fordítása így hangzik: "Higgyetek Istenben és bennem higgyetek." Ez a legpontosabb értelme, ezzel a hangsúllyal találjuk az eredetiben is.

Tehát a szív megrendülésével szemben a segítség a hitben van, hinni pedig annyit jelent, mint rábizni magunkat az Isten szeretetére. A hit világa egy olyan világ, amibe nem minden embernek van belépőjegye. Szokták mondani, hogy az ördögök is hisznek, ez benne is van a Bibliában. Általában az emberek a hitet úgy tekintik, mint valamilyen alacsonyabb tudományt. /pl. nem vagyok biztos belőle, úgy hiszem./ Azonban ez a hit, amelyet Isten tőlünk megkíván nem ilyesféle hit, hanem egészen más világba vezet bennünket, az ördögök bizonyos dolgokat hisznek, mert elég okosak rá.

Tulajdonképpen nincs tudomány hit nélkül. Mindenkinek, aki tanul, hinnie kell mesterének. Lehet-e másképpen tanulni valami tudományt, ha nem hiszünk annak, aki tanít? Mány olyan dolog van, pl. egy természettudós számára, amit ő közvetlen szemlélődés útján nem tudhat meg. Tudásának nagy részét mástól veszi át. Tehát meg kell bízni másokban. Ha nem bizza rá magát arra, aki már egy bizonyos lépésig eljutott, újra mindent előlről kell csinálnia. Ha pedig mindenki előlről kezd, nincs a tudománynak fejlődése. Hit nélkül tehát nincs tudomány. Még annak is, aki előlről kezd a tudását és nem fogad el semmit másoktól, még annak is kell hinnie. Amikor megvizsgálja a természeti jelenségeket hinnie kell abban, hogy másnap mindenugy folytatódik, mint az előző napon és egy évezred múlva ugyanazok a törvények fognak uralkodni mint ma. Ki biztosít bennünket, hogy holnap is ugyanaz fog történni?

Az embernek hinnie kell, hogy a természetben állandó törvények vannak. Ezt csak az tudja megtenni, aki olyan természetben hisz, aki hü és aki nem borítja föl a természet rendjét. Hit nélkül tudomány nincs, mesebeszéd tehát, hogy a hit alacsonyabb tudomány.

Az ördögök hisznek... Mégis az ördögök hite az értelem hite. Világosan látnak dolgokat és elfogadják ezeket úgy, ahogy vannak. Tudják tapasztalatból, hogy Isten hü marad ehhez, amit kimondott és amit alkotott. Azt az ördögök hiszik és arra építenek, arra építenek, hogy Isten hü lesz még azokhoz is, akik ellenállnak. Ezt tudta Judás is, azért lett öngyilkos. De ez csak értelem hit. Ez nem elég arra, hogy az embert átsegítse a legnagyobb zökkenőn, azon az örvényen ami a bűnös ember előtt megnyílik, az értelem hit nem elég erre.

Az értelem azt mondja, aki vétkezett, annak lakolnia kell. Azt mondja, Isten haragszik és haragja jogos. Az értelem nem mondja azt, hogy Isten szeret, Isten megbocsát. Az igazi hit világába egy olyan lajtorja visz, amin az értelem nem mászik fel, csak a szeretet. Szeretletben bizni csak az tud, aki maga is szeret, már pedig bűnös emberi hitben nem terem meg a szeretet. Csak az tud szeretni aki Istent azzal a szeretettel szereti vissza, amivel ő szeret minket. "Ő szeretett először". Azért van az, hogy Isten mindent javára fordít annak, aki őt szereti. Ez a szeretet vezet át bennünket a hitnek a világába, ahová az értelemhit nem hatol be.

Éppen azért az evangélikátoroknak nem azt kell az embereknek magyarázni, hogy értelmileg hogy kell megtérni, hanem az emberek előtt elhíhetőségé kell tenni Isten szeretetét. Mikor az isteni szeretet megragadja az embert, nem sokat okoskodik, hanem belekap ebbe a szeretetbe. Ez a szeretet megragadja, viszi az embert, megtérni csak ezen keresztül lehet. A megtérés tehát nem értelmi formula, hanem az Isten szeretetébe való bekapcsolódás.

Mikor Jézus azt mondta bucsuzva tanítványitól "ne rendüljön meg a ti szívetek, higgyetek Istenben és higgyetek benne", azt akarta ezzel mondani, Istent nem ismeritek, de engem ismertek, láttátok, éreztétek szeretetemet. Higgyetek bennem, bizjátok magatokat rám. Ha én mondom nektek, nincs okotok a félelemre. Bizjátok magatokat énreám, hiszen tudjátok, hogy én nem foglak benneteket megcsalni.

Jézus okoskodása arra épült fel, hogy a tanítványok őt ismerik. Nem értelmileg, hanem belelátva szívébe, szeretetébe, ezzel éltek együtt, ez a szeretet belehatolt a lelkükbe.

Tudta Jézus, hogy sötét, nehéz órák következnek az apostolokra, tudta, hogy a hitük meg fog inogni, hogy a Sátán rostájába kerülnek. És ez a rosta ráz, működik. Tudta, hogy a tanítványok széjjel fognak futni és tudta, hogy a legbátrabb fogja megtagadni őt. Mikor elbocsátotta őket erre a súlyos egyedüllétre, akkor nem tudott mást mondani "én bennem higgyetek". Istenben és én bennem, akit megismertetek.

Tehát a hangsúly nem azon van, hogy higgyetek Istenben, mert Isten számunkra elvont fogalom. Isten tapintható, közeli valóságos fogalom - má Jézus Krisztusban lett. Ha Jézus Krisztus a földre nem jött volna, ha az életét nem ismernénk, akkor Istenről x nem volna más képünk, csak egy homályos szétfoszló elmélet, egy elvont fogalom, aminek nincs valósága. Isten olyan távol van tőlünk, hogy az ő fogalmába nem tudunk behatolni. De Jézusban megismertük őt. "Higgyetek Istenben és higgyetek én bennem ..."

Ahhoz, hogy az ember szíve ne rendüljön meg az elkövetkezendő nehéz órákban, veszélyben, halálnak a sötétségében, ellenség közepette, bizonytalanságban, ahhoz az szükséges, hogy az ember Istent megismerje. Nem tantételekre, hitcikkekre, egyházra van nekünk szükségünk, bár mindez hasznos dolog, - hanem égetően arra van szükségünk, hogy Jézus szívét megismerjük.

Higgyétek el, hogy ~~akármilyen~~ csunya bálványozás folyik Jézus szent szívéből egy bizonyos egyházban, mégis ennek a kiinduló pontja, valami igaz dolog. A keresztyénség középpontja Jézus szíve, amely szeretet. Nem a bálványozott, a festett szív, hanem Krisztus valóságos szíve, ami értünk dobog. Azért mondja Jézus: "Higgyetek Istenben, de én bennem higgyetek". "Ne rendüljön meg a szívetek én bennem higgyetek".

Jézus nem titkolja a tanítványok előtt, hogy előbb-utóbb arra fog kerülni a sor, hogy ezt a földi életet nekik is éppugy kell elhagyni, mint ahogyan ő hagyta el. Nem rejti el a tanítványok előtt, hogy nem itt alant van a polgárságuk, hanem a mennyekben. Nem rejti el a tanítványok előtt, hogy ez az élet csak vándor, zarándok út, de az otthon nem ez a föld nyújtja. Az otthon másutt találjuk meg. Egy percig nem vigasztalja azzal tanítványait, hogy én meghalok, de nektek könnyebb lesz a dolgotok. Ellenkezőleg azt mondja, hogy nekünk ugyanazon az úton kell menni, amelyiken ő ment.

Nézzétek, hogy árad a szívéből a csodálatos vigasztalás, mikor azt mondja: "az én Atyám házában sok lakóhely van". Moné görög szó, egy olyan helyet jelent, ahol meg lehet maradni. Hol az ember otthonot talál. Az én Atyám házában sok otthon van... Ebben a szóban van benne hogy ez a föld csak átmenet. Ti is utánam fogtok jönni, még nem, de majd később.

Ne rendüljön meg a ti szívetek, az én Atyámnak házában sok hajlék van... És ezzel megnyit előttünk egy csodálatos várakozást. És ez a várakozás oda a tulsó partra visz át bennünket. Odaát hajlékok vannak, amelyek várnak bennünket. Tehát ne úgy tekintsünk erre a másik világra, hogyha minden, minden elszakad, akkor el kell menni, sajnos meg kell halni, hanem úgy tekintsünk előre, hogy ott a tulsó parton hajlék vár reánk. És, hogy még jobban belemenjen a szívébe ennek az otthonnak a várása, hozzáteszi, azért megyek, hogy elkészítsek nektek ezeket a hajlékokat. Tehát ő azért ment el, hogy elkészítse otthonunkat. Ez nem egy harmadrendű feladata, ez az első feladata. Azért megy, hogy hajlékot készítsen. És amikor ezt a szót mondja: hajlékot, azt jelenti, hogy mindenkinek külön a magáét. Senkit sem hagy ki számításából. Mikor az ember itt a földön behunyja a szemét és felnyitja a másik világba, elébe jönnek és viszik oda, ahol jól fogja magát érezni, hiszen Isten készítette el az otthonát.

Nem érzitek, hogy milyen csodálatos vigasztalás van ezekben az ~~szavak~~ szavakban, vajon szóltak-e már ezek a szavak a szívedhez. Itérezted-e már ezeket a szavakat, amivel az Üdvözítő vigasztalta a tanítványait. Ne rendüljön meg a ti szívetek, hiszen odaát otthon vár, hajlék vár.

Egy földi hajlékot el tudunk képzelni, ha szép, nyájas, meleg. De azokat a hajlékokat, amit Krisztus szeretete készít számunkra, el sem tudjuk képzelni. Erre mondja Pál apostol: "amit szem nem látott, fül nem hallott, ami emberi képzeletben soha fel nem ötlött, azokat készíti Isten az őt szeretőknek". Ehhez semmi más nek kell, csak hogy kinyisd szívedet az Atya szeretete előtt és olyan szeretettel, amivel ő szeret téged, viszont szeresd. És akkor tud meg, hogy hajlék vár tereád. Higgyetek Istenben és bennem higgyetek, mondja Jézus.

Az én Atyám házában sok lakóhely van, és ha nem volna, megmondanám nektek. Ez a jelentése a preteritum imperfektumnak, a feltételes mondatoknak a főmondatában. Ha nem így volna megmondanám. Nézzétek, ti tudjátok azt, hogy szeretlek titeket. Csak nem csinálnálak meg benne teket, ha nem így volna, megmondanám titektek. De az a valóság, hogy az én Atyám házában sok hajlék van. Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek. És most itt egynagyon érdekes igealak áll: poreüthé, /és ha majd elmegyek/. Ez egy olyan igének a cselekvő alakja, amely igének

a tősalakja visszaható. A poreüthé a poreüthai szóból származik, tehát visszaható, mégis egy sajátos igével a szenvedő alakból cselekvő igét képez. Ezért az előbbi poreüthai szó nem azonos a hüpagó-vagyerechomai szavakkal. Vagyis az előbbinél az erőszakos halálra céloz. És el kell mennem, helyet fogok ténétek készíteni. Teh akkor amikor durva erőszakkal kidobják őt ebből a világból, hogy ebben a világban ne legyen többé Jézus számára hely /és az igazi Jézus^soha sem volt hely/ akkor ő a kénytelen elmenetelt arra használja fel, hogy akiket szintén ki fognak dobni ebből a világból, azoknak odaát helyet készítsen. A rosszból valami jót hoz ki. Az emberek durván kidobják őt és ezzel gondoskodnak arról, hogy újra az Isten trónjának jobbán üljön és ott királyként uralkodjon és magához vonzon azokat, akik az ő szeretetét vissza nem utasítják.

"És ha kénytelen vagyok elmenni, helyet készítek és újra eljövök és elviszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek." Ez a visszajövetel nem arra az eljövételre vonatkozik, amikor ő mint király visszaállítja uralmát, hanem egy előbbi eljövételére céloz. Jézus minden egyes őt szerető lélek elé eljön, hogy elvigye oda, ahol most ő van. Ezt erősíti meg sok meghaló kereszténynek a tapasztalata, és azok tapasztalata, akik ott voltak ilyen kereszténynek halálánál, amikor ezeknek sok-sok esetben maga az Üdvözítő tűnt fel, mint egy látomás. És ebben a látomásban jön el azok elé, akik őbenne hisznek. Ha most ezek között a földi nyomoruságok között megjelennek nekünk az Üdvözítő szelíd, kedves alakja, milyen boldogan és örömmel néznénk rá, úgy mint ahogy a tanítványok néztek a feltámadó Jézusra, mikor megjelentek közöttük. De hát még akkor, mikor mind átesünk azon a félelmes rettegéssel eseményen, a test halálán, amitől félünk és rettegünk és akkor egyszerre csak az ő szelíd kedves alakja jön felénk és szólít magához. Akkor Jézusnak, aki ebbe a szellemvilágba emelkedett fel, nincs szüksége testi helyváltozásra ahhoz, hogy egy halottnak megjelenjen. Az ő távolságából el tudja az ő szerető arcát varázsolni és meglátja azt a lélek. Erről az eljövételről beszél itt. "Ha majd kénytelen vagyok elmenni, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok ti is ott legyetek."

Nem tudom, hogy ismerik-e a kedves testvérek azt a Jézus képet, amelyik Remisühlén a Cion terem falára van felfüggesztve. A kép a főpap Jézust ábrázolja, aki imádkozva feltekint. Svéd festő munkája ez a kép. A főpap Jézust, amint az Atyához tekint fel, egy fénykéve az égből körülragyogja a földön gyötrődő arcát. A kép aláírása ez v-an írva: "Atyám, azt akarom, hogy ahol én vagyok, az anyáim is ott legyenek". Nem kérdés ez, akarom. Atyám, azt akarom, hogy ahol én vagyok az anyáim is ott legyenek. Ime erre céloz, mielőtt főpapi imádságában elmondaná. Elmegyek, hogy ahol én vagyok az anyáim is ott legyenek.

Lássátok, itt a földön a leggyengébb, keresztrefeszített és odaát a leghatalmasabb, akinek a jelenlétében földre hullnak a legdicsőbb angyalok, itt a földön közeléből rettegve menekülnek a földi nagyok, ez a Jézus, aki áldozata által lett csodálatos hatalommá mondja: Atyám azt akarom, hogy ahol én vagyok az anyáim is ott legyenek. Így harcol Jézus az övéiért.

"És, hogyan hová megyek, ti tudjátok az utat" mondja Jézus. És jogosan tette fel azt Jézus, hogy a tanítványok tudják fel az utat, mert Jézus sok ízben mondta nekik, hogy az Izsák Fiának sokat kell szenvednie, megöletni, meghalnia. A tanítványoknak kellett tudni az utat, amellyen Jézus elmenőben volt. És mégsem tudták, imé látjuk megszólal Tamás, akinek látása, minden becsületesség mellett a legtestibb volt, "Úram nem tudjuk hová megy, honnan tudhatjuk az utat".

Mi Sű Tamással egyetértünk, ott állunk ezzel a kijelentésével. Mi sem tudjuk hová visz, micsoda ut az! Jézus pedig megmondta világosan: a szenvedések útja, azon kell neki elmennie. Az emberektől megvettét-
nie, emberektől egyedülhagyatnia, Isten mellett maradni. Tudták az utat. Tamás mégsem vette tudomásul, mert valami testi magyarázatot akart. /Mint mi gyermekek, akik átakartunk menni a szívárványon, azt hittük, hogy az a menybe visz./ Földi képzetet akarunk és nem tudunk belenyugodni, hogy ez szellemi. "Uram, nem tudjuk hová mégy". Sötét, homályos, rejtélyes ez számunkra. Hogy tudnánk az utat. Jézus szól újra: "En vagyok az ut, a valóság és az élet", valóság helyett azt a szót is szokták használni: igazság.

Lássátok milyen csodálatosak ezek a szavak, amelyet Jézus mondott. En vagyok az Ut! Mert ha Jézus számára a szenvedés volt az ut, amely Őt átvitte a másik világba, a nagytanács tagjainak a gyűlölete, a leköpdösés, az arculveretés, a pogányok kezébe való átadás, s megvesszőzés, a véres sebek, a zugó tömeg, a keresztfa vitele a hátán, a kinok, amiket viselnie kellett és az elhagyatottsága "En Istenem, En Istenem, miért hagyál el engemet", ha Jézus számára ez volt az ut, milyen más ez a mi számunkra. Mert mi ezen az uton, a szenvedések minden állomásán Jézussal találkozunk. En vagyok az Ut! Ez nem egy ködkép, ez a valóságba visz át. En vagyok a Valóság! Nem a főpapok, nem a hitvány Pilátus, nem a halál a valóság. En vagyok a valóság! En vagyok az Élet! Nem a testi halál a valóság, nem a világ csábító ígéretei, En vagyok az Élet. Mint mikor egyszerre valami csodálatos napsugár süt ki és be-
ragyogja a tájat, úgy hangzik ez a mondat: "En vagyok az Ut, a Valóság és az Élet! Ott a sötét elhagyatottságban, ott, hol a tanítványok szíve remegett, ahol nem tudták hová visz az ut, egyszerre, mint a villámfény hasít bele az ígérlet: "En vagyok az Ut, a Valóság és az Élet!"

"Senki nem mehet az Atyához csak én rajtam keresztül!" De ha őrajta mehetünk keresztül, ~~kk~~ ha minden szenvedésbe övele vagyunk, milyen szívesen vagyunk akkor ott. "Ha ismertek engem, az Atyát is ismeritek! Mostantól fogva ismeritek Őt és láthatjátok Őt!"

Már egy ideje kísérik azt a Jézust figyelemmel, aki közvetlenül a halál előtt áll és aki tisztában van azzal, hogy mi már reá. Láttuk azt a csudálatos nyugalmat, amely eltöltötte lényét, láttuk a gondoskodó szeretetét, amellyel körülveszi tanítványait. Láttuk azt a csudálatos gazdagságot, amely szivéből kiárad, beszédeiben, mikor a halállal szemközt nézve van ereje, ideje arra, hogy bepillantást nyújtson a ~~legcsudálatosabb dologba~~ legcsudálatosabb dologba, amely ismerőssé vált Istennek a szeretetében. Látja a keresztfát maga előtt, látja a kimondhatatlan fájdalmait s látja a még nagyobb gyötrelmét, hogy az Atya egyedül fogja hagyni Őt és bűné teszi, - és mégis mindezen túltekintve ott időzik abban a házában amelyből alászállt és amelybe visszatérni készül. Ennek a csudálatos házában a boldogságát és örömét rajzolja fel elének.

Ha azt a címet adnánk ennek a történetnek, hogy "Jézus a gyötrelém házában", azt hiszem durván és otrombán vétkeznénk a valóság ellen. Inkább az öröme háza volt az az urvacsorázó terem, amelybe Jézus és tanítványai együtt voltak. Hiszen azt mondta: "Kivánván kívántam veletek elkölteni ezt a lakomát!"

Az elmúlt órán láttuk az Ur Jézusnak készületeit, hogy hogyan szándékozik helyet készíteni övének, hiszen azért megy el, hogy a helyet elkészítse azoknak, akiket szeret és akik Őt szeretik. Hogy azok is ott legyenek, ahol Ő van. Hogyha rámutatott arra, hogy az út, amely odavisz, a másik házába ismerős a tanítványoknak, - hiszen sokszor megmondta, hogy a szenvedés útja ez, mégis az út célja az, amit eléjük rajzol, és ez a cél: az Atya! Ugy beszél az Atyáról, mint akit a tanítványok ismernek. Azért Filep eléggé félreértette az Urnak szavait, mikor azt mondta: "Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és ez elég!" Filep más uton indul, mint amelyiken az Ur vezetni akarja őket. Filep abban a testi felfogásban van, amiben mi is benne élünk és amibe újra meg újra visszaesnek a keresztyének: Istenről valami külsőt képzelni és Őt külsőképpen látni meg. Ugy, amint a spiritiszták teszik, akiknek testi csodákra, testi bizonyításokra van szükségük, hogy elhiggyék, hogy szellemvilág van. Szellemjelenések, kopogó hangok, butorok felemelkedése, magától író kéz és más jelek ~~akk~~ kellene nekik arra, hogy higgyenek a Szellem létezésében. Filep is ebben van benne, mikor azt mondja: "Uram, mutasd meg nekünk az Atyát". Ha egyszer megpillantanánk Őt, soha el nem felejtjénénk. Ez a valóság elkísérné bennünket s megőrizné, megtartaná. Mennyire tévedett Filep, mikor ezt gondolta! Hiszen nem hiába mondta Ábrahám a gazdagnak: Ha valaki a halottak közül menne is vissza azokhoz, akiket a jólét gazdagsága elfoglal, hiábavaló volna, akkor sem hinnének! - Azért, akik testi uton közelednek Istenhez és még ha valami testi látomást kapnának is, nem használna semmit: Ideig-óráig megmaradnának ezek a benyomások, amíg más benyomások ki nem szorítanák azokat és elfelejtkeznének hamarosan Istenről.

Nem így kell Istennek találkozni. Nem úgy, mint ahogy a hamis pünkösd mozgalom tanítja: testi megnyilatkozásokban. Valami más módon kell Őt megismerni. Ezt tanítja Jézus azokkal a szavakkal, amikből kiindultunk. Azt mondja: "Annyi ideje veletek vagyok és nem ismersz engem Filep?" A magyar fordításban mult idő van. A görög azonban praesens perfectumot használ, amely a mult időben kezdődő és a jelenben továbbtartó cselekvést fejez ki. Tehát helyesebb a jelennel való fordítás: "Annyi idő óta veletek vagyok és nem ismersz engemet Filep?" "Aki engem a látóhatárba kapott az a látóhatárba kapta az Atyát. /Aki engem lát, látja az Atyát/. Mimódon mondd tehát: mutasd meg nekünk az Atyát. Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok és az Atya én bennem van?" Tehát, aki Jézust látta, amit-

látta amit magára öltött? Ez az emberi alak mutatja meg az Atyát? Szinte hajlandók valnánk azt mondani rá: úgy van, mert a Lélek rá-
íródik a testre. Kitatkoznak arról a tudósok, hogy melyik hagyomány-
nak van igaza, annak, amelyik azt állítja, hogy Jézus
szép volt, vagy annak, amelyik azt mondja, hogy Jézus csunya volt.
Találgathatják az emberek, a bizonyos az, hogy Jézus testben járásában
megjelenésében, szavában, az emberekkel való foglalkozásában, külső
megjelenésében volt valami, ami ~~olyan hatással bírta őket~~ Őt egyedül-
valóvá tette. Volt valami, ami olyan hatással iródott bele a megfi-
gyelőbe, amit többé elfelejteni nem lehetett. Ez a kép a lelket ragad-
ta meg. Bizonyos tehát, hogy Jézus külső megjelenésében látni lehetett
az Atyát. De Jézus mégsem erre céloz. "Aki engem lát, látta az Atyát."
Mit akart ezzel mondani? Jézus maga utal később beszédeire és munkáira
"Amit a magyar fordítás "dologgal" fordít, az a görögben "munkát" je-
lent. Ergon-munka./ Jézus tehát tetteire gondol, amelyeket véghez vitt
a földön. Tehát amit Jézusban Filepnek látni kellett volna és ami
egészen világosan megmutatja volna neki az Atyát, az Jézusnak a tettei
ben, földi munkáiban, szavaiban nyilvánult meg. "Mimódon mondhatod
tehát: mutasd meg nekünk az Atyát? Nem veszed észre, hogy én az Atyá-
ban vagyok és az Atya én bennem van?"

Bizonyára emlékeztek arra a kerékre amely Ezékiel látomása szerint a
kerubok mellett haladt. Két egymásban forgó kerék, amelyeknek nem volt
közös tengelyük. Fizikailag elképzelhetetlen, de a szellemiek szerint
valóság. Ilyen két egymásban forgó kerék az Atya és a Fiu. "Nem hiszed,
hogy az Atya én bennem van és én az Atyában?" Tehát, aki Jézus lelké-
nek tartalmát látja, az Atya lelki tartalmát látja meg, és mikor azt
mondja Jézus: "az Atya lelke", akkor nem pünkösdi Szent Szellemre
gondolunk, hanem arra, amit a Szentírás Isten lelkére mond, vagyis
Isten belső tartalmára. Isten belső képessége, belső gazdagsága Jézus-
ban tapinthatóvá vált, amikor itt járt a földön. Ami az Atyát töltötte
meg, az töltötte meg a Fiut. "Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok?
Es az Atya én bennem?" "Amiket szólok, nem magamtól szólok, amiket
cselekszem, nem magamtól cselekszem, - az Atya, aki én bennem marad,
teszi az Ő cselekedeteit én bennem." Ez a sajátos két gondolat a
héber ritmus szerint van szerkesztve. Ez a két gondolat egymást egé-
szíti ki. Az első mondatban azokról a beszédekről van szó, amelyeket
Jézus szól tanítványainak, a második felében azokról a tettekről van
szó, amelyeket az Atya hajtott végre a Fiuban. Az a lelki tartalom,
amely az Atyában és a Fiuban közös volt kétféleképpen nyilatkozott
meg: először szavakban, másodsor tettekben. Tehát azokról a szavak-
ról van szó, amikre Péter azt mondta: "Uram kihez mehetnénk, az örök
életnek beszéde van Ténálad". Es azokról a tettekről van szó, amiket
Jézus mindenfelé tett, s amely tettek a szeretet tettei voltak. Me-
lyekben nem az volt a csodálatos, hogy a víz borrá vált, hogy a kevés
kenyér sokká, hogy a kevés halból sokan táplálkoztak, nem az volt a
feltűnő, hogy a vaknak a szeme megnyílt, hogy a betegek meggyógyultak,
nem a külső cselekvések voltak fontosak, hogy az Ur érintésére meg-
gyógyultak, hogy csend lett a háborgó tengeren-, nem ezek a külsősé-
gek voltak csodálatosak, hanem az a szeretet, amellyel utána ment az
elveszett bárányak, az volt a csodálatos! A léte volt. Az, hogy a
beszéde világított, vigasztalt, az volt a csodálatos! A lélek tartalma
amelyben az Atya és a Fiu egyek voltak. Hiszen mindazt a Fiu az Atyától
tanulta. Ő kisgyermekként született a földre, de mindig az Atyára fi-
gyelt: s lassanként megtelt az Atyával. "Aki engem lát, látta az Atyát!
Mind, mind az Atyát mutatták a tettei azoknak, akik Jézust nézték.

"Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok és az Atya én bennem van,
de ha ebben nem, a tettekért magukért higgyetek." Aki nem tudja meg-
látni az Atya csodálatos szeretetét a Fiuban, az Jézus csodáiban lássa
meg az Atyát, mert ilyen hatalommal nem járt még a földön senki.

"Bizony, bizony mondom néktek, aki én bennem hisz, azokat a tetteket, amelyeket én teszek, tenni fogja, sőt ezeknél nagyobbakat fog tenni!" És itt Jézus egy harmadik ismertető jelt is ad azoknak, akik nem tudnak hinni, akik nem emelkednek magasabbra, mint Filep. Ezeknek mondja: "azt mondom néktek, amiket én teszek, azokat ti is tenni fogjátok, mert én az Atyához megyek." Ez a megokolás: "mert én az Atyához megyek azt jelenti, hogy az emberi alakban járó Jézus nem olyan hatalmas, min aki felemeltetik a mennybe és az Atyának jobbkeze felül ül. A földön járó Jézus nem mindentudó, nem mindenütt jelenvaló, csak egy hozzánk hasonló, akiben benne lakik az Atya. De az a Jézus, aki az Atya trónjára ül, az Atyának minden hatalmával rendelkezik, cselekszik. Ezért mondja hogy tanítványai még nagyobb dolgokat fognak cselekedni: hiszen azokat is Ő fogja tenni, mert amint az Ap.csel. könyvének bevezetése mondja: amit Jézus halála után az apostolok tettek, szintén Jézus cselekedetei voltak. Az apostolokon át Jézus cselekedett.

"Bizony mondom néktek, aki én bennem hisz, azokat a tetteket fogja tenni, amelyeket én is teszek, sőt nagyobbakat is tesznek azoknál, mert én az én Atyámhoz megyek.... /most következik annak megmagyarázása, hogy miért fognak ők még nagyobb cselekedeteket is tenni/... és valamit csak kéni fogtok az én nevemben, azt én megfogom tenni, hogy az Atya a Fiuban megdicsőüljön." A cél tehát nem az, hogy egy csomó ember dicsőségre jusson, mint ahogy azt a középkorban és azóta máig is hamisan tanították az emberek, úgy tüntetvén fel, hogy a földi életnek csak az a célja, hogy a kárhozatra induló tömegből egy csomó ember kiváljon és megérkezzék az üdvösségre. Ha az üdvösségre rendelték serege mind megérkezik, vége a történelemnek. Ez a tanítás és az a gyakorlat, ami ebből folyik, hamis! A cél az, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiuban. Az Atya megdicsőüljön abban az életben, amelyben Jézus él ma is. A cél tehát az, hogy az Atya megdicsőüljön rajtunk keresztül, akik tagjai vagyunk a Fiunak, akik ezt a templomot alkotják. Hogy ezáltal a test által, amely a Krisztus teste, megdicsőüljön az égben lakó Isten. Ez az egyház uralmának a célja.

Még inkább hamisságot tanítanak azok, akik azt hirdetik, hogy az egyháznak az a célja, hogy itt a földön boldoguljon. Nagy tekintélyhez, nagy vagyonhoz jusson és ezen keresztül emberi tettekben mutassák meg Isten dicsőségét. Mindez hamis! Mert Jézus megmondotta, hogy az Ő királysága nem ebből a világból való s az övéinek az a rendeltetése, hogy mindent elveszítve, hasonlóvá válva a Golgota keresztién függő Jézushoz, elérkezzenek a célhoz. Az egyháznak az a rendeltetése, hogy Krisztus testéhez hasonlóvá válván /aki e világ számára szemét, utolsó volt akitől mindenki elfordult/ - hirdesse azt a szeretetet, amellyel az Atya szerette az embereket. Ez az egyháznak a célja! A Szentírás az egyháztörténelemnek és a világnak a végét úgy jövendöli, mint az istentelenség győzelmét. Az egyház megtagadott lesz... és mégis bizonyosságot fog tenni arról a Krisztusról, aki szeret! Az egyház az egész földön Krisztus bizonyágtévője lesz. Ezek a dolgok lesznek azok, amikre Jézus mondja: "még nagyobb dolgot is fogtok cselekedni." Ez nem arra vonatkozik, hogy betegeket gyógyítsanak, prófétálnak, nyelveken szólnak majd, s hasonló külső csodák történnek, mert hiszen Jézus által végzett testi csodáknál nagyobbat már nem fognak tenni, hanem az a még nagyobb csoda az egész földre kiterjedő bizonyágtétel lesz, mikor az egyház ugyanazon a golgotai kereszten, a szenvedésen fogja megkezni dicsőíteni az Atyát.

Egy érdekes kifejezés van itt a 13. és 14. versben, az a szó, hogy: "az én nevemben". "És ha valamit kéni fogtok az én nevemben, azt megfogom tenni". Ezt a szót, hogy "az én nevemben", úgy értelmezik az emberek, hogy Jézus nevét említve. Ezért halljuk gyakran az imádságok után: "a Jézus Krisztus nevéért kérünk." Ha ez a kifejezés azt jelenti

csakugyan, akkor ahány ember paposan, szertartásszerűen ezt a kifejezést használja, mint úgy imádkozik, hogy az Atya meg fogja őt hallgatni. Pedig ez nem így van. Ez valami mást jelent. Nem liturgiai értelemben kell ezt venni, hanem valahogy másképpen kell ezt felfogni. S ha tisztában vagyunk azzal, hogy mit jelent ez a kifejezés: "Jézus neve Isten neve", akkor le is tehetünk arról, hogy az ilyen liturgiai szokás az imát meghallgatottá teszi. Jézus neve Isten lényének kvintessenciája. A budai vasárnapi órákon két alkalommal hallhattátok azoknak a neveknek jelentését, amelyek az első nemzetségtáblázatban foglaltatnak. Azok, akik végighallgatták ezeket a neveket, rájöttek arra, hogy ez az unalmas, száraz névfelsorolás átváltozik érdekes történetté és ezt a történetet a nevek adják. Ezeket keresztül beletekinthet az ember annak az elmúlt régi időnek lelkébe. Ezek a nevek az emberek lelkéből fakadtak. Látjuk a neveken keresztül azokat a gondolatokat, amelyek ezeket a régi embereket foglalkoztatták. A név az ember lelke. Ha Istenről van szó, Isten lelke.

Régi időben, ha valaki előmutatta a király pecsétjét és azt mondta: a király nevében, ezt annyit jelentett, mintha a király maga személyesen volna ott. Ha ezt átfordítjuk a mai időre, elmondhatjuk, hogy ha valaki a köztársasági elnök megbízólevelét felmutatja és azt mondja: az elnök nevében, ez annyit jelent, mintha maga a köztársasági elnök volna jelen. De ahhoz, hogy valaki azt mondhassa: a király nevében, nem elég egy szájas ember, aki könnyelműen és okatlanul szájára veszi ezt a szót, hanem annak ténylegesen az uralkodótól kell jönnie és az uralkodó minden felhatalmazásával bírnia. Ha közülünk valaki visszaélne ezzel a szóval, jogosan bebörtönöznék. Erre méltók azok az emberek is, akik imádkozásukban az Ur Jézus nevét emlegetik, anélkül, hogy az Ő nevében imádkoznának. Akármit elmondani imádkozásainkban és hozzáfűzni, hogy "Jézus nevében" kérem, épp oly lázadás és merénylet, mint azt mondani, hogy a "köztársasági elnök nevében" anélkül, hogy az embernek arra felhatalmazása volna. Mennyien vétkeznek ebben!

"Az én nevemben" -ezt jelenti, hogy az én lelkemtől áthatva, Ő tőle eltelve, Ő tőle áthatva, az Ő ~~parancsolatait~~ ismerve, ezeket magunk előtt tartva, készen arra, hogy mindenhová kövessük Őt, minden áldozatot Erte meghozzunk, ez jelenti azt, hogy "az Ő nevében!" Ebben az esetben ez oly csodálatos szónak bizonyul, amelyre megindul az ég s az Isten hatalma alászáll. Ebből láthatjuk, milyen ritkán, megfontoltan használhatjuk ezt a szót. Azt is látjuk, milyen sok szófecsérelés folyik az imádkozáskor, amikor saját ~~magukkal~~ magukkal vannak tele az emberek és nem Jézussal. Amikor a saját dicsőségükkel vannak tele. Mennyi lázadás, mennyi merénylet Isten ellen, mikor nevét hiába veszik fel ajkukra!

Amikor Jézus azt mondta: "akármit kértek az én nevemben, megadom néktek azt", nagyon súlyos feltételt szabott. Ez magában foglalja azt, hogy Én tőlem áthatva, Tőlem telítve legyetek, mindenkor az Én parancsolataimat tartsátok szem előtt. "Ha valamit kértek tőlem, én mindent meg fogok tenni... Ha szerettek engem, az én parancsolataimat meg fogjátok őrizni". Látjuk, hogy mindjárt a kérés után hogyan folytatja az Ur a tanítást. Ebből kitűnik tehát, hogy mit is jelent az Ő nevében imádkozni. "Ha szerettek, az én parancsolataimat meg fogjátok őrizni". Ez a szó: "megőrizni" nem "megtevést" jelent, hanem csak azt jelenti, hogy az ember ezeket a parancsolatokat a szívébe zárja, maga előtt tartja mindig, rájuk figyel, várja egész szívvel Istentől az erőt arra, hogy ezeket a parancsolatokat meg is tarthassa Isten erejével. Ezért használja az Ur a "parancsolataimat meg fogjátok őrizni és én kérni fogom az Atyát, és az Atya egy másik paraklétoszt /vigasztaló/ fog ténéktek adni, hogy az veletek legyen folyton, örökké". Ez a "folyton" azt jelenti, hogy abban a korakban, ami előttetek van. Nem azt jelenti, hogy végtek n hosszú ideig. Tehát ha az Ő parancsolatait megőrzik,

akkor Ő kérni fogja az Atyát, hogy egy másik Paraklétoszt adjon nekik, aki velük fog maradni. Ez a szó, hogy Paraklétosz, -amit a magyar fordítás, Vigasztaló-val fordít, - nemcsak ezt a fogalmat foglalja magában. "Para" szó "nál, nél"-t jelent, "klétosz" szó azt jelenti "hivható". Ez sajtóságos igealak. Olyant jelent, hogy mindig magunk mellé hívható, mindig a kezünk ügyében van. Csak szólunk és Ő rögtön megjelenik.

Jézus egész földi élete alatt mindig ott volt tanítványai mellett. Ha a tanítványok valamit kértek Tőle, elfelejtette, hogy fáradt, meggyötört, hogy pihenni vágyott. Az utolsó éjszakán imádkozott értük. Mindig mellettük volt és soha nem utasította vissza kéréseiket, ha azokat helyesnek találta. S most azt mondja: "ha elmegyek, kérni fogom az Atyát, hogy egy másik Paraklétoszt küldjön nektek, aki épp úgy mellettetek lesz, mint én voltam". Ez a Szent Szellem! A Szent Szellem tehát nem más, mint Jézus helyettese. /Nem a római pápa Krisztus földi helytartója, hanem a Szent Szellem!/"

"Kérni fogom az Atyát és az egy másik Paraklétoszt fog küldeni nektek, az igazságnak a Szellemét". Azt a szót, hogy "igazság", így is fordíthatjuk, hogy a "valóságnak" Szellemét. A Szellem nem látható, nem tapintható, olyan mint a fuvó szél és mégis valóság. Igazabb valóság, mint a fa, mint a kemény vas, mint a hatalmas sziklák, mint az egész anyagi világ, mert ezek mind elmúlnak egyszer, /ég és föld elmúlik!/" de Isten Szent Szelleme örökkévaló! Az igazságnak, a valóságnak a Szelleme, aki titeket, ha én már nem leszek, el fog vezetni. Ez nem emberi ígéret, nem képzelet játéka, nem hazug emberi gondolat, nem dogma, vagy hitcikk, hanem ez biztos valóság, amire rá lehet építeni az ember életét, a mindig hívható, mindig kezünkügyében lévő Paraklétosz! Ezt küldi el az Ur. "Akit a világ nem tud befogadni", mert képtelen rá. A világ mindig hazugságban járt és jár, az igazságnak Szellemét tehát képtelen befogadni. Lehetetlen, hogy a világ fiai egymást megértsék, hogy közös munkára egyesülhetnének, mint ahogyan most próbálják egyesíteni a hívőket a hitetlenekkel, ám ennek a sajtóságos egyesítésnek csak a hívők fogják meginni a fekete levét, mert a világ őket félre fogja tenni.

"Egy másik Paraklétoszt fog titektek küldeni az Atya, az igazságnak a Szellemét, akit a világ be nem vehet", mert nem látja, mert nem ismeri Őt. Mi ezt a meg nem tapintható Szellemet meg fogjuk látni és megismerjük.

Halljuk hangját, látjuk lébanyonát, érezzük jelenlétét. Valóság életünkben, amit eltagadni nem lehet. Hiába mondja a világ: ez csak képzelődés, ez valóság, hogy Isten bennünk lakik. Nagobb, biztosabb valóság, mint mindaz, amit szemünkkel látunk. "Ti meg fogjátok ismerni Őt, mert nálatok marad és bennetek lesz". Nem úgy van? Nálunk van és bennünk él. "Nem hagy lak titeket árvakul, eljövök hozzátok". Ez az eljövétel nem Jézus második eljövételére céloz, mikor, mint király jön e földre uralkodni, hanem ez az Isteni Szellem földreküldésére vonatkozik.

Jézus jött el az első pünkösdi napon. Az Ő Szent Szellemét küldte el Isten. "Nem hagy lak titeket árvakul, még egy kevés idő és a világ nem lát engem, de ti látni fogtok, mert én élek és ti is élni fogtok". Jézus a halálra tekintett előre: mert én élek minden halálon keresztül és ti is élni fogtok minden halálon át, mártírhálálon, tűzpróbán keresztül, vadállatok torkától szétszakítva élni fogtok! "Mert én élek és ti is élni fogtok! És látni fogtok engemet". A Szellem csodálatos munkáin keresztül látni fogjuk. Egy csodálatos látomásban. Akik a Bibliát hittel olvassák, látni fogják Jézust. Erre a belső látásra

céloz Jézus akkor is, amikor Filepnek mondta: "Aki engem lát, látta az Atyát."

"Mert én élek és ti is élni fogtok: azon a napon meg fogjátok tudni, hogy én az én Atyámban vagyok." Azon a napon, mikor Isten Szelleme titeket megvilágosít, mikor rátok száll, meg fogjátok tudni, hogy én az Atyában vagyok és ti én bennem vagytok és én is bennetek". Tehát az Istennek Szelleme nemcsak azt mondja, hogy Jézus kicsoda, hanem azt is, hogy ugyanez a Jézus belénk költözik és így mi Ő benne vagyunk. Tehát ahhoz a csudálatos kettős-kerékhez odajárul még egy másik ~~csudálatos~~ csudálatos kettősség: mikor én a Fiuban vagyok és a Fiu én bennem marad. És én Ő benne élek.

A 26. versben még egyszer előfordul az a kifejezés, hogy "az én nevében". Ezért a párhuzam kedvéért odaállítjuk ezt a szót az előbbi két előfordulás mellé. Az előbb azt mondta Jézus, hogy "én kérem az Atyát, hogy küldjön egy Paraklétoszt, Szent Szellemet, s az Atyám küld, s az meg fog titeket tanítani mindarra, amit én mondtam néktek". Tehát nemcsak a keresztyén imádkozik a Fiunak a nevében, hanem az Atya is a Fiunak a nevében fordul hozzánk és a Fiu nevében küldi az Ő Szent Szellemét. Ez azt jelenti, hogy ahol a Fiu lelke megvalósul, ahol a Fiut követik, odaküldi Isten a Szent Szellemét. Tehát nem küldi mindenhová. Kézrátétellel, teológiával nem lehet Isten Szent Szellemét odavarázsolni, - de ahol az emberek egész szívüket Néki adják és Őt követik, ha csak ketten, vagy hárman vannak is, elküldi Isten a Paraklétoszt, az Ő Szent Szellemét, és Krisztus testévé Isten egyházává alakítja őket.

Tehát az a kifejezés, hogy "az Ő nevében", ezen a földön egy külön szigetet jelent azoknak, akik Jézus nevében járnak és élnek.

Régóta igen nehéz kérdés az, sok keresésnek, sok vitatkozásnak tárgya volt, hogy mit jelent Jézusban lenni, Jézusban maradni és hogy mi az tulajdonképpen, amit megtérésünk után Isten elvár. Mit kell tenni azzal az isten szabállyal szemben, hogy megszentelődés nélkül senki sem fogja meglátni az Urat és hogy tulajdonképpen a hit felold-e, vagy pedig épen a hit tesz bennünket kötelessé arra, hogy ne csak szájjal higgyünk, hanem tettel is bizonyosságot tegyünk Isten mellett való hűségünkről? Ezekről igen sok vitatkozás folyt, sok kutatás, kérdezősködés, és nem tudták az emberek eldönteni, hogy mi a helyes. A Jézusban maradás - itt a Jézus utolsó beszédében - összefüggésben van Jézus parancsolatainak - ahogy a magyar fordítás mondja - megtartásával, vagy ahogy javítottuk, megőrzésével.

Mindjárt a ma felolvasott Igeigye kezdődött: "Akinél ott vannak az én parancsolataim és megőrzi őket, az szeret engem".

Ez a két mondat, hogy akinél ott vannak az én parancsolataim és aki megőrzi őket, ez egymásból folyik: mert hiszen addig, míg valamit kezünkhöz nem kaptunk, megőrizni nem tudjuk. De ha nem őrizzük meg, elveszítjük. Ez világosan áll itt a Bibliában, hogy mikor hit által Jézussal kapcsolatba jutunk, ez után valamit meg kell őriznünk, hogy az nálunk maradjon. Ha úgy mondjuk: "az én parancsolataimat", az nagyon ridegen hangzik. Jézus parancsolatai! Könnyű parancsolatokat adni, nehéz azokat megtartani. Mikor ezt halljuk Jézus szájából: "az én parancsolataim", mindjárt ilyeneket gondolunk: Az Isten nevét hiába fel ne vedd, Tiszteld atyádat és anyádat, Ne lopj, Namis esküt ne tégy, Ne kivánd a másét; vagy gondoljuk az Istenre vonatkozó parancsokra: Isten nevét megszenteljed, Ne imádj idegen isteneket.

Nem mondom, hogy ezeket nem kell megtartani, de kétségbe vonom azt, hogy Jézus, mikor az Ő parancsolatairól beszélt, a tizparancsolatra gondolt volna. De azt sem gondolom, hogy Jézus a tizparancsolatot elmellőzendőnek gondolta volna, de mikor azt keressük, hogy micsoda a letét, amit Jézus ad nekünk, akkor erre a kérdésre más feleletet kell keresnünk, mint a tizparancsolatot, mert ezeket Mózes adta és ezekről világosan mondja az Irás, hogy üdvözíteni nem képesek. Ezek csak kétségbe ejtenek és végül elvezetnek Krisztusig. Nyilvánvaló tehát, hogy Krisztus parancsolatai nem azonosak Mózes parancsolataival.

De hát akkor micsoda parancsolatokról van itt szó? A görög szó itt így hangzik: entolé, ami megfelel a kuhár héber szónak, ami nem parancsolatot jelent, hanem rendeltetést, berendezést. Ennélfogva Isten országának berendezésére vonatkozik. Ez az entolé szó tehát Isten királyságát mondja, vagy ahogyan még mondjuk: mennyek országa. Hogyan van berendezve Isten országa, Isten királysága? Mik ennek az országnak törvényei?

A fejezet végén találunk egy érdekes utalást arra, hogy milyen viszonyban vagyunk mi a Fiuval, éppen olyan viszonyban volt a Fiu az Atyával. Amikor azt mondja, hogy "eljő a világnak fejedelme, bár bennem semmije sincsen, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és amiképpen nekem parancsot adott, akképpen cselekszem"! Márpedig az a cselekedet, amelyet Jézus az Atya parancsa nyomán végrehajtott, nem volt más, mint az, hogy életét adta oda a bűnösökért. Ez pedig a szeretet volt. Az Isten országa tehát úgy van berendezve, hogy abban mindenkinek életét kell odaadnia azokért, akik az Isten országában vannak. De utal is erre az Ur, amikor azt mondja: "Annál nagyobb szeretetet senki sem ismer, mint mikor valaki életét adja oda barátaiért". És Jézus csakugyan életét adta oda barátaiért.

Ez tehát az Atyának nem annyira parancsolata, mint inkább rendelkezése. Ugy is mondhatnánk: Isten országának törvénye, Isten országának berendezése. Mikor tehát Jézus azt mondja, hogy aki Őt szereti, az az Ő parancsolatait vagyis rendelkezéseit megőrzi, akkor ez azt jelenti, - és nem jelenthet mást - hogy a szívében őrzi azt a törvényt, hogy akik az Isten országához tartoznak, akik Krisztus alattvalói, azoknak egymásért kell élniök és egymásért kell életüket odaadniök.

Ha ezt a krisztusi rendelést halljuk, akkor elgondolkozunk azon, hogy talán egyszer majd ad Isten annyi erőt, hogy az életünket odaadjuk testvéreinkért; most ugyan még nem vagyunk rá készek, de Isten ad erőt majd rá. Az ilyen gondolkodásra nem tudok mást feleni az Isten Igéje alapján, mint azt, hogy Isten az övéinek vagy azonnal ad erőt, vagy sohasem.

Aki eltolja magától ezt a jövőre, az végkép elveszti azt a lehetőséget, hogy Isten országának tagja legyen. Ugy vagyunk Isten rendelkezésével, hogy ha rögtön nem teljesítjük, mikor azt megértjük, akkor ez a rendelés eltávozik tőlünk, szem elől veszítjük és mindig kevesebbszer emlékezünk rá, míg lassanként eltűnik a látókörünkől és többet nem foglalkoztat komolyan. Minden olyan olyan dolog, aminek a teljesítését eltoljuk, kiesik a kezünkől, nem marad a birtokunkban. Nem is azt kívánja tőlünk Jézus, hogy valami módon öljük meg magunkat, vagy keressük a halálos veszedelmet, mert életünket másképen is odaadhatjuk testvéreinkért, mégpedig oly módon, hogy egész életünket arra használjuk, hogy nekik éljünk. Az embernek az önző, magának élő természetét kell feladnia. Ezt pedig nem lehet eltolni a jövőre. Ez a megtéréshez hozzátartozik.

Tehát Jézus parancsolatai vagy rendelkezései arra vonatkoznak, hogy Isten országában hogy éljenek egymásért azok, akik Isten országának tagjai. Isten országának pedig azok a tagjai, akik engedelmeskedtek a megtérésre hívó parancsnak. Amint Keresztelő János hirdette, -"térjete meg, mert elközelített Isten királysága" - Jézus ugyanezekkel a szavakkal tanította, s ugyanígy hirdették az apostolok is Jézus után.

Megtérni tehát annyit jelent, mint otthagyni a világ önző életét és odaállni azok mellé, akik többé nem maguknak élnek, hanem az ő égi Uruk-nak. Egy új közösségbe lépnek be, aminek pontosan ellenkező szabályai vannak, mint a világnak. A világ törvényei: élj magadnak, emelkedj mások fölé, tipord le a gyengébbet, a másikat, hogy ne gátoljanak a magad érdekeinek keresztülvitelébe. Pontosan ellenkezője áll Isten országára: magadat felejtse el, egész életedet, minden erődöt arra szánd, hogy odaadd Istennek; felebarátaidat úgy szeresd, mint magadat. Ha ezekre azt mondja valaki, hogy rettenetes dolog az, hogy magával az ember ne törődjék, a szomszédját úgy szeresse, mint magát, az Istent minden erejével szolgálja, erre csak azt tudom válaszolni, hogy a magam életéből tudom, hogy magamnak élni sötétség, boldogtalanság, magamnak élni tulajdonképpen azt jelenti, hogy az ember mindent elveszít. De úgy élni, ahogyan Isten kívánja: élni Istenért, élni másokért, odaáldozni erőnket azokért, akiket Isten ránkbizott: ez az életnek legfényesebb, legboldogabb, legigazibb valósága. Az ember egyáltalán nem jár rosszul, amikor egy ilyen szent közösségbe lép, mert abban a közösségben, ahol az emberek csak magukra gondolnak, az ember csak ellenséggel van körülvéve. De ahol mindenki a másikért él, csupa barátot talál. Nem nehéz tehát eldönteni, hogy melyik élet az igazi, a boldogító.

Amikor tehát az Ur Jézus az Ő parancsolatairól, vagy rendelkezéseiről beszélt, akkor a szeretetnek erre a törvényére gondolt.

"Akinél ott vannak az én rendelkezéseim és megőrzi azokat, az szeret engem". Ha mi megtérünk, elhatározzuk, hogy szakítunk önző, gyűlölködő életünkkel és elkezdünk a szeretetben járni, ezzel az elhatározásunkkal kezdjük Jézust szeretni. Ezzel kezdjük az Ő rendelkezéseit megtartani.

Jézus így mondja tovább: "Azt, aki engem szeret, azt majd szeretni fogja az Atyám". Tehát, aki Jézus rendelkezéseit megtartja és Jézus iránt szeretetet mutat, azt szeretni fogja Jézus Atyja, aki nem más, mint Isten, aki a világot teremtette, akinek a tudta nélkül semmi sem mozdul meg és hatalmával mindent megtesz azoknak, akik Őt szeretik. Jézus Atyja az, akihez bátran, szabadon fordulhat a nyomorúságban, az elhagyatottságban levő ember és soha, soha nem fordul Hozzá hiába. Ez a csodálatos, mindenható, szerető Isten szeretni fogja azt, aki Jézust szereti, Jézus pedig azt szereti, aki belép abba a szeretetközösségbe, ahol mindenki másért él. És ha az Atya szeretete körülveszi azokat akik szeretik Jézust, azoknak az életében az Atya oly módon mutatja meg a szeretetét, hogy az egész világ kénytelen azokra tekinteni és meglátni, hogy ezeket szereti az Isten. És ha valaki azt hiszi, hogy az Atya azokat

szereti, akiknek sok enni- és innivalójuk van, akik szép ruhákban járnak, azok tévednek, mert nincs szerencsétlenebb gyermek a világon, mint akinek minden óhaját teljesítik a szülők, s hibájáért, rosszaságáért nem kap fenytést. Isten szeretete nem annyit jelent, hogy minden kívánságunk teljesül, hogy soha zavarba nem jutunk, hogy soha el nem veszítjük állásunkat, hogy az asztalunkon mindig bőség lesz. Isten, akit szeret, megfenyíti azt. Az Ő szeretete abban áll, hogy soha nem hagyja övéit egyedül. Könnyek között ismerjük az Atya kezét és könnyek között mehetünk azokon a nyomokon, ahol az Üdvözítő véres könnyeket hullatott. Itt ismerhetjük meg az édes Atyát, aki magához hasonlóvá akarja tenni az övéit.

"Aki Jézus rendelkezéseit egörzi, azt szeretni fogja az Atya," S így folytatja tovább Jézus: "én is szeretni fogom őt és megjelentem magam néki" /és láthatóvá teszem magam néki./

Jézust meglátni, - ha nem is testi szemmel, hanem belső szemekkel, - meglátni az Ő szívének hűségét, szeretetét, gyönyörködni abban a szeretetben, amely a földön csak Őbenne jelent meg, - oly boldogság, mihez hasonlót a földön találni nem lehet. Ezt csak az tudja, aki Jézus arcába tekintett már és látta Őt belső szemekkel. Őt belső szemekkel látni többet jelent, mint külső szemekkel látni. Külső szemmel látta Őt Kajafás, a főpapok, Heródes, a sadduceusok, a "feszítsd meg"-et kiáltó sokaság, Juda népe; látták Őt a háládatlanok seregei, - mit ért ez nekik?

"Én is szeretem őket és láthatóvá teszem magam nekik", mondotta Jézus. Ez a legnagyobb boldogság és ez maga a megdicsőülés. Az, hogy az embernek egész belsejébe behatoljon az Ő szeretete és ebben benne élni és tudni azt, hogy Ő a miénk és mi az övéi vagyunk, olyan boldogság, amit csak az ismerhet, akinek az életében ez valósággá vált.

"Én is szeretni fogom őt és láthatóvá teszem magam néki", mondotta Jézus. Erre megszólal Judás, nem az iskarióti /Kariót egy város volt, is azt jelenti: férfi, tehát iskarióti annyit jelent: karióti férfi/ / az áruló Judás tehát Kariót városából való volt/. Tehát aki megszólalt, nem a karióti Judás volt. Azt mondja: "Uram, miért is van, hogy Te nekünk teszed magad láthatóvá és nem a világnak?" /A világ szó itt az embereket jelenti./

Miért kérdezte ezt Judás? Azért, mert több tanítvány is abban a téves hitben volt, amiben mi is vagyunk. Mi azt hisszük, hogy ha az Isten nekünk sok pénzt, hatalmat, tekintélyt ad, ha gyülekezetünket nagyra növeli, ha az egész országra kiterjed a mi mozgalmunk, s a világ ámulva látja a mi szervezőképességünket, akkor azt látja a világ, hogy az Isten nálunk van. Hiszen a világ is mindezekre törekszik. Ezért mondja azt Judás: "Miért van az Uram, hogy Te nekünk jelented ki magadat és nem a világnak?" Hát ha a világ meglátja a hatalmat, leborul és imádni fog téged.

Vajon azonban miért imádnák az Urat? A hatalmáért, kényszerből mindaddig, míg ki nem tűnnék az, hogy ezt a világot boldoggá nem teszi. Hogy Ő nem azért jött, hogy sok pénzt juttasson az embereknek; mindaddig, míg ki nem tűnnék, hogy az Isten nem tűri az emberekben a bűnt, az önzést, a gonosztságot. Ha kitűnik az, hogy az Istent nem lehet úgy követni, hogy mindből magunknak vesszük el a sápot, - amikor mindez kiderül - akkor az a világ, amely leborul Ő előtt - ott fogja Őt hagyni. Ezt tudja ~~sok~~ az Ur, éppen azért ilyen követőket nem akar. Ezért beállított a világba egy rostát és ez a rosta nem más, mint a szenvedés, amit mindenkinek vállalnia kell, aki Jézust követi. Aki ezt nem vállalja, annak ki kell esnie a rostából. Ezért van az, hogy az Ő isteni hatalmával nem mutatja meg magát a világnak. Majd egyszer minden szem meg fogja Őt látni, de most még csak az övéinek mutatja meg magát. Mikor az övéi szenvednek, gyötrődnek, egyedül érzik magukat, megjelenik a Maga fényességében, dicsőségében szellemileg az Isten. Csak mi láthatjuk Őt, a világ nem láthatja!

Ezt kérdi Judás is: "Miért van, hogy nem a világnak mutatod meg Magadat, Uram?" Erre felel Jézus: "Ha valaki engem szeret és az én ígét megörzi, az én Atyám is szeretni fogja és mi ahhoz megyünk és annál maradunk /nála lakozást veszünk/". Jézus nem magyaráz, Jézusnak szokása az, hogy amikor valamit megkérdeznek tőle, nem magyarázza azt, hanem

ujra kijelenti nyomatékosan. Ha Jézus valahamit mond, nem az a feladatunk, hogy azt minden vonatkozásban megértsük, hanem, hogy megcselekedjük, s az életlanságként megmutatja majd az értelmét. Nem jó mindent megérteni akarni. Nekünk csak azt kell megértenünk, hogy mit kell cselekednünk. Nem jó kotnyeles kíváncsisággal mindenbe beletekinteni. Isten szándékosan rejt el előlünk dolgokat. Nekünk olyannak kell lennünk, mint a jó katonának. Ha egy katonának parancsolnak, s a katona a parancs teljesítése helyett elkezdi vitatkozni: rossz katona. Az az ember, aki mindig kíváncsiskodik, kutat és nem fogadja el Isten vezetését, rossz keresztyén.

Itt áll az ígéret: "Ha valaki engem szeret és az ígéret megőrzi, az én Atyám is megőrzi, az én Atyám is szeretni fogja és ahhoz bemegyünk és nála lakozást veszünk." Az a keresztyén, aki odaáll Isten szolgálatába, az a keresztyén sajátosságos dolgokat tapasztal; azt, hogy az ő belseje, lelkülete átalakul egy lakássá, amelyben Isten és Jézus laknak. benne laknak...mint ahogy a Jelenések könyve 3. fejezetében, a végén ezt az ígéretet találjuk: az Ur bemegy és nála vacsorál. "Aki pedig nem szeret engem, az én beszédeimet nem őrzi meg" - arról lehet megismerni, hogy nem rördök Isten Igéjével, megtértnek mondja magát, de nem az. Nem kutatja, nem keresi, nem törődik Isten akaratával; az emberök dolgaival, beszédeivel törődik inkább. Aki szereti Jézust, annak a szeretete te abban áll, hogy keresi, kutatja az Ő akaratát, ez képezi mindenkor gondolatának tárgyát. Ráírja tenyerére, beírja homlokába, hogy mindenkor előtte legyen.

"És az Ige, amit hallotok, nem az enyém, hanem azé, aki küldött engem, az Atyáé." Amit tehát a földön járó Jézus mond, az fent az égből, Istenből való. Azok a szavak isteni szavak, melyek felülről valók.

Az ezután következő mondatban a görög azt a sajátosságos múlt időt használja, ami a múltban elkezdődött, de még most is tart, - végzett jelenidő, praesens perfectum. "Ezeket mondtam néktek, amíg veletek maradtok". Ha már egyszer nem lesz a tanítványokkal, már nem beszélhet. De imé, vigasztalásképpen azt mondja: "Az a paraklétoz /vigasztaló, a mindig kezünkügyében levő, mindig segítségül hívható, az a helytálló szent Szellem/, akit az Atyám a nevében küldeni fog, az titeket mindarra megtanít és mindarra emlékeztetni fog, amit én mondtam". A magyar fordítás helytelenül így fordítja: "A szent Szellem mindenre megtanít." Nem mindenre, hanem mindarra, amit Jézus mondott. "Akit az Atya az én nevében fog küldeni" azt jelenti, hogy ezt a szent Szellemet nem kaphatja meg akárki, hanem csak az, aki Krisztus nevében él és jár ebben a világban. Már az elmúlt alkalommal beszélgettünk arról, hogy mit jelent valakinek a nevében szólni, vagy eljárni. A király nevében - azt jelenti, hogy magától a királytól van megbízás, mintha ő szólna. Éppen azért, ha valaki ezt jogtalanul használja, megbüntetik, bebörtözzik. Ugyanigy van a Jézus nevével. Akárki jogtalanul nem használhatja. Aki imádkozásaiban Jézus nevét felelőtlenül használja, ugyanolyan csaló, hazug, mint aki a király nevével visszaéléseket követ el. Ha Jézus nevében valamit kérni akarunk, meg kell bizonyosodni arról, hogy Jézus maga adta-e a megbízást arra, különben csalók vagyunk.

Mikor Jézus azt mondja: "az Atya az én nevében fogja elküldeni a Szent Szellemét", azt jelenti, hogy a Szent Szellem sehová nem jut el, csak oda, ahol az emberek Jézusnak engedelmeskednek. A Szent Szellemet nem kaphatja meg orvos, művész, vagy pap, vagy akárki, aki azt a maga számára igényli, hanem csak az, akinek Jézus a megbízást adta, hogy az Ő nevében szóljon, cselekdjék a földön. Tehát a szent Szellemet Jézus nevében küldi el az Atya és ahol Jézusban élnek az emberek, oda érkezik. De ahol Jézust megvetik az emberek, ott az Isten Szellemé távol marad. Tehát akkor csak egy kicsinyke kis nyáj az, akihez elküldte Isten az Ő Szent Szellemét. Ahhoz a nyájhoz, amelyet gyűlöl a világ, s mint egy ellenséges nagy tábor, úgy veszi körül. Ez rögtön eszébe jut az Urnak. Ezért mondja ezeket a szavakat, hogy a tanítványokat megvigasztalja.

"Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek, nem úgy adom, ahogy a világ adja, ne rendüljön meg a ti szívetek és ne legyen félenk."

Bucsuzik az Ur a tanítványoktól. Egyedül fogja hagyni őket, nem marad többé velük. Mielőtt elmegy, valamit rájuk hagy. Pénzt?...Birtokot? ...Állást? Egyiket sem. "Békességet hagyok néktek". Ennél nagyobb kincsét nem hagyhatott volna Jézus a tanítványainak. Ha ez csak szóbeszéd, akkor nem ér semmit. De olyan ez? Vagy ez a szó a valóság? Valóság! Mert aki odaáll Jézus mellé és aki az Ő nevében küldött szent Szellemetkapja, annak a szívébe beáramlik egy csodálatos békesség, amelyet a világ nem tud adni, a,ely az Ő békessége. Az a láthatatlan Isten, aki láthatóvá teszi magát nekünk, szava most is hangzik: "Ne háborodjék meg a ti szívetek, ne legyen félték".

"Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: elmegyek és majd eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az én Atyám nagyobb nálamnál". Nem mintha Jézusban nem lett volna hatalom, hogy minden ellenséget egyetlen szóval megsemmisítsen, nem mintha nem hagyhatta volna itt bármely pillanatban a földet, és visszamehetett volna a dicsőségbe, nem mintha nem lett volna hatalma arra, hogy a gyűlöleteseket eltaszítsa magától, hogy leszálljon a keresztfáról: ezt mind megtehetette volna, de Ő önként vállalta, hogy olyan lesz, mint mi vagyunk, s ebben a szolgálai alakban, ebben a kicsinységében mondotta azt, hogy "Az én Atyám nagyobb nálamnál". Ez nem személyi nagyság, hanem az állapot nagysága.

"Ha szeretnétek, örülnétek, hogy elmegyek", mert nem kell itt lennem, ahol annyi gyötrelmem ér. /Mint ahogy egy Istennel megbékélt halottat nem jó dolog visszatartani, ha elmehet az Atyához/. Azt mondja Jézus: "Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálamnál."

Ennek egy másik oldala is van. Nemcsak Jézusnak jobb, ha elmegy, hanem nekünk is jobb, mert az Atyától Jézus jobban segíthet bennünket. "És most megmondtam néktek mielőtt meglesse, hogy amikor mind meglesz, akkor higgyetek". Jézus tehát előre megmondta, hogy Ő el fog menni, s majd ha egyedül maradnak, higgyenek benne. De amikor beteljesedett Jézus beszéde, a tanítványok szomorúan elrejtőzködtek, a szívük gyáva volt. Megrendültek, elfelejtették Jézus szavait. Mindaddig, míg el nem jött a megígért szent Szellem; akkor a tanítványok más emberként álltak oda a sokaság elé.

"Most már nem sokat beszélek veletek, mert eljő a világ fejedelme". Jézus látta Judást jönni. Jézus látta közeledni az ítélet jelenetét Kajafás házában, mikor leköpdösik, mikor Pilátus házában meg fogják korbácsolni. Jézus látta, hogy megy ki a kereszttel a hátán a vesztőhelyre, látta a keresztet maga előtt, - és mikor mindezt látta, akkor nem az embereket látta maga előtt jönni, hanem azt, aki az emberek mozgatja: a sátánt, a világ fejedelmét, az emberek fejedelmét.

A mondat most és-sel folytatódik, de mivel János evangéliuma a héber gondolkodásban mozog, de-t is lehet fordítani. "De én bennem nincsen semmije /mármint a világ fejedelmének/. Milyen nagy dolog, ha valaki azt mondhatja magáról, hogy a sátánnak nincsen benne semmije. Volt-e olyan ember, aki ezt elmondhatta volna magáról? És mégis, Jézus egészen a sátán kezébe fog jutni. Ez volt az áldozat.

De hágy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, amint az én Atyám parancsolta nékem: keljete fel és menjünk el innen". És ebben a pillanatban felállt az Ur, készen arra, hogy elinduljon, hogy a világ fejedelmével találkozzon. Sötétség nehezedett rá és ment bele a sötétségbe.

És felkeltek és az urvacsoráló házat ott hagyták, és menet közben meg-megállva folytatta az Ur tanítványainak utolsó beszédét.

Jézus Krisztus békessége.

Jn. 14. 27.

"Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek; nem úgy adom néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!"

Ezt az ígét az Ur Jézus Krisztus bucsuzó szavai közül emeltem ki. Az apostolok között János volt az, akinek szívét legmélyebben járta át Jézusnak a bucsuzó beszéde, nagyösütörtök éjszakáján elmondott sok figyelmeztetése, tanítása, intése. János apostol őrizte meg legteljesebben Jézus Krisztusnak bucsubeszédeit. Ez a most felolvasott íge szinte végrendekezés. Nem sokat hagyott Jézus a tanítványaira külsőben, anyagiakban. Amije volt, azt is a római katonák osztották szét maguk között. De annál gazdagabb szellemi örökséget hagyott. E felől rendelkezék ebben az ígében. Azt mondja:

Békességet hagyományozok néktek, az én békességemet odaadom néktek. Ez a szinte a végrendekezésnek a formulája a görög szóhasználat szerint. Jézus Krisztus arról beszélt tehát: én hamarosan elmegyek, láthatatlanná válok számotokra. De nem hagyok titeket árvakul, örökség nélkül. Az én örökségem számotokra a békesség. Az én békességem. Jézus szembe állítja ezt a békességet azzal, amit a világ adhat. Ezt mondja: Nem úgy adom én; ahogy a világ adja. Ezzel utal arra, hogy a békesség a világnak is ügye, kívánatos az emberei számára is és valami módon adja is a külső világ a békességet. De én valami mást, valami többet adok néktek, az én békességemet adom néktek. Jézus úgy értelmezi a békességet, hogy az valóság, szinte átadható valóság, egyik szívből a másik szívébe átömleszthető drága ajándék. És azt mondja a tanítványainak: Nektek adom az/ én békességemet, amikor eltávozom.

Érdemes visszalapozni a Máté evangéliumára, ahol Jézus a tanítványait kiküldi szolgálatra/10 fejezet/9."Ha pedig bementek egy házba, köszöntsétek aztés ha méltó a ház, szálljon a ti békességetek rá. Ha pedig nem méltó, a ti békességetek térjen vissza reátok."-Rendkívül érdekes gondolat. Azt mondja Jézus, járjátok a világot, az embereket, házról-házra és ahol méltó a helyzet, kiárad és átszáll a ti békességetek a ház lakóira. Ahol romlott szövek vannak, gyűlölködő, tisztátalan élet van, onnét visszaszáll a békességetek és tovább kell menetek. E gondolkzás szerint a békesség reális valóság és ~~átadható valóság~~ továbbadható valóság. Amint az ereinkben keringő vér reális valóság és halálos veszedelemben lévő atyánkfíának átadhatunk belőle és ezzel segíthetünk rajta. Jézus gondolkozása szerint ugyanúgy a kárhozat, a boldogtalanság nyomorúságában vergődő embereknek átadható a békesség. A tanítványait egyenesen arra szólítja fel, hogy adják tovább. A ti békességetek szálljon át azokra, akikhez mentek.

En azt gondolom, hogy Jézus Krisztus Úgyét, egész szellemi hagyatékát bele lehet sűríteni ebbe a kifejezésbe: az én békességem. Jézus Krisztus megharcolt valamit ezen a világon, megszerzett valami valami nagyon értékes lelki kincset és ezt nevezi így: az én békességem. És a tanítványok egész küldetését ezzel lehet töményen jellemezni: adjátok tovább a Jézus Krisztus békességét. Ma délelőtt azt kell tisztázni, hogy ismerjük-e a békességet, a Jézus Krisztus békességét? Ismeritek-e ezt a tapasztalható realitást, ezt a valóságot, a Jézus Krisztus békességét? Hálottatok-e erről, átértétek-e márvagy így is mondhatnánk: akarnátok-e elnyerni ezt a békességet?

Induljunk el most a Jézus Krisztus ~~XXX~~ békességének felismerésére és közben nyissuk meg a szívünket Isten előtt, hogy ne csak elméleti leg tanuljunk valamit, hanem valóban vegyük át Istennek ezt a drága ajándékát, a Jézus Krisztus békességét.

Ha ennek a kifejezésnek a tartalmát meg akarjuk ragadni, onnét kell elindulni elmélkedésünkben, hogy a régi emberek, különösen a régi keleti emberek számára a békesség sokkal gazdagabb tartalmat hozott, mint a mai modern ember számára. Ma leegyszerűsödött a békesség fogalma oda, hogy én nem lövök, az ellenfelem sem lő rám, tehát béke van. Idezsugorodott össze a békesség fogalma. Innét kell visszanyomnunk a világtól a békesség tartalmához a teljes Szentírás...

Az elmúlt alkalommal ott hagytuk el Jézust, amikor az asztaltól felállott, mondván: "Keljetek fel és menjünk el innen". S mindnyájan felkeltek az asztaltól.

Ugy kell elképzelni a dolgot, hogy egy jeruzsálemi háznak a felső részén volt az a lakomázó helyiség, az a vendégszoba, ahol a tanítványok az Urral összegyűltek. Ez a vendégszoba ajtóval a lapos tetőteraszra fordult, úgyhogy mikor kijöttek a lakóházból, akkor a lapos - körös-körül mellvédél körülvevett - tetőréteson találták magukat. Onnan valószínűleg külső lépcső vezetett le az utcára, amely természetesen elég szűk sikátor lehetett, mint amilyen szűk sikátorokból áll Jeruzsálem régi városrésze.

Mikor tehát az Ur Jézus és a tanítványok kiléptek a sötét éjszakába, akkor fent a tetőterazon találták magukat. Megálltak és az Ur tovább beszélt és mondta azokat a szavakat, amelyeket a tanítványok hallgattak. Hogy mikor folytatták utjukat a Gecsemáné kertjébe, hogy ott, a Gecsemáné kertjében imádkozott-e Jézus, hogy ott mondta-e el az ugynevezett főpapi imáját, vagy itt fenn a tetőterazon: azt eldönteni nem tudjuk. Azt sem tudjuk pontosan, hogy hol volt az a ház /Márk édesanyjának a háza/ amelyben Jézus az urvacsorát szerezte. A hagyomány szerint a ház Jeruzsálem déli részén feküdt. Egy olyan területen, amely ma már pusztaság, de akkor a város déli része mélyebbre terült el, mint ahol a mai kőfal van. Ezt abból állapították meg, hogy a régi kőfal nyomát megtalálták a hely szélén. Tehát Jeruzsálemnek ez a része be volt akkor építve. Ma is mutatják azt a házat, amelyben Jézus az urvacsorát szerezte. A házban kis kápolnát is építettek. Hogy ez a hagyomány megfelel-e a valóságnak, azt eldönteni nem tudjuk. Ebben az esetben Jézus nem ment a templomon keresztül, nem ment a Juh-kapun át sem, hanem a Hinnon völgyében felfelé fordulva a Kidron völgyén, vagy ahogy nevezték: Josafát völgyén keresztül.

Tehát ott vagyunk a vacsorázó ház tetőteraszán. Jézus tovább szól és bucsuzik tanítványaitól. Bucsuképpen meghatározza azt a viszonyt, ahogyan Ő a tanítványaiban maradni fog. Jobb bucsubeszédet, jobb tárgyat a bucsura Jézus nem választhatott volna, mint azt, hogy nem fognak elszakadni, sőt a viszony sokkal bensőbb, sokkal valóságosabb lesz, mint amilyen eddig volt, míg a földön járt. Röviden Jézus ezt a viszonyt ezekkel a szavakkal fejezi ki: "Én vagyok az igazi szőlőtőke, az én Atyám pedig a szőlőművész, ti vagytok a szőlővesszők".

Nem tudom, hogy a testvérek közül mindenki tisztában van-e a szőlőtőkének és a szőlővesszőnek egymásközötti viszonyával. Aki vidéki, az jól érti. Nem nehéz a dolgot megérteni. A szőlőnek van egy olyan része, amely évről-évre megmarad, Ez a része megfelelő gondozás esetén mindig rövid marad és a földből alig látszik ki. Ez a része a szőlőnek a szőlőtőke. Ez a tőke ott keleten más szerepet játszott, mint nálunk. Ott a szőlőt nem karózták, a szőlőtőke erős törzset emelt. Tehát erősebb, nagyobb, hosszabb volt a tőke. Erről természetesen sokkal több szőlő hajtott ki. Tehát egy tőkének a termése összehasonlíthatatlanul nagyobb volt, mint a miénk. Tehát a szőlőtőke az az évről-évre megmaradó rész. A szőlővesszők erről hajtanak ki. Azonban ezeket a szőlővesszőket a következő évben levágják a szőlő tőkéről, mert ezeket túágosan növelni a termés érdekében nem szabad. Használat után majdnem egészen lemetszik. Használat előtt is lemetszik a tőkéről azokat a hajtásokat, amelyeken gyümölcs nem várható, tehát a felesleges hajtásokat, továbbá a hónalj-hajtásokat, amelyeken már virág sem mutatkozik. Ezeket mind levágják, hogy a szőlőtőke az erejét a gyümölcsbe adja és azokba a vesszőkbe, amelyek a gyümölcsöket hordozzák. Kétféle metszés történik. Az egyiknek célja az, hogy a gyümölcsöket hordozó ágakat eltávolítsák; hogy a szőlőtőkének minden ereje a gyümölcstermésre fordíttassék. Ennél az esetről három dologról kell tehát beszélnünk. Először a szőlőtőkéről

másodszor a szőlővesszőről, harmadszor a vincellérről.

Jézus azt mondja: "Én vagyok a szőlőtőke". Más esetben magát a vincellérhöz hasonlítja, azonban ebben a példázatban a szőlőtőkéhez. "Ti vagytok a szőlővesszők", mondja Jézus. Tehát a szőlőtőke adja az életnedvet. A szőlővesszők átveszik az életnedvet és termik a gyümölcsöket. Jézus maga azért nem termi a gyümölcsöket, mert nincs többé a földön. Mi, akik a földön vagyunk, teremjük a gyümölcsöket, de az égből lakó Jézussal olyan viszonyban vagyunk, mint a szőlővesszők a szőlőtőkével. Egy láthatatlan világ dolgozik és ennek a csodája először az, hogy Isten ebbe a világba beállította az igazi szőlőtőkét, amelyből az életerő jön és az egész történelem folyamán a szőlővesszőkön végez munkát. Ez a munkája kétféle: az egyiket lemetszi, a másikat megtisztítja.

Erdekes, hogy a görög nyelv erre két fogalomra megdönm ugyanazt az igét használja. Az egyik esetben airein, a másik esetben karairein szót használ. Ha magyarrá le akarjuk fordítani, azt mondhatjuk, hogy a szőlővesszőt lemetszi, a másikat megmetszi. Van azonban itt még egy harmadik kifejezés is: megtisztít. A következő mondat ugyanis azt mondja: "Ti pedig tiszták vagytok". A görög ezt kathairoi szóval fejezi ki. Tehát olyan vesszők, amelyekről már le van vágva mindaz, ami a gyümölcs-termést csökkentené. Tehát ezt a három szót kell nekünk egymással kapcsolatba hozni.

Ezt csak úgy tudjuk, ha először megállapítjuk, hogy Isten minden szőlővesszővel ugyanazt teszi. Mind vágja, metszi, tekintet nélkül arra, hogy az egyik gyümölcstermő, a másik nem. Mindegyiknek éles késsel megy neki, ámde az eredmény, a folytatás különböző. Mert mikor a vincellér levágja azt, ami nem terem gyümölcsöt, az egyik szőlővessző esetében a szőlővessző utánamegy, mindenestül elmegy, a másik esetben a szőlővessző engedi, hogy megkurtítsák, megkevesbitsék, levágják rövidre. Ezt a keresztyén életre úgy lehet átfordítani, hogy mikor a szőlőmunkás, az Atya, a szenvedések éles késsel belevág és levág az emberből valamit, az egyik ember úgy sajnálja azt a levágott részt, hogy utána megy és azzal maradés a szőlőtőkétől elszakad, a másiknak pedig olyan drága a szőlőtőke, hogy engedi magát megcsonkítani, csak hogy a szőlőtőkén maradhasson és az életet átvehesse. Az Atya mindegyiket vágja, nemcsak a terméketlent, hanem a termékenyét is. Az a kérdés, hogy mi a levágott résszel akarunk-e maradni, vagy azzal a résszel, amelyikből az élet jön: a szőlőtőkével. Vannak olyan keresztyének, akik, mikor az Isten kése hozzájuk ér, és vágja őket, megharagusznak, megbotránkoznak és elszakadnak.

A kérdés az, hogy mit kell érteni a szőlővessző ama része alatt, amelyiket le kell vágni, a felesleges és fattyu hajtások alatt. A Szentírás más helyiből megállapíthatjuk, hogy ezek a felesleges ágak olyan összeköttetések ezzel a világgal, amelyben benne élünk, s amely összeköttetésekéből égi gyümölcs származik. Tehát olyan összeköttetések, melyek csak a földi életnek teremnek, a földi életnek a hasznát nézik és nem az ég számára gyümölcsöznek. Már pedig nekünk sokféle összeköttetésünk van ezzel a világgal, sokféle összeköttetésben állunk ezzel a múlt világgal és a mi életünk annyi felé darabolódik szét, úgy vagyunk kötve különböző foglalkozásokkal, hogy életünknek nagy része azzal telik el, hogy a semmivel foglalkozunk. Élvezetekben, örömeinkben veszünk részt, s bármily tiszta is az, örökkévaló haszna nincs. Ha valaki olyan barátok társaságát keresi, - bár kedves, barátságos, jó emberek, - akik a földhöz tartoznak, a velük eltöltött idő haszontalan. Lehetünk bármily magas állásúak, az emberek előtt tiszteletben tartottak, ebben örökkévaló haszon nincs. Úzhet valaki különböző egyházi foglalkozást s lehet erkölcsileg kifogástalan, az örökkévaló üdvössége szempontjából semmi. Munkálkodhatunk bármit, mind haszontalan, ha örökkévaló gyümölcsöt nem termünk. Nem szükséges, hogy tovább folytassam... mindenki tudja, mindenki érti, hogy miről van szó. A cél az, hogy sok gyümölcsöt teremjünk, de ne a föld gyümölcsei legyenek. Ezért jön az Atya az ő késsel és mikor a megszentelődés útján járunk, a késsel lemetszi

összeköttetéseket, barátokat, szenvedélyeket, mulatságokat, mulatságokat, amiknek az örökkévalóságban semmi haszna nincs. Az Atya kése működik, tőled függ, hogy hogy viselkedsz a késsel szemben.

"Én vagyok az igazi szőlőtőke, az én Atyán a szőlőmunkás, minden szőlővesszőt, amely énbennem gyümölcsöt nem terem, az én Atyám lemetsz, és minden olyan szőlővesszőt, amely gyümölcsöt terem megmetsz, hogy több gyümölcsöt teremjen." Tehát vagy előre haladunk és mindig több gyümölcsöt termünk, vagy pedig az Atya lemetsz bennünket.

"Már ti tiszták vagytok", - megmetszettek - így folytatja az Ur, "annak az ígének következtében, amit szóltam néktek". Ha így fordítjuk ezt a szót "megmetszettek", eszünkbe jut a körülméltetésnek a szertartása, amely tulajdonképpen szintén erre az műveletre gondol. Van egy testi körülméltetés, melyen mindenkinek át kell menni, aki Krisztus népéhez tartozik. Ez a szőlő megmetszése, amelyről beszélünk, ez a megtisztulás, a körülméltetés szellemi értelme. "Ti már tiszták vagytok annak a beszédnek következtében, amelyet szóltam néktek". A Jel. könyvből világosan láttuk, hogy a Krisztus beszéde olyan, mint a két-élű szablya, amely elválasztja az emberi gondolatokat és az emberi indulatokat egymástól. Ez az ige az az éles kés, amelyet az Atya használ a szőlővesszők megmetszésénél. Ha az ígét hallod, annak engedelmességni kell. Aszerint, hogy engedelmeskedsz-e vagy nem; leszel olyan, amit megmetszenek, vagy lemetszenek. De az ige vág, az ige éles kése lemetsz, vagy megmetsz.

"Maradjatok meg énbennem". Milyen kérőleg szól. Azt mondja: ne hagyjatok el engem a világ összeköttetése kedvéért, ne menjetek a világ után, engedjétek, hogy az Atya azokat levágja. "Maradjatok meg énbennem és én is tibennetek maradok". Lássátok, amiképpen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanem ha a szőlőtőkén marad, úgy ti sem teremhettek gyümölcsöt, ha csak énbennem nem maradtok. Tehát ha jön az éles kés, akkor hagyjuk, hogy vágjon, vágja le azokat, amikre nincs szükség.

Nem tudunk gyümölcsöt teremni; hogyha nem maradunk a szőlőtökében benne "Én vagyok a szőlőtőke, ti vagytok a szőlővesszők. Milyen szeretet érződik ki ezekből a szavakból! Olyan közel fognak jutni a tanítványok Jézushoz, amilyen közel van a szőlővessző a szőlőtökéhez. A közeli elválás tehát nem igazi elválás lesz, továbbra is együtt fognak maradni. De ez az összetartozás rejtett, titokteljes, csodálatos lesz. "Aki énbennem marad és én őbenne, az sok gyümölcsöt fog teremni.

Ime itt az ígére! Imé ezekkel a gyümölcsökkel fogunk bemenni az égi hazába és ott helyet foglalni azokban a hajlékokban, amit Ő készített el. "Aki énbennem marad, én is abban maradok és az terem sok gyümölcsöt mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek". Ebben világosan benne van, hogy Jézus nem kíván tőlünk cselekedeteket, amelyeket nekünk nélküle kellene végrehajtani, hogy Ő bennünk maradhasson. "Mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek". Mikor Jézus azt mondja, hogy nekünk meg kell őriznünk az Ő ígését, nyilvánvaló, hogy nem megtevésről van szó - nem mintha nem kelkenek megtenni, - de a magunk erejéből, Ő rajta kívül semmit sem cselekedhetünk. Mi megőrizzük magunkban az Ő ígését, az Ő rendeléseit, mint egy vágyat, hogy asszerint éljünk és akkor, mikor ott él szívében a vágy, egyszerre csak az Ő szellemének erejével megteszi bennünk azt, amit Őnélküle mi megtenni nem tudunk.

Hitvány, hazug beszéd, az, hogy én nem szerethetek, mert bennem nincs szeretet. Nem a magam szeretetével kell szeretnem, az Ő szeretetével kell megtelnem, az Ő szeretetének kell keresztül ömölni rajtam, hogy

énbelőlem tovább ömöljék. Aki azt mondja: énbennem nincs szeretet, az hazugul és hitványak kitér azelől, hogy kinyilják a szive az Ur szeretete előtt és beteljék az Ő szeretetével.

"Ha valaki nem marad énbennem, kivettetik". Az az érdekes, hogy a görögben olyan ige van, ami nem azt jelenti, hogy kivettetik, hanem hogy kivettetett. /Múlt idő/. Így hangzik tehát: "Ha valaki nem marad énbennem, kívül vettetett, mint a szőlővessző és megszárad és összegyűjtik és tűzbe fogják vetni és ég". Nem az áll itt, hogy megég, mert akkor azt jelentené, hogy vége van, hanem ég /kaletai/. Ez a mondat görögül is épp oly helytelenül hangzik, mint magyarul. De helyesen hangzik zsidóul. Jézus tulajdonképpen arámul beszélt, s eredetileg arámul hangzottak el ezek a szavak. Azon a nyelven ez a mondat helyesen hangzik. Itt látszik, hogy János pontosan mondja el azt, amit Jézus mondott.

"Ha valaki nem marad bennem, már ki is vettetett". Tehát kivetettnek számít.

A keresztyén életnek ma egy szokatlan felfogását találjuk. Általában az a vélemény terjedt el a keresztyének között, hogy a keresztyén élet célja: üdvözülni. Beszállni abba a szenély- vagy gyorsvonatba, vagy éppen expresszvonatba, amely a mennyei városba visz. Ha valaki előírás szerint, szabályszerűen megtér és fel tudja mutatni a születési bizonyítványát, hogy melyik napon, melyik órában született újjá, biztosítva van. Azonban anyakönyvi kivonat nélkül hiába próbál kopogtatni a mennyek ajtaján. Fel kell mutatnia, hogy mikor született újjá. Ezt a bizonyítványt azután hitelesíteni kell a földi tanítóknak. Ma ilyen felfogások terjedtek el a keresztyén élet céljáról.

Egészen különösen hangzik, amit az Ur mond, hogy a keresztyén élet célja az: hogy "sok gyümölcsöt teremjete, mert abban dicsőíttetik meg az én mennyei Atyám, ha sok gyümölcsöt terentek".

Az első felfogás lényege az, hogy az ember saját maga számára teremjen gyümölcsöket. Annak a felfogásnak pedig, amely az Ur Jézusnak a beszédjéből áll elénk, ez a lényege, hogy másoknak teremjen az ember gyümölcsöket. Gyümölcsfák legyenek, amelyről mások szedhetik és élvezhetik a gyümölcsöket. Vannak olyan bokrok és fák, amelyek a közeledőknek tüskét mutatnak, de vannak olyan fák, amelyek a közeledőket érett, szép gyümölcsökkel hívogatják. Melyik az igazi keresztyénségnek az igazi jelképe? Vajjon a gledicsia-e, vagy a cseresznye? Ez a két kép áll előttünk a keresztyén ember élete rendeltetését illetően.

Az Ur Krisztus ama második keresztyén élet célról beszélve azt mondja: "Ha én bennem maradtok, az én beszédeim is tibennetek maradnak". Ezzel kapcsolatban két kérdés vetődik fel. Először, mit jelent öbenne maradni, másodsor, mi haszna van annak, hogy az Ő beszédei bennem maradjanak és miért kell nekünk erre igyekeznünk? Először erre a második kérdésre feleljünk. Mi célja van annak, hogy az Ő beszédei mibennünk maradjanak?

Ezt azzal lehet legjobban megmagyarázni, hogy ha valaki idegen területre utazik, vesz magának egy Baedekert, egy kalauzt. Mert ha egy ilyen kalauz a kezében van, egyszerre tisztába jön annak a városnak a térképével, az elhelyezkedési lehetőségekkel, tudja, hol keresse épületeit, műenlékeit, stb. A kalauzkönyv felvilágosítja arról, hogy melyik szállóban milyen szobákat lehet kapni, még sokszor véleményt is ad azokról. Egy ilyen kalauz birtokában az ember egy csomó felesleges keresgélést megspórol. Egy ilyen kalauzzal a kezében úgy megy, mintha a kezét fogná és vezetné oda, ahová menni akar. Az Ur Jézus beszédei azt jelentik a mi számunkra azon az uton, amelyen mi megyünk kifelé a világból. Azt senki nem mondhatja, hogy ebből a világból nem akar kimenni. Mert akár akarunk, akár nem, mindenkinek számolnia kell azzal, hogy akár rövid idő múlva, akár hosszabb idő múlva egy másik világba kell átmennie. Menni kell! De addig, míg ebben a világban vagyunk, addig is az embert sok minden olyan csábítja, ijeszti, rémiti, ami eltérít attól az uttól, amelyen menni kell, hogy a célt elérjük. Annyi gonosz ember él a földön. Vannak olyan emberek, akiknek boldogságot okoz, ha a tőlük kérdezősködő gyanutlan embert téves utra igazithatják. Hány közönyös ember van, akik hiába tudják azt, amit esetleg tőlük kérdeznek, közönyösen azt mondják: nem tudom. Milyen jó ilyenkor, ha nálunk van a kalauz. Milyen jó, ha az Ur szavai ott csengenek a szivünkben. Ezek a szavak felvilágosítanak arról, melyik a célhoz vezető ut, melyik a hamis ut. Az Ő beszédeire mindennél jobban szükségünk van. Még akkor is, ha ezek a beszédek kemények, intenek. Milyen jó, ha a gyermeket édesapja visszatartja a veszedelemtől. Mi is gyermekek vagyunk. Szükségünk van azokra az ígéretekre, amit az Ur mondott. Csak az a baj, hogy ezek igen gyorsan kirepülnek a szivünkéből. Hány embertől hallhatjuk azt, hogy csak ezeket a szavakat meg tudnám jegyezni. Olyan szép volt de elfelejtettem. Az már nagyobb baj, ha az ember figyelme nincs ott, amikor figyelnie kellene. Oly hamar elfelejti az ember azokat a beszédeket, amelyek az Ur Jézus ajkáról hangzottak el.

Azonban az Ur Jézus azt mondja, hogy van egy mód rá, hogy az Ő beszédei mibennünk maradjanak. Ez az öbenne maradás igen fontos probléma, amely mindnyájunkat foglalkoztat. Hogyan maradhatunk meg öbenne. Erre a legegyszerűbb felelet az, hogy igyekezzünk mindig rá gondolni. Mindig a közelébe lenni, azt tenni, amit Ő akar.

Ez nagyon szép, csak az a baj, hogy egyszer csak mégis valami kiveri a fejünkől Öt és a világ magához szippant és azon vesszük észre magunkat, hogy nem gondolunk Jézusra. Azt mondjuk, nem tehetünk róla, meg akartuk tartani, de kiment a fejünkől. Elhatározom, hogy azt fogom tenni, amit Jézus mond, meg is próbálok. Egy darabig sikerül is, de egyszer csak azon veszem észre magamat, hogy rossz a lelkiismeretem, tudom, hogy vétkeztem. Észre sem vettem, hogy engedetlenkedtem. Megkeményedtem a szívem és nem tudok visszamenni. Ertelnek hetek, megnehezedik a szívem, majd összetörik. Megalázkodva visszamegyek mégis. Uram, nem vagyok méltó, hogy visszamenjek, de Te könyörülj rajtam. Ezt a visszatérést, amit két, három hét múlva tettél meg, ezt kellett volna megtenni rögtön.

Mit jelent Benne maradni? Azt jelenti, hogy állandóan tudni azt, hogy neked állandóan szükséged van Rá, mint Megváltóra, mint bűnöd mosójára. Lábmósóra! És Ő má is kész felkötni a kendőt, venni a mosdót, lehajolni és megmosni téged. Neked csak elé kell nyujtanod a lábadat, - a bűnös lelkedet. Ezt jelenti: Benne maradni. Csak ezt jelenti! Tehát semmi erőlködést nem jelent, csak annyit, hogy állandóan úgy fordulj Hozzá, mint akire szükséged van, mint aki nélkül nem élhetsz. És ha ez így van, akkor az Ő szent Szelleme; akinek a neve Paraklétosz, ha hittel hívod Öt, állandóan melletted lesz. Nem te leszel Őmellette, hanem Ő lesz melletted. Ő tart téged. Nem te erőlködöl, Ő könnyedén tart és könnyedén vezet.

Öbenne maradni a legkönnyebb dolog, mert azt jelenti: átadni Neki a fáradságot, a munkát, az erőkifejtést, átadni Neki a megbocsátást; átadni Neki az irgalom adást és Tőle csak folyton-folyton kapni-kapni. Ne úgy élj Vele szemben, mint aki Neki adni akarsz. Hiszen mit adhatsz Neki? Nem eszel húst, nem eszel vérszurkát? Ilyen hitványságokat tudsz te Neki adni, de Ő szeretetet, békességet, örömet ad, tiszta szellemével betölti életedet, megnyitja a mennyet, megmutatja az Atyát. Milyen csodálatos az a kincs, amit Ő neked ad és milyen hitvány dolgok, amiket te tudsz Neki adni. Dobd el, ne akarj semmit - üres, bűnös szíveden kívül - Neki adni. Ő akkor betölti azt az Ő csodálatos ajándékaival.

Ezt jelenti Krisztusban maradni! Ezt jelenti folyton kérni és folyton rászorulni, ezt jelenti Tőle kapni. "Ha én bennem maradtok, az én beszédeim is bennetek maradnak", mondja az Úr. "És akkor, amit akartok, kérjétek és meglesz néktek".

Természetesen ilyenkor felvetődik az ember szívében a kérdés, hogy bármilyen, amit én kérek, ami nekem eszembe jut, azt megadja az Isten? Igen! Ha Öbenne maradsz! Akkor, ha bármilyen kérsz, meglesz az neked! Ha Öbenne maradsz! Öbenne maradni pedig azt jelenti, hogy mindig rátekintesz, tőle vársz mindent. Ha mindig előtte nyilsz meg, akkor neked nem jut eszedbe mást kérni, csak ami Tőle kapható. Akkor neked arra van szükséged, amit Ő hoz magával.

Mikor egy édesapa hazajön egy messzi utról, tudjuk, hogy mindig hoz magával valamit, mást nem is keresünk, mint amit hozott. Ilyenkor a gyermek szeme rajta van az édesapa táskáján, vajjon mi kerül ki onnan? Így van a keresztyén szeme is rajta az Úr Jézuson. Mit hozott magával? - Az Atya szeretetét, az Atya képét! A Szellem ajándékait! És akkor, amikor a szemünk rajta van, ugyan mi mást akarunk még tőle kérni. Van-e drágább kincs ennél a világon? Akkor bármilyen kértek megadja. Ha tehát mi Öbenne maradunk, nincs olyan kérés, amit Ő ne teljesítene. "Ha valamit kértek, kérjétek és meglesz az néktek, mert ebben dicsőítetik meg az én Atyám", hogy sok gyümölcsöt teremjétek és legyetek nékem tanítványaim". Már pedig ez azt jelenti, hogy nekünk mindig készeknek kell lennünk a tanulásra.

Van egy bizonyos magár a világon, amely, mikor tanítani akarják, mindig azt bugják, -tudom - tudom. A keresztyének nagy részét is ez jellemzi: tudom - tudom. A keresztyén emberekben is benne van az a világi szokás és magatartás, hogy mindig azt szeretnék fitogtatni, hogy ők mit tudnak. A képzettségüket, az ügyességüket, a tudományukat szeretnék mutogatni. Ennek a vége aztán mindig az, hogy rosszul csinálják. Ha az ember meg akarja mutatni, hogy én ezt milyen jól tudom, biztos, hogy rosszul fogja csinálni. Ha valaki mindig figyel, az kifelé nem akarja

a tudományt mutogatni. Ha a maga tudatlanságát, képtelenségét belátja és figyel arra, hogy a másik hogy csinálja, hogyan gondolja, az ilyen keresztyének a lelke felnyilik, elfelejtkeznek magáról és tudja csinálni a dolgokat.

Jézus azt akarja, hogy az Ő tanítványai legyünk! Félre a tudom keresztyénekkal, helyébe lépjen a "nemtudom" keresztyén. Jaj, nem tudom! és mégsem "jaj," mert itt van, aki tanít. Megvan az ígélet, hogy az Ő szent Szelleme mindenre megtanít. Csodálatos gyöngédséggel veszi körül az embert. Ha felhangzik a kérés! "Uram mutasd meg a Te utaidat okvetlenül teljesülni fog. "Uram mutasd meg a Te utaidat és tanítsd meg a Te akaratodat teljesíteni". Ő megmutatja és tudjuk az Ő akaratát teljesíteni.

Mert abban dicsőítették az Atya, hogy az ember sok gyümölcsöt terem. Sok gyümölcsöt az terem, aki nem magát mutogatja, hanem az Istent akarja az emberek elé tárni. Keresztyéneknél visszataszítóbb, bántóbb dolgot el sem lehet képzelni, mint azt, hogy magukat mutogatják. Ez a legképtelenebb, leghazugabb dolog. A keresztyén ember a halálba született. Ha egy keresztyén ember mégis az ő-emberét előveszi a halálból és azt mutogatja, a legnagyobb ellentmondásba jut bele.

"Amiképen engem szeretett az Atya, én is úgy szeretlek titeket". maradjatok meg az én szeretetemben". Azt a tételt: maradjatok meg énben nem, az Ur itt egy másik alakban mondja el, de ugyanazt a tételt mondja. Maradjatok meg énbennem, ugyanaz, mint: maradjatok meg az én szeretetemben. Mert Őbenne maradni annyit jelent, mint szeretve lenni.

A keresztyének között igen gyakoriak az olyan emberek, akik arról panaszkodnak, hogy őket nem szeretik a többiek. Ez az érzékenység, hogy nem szeretnek bennünket, hozzátartozik a legkinzőbb gyermekbetegségek közé, amelyben a keresztyén emberek szenvednek. Kinzó, mert nagyon gyötöri az embert; gyermekbetegség, mert ha megjön az ember esze, elmúlik. Idővel rájön a keresztyén ember, hogy mi mindnyájan egy szeretetben úszunk benne és ez a Krisztus szeretete. De ha ez a szeretet rajtam keresztül nem árad egy másik emberhez, akkor ahelyett, hogy magunkat sajnálnánk, sokkal inkább sajnálni kellene azt, aki nélkülözi ezt a szeretetet. Senki se panaszkodjon arról, hogy a másik nem szereti, hanem szánakozva mondja: szegény, nem kapott elég szeretetet, adjunk neki. Így megértjük, hogy miért mondtam azt, hogy ez a fájó érzés csak addig tart, amíg megjön az ember esze.

Tehát ez a mondat: "Maradjatok meg az én szeretetemben" ugyanazt jelenti, mint: "Maradjatok meg énbennem". Őbenne maradni annyi, mint bizni Őbenne, bizni abban, hogy Ő szeret. Ugy ahogy vagyunk, bűnünkkel együtt, a mocsokban, amibe belejutottunk, úgy szeret Isten bennünket. Pontosán úgy, ahogyan akkor látott bennünket, mikor a keresztfára ment. Tehát az Ő tanítványává lenni annyit jelent, mint szeretetet tanulni. Eltanulni az Ő szeretetét: "Legyetek az én tanítványaim", azt jelenti: eltanulni az Ő szeretetét. Hiszen nem hiába mondja: "Ahogyan Őt szeretted az Atya, úgy szeret Ő bennünket. Hogy az Atya hogy szeretted a Fiut, hogy az isteni Szentháromságban ez a két személy hogy állott egymással szemben, oly kikutathatatlan titok, amit mi megérteni nem vagyunk képesek. Hogy ez a szeretet mily végtelen nagy volt; azt mutatja az az Atyán csüngés, amely Jézus egész életén átvonult.

Először ott tűnt fel a 12 éves Jézus életében, mikor csodálkozva találták meg szülei a templomban és vádolóan szólt az anyja, hogy miért hagyta el szüleit. És mutatja ezt a szeretetet, amely az Atya és a Fiu között volt, mikor Jézus még jobban csodálkozva ezt mondta: Hát nem tudjátok, hogy nékem az Ő dolgaiban kell maradni. Ez az én otthonom, ahol az én Atyám lakik! Ha nézzük az Ő földi életét, hogy mindig, mindenben csak az Atya akaratát kereste, akkor támad valami halvány sejtelen bennünk, arról, hogy szeretted az Atya a Fiut. És ha meggondoljuk azt, hogy a Golgota keresztyének legnagyobb szenvedése az volt, ami ebben a szavakban lett kifejezés: "En Isteneim, én Isteneim, miért hagytál el engemet". Ezekben a panasz-szavakon keresztül érthetjük meg legjobban, érezhetjük meg legjobban, hogy ennél nagyobb fájdalom a Fiu lelkét át nem üthette. Ahogy szeretted az Atya a Fiut, úgy szeret a Fiu minket.

Nem kisebbel, ugyanazzal a szeretettel! És erre a szeretetre mondja: "Maradjatok meg az én szeretetemben". Most már megértjük, mit jelent Őbenne maradni. Hinni, hogy Ő minket szeret.

"Ha az én parancsolataimat meg fogjátok őrizni, megmaradtok az én szeretetemben, miképpen én az én Atyám parancsolatait megőriztem és megmaradok az Ő szeretetében". Most azonban egy kellenetlen térre megy át a gondolat, mert a szeretetet összekeveri a parancsolatokkal. Már pedig az ember a parancsolatokat nem szereti. A mindennapi életből véve a példát: úgy látom, hogy szeret az édesanyám, mert ha valamit kérek tőle, megteszi nekem. De ha már valamit ő kér tőlem, hogy tegyem meg, azt hiszen, hogy édesanyám szeretete kevesebb lett. Ebben a gondolkodásmódban vagyunk egészen mélyen benne, s a legtöbb szülő kiszolgálja a gyermekét ebben a várakozásában. Az a szeretet, hogy nem követel, hanem hagyja a gyermeket arra menni, amerre annak jólesik, úgy beidegződött a modern ember lelkébe. Márpedig a parancsolat és a szeretet ugyan-az az út. A parancsolat őriz meg engem a veszedelentől. A parancsolat az, ami kihoz engem a bajból. A parancsolat az, amely elvisz engem oda, ahol boldog lehetek, ahol nyugodt, tiszta lelkiismerettel szivhatok szemnyezetlen isteni levegőt... Ha egy gyermeket a felnőtt kiségit abból a mocsárból, amelybe beleviszi az önhittsége, bűnre való hajlama, akkor a gyermek nagyobb jótétéményt nem kaphat. A gyerekeknek várnia kell a felnőttől a parancsot, hogy azt végrehajtsa. Ha a szülő nem ezen az úton vezeti a gyermekét, az gyilkos! Hála legyen a mi szerető Atyánknak, hogy Ő nem olyan úton jár, mint sok felelőtlen szülő.

Isten parancsolatot ad és nagyobb jótétéményt nem adhat nekünk, mert ez emel ki bennünket a sátán karjaiból. Milyen jó, hogy megfog egy erős kar és kiragad engem onnan, ahol a halálotat lelném. Nincs nagyobb jótétémény a keresztyén ember számára, mintha a parancsolatot hallja és megérti azt. A szeretet és a parancsolat nem állnak egymással szemben. Ha az én parancsolataimat meg fogjátok őrizni, vagyis, ha az én parancsolataimat szivetekben úgy őrzitek, mint drágagyöngyöt, mint kincseket, akkor meg fogtok maradni az én szeretetemben. Vagyis ez azt jelenti, hogy engedetlen lélekkel nem lehet Isten szeretetében megmaradni.

Mi az engedelmisség? Az engedelmisség megtérés! Ha megtértél, nem abban áll-e a megtérésed, hogy az Istennek engedelmisséget fogadtál? Természetesen, ha a megtérés alatt egy dogma elfogadását értjük, akkor másképpen áll a dolog. De ha azt értjük, hogy a tékozló fia hazatér és ott engedelmes szívvvel leborul és azt mondja: "Nem vagyok méltó, hogy fiadnak neveztessem, tégy engem olyanná, mint egyik szolgád". Én engedelmeskedni akarok, tenni a te parancsolataidat, ez számomra a legnagyobb öröm. - Ha nem ez volt a te megtérésed, akkor az nem volt igazi megtérés, még akkor sem, ha kilenc; vagy tíz összejövetelel felálltál és jelentkeztél, hogy most tértél meg.

"Amiképpen én az én Atyám parancsolatait megőriztem és megmaradok az Ő szeretetében". Valóban a názáreti Jézusról el lehet azt mondani, hogy az Atya parancsolatait megőrizte. Mindig azt nézte, mindig azt kutatta. És így folytatja: "Ezeket beszéltem néktek, hogy az én örömöm tibennetek legyen és az örömöm beteljesedjék". Egyik fűrészből a másik után. Az előbb parancsolatokról beszélt, ami nem kedves nekünk, most meg örömről szól. Mi köze a parancsolatoknak az örömhöz? A parancsolat egyáltalán nem örvendetes.

Ha visszatérünk a szülő és a gyermek viszonyához, akkor láthatjuk azt, hogyha egy szülő a gyermekének parancsolatokat ad és a gyermek megtanul engedelmeskedni, akkor az a gyermek sohasem zugolódik. Érdekes, éppen a parancsolat adja a gyermek szivébe az örömet, hogy ő parancsolatokat megtéheti. Így vagyunk az Istennel is.

"Azért beszéltem ezeket néktek, hogy az én örömöm tibennetek legyen! Nem arról az örömről van szó, amit az égben élő Jézus az Atyában talált, hanem amit a földön járó Jézus talált az Atyában. Mikor Ő engedelmeskedett mindig a szivét végtelen öröm töltötte el. Nincs is nagyobb öröm annál, mint mikor valaki az Atya akaratának a végrehajtója a földön. Azért beszéltem ezeket néktek, hogy az én örömöm tibennetek is legyen. Éppen olyan örömmel járjunk, mint amilyen örömmel Jézus Krisztus járt a földön.

Milyen csodálatos, hogy egy éjszakával az Ő borzalmas halála előtt ilyen vigasztaló szavakat tudott mondani az a Jézus, aki arra készült, hogy durva katonák kezébe kerüljön és igazságtalan emberek törvényszéke elé kerüljön, annak a Jézusnak a szivéből áradt ki az öröm.

Mi adta neki ezt az örömet? Hogy Ő az Ő Atya útján járhatott! "Azért beszéltem ezeket néktek, hogy a ti örömötök teljessé váljék". Hogy egy gyermek odahaza jól érezze magát, ahhoz az kell, hogy a szülő tudjon a gyermekének parancsolni és a gyermek azt megtartsa. Hogy a keresztyén ember jól érezze magát a földön, az kell, hogy Jézus parancsolatait megőrizze és azokat megtartsa.

Ezzel lesz a mi örömünk teljessé!

Ne foglalkozzál hitvány dolgokkal, hanem keresd a magasztos, isteni dolgokat, akkor igazi örömmel telik meg a szived!

Jézus szavai mégegy sajátságos vonását mutatják meg az örömnél, mikor azt mondja: "A ti örömtök teljes legyen". Ez azt jelenti, hogy az öröm különböző fokozatokban léphet fel a szívünkben. Lehet gyenge, hitvány öröm, melyben több a fájdalom és erősödhetik az öröm, lehet hatalmas, tuláradó öröm; azonban nem a hatalmas, tuláradó öröm az, amely a hitvány, elmuló örömmel szemben áll, hanem a tartós öröm. Az örömnél nem kell rikitónak, kiabálónak lennie. A tartós öröm olyan, mint az acél: nem törik össze. A kitörő érzelmek összehívunkben növekedő érzelem, mint amilyen az ott növekedő Isten. Jézusnak ez a szava: "azért mondtam néktek ezeket, hogy a ti örömtök teljes legyen" azt jelenti, hogy az örömnél teljessé kell lenni a szívünkben. Nem azért, hogy az öröm felduljon, szenvedélyes legyen, hanem az öröm kitartó, állandó legyen. Az örömben tehát növekedés van. Hitvány örömben is lehet fokozódás, a végén kitörő érzelmekre vezethet, de a magasztos öröm állandó lehet bennünk, s a végül teljességre juthat. Amint mulnak az évek, amint mélyebbre beköltözik az Ur a szívünkbe, amikor mind kevesebbet és kevesebbet zavar bennünket az ó-emberünk, úgy lesz hatalmasabb, megmeredőbb az öröm a szívünkben. Az örömnél tehát fokozódnia kell. Mikor Jézus ezeket az utolsó szavakat mondja, akkor ezekkel a szavakkal megadja a fejlődési irányt, amellyel a tanítványoknak Krisztus menyasszonyává meg kell szépülniök. És ehhez a megéréshez, megszépüléshez hozzá tartozika Krisztus öröme. Tehát hogy a menyasszony elkészüljön, ahhoz az szükséges, hogy az öröme teljessé legyen bennünk. Szomorú, lehagolt keresztyének, mérges, kapkodó keresztyének nincsenek készen Jézus fogadására. De azok, akik a börtön mélyében is énekelni tudnak és neki hálát adni, olyan keresztyének megérnek arra, hogy Krisztus menyasszonyává legyenek. Mikor Jézus ezeket a hangokat megüti, irányt mutat, amiben a menyasszonynak fejlődni kell. Meg kell telni Krisztus örömeivel. Mikor az örömünk teljes lesz, érettek leszünk, hogy a Völegényt elfogadjuk. Ennek aztán más jelentősége is van. Ez csak egy nevelő munka, amellyel Krisztus az Ó menyasszonyát neveli arra a hivatásra, amelyet egykor be fog tölteni. A menyasszonynak ez a földi élet csak előkészület ideje, a szolgálat ideje az ezer éves uralkodás alatt kezdődik el; itt is kell szolgálni, de most csak tanulunk szolgálni. A szolgálat igazi kifejtése Krisztus visszajövetelével együtt kezdődik el; amikor az Ur visszajön, akkor kezd el a menyasszony igazán szolgálni. Az a másik világ, amely Krisztus visszajövele után fog felépülni, ezzel az örömmel telik meg, amely örömnél a keresztyén szivekben teljessé kell most lennie. Mikor Krisztus menyasszonyai, az első feltámadás részesei abban az elkövetkezendő világban szerte járnak, épp úgy közlik a világgal Jézus ismeretét, mint a bucsuzó Jézus közölte a tanítványaival. Akkor az az öröm az egész világnak öröme lesz.

Képzeljétek el egy más világot a mostani szomorú világ helyett. A gyűlölet szomorúságot hoz. Gyűlölködő, haragvó szív csak szomorú lehet. Az, aki a másikat vádolja magában, az önmagában vájkál, saját szívét tölti meg szenvedéssel és gyötrellemmel. Képzeljétek el, hogy e sok gyűlölet, irigység, féltékenység okozta szomorúság helyett az egész világon kölcsönös megértés, öröm fog elterjedni azokon keresztyül, akik a gyűlölet világában a szeretetet szívták magukba. Akik erre elkészülnek, azoknak ebben a világban nem ennek a földnek a gyűlölet-teljes szomorúságát kell beszívni, hanem a menny levegőjét. Azért mondja Pál, hogy az igazi gyülekezet áthelyeztetett a mennyi régiókba, ott él, ha teste még itt is van a többi emberrel. Oda tartozik a másik világhoz, annak követői veszik körül, ahhoz tapad hozzá vágyával, reménységével, annak az örömet szívja magába és annak az örömeivel telik meg egészen. Így kell tehát a mostani életünket tekinteni. Ugy ~~ink~~ kell tekinteni, mint előkészületet arra a szolgálatra, amelyet Krisztus visszajövele után az ezeréves birodalomban fogunk élvezni.

Oda, arra az első feltámadásra pedig csak a győzedelmesek érkeznek el. Azok, akik mindvégig hűek maradtak.

Ha az előkészülethez tartozik hozzá, hogy a gyűlölet helyett annak ellentétét, a szeretetet szívjuk be szívünkbe, akkor azért mondja Jézus: "Az az én rendelem, hogy egymást úgy szeressétek, mint én szeretlek titeket". Mikor azt mondja Jézus: "Az az én parancsolatom, hogy egymást szeressétek", akkor ezekkel a szavakkal azt mondja: ne gyűlöljétek, a szeretetnek adjátok át szíveteket. Mivel a gyűlölet is és a szeretet is értelmi meggondolásra keletkezik szívünkben, nem azt kell nézni, ami minket gyűlöletre indít, hanem, ami irgalomra, szeretetre buzdít bennünket.

Miszen lehet az emberi szivekben a gyűlöletet felébreszteni, azt állandóan fokozni, az emberi táborokat harcra indítani. Ezt a gyűlölettel való megtöltést a történelem előző idejében bőven gyakorolták az emberek. Jól tudták, hogyan lehet a gyűlöletet fokozni, a vélt vagy igazán sérelmeket állandóan hangoztatni, felszínen tartani. Lehetséges a gyűlöletet azáltal fokozni, hogy saját szenvedéseinket nézzük, s azok megtöltenek azzal a vággyal, hogy másokat is megismerjünk azokkal. Lehetséges a gyűlöletet terjeszteni ebben a világban, de ez pontosan az ellenkezője annak, amiért Krisztus erre a világra jött. Krisztus azért jött, hogy szeretetet hidessen. Krisztus így imádkozott: "bocsásd meg, aki ellenünk vétkezett". Szeretet ott van, ahol megbocsátás van. Aki azt mondja, hogy nem képes megbocsátásra, az nem is annyira magát, mint inkább mászt csal meg. A valóság az, hogy az ember azért nem képes megbocsátásra és azért nem képes szeretni, mert gyűlölni akar. Ha nem akarna gyűlölni, akkor meg tudna bocsátani. Nem a gyarlóság, hanem a hazug akarat az, ami ellenáll bennünk. És így válik ketté a világ a gyűlölők taborára és a szeretők taborára. És ez a két szembenálló világ különbözik meg egymástól, mint a "világ" és a "nyáj", "Krisztus nyája". Nem a külső dogmatikus megtérés szerint /amellyel el akarják kerülni a kárhozatot/ oszlik meg a világ, hanem aszerint, hogy hol ápolják a szivekben a gyűlöletet és hol a szeretetet. A szeretet ápolása azonban nem a szeretet hangoztatásában áll, hanem a Bárány Jézus szeretetében. Más szeretet nincs. Nem szeretet az, amelynek lényege az, hogy lágy és kenetteljes szavakkal takarja el a közönynek, az önzésnek és gyűlölődésnek a sebeit. Nem szeretet az, amely nem áll másból, mint nyájas modorból, sima beszédből, azonban ennek a beszédnek semmi köze sincs a szeretethez. Épp oly kevés köze van, mint az életnek a halottra terített szemfödélhez, vagy az életnek a leszakított virághoz, amit temetőbe visznek. A szeretet világa a tettek világa. Mikor az ember a régi énjét a Golgota keresztjén hagyja és egy új énnel indul el a szeretet munkáját végezni Krisztussal együtt.

Ahogy a Hegyi-beszédben áll: "Boldogok a békességet készítők, mert őket Isten fiainak fogják mondani". Ebből nyilvánvaló, hogy akik nem békességet készítenek, hanem gyűlöletet, akárhogy is veszik szájukra Krisztus nevét, a Sátán megtestesült fiai. Hogy nem minden, amit szeretetnek mondanak, felel meg az igaz szeretetnek, mutatja a 13. vers: "Nagyobb szeretetet pedig senki sem bírhat magában annál, mint ha valaki lelkét adja oda barátaiért".

Azért ragaszkodom ehhez a fordításhoz, hogy "lelkét", mert ebben az is benne van, hogy élve marad; életének tartalmát barátaiért adja oda. Ez sokkal nagyobb szeretet, mint ha valaki belerohan a halálba és egy hirtelen elhatározással a martirhalált választja. Az öskeresztyéneknél terjedt el a fanatikusok között, hogy keresték a martir-halált; hogy vagy hiúságból, vagy önzésből odaát első helyre jussanak, egy hirtelen elhatározással a földi életet odadobták. Az öskeresztyének között a bölcsőbbek ezek ellen határozottan felszóltak mindig és elítélték őket. Azt hirdették, hogy senkinek sem kell kerésnie a halált, de amikor a Krisztusról való bizonyágtétel megkívánja, az ember tudja odaadni földi életét. Amde az embernek állandóan oda kell adnia Istenért és barátaiért a lelkét. Vagyis mindazt, ami a lelkében van, amihez a lélek ragaszkodik, amiben örö-

mét leli, ami a lélek boldogságát okozza, - állandóan az oltáron kell tartania. Ez sokkal nehezebb, mint egy hirtelen elhatározással meghalni. Tehát ez a fordítás így helyes: "Nincsen nagyobb szeretet annál, mint ha valaki lelkét adja oda oda barátaiért". Krisztus a lelkét adta oda. Mikor fáradtan, elgyötörten pihenni vágyott, ha hozzájöttek, elfeledkezett a pihenésről és szolgált, Lelkét adta oda. Mikor elvonulhatott volna a veszedelem elől és távol maradhatott volna Jeruzsálemtől, ment közelebb és közelebb a veszedelembe be. Hiába mondta Péter: "Kiméld Uram magad!" Ő nem kimélte a lelkét. A lélek odaadása több, mint a hirtelen halál. De ennek a léleknek a folytonos odaadása azzal végződött, hogy a földi életét is odaadta barátaiért.

Ennek a szónak, hogy barát, mély értelmét találjuk, olyant, amit a világ nem ismer. Próbáljuk a barát fogalmát meghatározni. Barátnak a világban az olyan embert értik, aki közelebbi ismerős, vagy pedig egy olyan embert, akit nem tud az ember hova tenni, azért "barátom"-nak nevezzi, tehát ha valakinek nem tudunk mást mondani. Ez egy kiegészítő megszólítás. Ha valaki nagyon a szívünkhöz nőtt, annak azt szoktuk mondani: kedves József, kedves Péter, kedves Pál. De ha valakit nem tudunk közelebbiről megszólítani, azt mondjuk: kedves barátom. Ezt akármikor lehet mondani, még ha az illető soha nem is volt a barátom. Így elcsépelődött ez a szó. Sokan a barát szó alatt a cimborát értik. Aki együtt alszik, esetleg együtt lop velünk. Még a pajtás sem barát. A pajtás nem a gonoszban egyesül velünk, mint a cimborá, hanem a külső, felszínes életben velünk együtt veszi ki az örömet, esetleg a bajt. De ez még nem barátság. Ez a jelentőségétől megfosztott szó nyilván mást jelent, mikor Jézus azt mondja: "Nincsen annál nagyobb szeretet, mint mikor valaki életét adja oda barátaiért". Jézus az elkövetkező szavakban két oldalról fogja meg a barát fogalmát. Az egyik oldal annak az oldala, aki minket barátává tesz, a másik a mi oldalunk. Hogy bennünket valaki barátságra méltat, az Jézus szerint abban nyilvánul meg, hogy mindent elmond nekünk. Jézus azt mondta: ti az én barátaim vagytok, mert én mindent elmondok nektek, amit én az én Atyámtól tudok. Barát az, akiben megbizunk. Akire bátran rábízhatom magam, az az én barátom. Ne használjuk ezt a szót könnyelműen! Hogy ennek a szónak ne legyen többé semmi értelme! Ritkán használjuk, még a testvér szónál is ritkábban! Barát az, akire rábízhatom életem titkait és a barát inkább meghal, mint hogy elárulja a barátot. Van a baráti viszonyoknak egy másik oldala is: az én oldalam. Arról ismerem meg, hogy valakinek barátja vagyok, hogy megteszem, amit az tőlem kíván. A keresztyén életben két fokozatot különböztetünk meg: mikor a keresztyén élet elkezdődik, mikor az ember nem képes másra, mint Isten parancsolatait megőrizni, maga előtt tartani, de minduntalan elesik, felkel és visszatér az Istenhez; de mikor a szive összenő vele, mikor Isten közli vele saját titkait; mikor Jézus barátságára méltatja az embert, mikor az ember lassanként megtelik olyan indulattal, ami visszatartja attól, hogy a barátot megbántsa, megsértse, mikor az ember megteszi, amit a barát mond neki: ez a második fokozat. Ez a barátság másik oldala. Ha a barát az, aki megteszi azt, amit az ő barátja mond neki: akkor Istennel akkor jutottunk barátságba, ha meg is tesszük, amit Ő mond nekünk. Ez az ismertető jel, ami Jézus barátait jellemzi.

"Titeket barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit az Atyámtól hallottam, megismertettem veletek, és most Jézus hozzá teszi: "nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendeltelek, hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete, hogy a gyümölcs megmaradjon és bármit kérni fogtok az én nevében, megadja néktek az Isten". Rögtön átfordítja a szót, hogy mit kell Ő érte, az Ő parancsára megtennünk. tehát Ő választott ki bennünket, nem mi választottuk Őt. Az Ő szeretete keresett meg bennünket és nem a mi szeretetünk Őt. Őtőle árad ki a baráti szeretet és nem mitőlünk. Ő a forrás és mi vagyunk a cső, amin a víz tovább folyik. Ővé a szeretet és mi csak az Ő szeretetét adjuk tovább. De ha ennek a szeretetnek a csövei va-

gyünk, akkor bármit kérünk az Atyától, megadja nekünk. Tehát nyilvánvaló, hogy ez az ígéret, hogy az Atya mindent megad, amit kérünk Tőle, - a szeretet útjára vonatkozik. Ha valaki az Istentől olyat kér, ami önzésből fakad, ami a gyűlölet vágyát elégíti ki, természetes, hogy az Isten nem hallhatja meg. Igen fontos, hogy mi állandóan Isten fényében éljünk. Isten állandóan megmutatja vágyainknak igazi útját.

"Ezeket rendelem néktek, hogy szeressétek egymást! Mily sokszor hangzik fel Jézusnak ez a szava: szeressétek egymást! Minden célja a szeretet. Azt akarja, hogy egymás barátai legyünk, egész szívünkkel, egész lelkünkkel. Most pedig ezzel a szeretettel a szívünkben plkűld bennünket az Ur, hogy gyümölcsöket teremjünk. Menjünk szét a világba gyümölcsöt teremni. Mi más lehet a gyümölcs, mint a szeretet?! Ha pedig ezzel a szeretettel a szívünkben szétküld bennünket at az Ur, nyilvánvaló, hogy a gyűlölettel áthatott világ nem fog minket magáénak elismerni, hanem gyűlölni fog bennünket. Azért, mert mások vagyunk. Az állat is az idegent kimarja maga közül. Így van ez a világban is az emberek között. Ha valaki nem olyan, mint ők, gyűlölni fogják.

"Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt." "Ha a világból valók volnátok, a világ szeretne titeket, de mert nem ebből valók vagytok, mert én választottalak titeket, azért gyűlöl titeket a világ. Minél világosabban Jézus mellé állunk, annál jobban fog a világ gyűlölni. "Emlékezzetek meg arról az Igéről, amit szoltam: a rabszolga nem nagyobb az ő uránál; ha engem gyűlölni fognak, titeket is gyűlölni fognak; ha a szavaimat valaki megőrzi, a ti szavazokat és meg fogja őrizni." - Ami sorsunk nem lehet más, mint Jézusé. Ha valaki azt hiszi, hogy ezt a világot meg tudja váltani, mielőtt Jézus visszajön, akkor azt megcsalja a Sátán és megcsalja magát és embertársait. Ez a világ nem képes másra, mint hogy gyűlölje azt, ami nem belőle való. Nekünk a gyűlölködő világgal közösségünk nem lehet. "De mindazt meg fogják tenni ve ellenetek az én nevemért, mert nem ismerik azt, aki engem elküldött: az Istent."

Anikor Jézus azt mondta, "aki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat'is ezzel azt mondta, amit Filepnek-is mondott, hogy "Én és az Atya ugyanaz". Ezt úgy kell érteni, hogy aki a mézet Budapesten szereti, ha Amerikába megy, ott is szeretni fogja. Vagy akinek a méz Budapesten nem esik jól, az hiába megy Amerikába, ott sem fog neki jólesni. Jézusban ugyanazt az isteni természetet kóstolta meg az ember, mint ami az Atyában van. Aki ezt a természetet Jézusban gyűlöli, gyűlöli azt az Atyában is. Ha valaki különválasztja a Fiutól az Atyát és azt képzeletben a Fiut gyűlöli, de az Atyát nem; a megfeszített Jézus nem kell neki, de az Isten kell; akkor az Isten, akit magának alakít, nem az igazi Isten, egy bálvány, egy ábránd, egy képzelet alkotása csak. Olyan, amit ő maga gyártott saját igényei számára. Istent olyanná alakította át, amilyennek ő akarta látni. Isten olyan, amilyennek Jézusban jelent meg. Aki Jézust gyűlöli, gyűlöli az Atyát is. Ha itt arról a gyűlöletről van szó, amit Jézus iránt éreznek az emberek, próbáljuk meghatározni, hogy mit gyűlölnék az emberek Jézusban. Jézusban azt gyűlölik az emberek, ami ellenkezik az ő lényükkel, az ő természetükkel. Mert Jézus más, mint a bűnös ember. Jézusban azt gyűlölik az emberek, hogy az ő egész lénye ítélet az emberek lénye felett; mert benne látható, hogy milyennek kellene lenni. Jézusban a lelkiismeret ébrestetőjét gyűlöli az ember. Azt az isteni utat gyűlöli az ember, amelyen járni nem akar. Az ember más utat választott magának, mint ahogy Ézsaiás mondja: "ki-ki közülünk a saját útjára tért". Az Isten útját elhagyjuk. Az ő gondolatai nem a mi gondolataink, az ő utai nem a mi utaink! Gyűlöljük mert tudjuk, hogy az ő útja az igazi út, a miénk a hamis, de nem akarunk felébredni az igazságra. Gyűlöljük Jézusban a szeretetet azért, mert bennünk gyűlölet lakik. Bennünket a gyűlölet kielégít, mégha újabb elégtelenséggel tölt is meg. A szeretet sért mert valóban szeretetlenségünk miatt. Gyűlöljük Jézusban az Újembert, mert mi az ő embert szeretjük, mert mi emberek akarunk maradni.

Ezek a gyűlöletek nemcsak a hitetlen világban vannak meg, hanem a keresztyének között is. Ha valaki tisztán, világosan hirdeti a názáreti Jézust, akkor azt még az u.n. keresztyén testvérei is meg fogják gyűlölni. Gyűlölni fogják azért, mert a vallásos emberek is minduntalan új utakat keresnek, amelyen a világgal ki lehet egyezni. Új utakat keresnek, amelyek elképzelték az isteni evangéliumnak az életét, hogy azokban ne akadjanak meg a világnak a fiai és ők is simán keresztül tudjanak csuszni rajtuk s ne kelljen összeütközni velük. S mert az igazi Jézus ezekért elítéli őket, ezért gyűlölik azokat, akiknek a munkájában, életében a tiszta, szent Jézus jelenik meg. Az a szent Jézus, akiben a Sátánnak semmi jele sem volt.

Gyűlöljük Jézust azért, mert magunkat szeretjük és nem akarjuk magunkat azért feláldozni, hogy Jézus éljen. Ez minduntalan áthatja a keresztyén életet, keresztül tör bennünk, feltámasztja bennünk az ő embert és meggyűlöljük Jézust. De aki Jézust gyűlöli, az gyűlöli az Atyát is. Aki ezzel az isteni renddel szembe kerül, az nem ezen fog tudni változtatni, hanem magát fogja összevonnak. Mikor az ember a világhoz már hozzá alkalmazkodott, egyszer ~~szépen~~ összeütközik az isteni renddel és összetöri magát. Jobb tehát összetörni előre, minthogy akkor törjünk össze, mikor már nincs többé remény a helyreállításra. Azért van, hogy az Isten az összetört szivekben gyönyörködik, mert azokból új edényt tud formálni. A keményeket nem tudja használni, azokat /a Jel, könyve szerint/ a Pásztor vasvesszővel fogja összetörni. A 22. vers egy igen érdekes kérdés csoportra ad világosságot, mikor azt mondta Jézus: "Ha nem jöttem volna és nem szóltam volna hozzájuk nem volna vétkeik". Az Urnak ebben a kijelentésében benne van az, hogy aki tehát nem hallottak Jézusról, azoknak nem bűnök ez. Jézusnak ez a mondása egyszerre halomra dönti azokat a modern képzelgéseket, hogy a pogányok mind elkárhoznak, mert csak Jézus Krisztusban van üdvösség. Ezt az ostoba haszontalan tantételt felborítja az Urnak ez a mondása. Tehát, hogy egy pogány nem hallotta Jézust hirdetni, az csak arra ok, hogy azon Jézus más módon segítsen, de a pogány azért nem fog rövidséget szenvedni, mert az evangélium hirdetői kényelmesek, lusták voltak elvinni az örömhírt számukra. Hiba tehát a mulasztó részéről történt, nem a pogány oldaláról. "Ha nem szóltam volna, nem volna bűnök". De jött és szólt. Szólt a zsidó-

vezetőkhez és azok megértették és ezért vétükük van. A véték terheli a lel-
küket és ezzel járnak az örökkévaló Isten előtt. Ezért hordják Isten bünte-
tését, Jeruzsálem pusztulását... a szétszórtságuk gyötrelmét,.. az ige felől
való elhomályosodás véreségét, amely őket visszavetette az emberi törvény
céltalan labirintjába.. Jézus szólt nekik, ők hallották, de ellenálltak, vét-
keiket megtartották. Ezek a vétkek mindaddig rajtuk maradnak, míg csak Jézus-
ban meg nem pillantják azt az áldozati Bárányt, aki értük halt meg. Akkor
elvétezik a felelősség büne. De nincs azokon a ben, akik tudatlanságban szü-
lettek és abban hallak meg. Ezek állapota olyan, mint a pogányoké. Nem is-
merik Jézust, ez nem lehet vétükük. Csak amyi vétke lehet, amennyi világos-
sága volt. Nem több és nem kevesebb. De hogy valakinek mennyi volt a vilá-
gossága, hogy abból, amit emberi ajkáról hallott, mennyit hallott Istentől,
hogy valaki, ha embernek ellenállt, mennyire állt ellene az Istennek, erre
az ember nem tudja megadni a feleletet, csak a mindentudó Isten. Ezért sen-
kiről nem tudhatunk véleményt mondani, sem zsidóról, sem pogányról, csak
magunkról, akik hallottuk az igazságot és könnyelműen vettük. Mert ha az
ember végigtekint azokon a különböző igehirdetéseken, keresztyén munkákon,
amelyeket végzünk és látjuk a közönyt szívében és látjuk az elvesztege-
tett időt, akkor bizony félelemmel telik meg a szíve, hogy egyszer az
örökkévaló Isten előtt, hogy fogunk számot adni az elvesztegetett kegyelen-
ről és időről. Hogy fogunk tudni számot adni azért, hogy miért keveredtünk
bele a világnak a dolgaiba, mikor Isten hívott magához, hogy miért igyeke-
zünk embernek tetszeni, mikor csak Istennek kellett volna, hogy miért en-
gedelmeskedtünk a világnak, mikor Isten hívott szolgálatra. Hallani Isten
Isten parancsát s nem venni komolyan ez az a borzasztó véték, amelyet a ke-
resztyének magukban hordoznak. Most azonban nincsen mentség vétkeikért,
illetve csak egyesszámban, a vétkekért!

Ezt pedig az a Jézus mondja, aki pár órával előbb még szólt a zsidók-
hoz és emlékeztetett rá, hogy hogyan szedte össze minden rábeszélő képes-
ségét, minden szeretetét, hogy még egyszer a zsidók szívébe belevilágítson
az ige fényességével. De ők csak arra voltak képesek, hogy köveket ragad-
janak és megkövezzék őt. Most azonban nincsen mentségük a vétükre. Miért
mondja Jézus ezt a szót egyesszámban? Azért, mert egy nagy vétket követtek
el, azt, hogy nem hitték Jézusban és ebben minden más véték benne van. Ha
ezt az egy vétket nem követték volna el, minden bűnükön bocsánat volna.
Nincs több bűn, csak ez: nem hinni Jézusban! Megismerni a szeretetét és
nem venni komolyan! Így jut el Jézus arra a gondolatra, hogy "aki engem gyü-
löl, gyűlöli az én Atyámat is". Azután megismétli az előbbi gondolatot: "ha
ama tetteket nem cselekedtem volna közöttük, amit senki más nem tett, nem
volna bűnük". Jézus tehát nemcsak azzal tette felelőssé a zsidó vezetőket,
hogy szólt hozzájuk, hanem, hogy cselekedett is közöttük. Cselekedett cso-
dálatos tetteket, amelyeket annyi más nem tett. Ezek nemcsak azért voltak
csodálatosak, mert az emberi képességeket felülmúlták, -ugy nem gyógyított
senki, - ugy nem parancsolt senki-, hanem, mert ezeket a tetteket olyan
hajtotta végre, aki magán nem segített soha. Ő maga gyöttrődött, szenvedett,
fáradott és nem keresett magának enyhületet csodatevő képességével, csak
másoknak nyújtott segítséget. Az emberek csufolták: "Ha Isten Fia vagy,
szállj le a keresztről" vagy a látó: "Ha Isten Fia vagy, szabadítsd meg na-
gadat is meg minket is innen." Igen, az egyiket megszabadította, amikor
azt mondta: "Ma még velem leszel a paradicsomban". Ezekben a cselekedetek-
ben az a csoda, hogy ezek páratlan, önzetlen isteni szeretetből fakadtak.
Ezt a szeretetet látták a zsidó vezetői és nem kellett nekik. Ezt látjuk
mi is, a pogányok közül keresztyének és vajjon kell-e nekünk?

"Ha ama tetteket nem cselekedtem volna közöttük, amelyeket senki más
nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem,
mind az én Atyámat". Mind a látás, mind a gyűlölés szónál a praesens per-
fectumot találjuk, ami azt jelenti, hogy már a múltban tették és a jelen
időig is állandóan tesszük meg. Azt jelenti, hogy mind a múltidővel, mind
a jelenidővel egyformán fordíthatjuk ezt a mondatot. "Most azonban látnak
is, gyűlölnek is."

Azután a beszéd után, amelyen keresztül még egyszer megpróbálta meg-
nyerni a zsidókat, fájdalmasan hangzik Jézus ajkán az a szó: "Most azonban

látanak is, gyűlölnék is engem és az én Atyámat is". Most teljesedett be az az íge, amely az Ő törvényükben van megírva: "Ok nélkül gyűlölnék engem". Itt a görög nyelv dorein-szót használ. Ez a szó összefüggésben van az ajándék-szóval, doron-nal. Tehát ingyen kap valamit, ajándékot kap. Ez a szó itt azt jelenti, hogy a zsidó nép vezetői ok nélkül gyűlölték Jézust, anélkül, hogy arra saját érdekükben szükség lett volna. De sokkal többet fejez ki ez a szó, mint "ok nélkül"; kifejezi azt is, hogy cél nélkül gyűlölték, ezzel semmit sem nyertek, sőt inkább adtak vele a Sátánnak ajándékot.

Tehát ez a régi íge teljesedett most be. Hányszor olvashatták azt a zsidók. Elgondolkozhattak volna rajta, de nem tették. Nem tették, mert tudták, de nem akarták figyelembe venni. Ezért van rajtuk a felelősség. Ezt állapítja meg Jézus azután a lakoma után, amelyről azt mondja: az ő halálának példázata. Mily könnyű lett volna a zsidó népnek részesülni az ő testének ételéből és az Ő vérének italából és minden bűnökre bocsánatot kapni. Ingyen kaphatták volna, de eldobták maguktól, ok nélkül, pusztán gyűlöletből, önmaguk ellen cselekedve. Ime, ilyen a gyűlölet, annak ért, aki gyűlöli, önmagát rontja el, önmagát keseríti. Csak gondoljuk el, hogy évszázadokon, évezredekken keresztül a törvény útján járó zsidóságban micsoda gyűlöletnek kellett összegyűlnie a szeretet Isten ellen és hogyan fog ez a gyűlölet egyszer feloldódni a Bárány Jézusban, mikor Izrael felfedezi benne a Messiást. Micsoda óceánja lesz a kegyelemnek, ha megpillantják ezt a Jézust. Mint mikor megpillantotta Pál a damaskusi útján, mikor belepillantott abba a kimondhatatlan szeretetbe, amikor meghallotta a szót: Saul, Saul miért gyűlösz engem?! És ha ez a kép még egyszer megvalósul és megáll áll a zsidó nép és meghallja ezt a szót: miért gyűlöltél engem?, a keserűség micsoda óceánját fogja elnyelni Isten kegyelme. Ha ezt meggondoljuk, bátoríthat bennünket, hogy a mi szívünkben levő féktelenséget hogyan nyelne el ez a szeretet, ha megnyitnánk Előtte.

"Mikor pedig eljő majd a Paraklétosz/azért fordítom a Vigasztaló szót Praklétossá, mert ez sokkal többet jelent így. Ebben a szóban benne van: mindig hívható, mindig a kezünk ügyében levő, mindenért helytálló, mindig segítő, akit én fogok elküldeni néktek az Atyától",... Ime tehát nemcsak az Atya küldi a szent Szellemet, hanem a Fiu is. /Akik szeretnek a hit-cikkeken gondolkodni, azoknak ez a hely elég okot ad a gondolkodásra/. Ezek szerint tehát a Fiu-nak is teljes Istennek kell lennie. Tehát a Fiuval éppen olyan viszonyban van az Isten szent Szelleme, mint az Atyával.

"Amikor pedig eljő a Paraklétosz, akit én fogok elküldeni néktek az Atyától az igazságnak Szelleme..." "Az igazságnak Szelleme, aki tehát könyörtelenül, megváltozhatatlanul megmondja nekünk az igazat, amit nem akarunk meghallani." "Az igazságnak Szelleme, aki az Atya mellől jő..." "Tehát nem tartozik a világ világhoz hozzá és mégis eljön a világba, mint ahogy I. Mózes 6. fejezetében van megírva, "hogy viaskodjék, pereljen". Ha tehát itt van, állandóan perlekedik s míg perel velünk, ő maga is viaskodik. Ezt a szenvedő, győtrődő munkát fejezi ki a Jelenések könyve 5. fejezete, amikor Isten szent Szellemét hét fáklya lobogó lángjában jelenteti ki. Itt lobog kinosan, nyugtalanul a világban, mikor a helye az Atya mellett van. De Ő elküldi, hogy harcoljon mellettünk és a végén hazavigyen bennünket.

"Amikor pedig eljön a Paraklétosz, akit én küldök nektek az Atyától az igazságnak Szelleme, aki az Atyától jő, az majd tanúságot fog tenni rólam. Hiába némitják el, hiába záródik be a szent ajak, hiába merül be a kereszt az éjszakába, meg fog újra szólalni. Szólni fog újra a gyűlölködő világhoz.

"És ti is bizonyosságot fogtok tenni, mert kezdettől fogva velünk vagytok". A tanítványok tehát akármilyen tehetetlenek voltak is, akár hány-szor elbuktak is, a szívük Jézussal volt. Ezért mondja Jézus: "mert ti kezdettől fogva velünk vagytok". Nem lehet másképp, csak ha ti is bizonyosságot tesztek rólam. A tanítványok, akik szét fognak futni, Péter, aki meg fogja őt tagadni, mind-mind bizonyoságtévői lesznek Jézusnak, mikor eljő a Paraklétosz. Mikor eljő pünkösöd napja s velük lesz a Paraklétosz, akkor bizonyosságot tesznek arról a Jézusról, akit ok nélkül gyűlöli a világ. "Kezdetől" jelenti az elhívást. Elhívásuktól fogva vele vannak, tehát Jézus földi tartózkodásakor történt elhívásuktól kezdődően.

A 16. fejezet azzal kezdődik, "ezeket beszéltem néktek..." A görög itt is a beszél-igénél praesens perfectumot használ, a múltban elkezdődő és még a mai napig is folyamatosan tartó igealakot. Ezeket beszéltem, állandóan beszéltél és továbbra is beszélni fogom nektek. Röviden így fordíthatjuk: ezeket állandóan beszéltem néktek, ahogyan ne botoljatok meg. A magyar ezt a szót ufordítja, hogy "meg ne botránkozzatok". A botránkozás szó a magyarban mást jelent, mint régen jelentett. Az eredeti magyar nyelvben ilyen értelmezésben van itt: ne botoljatok meg. Ezeket állandóan azért beszéltem nektek, hogy ne botoljatok meg, ha jó a világ fejedelme. De azt tudja Jézus, ha meg is botlanak, újra fel fognak kelni, mint Péter, akinek meg is mondta Jézus: "ha majd visszatérsz, erősítsd a többieket."

"A gyülekezetekből/a zsinagógákból/kirekesztenek titeket". mint Vele tették. Már pedig az ilyen, zsinagógából kivetettek nem védte többé a törvény. Azok ellen nyugodtan lehetett vétkezni. Éppen olyan helyzetük volt, mint azoknak, akiket a birodalmi átokkal sújtottak. Birodalmi átokkal sújtottakat nem védte többé a pápa, sem a birodalom törvénye. Ha valaki megölte, meggyilkolta azilyent, számot érte nem kellett adni. Ma azt mondhatjuk, hogy ilyenek azok, akik kívül vannak az emberi társaságokon, akikről lemondanak az emberék vezetői, akiket úgy tekintenek, mint akiket a világban használni nem lehet. Jézus jól látva ezt, s az apostolok helyzetét, mondja: a zsinagógákból a társaságból kivetettek lesztek. Aki még a társaságban valami díszet keres magának, az ne kövesse Jézust, az kövesse a világot, a sátánt, a fenevadat s akkor megbékül a világgal. Így volt ez évtizedekkel ezelőtt még az egyházban is. Azok, akik tudták volna vezetni az egyházat, azok nem jutottak soha irányító szerephez, akik pedig vezették, azokról tudtuk, hogy rosszul vezetik. Akkor is voltak zsinagógákból kirekesztettek kirekesztettek.

"Mikor pedig eljő majd a Paraklétosz, akit én küldök néktek az Atyától az igazságnak Szelleme, aki az Atyától jó, az tesz majd én rólam bizonyosságot. De ti is bizonyosságot tesztek, mert kezdettől fogva énvelem vagytok. Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botoljatok. A gyülekezetekből/zsinagógákból/kirekesztenek titeket, de eljő majd az az óra, amelyben mindenki, aki titeket megöl, azt véli, hogy ezzel Istennek szolgálatot végez".

Ez a mondat Jézus egyik legjelentősebb eljesebb mondanása. Azok közül való, amit az egyháztörténelem fényesen és sokszor igazolt. Még a lioni szégyenyeket kinzókamrákba vitték és ott gyötörték őket, azok, akik ezeket végezték, azt hitték, hogy istentiszteletet végeznek. És később is és mindig úgy történik, hogy az egyház, az egyház érdekének látszó dolgokért az ige igazi hirdetőit elhallgattatja. Ha valahol, az egyszerű nép közül Isten prófétái támadtak és hirdették a tiszta evangéliumot, akkor ezeket börtönökbe küldték, mert versenytársai voltak a hivatásos papoknak. A zsinagógából kivetették/. Sötét bűnök voltak ezek, amiért még nem történt bünyvállás. Igaz, hogy azok a papok és utódaik még mindig ragaszkodnak ahhoz, hogy csak nekik van joguk ige hirdetni. Ha aztán valakik az ő elmulasztott tetteiket pótolják, még jobban meggyüölölik. Sajnos, ma is megtaláljuk ezt a típust.

"Eljön az óra, amelyben ha valaki titeket megöl, azt véli, hogy Isten tiszteletet végez és ezeket fogják tenni azért, mert nem ismerték meg az Atyát, sem Engem". Ha nem tévedtek volna el, ha megismerték volna az Atya szeretetét és ettől áthatva, otthagyták volna a világ javait, gazdagságát, amiért futottak, ha nem a maguk uralmát erősítették volna, hanem lettek volna a Messiás Jézusnak követői és hordozták volna az Ő gyalázatát és szolgálták volna embertársaikat, mint Jézus, aki nem azért jött, hogy neki szolgáljanak hanem, hogy Ő szolgáljon, akkor nem üldözték volna Jézust és Jézus bizonyosságtévőit. De nem ismerték soha. Tudták a hittételeket, gyakorlottak voltak abban, hogy hogy kell az embereket megszervezni és azokból imaórákat alakítani, tudták szuggesztíóval hatásokat elérni és mert az egész keresztyén világ belemért ebbe az öncsalásba, nem ismerték meg az igazi Atyát és az igazi Jézust. Azért gyűlölték azokat, akik az igazi Jézusnak voltak a bizonyosságtévői. "De én ezeket azért beszéltem néktek, hogy mikor majd eljő az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek".

Jézus előre megmondotta ezeket tanítványainak. Ha bizonyosságot tesznek róla üldözést és halált kell szenvedniük. Ne legyen akkor ez nekik riasztó, hanem kövessék Őt és tegyék azt, amit Ő tett: a lélkét adta oda az emberekért!

Kedves Testvéreim!

Igen fontos kérdés az evangélium gondolatvilágában Jézusnak - a Fiúnak - és a Szent Szellemlnek egymáshoz való viszonya és az a kérdés, hogy mit jelent Jézusnak és mit a Szent Szellemlnek a jelenléte a keresztyén egyház számára és e két jelenlét közül melyiknek milyen előnye és milyen hiánya van. Ezzel foglalkozik Jézus a most felolvasott verselben. Ő elnegy és maga helyett elküldi a Paraklétoszt. Az a kérdés tehát, hogy mit veszítenek és mit nyernek ezzel a tanítványok.

A múlt órában azzal végeztük a beszélgetést, hogy jönnek olyan idők - az Ur Jézus jövendölése szerint - amikor egyesek istentiszteletnek tekintik, ha a keresztyének közül megölhetnek valakit. Hogy micsoda sötétség, micsoda sátánimádás lesz ez, az más kérdés, de tény az, hogy az emberek az igazi istentiszteletet azzal a hazug istentisztelettel fogják felváltani, amikor az egyház szertartása szerint oróny lesz, ha valaki megöl egy keresztyént. A múltban már láttunk ilyent, mikor az Isten állítólagos szolgálói üldözték a keresztyéneket. Ilyen volt az a borzalmas harc, amit a francia királyok az egyház uszítására vezettek a hugenottok ellen.

Jézus azt mondja ezekre, hogy Ő kezdettől fogva nem mondta ezeket, hogy hogy ilyen borzalmas sors vár az övéire, nem mondta, mert nem volt szükség rá, mert Ő velük volt. "Ezeket nem mondtam kezdettől fogva, mert veletek valék." Jézus tehát eddig azért nem készítette elő a tanítványokat ilyen borzasztó üldözés lehetőségére, mert Ő együtt volt a tanítványokkal és minden felmerülő szükség esetén néki az elhagyottak, az üldözöttek, a haláliraszántnak módjában állott őket megvédeni, mint ahogy élete végén el is mondta: Egyet sem veszített el azok közül, akiket az Atya rábízott. Ő meghalt, de a tanítványok közül egy sem vezett el. Míg e földön járt, megőrizte őket. Ezért nem volt szükség arra, hogy eddig szóljon a borzalmas üldözés lehetőségeiről. Most azonban, hogy elkészül ahhoz, aki Őt elküldte, - most tudatja velük, mi vár rájuk. Ine itt van valami különbség Jézus és a Szent Szellem jelenléte között. Míg Jézus jelen volt, mint pásztor és király védte az Ő népét.

Mikor Jézus eltávozott, az egyház életében nagy változás állott be. Nem volt, aki védje, aki magát közbevesse a tanítványokért. Ettől fogva ők is ki voltak téve ugyanannak a veszedelemnek, aminek maga a Mester rá ment neki. Jézus halála után elkészült az út a tanítványok számára, amelyen keresztül követik a Mestert a halálba. Ez a nagy különbség Jézus és a Szent szellem jelenléte között. A Szent Szellem is meg tudná óvni Jézus követőit a haláltól és az üldözéstől, de ehelyett elkészíti rá a tanítványokat. Ehelyett bátorságot és örömet ad a szenvedéshez nékik. Ez a nagy különbség Jézus és a Szent Szellem földön léte között. A Szent Szellemlnek nem célja az, hogy bennünket a nehézségektől és a szenvedésektől megkíméljen, hanem célja, hogy megtöltsön bátorsággal, odaadással, örömmel a szenvedések között.

Látjuk tehát a nagy különbséget az Ur és a Szent Szellem korszaka között. A tanítványok természetesen - mikor Jézus ezeket a szavakat mondotta - még nem voltak tisztában ennek a változásnak a jelentőségével. Nem voltak tisztában vele, csak valami homályos sejtelem nyomta szívüket. Mint a beteg, aki valami kínos nyavalyától fél és nem mer a betegsége után kérdezősködni, a tanítványok sem merték Jézust megkérdezni afelől, hogy Jézus hova megy. Nem merték megkérdezni, mert valami rosszat, sötétet sejtettek. Ezért mondja Jézus a felolvasott helyen: "Most pedig elmegyek oda, ahhoz, aki engem elküldött, de közületek senki nem kérdez engem, hogy hová megy, de hogy ezeket mondtam nektek, szomorúság töltötte meg szívetekeket." Legint azzal a sajátságos jelenséggel állunk szemben, hogy a halálra készülő Jézus vigasztalja a tanítványokat. / Mint ahogyan sokszor megtörtént már a történelemben, hogy a halálra menő mártír vigasztalta a földi hozzátartozóit./

Jézus jól látta előre az eseményeket és tudta, hogy a tanítványok érdeke,

hogy Ő elmenjen. "De én az igazságot mondom néktek, hasznosabb néktek, hogy én elmenjek." A sünferei görög szót találjuk itt, ami inkább hasznos fogalmat fejez ki; mint jó-t. Ez a szó szórul-szóra azt jelenti, hogy összehoz, összegyűl. Ami összegyűl az ember számára, az a hasznos fogalom alá helyezhető. "Hasznosabb néktek, hogy én elmenjek, mert ha nem megyek el, akkor a Praklétosz nem jó el hozzátok, ha elmegyek, elküldöm hozzátok." A Paraklétoszt a magyar nyelv Vigasztalónak fordítja, de e szónak az értelme sokkal több. Olyan, aki mindig segítségül hívható, mindig a kezünk ügyében van, örök segítség számunkra. Hogy Ő elmegy; Maga helyébe küldi a Paraklétoszt; míg Ő itt volt, Ő volt a Vigasztaló.

"Ha valaki törvényszék elé hurcoltatik, ne gondolkozzék azon, hogy mit mondjon, mert azon órában megmondja Isten Szelleme, hogy mit szóljon." Így mondja Jézus, mikor a tanítványait előkészíti az üldözésekre. /Sokan ezt a mondatot a prédikátorok könnyítésére magyarázzák, t.i. hogy az Istenben bizó prédikátornak nem kell előre felkészülnie a prédikációhoz, mert abban az órában megadatik, hogy mit mondjon. Ez éppen olyan, mint mikor a diák nem tanulja meg a leckéjét és a könyvét a feje alá teszi azzal, hogy az segítségére lesz. Tehát ez a mondat nem a prédikátorok kedvéért íródott meg, hanem az üldözöttek kedvéért./

Azt mondja Jézus: "Jobb néktek, hogy én elmenjek, mert ha nem megyek el, nem jó el a Paraklétosz, de ha elmegyek, elküldöm hozzátok és mikor majd eljő / a Paraklétosz, a helytálló Szent Szellem/, meg fogja győzni a világot a vétek, az igazságosság és az ítélet felől. A magyar fordításban úgy áll: "meg fogja feddni a világot", de a görögben a meggyőzés szó van. A bűn szó helyett helyesebb fordítás a vétek szó. Ugyancsak a görögben nem az igazság szó áll, hanem az igazságosság. Tehát a helyes fordítás így van: "Meg fogja győzni a világot a vétek, az igazságosság és ítélet és ítélet felől." A Szent Szellemlnek ez a munkája, - mivel Jézus ezt emeli az összes munkái közül legelőször, - a legfontosabb ama munkák között, amikhez Isten Szelleme közöttünk, rajtunk végez. Meggyőzni a világot közvetlenül és az ígéhirdetőkön keresztül. Éppen azért, mert Jézus a Szent Szellemlnek ezt a munkáját emeli ki, mint a legfontosabbat, jó, ha ezzel a munkával szemközt nézünk.

Mit jelant az, hogy a Szent Szellem meg fogja győzni a világot?

A világ kénytelen lesz belátni, hogy a vétek, igazságosság, ítélet tekintetében nem az Ő véleménye a helyes, hanem az Isten véleménye. Mi a világot meggyőzni nem tudjuk. A világ számunkra meggyőzhetetlen. Amit azonban az ember elvégezni nem tud, azt elvégzi Isten Szent Szelleme.

A keresztyének és a világ fiai között a legfőbb ellentét ebben a három kérdésben van: Mi a vétek? Mi az igazságosság? És mi az ítélet?

Első ezek között a vétek! Vétek a bűnnek egyik elnevezése. Elvéteni - ezt a szót a magyar is használja. A héber és görög szavak hasonló értelme szerint a bűnnek ez az elnevezése azt jelenti, hogy az ember elvéti a célt, amely felé mennie kell. Ha valaki a kitűzött célt elvéti - hánis uton fut - összeütközik a világmindenség rendjével. A teremtés rendjére vonatkozólag a világ pontosan az ellenkezőjét tanítja, mint a keresztyének. A Biblia azt tanítja: a világrend az irgalomnak, az önfeláldozásnak, a szolgálatnak a rendje. A világ azt állítja: a világrend a gyűlölet, a magunk szolgálata, a mások letiprása, hogy a másik rabszolga vagy vértanu testén felhágjunk egy magasabb polcra. Ezt egészséges önzésnek szokták nevezni. Egészséges önzés az, ha valaki nem engedi magát a szánalom, a könyörület indulataitól befolyásoltatni, hanem azon az uton halad, amelyen pillanatnyi haszonhoz érkezik el. A világ szerint vétkes az, aki a hasznot kiejti kezéből. Tiszteletreméltó, aki magát erőssé, hatalmassá teszi. A világ szerint vétkeznek a szerények, alázatosak. A világot ezek ellenkezőjéről meggyőzni nem lehet. Nem lehet meggyőzni arról, hogy ha magadat feláldozod, ha a többi emberért élsz és magadról megfeledekezel, - akkor szolgálod igazán a saját ügyedet /az üdvösségedet/. Ezt nem lehet a világ szívéhez odavinni. De imé azt mondja: A Szent Szellem meg fogja győzni a világot afelől, hogy vétek az, ha nem hisznek énbennem, mert az irgalom, a könyörület, a szolgálat, az önfeláldozás Jézus Krisztusban testesült meg ebben a világban a Golgota keresztyén. Jézusnak az egész lényé árasztotta

magából ezt az igazságot: feláldozni az életet és úgy nyerni meg saját magam által a másikat. Vagy hiszünk abban, hogy ez az eszmény az igazi, - hogy a Golgota keresztje a világtörténelem középpontja, az a legmagasabb hely, minden helyet felülmul, hogy a Golgota a legesodálatosabb vidék ezen a világon, - vagy hisszük ezt, vagy pedig a véres és gonosz világi igazságot hisszük. Abban hiszünk, hogy az önző embernek van igaza, aki magának él, aki magát megkiméli és az igazságot addig követi, amíg abból neki van haszna és nagyobb áldozatba nem kerül? Melyikben hiszel? Abban, amit a Golgota keresztje kifejez, vagy abban, amit a világbirodalom személye fejez ki?

A Szent Szellem azt a feladatot vállalta magára, hogy meggyőzi a világbirodalmat a véték felől, hogy nem hisznek Jézus Krisztusban. Isten Szent Szelleme úgy fogja alakítani a történelmet, hogy minden önzés egy véres, gyalázatos, mély verembe fog előkezni. Minden önzésnek vége a veszedelem, és mindazok, akik önzéssel vetettek, véresen fognak aratni. Pillanatnyi haszon után következik a bánat. De azok, akik a Golgota keresztjében hittek és a Jézus követését vállalták, azok azután, hogy kitesztottak, elhagyatottak voltak, vértanúkká lettek, egyszer elérkeznek oda, amikor Jézussal együtt felemeltetnek a magasba. Az Isten Szent Szelleme elvállalta, hogy efelől meggyőzi a világot. Amit azonban az életben elérni nem tud, folytatja a halálon túl. Akik eltávoztak ebből az életből, - akár a mennyei oltárnál vannak, vagy akár a kárhozat helyén. - mindenütt érik a lélek é lassanként mindig világosabb lesz előtte, - mint a gazdag ember előtt, hogy rosszul tette, hogy Lázár iránt nem volt irgalmas, míg itt a földön élt és odaát keserűen megbánja szívtelen kegyetlenkedését és önzését. Isten Szent Szelleme csodálatosan működik és meg tudja győzni a véték felől a világot.

A második feladat, amit Isten Szent Szelleme magára vállal: meggyőzni a világot az igazságosság felől. Az igazságosság ellentéte a vétéknek. Az igazságosság nem más, mint a nagy világrend, amibe bele kell igazodni. Melyik az a világrend, amely örökké megmarad? Különböző világrendek fejlődnek egymás ellen. Melyik az, amely össze fogja törni a többit?

A tanítványoknak - úgy látszik, amíg Jézus a földön járt - meggyőződésüké lett, hogy ezt a világrendet az ő Mesterük tanítja. Különbben nem álltak volna mellé és nem követték volna. Nem tartottak volna ki mellette, nem lettek volna hozzá hüek még akkor is, mikor halottnak hitték, és nem mondták volna a zsidó főtanács előtt: "inkább kell Istennek engedelmeskedni, mint az embernek". A tanítványok megtalálták a világ rendjét: az igazságosság! De ezt kétségbe vonja a világ. A világ tanít helyett egy másik igazságosságot, amely Nabukodonozor, vagy Nagy Sándor igazságossága volt.

A Szent Szellem azt a feladatot vállalta magára, hogy meggyőzi a világot afelől, hogy mi az igazságosság. És míg az egyik oldalon ott van egy megölt próféta, keresztfára szegezve, a másik oldalon ott áll Pilátus, a hatalmas római császár képviselője. Melyik az igazságosság? Jézust követni, vagy pilátust követni. A Szent Szellem meg fogja győzni a világot az igazságosság felől. Jézus ezt így fejezi ki: "meggyőzi majd a világot az igazságosság felől, hogy én az Atyához megyek és ti nem fogtok engem látni." Imé a kulisszák mögött történik valami, ahová nem tud eljutni az ember erőszakos fegyver. Mikor meghal az Istennek Fia, a feltámadt testtel felmegy a mennybe. Meggyőzi a Szent Szellem a világot afelől, hogy az igazi igazságosság, a világ rendje az a láthatatlan rend, amit nem lehet látni. Ez a láthatatlan rend fog győzni és ennek a rendjefogja összetörni a világ rendjét. Amint közeledünk a világ-rengés felé, amikor minden kimozdul a helyéből, amikor a vezérek, az előkelő emberek, a rabszolgák egyaránt me nekülnek a Bárány haragja elől - amint azt a látnok előre látja - úgy győződik meg az ember afelől, hogy a láthatatlan igazságosság győz, hogy ő felment az Atyához. És amikor az Isten trónusánál, vagy az alvilág tornácában a lélek szembekerül a valósággal és az Isten igazságosságával, akkor a lélek meggyőződik afelől, hogy hol van az igazság.

A Szent Szellemmel harmadik feladata az lesz, hogy meggyőzze a világot az ítélet felől. Ebben a világban többféle ítéletet mondanak különböző or-

szágokban ugyanazt a bünt, ugyanazt a vétkeket másképpen ítélik meg. Ami az egyik helyen erénynek, az a másik helyen gonosz bűnök számít. Ami egyik országban dicséret volt, az a másik országban megvetett, gyalázatos tett volt. Különböző ítéletek hangzanak el a világban. És azok az emberek, akik ember után igazodnak, sokszor tehetetlenül állnak és nem tudják, hogy az igazi ítélet mit ítél el, mit mont fel. Az emberek tétován állnak, - pedig választani kell! Mindkét tábor sürgeti a mellette való döntést. Az egyik oldalon ott van Jézus, a másik oldalon a főpapok és Pilátus. Kinek az ítélete az igazi? Az Isten Szent Szelleme magára vállalta, hogy meggyőzi a világot afelől, hogy az ítélet már ki van mondva. Illetve, hogy a világ fejedelme már el van ítélve. Ez azt jelenti, hogy bár még fennon hirdeti a maga igazát, még büszkén, gögösen trónol, a halálos ítélet már ki van mondva felette és le fog sujtani rá. El van ítélve az ősi kígyó, a Sátán, a hazugság atyja, a gyűlölet forrása. A Szent Szellem azt vállalta magára, hogy afelől meggyőzi a világot. Egyesek már a földi vándorlás alatt meggyőződnek az igazi ítélet felől, mások csak ott tul, mert Isten Szent Szelleme ott is működik és aki itt nem fogadta el, ott kénytelen lesz meghajolni előtte, ha fogcsikorgatva is.

A Szellem meg fogja győzni a világot a vétkek, az igazságosság és az ítélet felől. A vétkek az egyik oldalon, az igazságosság a másik oldalon és az ítélet az ember kezében. Melyiket válassza? Mire mondja ki, hogy vétkek? Mire, hogy igazságosság? Ez az emberi történelem alapvető kérdése. Hogy az ítélet az embernek megadassék, azért van emberi történelem. Az ítélet halad előre és az előtt kénytelen meghajolni a földön, a föld alatt vagy mennyben lakó egyaránt, és egyszer Jézusnak számolyává lesznek és el fogják őt ismerni igaz királyul. Erről szól Jézus jövendölése.

A Szellem, mikor eljő, megfeddi a világot a vétkek, az igazságosság és az ítélet felől.

Kicsit mintha komoran hangzanának ezek az igék. Vétkek! Igazságosság! Ítélet! Isten Szelleme ilyen sötét dolgokról akar meggyőzni?

Valamikor egyik lelkész nagyon ajánlgatta a Coué-izmus áldásos hatalmát, ami abból állott, hogy ha az ember szép kifejezéseket hangoztatott: tavasz, báj, virág, üdeség, kellem, - akkor lassankéntezelnek a szavaknak a hatása alá kerül és boldognak fogja magát érezni, míg hasfájást nem kap tőlük. Akkor jött divatba, hogy az elmegyógyintézetekben a termeteket ilyen szép szavakkal nevezték el: pihenés, napfény, stb.

Jézus nem ilyen szép szavakkal jött. Isten Szelleme nem ezeket a szavakat hozza. Csunya, bántó szavakat mond, amikkel nem szeretünk foglalkozni. Ezeket a szavakat akarja bevésni az emberek lelkébe. És mégis a vétkek, az igazságosságon, az ítéleten tul micsoda csodálatos birodalom körvonalai rajzolódnak ki előttünk. A vétkek mögött ott van Valaki, akiben hinni kell, aki a legszomorubb sorsot vállalta és ebben a golgotai halálban kapuvá lett, amelyen átvezet bennünket az örömmek, a reménységnek, a világosságnak, a tavasznak a hazájába. Szűk, szoros a kapu, de ezen át lehet lépni a másik világba. Nem kellemes szó az sem, hogy igazságosság. Sokkal kellemesebb szó például: szabadság, könnyedség, felelőtlenység. Mégis, mikor ezt a szűk összeszorító szót mondjuk: igazságosság, ezen a szón, mint egy acél-füzdőn keresztül megtisztul a lélek és átmege az ember a vétkek levegőjéből egy megtisztított levegőbe, ahol nem kell többé az embernek a kísértővel számolnia, hanem csak azzal a királlyal, aki meghalt ugyan, de elment az Atyához és tudjuk, hogy él és uralkodik. Az Igazságosságon keresztül csodálatos világba nyílik ut számunkra, ahol megszűnik a vétkek hatalma és nincs többé kísértés.

Szomorú szó az is, hogy ítélet. Szomorú, mikor más ítél meg bennünket és szomorú az, mikor azt kívánjuk, hogy mi magunk ítéljük el magunkat. Sötét, véres szó. Birót látunk magunk előtt, aki eltöri a pálcát és kimondja az ítéletet; nincs többé reménység.

Mégis akkor, mikor én elítéltem, mikor a világ rendje elítélte, mikor a világ fejedelme elítélte, egy más valódi lép fel helyettem, más lép elő, hogy folytassa, amit elrontottam. Az ítélet azt jelenti, hogy győzött az, akit a világ fejedelme elítélt, akit a világ fejedelme halálba küldött, és mikor halálba küldte őt, ő maga akkor kapta

meg a halálos sebét, -amelyből ha ki is gyógyult "egy órára", - a halál utól fogja érni.

Imé, ezek mögött a sötét, szomorú szavak mögött egy új világ nyílik meg: a fénynek, a tisztaságnak, az örömmek a csodálatos világa, és erről meggyőzni a világot - a Szent Szellem feladata. Jézus ezt a földi élete alatt nem végezte el, - Isten Szent Szelleme el fogja végezni. Mikor a lélek egyedül marad, mikor szembenéz az örök Isten lényével, mikor a léleknek nincs módjában többé csalni magát, akkor a Szent Szellem körülöleli azt a lelket, a szívre beszél és a gazdag ember a lángok között felismeri, hogy tévedett. Milyen jó volna hamar felismerni a tévedést, előbb, mint hogy kimondják a szót: késő! Milyen jó meggyőződni mindarról, ami felől a Szent Szellem akar meggyőzni, és megérteni, mi a véték, mi az igazságosság és mi az ítélet;

Mindezeket a dolgokat Jézus a tanítványoknak nem beszélhette el, és még sok-sok más mondanivalója lett volna, amit nem közölhetett velük, mert még nem voltak rá elég érettek. "Még sok mondanivalóm van hozzátok, de nem tudjátok mostanig elhordozni", "de amikor eljő az Igazságnak Szelleme, utbairgazit benneteket majd a teljes igazságosságra";

Ez azt jelenti, hogy van egy teljes igazságosság, aminek a látását még elviselni nem tudjuk, azért ezek felől Isten homályban hagy bennünket, mindaddig el tudjuk viselni a teljes igazságosságot. Míg Jézus együtt volt a tanítványokkal, a tanítványok nem viselheték el.

Az egyháztörténelem igazolja ezt a tünetet. Dániel azt a parancsot kapta, hogy látomásait pecsételje el az idők végéig, míg az értelmesek meglátják az igazságot. János, mikor a mennydörgést hallotta, azt a parancsot kapta, hogy amit most lát, pecsételje el. Nem láthat meg az ember addig titkokat, míg nem érett meg azok elviselésére. Két évezreden keresztül nem kapta meg az igazi világosságot a Jelenések könyvére vonatkozólag, de az utolsó időkben megnyílik az ember szeme és megérti, hogy mit szólott Isten az egyházának. Az egyháztörténelem tehát folytonos, folytonos, állandó várás és elkészülés arra, hogy az igazságot megértsük. Az igazságosság megértésében van csak fejlődés, azonban a Biblia igazságai nincsenek alávetve a fejlődés történelmének. A Biblia, úgy ahogy az kijelentetett, igaz és teljes, csak bizonyos részei egyesek előtt homályban maradtak és csak később értették meg. Ezért mondja Jézus: Még sok mondanivalóm van nektek, de még nem hordozhatjátok el".

Jézus azóta is állandóan beszélt tanítványaihoz. Jánosnak megjelent Patmosz szigetén és hét levelet küldött a gyülekezeteknek. Az Úr üzenetét Isten Szelleme képviseli, aki az egyházat vezeti és a világosságot adja. Ez egy csodálatos korszak, amit úgy neveznek a Szent Szellem korszaka. Ez az első pünkösdi napjától az elragadtatásig tart. Ez a korszak arra való, hogy a Szellem az egyházat meggyőzze a véték, az igazságosság és ítélet felől, utána a népeket a Izráel népét -, a halottakat és mikor a ragyogó fehér trónus felemelkedik, mindenki meg lesz győzve és mindenki meghajol önként az igazságosság előtt.

"Még sok mondanivalóm van, de még nem hordozhatjátok el, de amikor eljő az igazságosságnak Szelleme, elvezet majd titeket a teljes igazságosságra. Mert nem Ő magától fog szólni, hanem mindazt, amit hall, majd mondani fogja és az eljövendőket megjelenti nektek." Látjuk tehát, hogy a későbbi közlemény-adás arra vonatkozik, ami majd eljő, tehát a Jelenések könyvének - a jövőnek, az utolsó időknek - a megértésére. "Az eljövendőket megjelenti nektek."

Mindabban, amit az Isten Szent Szelleme kijelent, egynév, egy gondolat, egy szellem, egy igazság, egy rendszer fog dicsőíttetni: a Golgota igazságossága, a názáreti Jézus igazságossága, a magát odaadó szeretet igazságossága - és erre vonatkozik Jézusnak ez a kijelentése: "Az engem fog dicsőíteni, mert az enyéből fogja venni és megjelenteni nektek", "mert mindaz, ami az Atyáé, az az enyém". Ott a Golgota keresztnél az övé lett, ott hódította meg, amikor magát odaadta értünk. És mert minden Jézusé, azért mondja: "Az enyéből veszi és jelenti meg nektek". Ez azt jelenti, hogy előttünk egy kifejezhetetlen, megmérhetetlen távlat nyílik meg, - mindaz,

amit Isten teremtett, mindaz, ami az Ő teremtő gondolatából még elő fog
jönni, minden dicsőség, minden titok mind-mind a miénk lett. - Jézusban
lett a miénk. És ezt a csodálatos nagy birodalmat Jézus ráhagyja a ta-
nitványaira, és ezt a birodalmat Isten Szent Szelleme adja át nekünk úgy,
- hogy megismertet vele.

Elérkeztünk annak a beszélgetésnek a végére, amelyet Jézus azután hogy az urvacserát szerente, -valószínűleg először fent a keleti módon épült ház tetőtérasszán, azután utköszben, -beszért a tanítványokkal. Az is lehet, hogy az egészet ott fent a tetőtérasszen beszéltek meg és ott berült le az Ur és inádkozott az Atyához... --- Ebben az utolsó beszédben Jézus előkészítette tanítványait arra a válasra, amely küszöbön állott, s amelyről a tanítványok már sokszor hallottak, mégis azt nem tudták, -nem is keraták megérteni. Mint ahogy az ember nem akarja tudomásul venni a nehezét, a rosszat, hanem ragaszkodik a könnyűhöz, a kedvesebbhez. Ez a nehézség Jézus szavainak a megértésében mutatkozik itt is, mikor Jézus a 16. vers szerint azt mondja: "Egy kevés idő, és többé nem látték engem." Hogy mit értett Jézus a kevés idő alatt azt nem tudjuk. Érthette a halálát alatta, érthette a mennybe való felmenetelét vagy mindkettőt. Csak egy kevés idő: 42 nap, és azután a felhő eltakarja a tanítványok szeme elől az Urat. És akkor megjelenik a két angyal, kik arról biztosítják a tanítványokat: "Ez a Jézus ugyan úgy jó el, mint ahogy felment." És ismét eltelik egy kevés idő és a tanítványok meg fogják őt látni. Nyilvánvaló, hogy Jézus ezt a második kevés időt mennyei mérték szerint mérte. Mert ez a 2.000 esztendő, ami azóta eltelt, bizony a mi számításunk szerint nem vel

keves idő, hiszen napok vagy órák is sokszor hosszúnak tűnnek fel előttünk. De azért amikor vissza fogunk tekinteni az örökkévalóságból erre az elmúlt időre, -abból az örömből visszanezve, - mi is kevés időnek fogjuk mendani a nyemeruságok idejét, ahhoz a mérhetetlen beldegséghez képest. Hiszen a "sek", vagy "keves" nagyon viszonylagos. Ugyanazt az időt egyik ember gyorsan eltűnőnek érzi, a másik nehezen elmúlónak. Amikor majd ennán kifelé fogunk nézni, azok az évek röpke pillanatnak fognak feltűnni a beldegség végtelen hosszú ideje mellett.

A tanítványok nehézségét mutatja a 17. és következő vers, mikor azt elvassuk, hogy közülük egyesek kérdozgatták: "mit jelent az, amit nekünk mond?" "egy kevés idő és nem látték engem, és ismét egy kevés idő és meglátték engem, és mit jelent, hogy elmegyek az Atyához." Nem értették ezeket a szavakat. Nem értették azt, hogy miért nem fogják látni, hogy mimódon látják azután őt újra viszont, és nem értették, hogy hogyan akar elmenni és hol van az a hely ahová Jézus elmenni készül. Ha a tanítványok ezeket a dolgotkat nem értették akkor mi is őszintén bevallhatjuk, hogy mi sem értettük volna ezeket a relytelyes szavakat. Más a helyzet most innen tekinteni vissza azekre az eseményekre.

A tanítványok közül némelyek kifejezettebben mendják: "Mi aza kevés idő, amiről szól, nem tudjuk mit mend." Megérté azért Jézus, hogy őt akarék kérdozni és mendá nekik... Megérté - szót a görög egne szóval fordítja, ami azt jelenti inkább: felismerte, meglátta. Ez pedig egy szellemi meglátásra vonatkozik, mikor valaki előtt valami felvillan. Tehát nem következtetések árán jutott el hozzá rá, hanem belső szellemi látással látta meg, hogy mi van tanítványai gondolatában. Jézus meglátta, hogy meg akarják őt kérdozni és azért így szólt hozzájuk: "a felől vitatkoztok egymással, hogy azt mendtam, egy kevés idő és látni fogtek engem?" Ekker Jézus nem kezd rögtön a "keves" szó magyarázatához, hanem arról beszél, hogy mi fogja kitölteni azt az időt, ami a két esemény között van, vagyis az elválás és viszontlátásig eltelt időt, s azt mendja: Bizony, bizony mendem nektek, hogy majd cinni és gyászolni fogtek, a világ pedig örül. Ti szemerkedtek, de s ti szemeruságtek öröme fog fordulni." Tehát a világ úgy rendezi be életét, hogy mindig örüljön, kacagjon. Keresi a mulatságokat, a vigásra való alkalmakat, hogy elrojtse azt, ami a szive mélyén van. A tanítványokban azonban nem lesz meg ez a vigadás, a tanítványok örömet magával vitte az Ur. Ezt az örömet nem pótolja a világ öröme. "De a ti szemeruságtek örömmé válik." Tehát azt az időt, mely Jézus elmenetele és mi visszajövetele között van, amely a tőle való elválás és az ő újra meglátása között van, azt az időt szemeruság, megszerittatás, bánat tölti ki, de ez öröme fog fordulni. Egy példával győzi meg a tanítványokat az Ur, hogy miként fog az ő szemeruságuk megváltozni. Erre a nők életéből, - a család életéből veszi a példázatot, a szülő asszony példázatát. Milyen végtelen fájdalommal

szüli meg az anya a gyermekét, de ha megszülte, örömben elfelejti fájdalmát és csak gyermekét látja, azt öleli magához. "Az asszony, amikor szül, bánkódik, mert eljött az ő órája." Bánkódik, mert fájdalmak gyötrik. "De mikor megszülte az ő gyermekét, nem emlékszik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született a világra." Nektek is most szomorúságtok van, de ismét meg foglak látni titeket és örülni fog a szívetek és ezt a ti örömtöket senki tőletek el nem veszi. Nektek is vannak örömeink, s félve gondolunk arra, hogy ezeket valaki elveszi tőlünk, vannak kedves összeköttetéseink s nehéz elgondolni, hogy ebből kiragadhatnak bennünket, de akkor, amikor Jézus visszajő, többé örömlenket senki el nem veheti tőlünk. Élni egy olyan világban, ahol az örömet senki el nem veheti, ahol senki sem zavarkatja meg boldogságunkat, az valami olyan dolog, amit a szit nem is tud elképzelni, de vágyódik, epekedik utána.

Érdekes, hogy Jézus szavainak majdnem pontos párhuzamát találjuk a Jel. könyvének 12. fejezetében, ahol a napba öltözött asszonyról azt olvassuk, hogy ez az asszony szülési fájdalmak között gyötrődik addig, míg egy férfi magzatot szül a világra. Azt is megtudjuk, hogy az egyház csak a szülő asszony példázata miatt oly idegen ebben a világban, mert nem földi dicsőségben él, hanem az ég dicsőségében öltözik, fején a csillagekből 12 korona s a holdat lábai alá tapodja. Azok előtt, akik a Jel. könyvének idevonatkozó magyarázatát hallották, világos ez a kép. Ha összevetjük ezt a részt a Kolossé levéllel, akkor rájutunk arra, hogy az egyház az ég dicsőségét úgy ölti magára, mint ahogy magára öltötte Isten dicsőségét Mózes a hegyen. Az egyház, amikor imádkozásban, biblia-olvasásban az Atya arcába beletekint, anna fénye átszarmazik az egyház arcára, úgy mint Mózes arcára, s úgy látni fogja világ, mint látták a gyilkosok az ég fényét István vértanu arcán. A az a fény, ami Mózes arcára kiült, amit a nézők nem tudtak elvisselni s kérték, hogy egy kendővel takarja el arcát, s az a fény, ami István gyilkosait még jobban feldühösített s halálra követték őt, - ez a fény a názáreti Jézus fénye - ez a fény ragyogja körül az egyházat. Mert ezt a fényt a világ nem tudja elvisselni s gyűlöli; azért gyűlöli az egyházat is, s mint ahogyan a zsidók kilökték magukból a Krisztus egyházát, úgy löki most ki a pogányság magából az igazi egyházat. Nem kell neki, idegen számára, s mikor majd az ezereztendő uralkodás eljön, akkor a pogányok a zsidók példáját fogják követni, hogyan kell az égi Király előtt összetönni, büntvallani és a megtagadottat, kítaszítottat, gyűlöltet keblükre ölelni. Tehát mind a kettőben előljárnak a zsidók, a pogányok pedig követik őket. Ezért van nagy felelősség a zsidóknál s azokon akik a zsidók közül tértek meg. A zsidó keresztyének ezt a felelősséget soha sem háríthatják át a keresztyénekre. Ugy kell világítaniuk, úgy kell a názáreti Jézust ragyogtatniuk, oly határozottan kell mutatni az utat, úgy kell megtérésre hívni honfitársaikat, mint ahogyan ez minden keresztyén kötelessége a saját népével szemben. Ha az ezereztendő elkövetkezik, minden népnek saját fiait fogják hirdetni az ezereves uralkodás evangéliumát. Azonban hogy egy olyan bizonyágtévő gárda megszülessék, amely a maga önmegtágadással - szemben a nép gondolkodásával - Krisztus bizonyágtévője legyen, szükséges, hogy életében Krisztus Golgota-keresztje megismétlődjék. Ezen az úton kell eljutnia úgy a zsidó, mint az olasz, japán, angol, francia győzedelmes egyháznak háznak. Aki nem győz az elveszti a koszorút. Ennélfogva ennek a napba öltözött asszonynak kifejlődése azért történik, hogy belőle ez a győzedelmes egyház megszülessék, - azok a hitvallók, akik készek az életüket odaadni Jézusért, készek vérük ontása által bizonyágot tenni Krisztusról. Azért vajudik az egyház, hogy belőle ez a férfi megszülessék, vagyis olyan ke-

magzat
resztyének győzedelmes társasága, akik férfikorra jutnak a keresztyénségben. Akikről mondja János első levelében: "Irtam néktek férfiak, mert meggyőztétek a gonoszt." Az a férfi gárda, amely a gonoszt meggyőzi és saját népében ellenáll a hamisságnak, az a gyermek, amelynek meg kell születnie minden nép között. S mikor ez a győzedelmesek gárdája megszületik, akkor bevégeződik az egyház hivatása a földön és következik a népek hivatása, - de akkor már Jézus visszajő. Akkor következik el az az idő, amelyről Jézus ezt mondja: "egy kevés idő, és újra meg fogtok látni engem." E között - hogy Jézustól elválunk és őt újra meglátjuk - ott van az asszony vajudása, amelynek az a célja, hogy az egyházból egy, a saját népe közül, életét is odaáldozó gárda megszülessék. Az egyháznak nem az a rendeltetése, hogy itt berendezkedjék, megdagodjék, hogy az emberek előtt tekintélyt szerezzen, hogy mutatószóval

ket alakítsen, nem oélja, hogy pompás templomai legyenek, hogy pompás ruhájú papjai legyenek, hogy nagyszerű szónokokat megnyerjen prédikátorul, hanem az a feladata, hogy Jézust kövesse a Golgota útján és szenvedve betöltse azt a mértéket, amelyet ő betöltött és mint vándor, mint zarándok, mint idegen keresztül menjen ezen a világon és megérkezzék oda, ahová az Ur érkezett meg, a Golgotához; és mikor ott találkozott vele, akkor érkezik el a pillanat, amelyről Jézus azt mondja: "egy kevés idő és újra meg fogtok látni engem." És hogy ez az idő több, vagy kevesebb, ez attól a hűségtől függ, emelylel az egyház Jézus nyomdokain halad. Hogy ez az idő 2000 esztendőre terjedt ki, annak az okának az annak a következménye, hogy az egyház megbarátkozott a világgal, megkivánta a világ javait, hatalmas tekintélyes akart lenni, Laodiceai egyház lett belőle. Elvétette a feladatát, gazdag akart lenni ott, ahol Jézus szegény volt, dicsőséget akart akart ott, ahol Jézus a bitón halt meg, kényelmet akart ott ahol Jézus szenvedett, nagyobb akart lenni Jézusnál, -mert az egyház eltevesztette útját, azért lett abból a kevés időből 2000 esztendő.

Ez tehát a keresztyének bűne és mulasztása. Mert, mint ahogyan Péter levele világosan mondja: az egyháznak módjában áll szertelenül Jézus Krisztus visszajövetelét, ha életével úgy világít minden keresztyén a saját népe előtt, hogy abból a világosságból meglátják mind az ő népének tagjai, hogy a Názáreti Jézus Krisztus megszületett az emberekben, a hozzá hű keresztyénekben, az egyházban.

Igy értjük meg Jézus Krisztusnak azt a szavát, "egy kevés idő, és nem láttok engem és újra egy kevés idő és meg fogtok látni engem." A tanítványok azonban ezeket a szavakat értelmetlenül suttogták egymás között: "mit jelent az, hogy egy kevés idő és nem láttok engem és ismét egy kevés idő és megláttok engem, és mit jelent, mert én az Atyához megyek Jézus az erre való válaszát így folytatja: "és majd azon a napon nem fogtok engem megkérdezni." Vajjon melyik lesz az a nap, mikor nem fogják az övé megkérdezni? Nyilván akkor, amikor Isten Szent Szelleme bennünk lakik és világosan tesz nekünk mindent.

"Bizony, bizony mondom néktek, hogy akkor, amit kértek az én Atyától, meg fogja néktek adni az én nevemben." Erre addig nem volt szükség, amíg együtt voltak. De ha Jézus elmegy, itt marad a földön a neve és az a csodálatos tanítás, ígéret fénye, amely Jézust hirdeti nékünk. Aki ebben a fényben, - Jézus nevében - kér valamit az Atyától, az meg fogja kapni. Ez nem azt jelenti, hogy Jézus nevére hivatkozunk, mert azt akárki megteheti, -meg is teszi- nem is kapnak az imádságukra semmi választ, -hanem ez a mondat, hogy "amit csak kérni fogtok, megadja néktek"-arra vonatkozik, hogy aki abba a fénybe belelép, amit Jézus neve jelent és aki abban a fényben meglát valamit és kér, meg fogja kapni. "Mostanáig semmit sem kértetek, de kérjétek és kapni fogtok, hogy a ti örömetök teljessé legyen." Míg ő távol van, egy örömet lehet, hogy Isten reánk néz és meghallgat bennünket. Ez azonban csak úgy érhető el, ha ezen az úton járunk ahol ő járt.

A 25. vers azt mondja: "ezeket példázatokban mondtam néktek." Mit mondott Jézus példázatokban a tanítványoknak? Az a szó, amit a magyar nyelv példázatoknak fordít, a görög helyes fordítása szerint rejtvényt jelent. "Ezeket rejtvényben mondtam néktek." Mikor azt mondja: "egy kevés idő"- ez rejtvény. Ezután Jézus így folytatja: "de eljő az az óra amikor nem fogok rejtvényekben beszélni, hanem nyíltan fogok beszélni az Atyáról. Ez a nyíltan való beszéd a : parézia.

Miért nem beszélhetett Jézus eddig nyíltan az Atyáról? Ezt megmondta az Ur a korábbi versekben: "mert eddig nem hozdhattátok el." Azt a gondolatot, hogy az a Jézus, aki velük jár emberi testben, az a Jézus a Mennyei Atyának a fia, hogy ő tőle jött és Hozzá megy, - ez oly érthetetlen nagy dolog, hogy eddig nem hozdhatták el. Ma is az emberek könnyedén beszélnek ezekről a dolgokról, mint hitcikkekről, tanulják konfirmációkor, de ha arra kerül a sor, hogy ezt komolyan higgyék az is, akkor nagyon kevés ember az, aki elmondhatja: igen tudom hogy ez így van. A legtöbb ember szívében ott marad a kétely. Hogyan lehet az, hogy aki itt járt a földön Isten fia legyen, aki visszatért Atyájához? Látjuk tehát, hogy ez olyan nagy dolog, hogy ezekről nem beszélhetett az Ur.

Egy kis idő és nem láttak engem, megint egy kis idő és meg fogtak látni engem. Rejtvények ezek a szavak. Mát jelent, hogy "én az Atyához megyek?" A tanítványok nem értették, mi sem értjük.

"Azon a napon az én nevemben kértek majd és nem mondom, hogy én kérné fogom az Atyát értetek, mert az Atya titeket kedvel." Ez azt jelenti, hogy ti kedvesek vagytok az Atyának. "Mert tinéktek én is kedves vagyok és mert hiszitek, hogy én az Atya mellől jöttem. Az Atyától a világba jöttem, ismét elhagyom a világot és elmegyek az Atyához." Most mo n ja ki tisztán, világosan és ezzel mintegy vélete utolsó beszédében rátette a pontot arra, amit egész életén át mutatott: "Én az Atyától jöttem!" és jöttem ebbe a világba és el fogom hagyni ezt a világot és akkor nem a halálba megyek, mint ahogyan az emberek gondolják, hanem én az én Atyámhoz megyek vissza." Ezt a csodálatos, nagy kijelentést nyíltan kimondta tanítványainak. A tanítványok, mint akik megkönnyebbülnek, azt mondják "nahát, most világosan beszélsz és semmi rejtvényt nem mondasz; most tudtuk meg, hog Te mindent tudsz/belátott a szívekbe/, nem kell, hogy rákérdezzél valaki tőled megkérdezzé, -orról tudjuk, hogy Te Istentől jöttél." és a tanítványok elérték, semmi sem új számukra. Akkor megszólal fájdalmasan az Ur: "most hisztek? Imé eljő az óra, -és már el jött, -arra, hogy ti szétszóródtok, ki-ki az övéihez és engemet elhagyjatok." és akkor tanítványait vigasztal va mondja az Atya ígérését: "de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van." A három tanítvány el fog aludni, a tízenkettő szét fog futni, Péter meg fogja őt tagadni, Judás elárulja, - de nem marad egyedül. "Az Aty velem van." Ezeket mondom néktek, hogy békességetek legyen bennem." Ezeket a szavakat azért mondja Jézus, hogy majd az apostolok visszatérjenek ezekhez a csodálatos kinyilatkozásokhoz és mikor majd Isten Szent Szelleme bennük fog lakni, békességet találjanak benne.

"Ezeket azért mondtam, hogy bennem békességetek legyen, ebben a világban nyomorúságotok van, de bíztek" - én aki a halálba megyek, én akit gyalázní fognak, én akiről le fogtok mondani, - bíztek, "én meggyőztem a világot!" És meggyőztem a világot! Mily csodálatos drámai szavak! Micsoda világosság volt abban, aki látta a kereszt győzelmét és aki tudta, hogy ez a győzelem.

Mi, vajjon mikor látjuk a világ hatalmát, gonoszságát és mikor úgy érezzük, hogy ezzel a gonoszsággal szemben meg kell némulnunk, látjuk-e világosan mögöttes a győzelmet, vagy a könnyebb utat keressük?

Itt érkezik el Krisztus a legdrágább, leggyőzedelmesebb, legmagasabb pontra, mert ebben a világ a győzelemben a király felszállt trónusára, - a Golgota keresztjére, - hogy onnan bűnbocsánatot osszon először egy laternak, azután a tanítványainak és azután nekem is!

Kedves Testvéreim! Azt szoktuk mondani, hogy az imádkozás ne legyen prédikáció. Mikor imádkozunk, akkor Istennel van dolgunk, nem pedig az emberekkel, akik hallgatnak bennünket. Aki imádkozás közben azokra sandít, akik őt hallgatják - természetesen szellemi sandításról beszélek - az nem imádkozik, hanem szaval. Az ilyen imádkozáson nincs áldás. Az ilyen imádkozás tiszteletlenség Istennel szemben, mert nem Istennek, hanem az embereknek beszél az imádkozó. Ez sok-sok imádkozásra nézve fennálló és helyes kifogás. Mégis, mikor Jézusnak az utolsó, földön elmondott imádságát olvassuk, lehetetlen szabadulnunk attól a benyomástól, hogy Jézus nemcsak az Atyával beszélt, hanem tanítványaira is gondolt, mikor ezt a főpapi imádságot elmondotta. De lám, milyen más, mikor Jézus cselekszik valamit és milyen más, mikor mi próbáljuk meg ugyanazt cselekedni!

Korábban divatban volt olyan táblák kifüggesztése, amelyeken ez a felirat állott: "Mit tenne Jézus?" Akkor megállapították komoly keresztyének, hogy ez hamis kérdés, mert, hogy Jézus mit tenne bizonyos esetekben, nem irányadó a mi számunkra. Jézus, Istennek Fia, más szerepet töltött be a földön, mint mi emberek. Azt, amit Jézus tesz bizonyos esetekben, nem jogosít fel bennünket arra, hogy mi is azt tegyük. Így vagyunk az imádsággal is. Jézusnak ez az utolsó imádsága, mint egy utolsó számvetés, számadás arról, amit itt a földön az Atya küldetésében végzett az emberek között. Amit ebben az imádságban mond, az épp úgy szól az Atyának, mint azoknak az embereknek, akikhez jött és akik elfogadták. - Ez az imádság tehát olyan, mint egy végrendelet, amelyet valaki az Isten előtt tesz - az Isten színe előtt -, de amelyben mégis azokhoz beszél, akiket elhagyni készül a földön. Csak ebben a felfogásban érthetjük meg az Ur Jézusnak a főpapi imádságát. Ha azt mondjuk: "főpapi", abban benne van, hogy közbenjáró, mert a pap közbenjáró, a próféta Isten igéjének a hirdetője, a király Isten akaratának a végrehajtója. Tehát a pap mindig közbenjárót jelent. Helytelen dolog tehát a református lelkészeket papoknak nevezni; azok nem közbenjárók, mint ahogyan nem közbenjárók a zsidó rabbi, tehát azok sem papok. Mindkettő csak Isten bizonyosságtevője a földön. A római katolikus lelkészek ellenben papok, mert közbenjáróknál hiszik magukat Isten és az ember között, és helytelenül még áldozatot is mutatnak be. Valósággal azonban ők sem papok, mert Isten az Újtestamentumban ilyen papságot nem remdelt. De pap lehet minden keresztyén, ha Isten előtt közbenjár azokért, akiket szeret. Amikor értük imádkozik, amikor ügyüket Isten elé viszi, akkor papi szolgálatot végez; de külön papság nincsen, hanem egyetemes papság van, tehát minden igaz keresztyén egyformán pap, tekintet nélkül arra, hogy teológiát végzett-e vagy sem. Minden keresztyén egyformán közbenjáró az imádkozásában.

Jézus pap volt!

Mikor az Ő főpapi imádságáról beszélünk, akkor Jézust lehetetlen másképpen látni, mint közvetítőként Isten előtt azokért, akikért imádkozik. Ha tehát pap, akkor kétoldalú munkát végez. Isten felé és az emberek felé. Működésének ez a kétoldalúsága tűnik ki ebben az imádkozásban. Ez az imádság nem olyan imádság, mint amilyent mi mondunk, ilyent csak a Főpap mondhat el. Éppen úgy szól az örökkévaló Istennek, mint az Ő tanítványainak és az Ő tanítványain keresztyül azoknak, akik ezek beszédére hisznek. Ha az Üdvözítő csak az Istenhez fordult volna, nem imádkozott volna hangosan és a tanítványai előtt. Akkor visszavonult volna, mint tette sokszor egész éjszakákon keresztül. Ő fennhangon imádkozott, mert amit az Atyának mondott, azt a tanítványainak is mondani akarta. Az Atya előtt mondott el, azt a tanítványainak is mondani akarta. Az Atya előtt mondott el,

hogy ezeknek a szavaknak a súlyát annál inkább megnövelje. Nem egy véletlenül ellesett imádkozásról van szó, hanem egy olyanról, amit Jézus szándékosan, tudatosan, akarattal a tanítványok előtt mondott el, mert a tanítványainak is szánta őket.

Ezeknek az előrebocsátásával próbáljuk meg az imádkozás gondolataiba beférkőzni.

Mikor Jézus említi azokat a beszédeit, amelyeket az urvacsora szerzetése urán - valószínűleg ott az urvacsoráló háznak a tetőteraszán, vagy utközben, vagy félig itt, félig ott elmondott, akkor az utolsó szavak után felemelte tekintetét az égre és így szólt:

"Atyám! Itt van az óra"; Az Atya tudta, hogy micsoda óra. A tanítványoknak többször megmondotta: az az óra, amelyben át kell adnia a bűnös emberek kezébe.

"Atyám! Itt van az óra"; Jézus az Őt gyűlölő és gonosz emberek kezébe fog esni. És ezek az emberek azt teszik vele, amit akarnak. És a manyei Atya látni fogja, nézni fogja a kinokat, amelyeket át kell szenvednie a szeretett Fiának és ott fogja Őt hagyni a bűnös emberek kezében. "Atyám! itt van az óra; dicsőítsd meg a Te Fiadat, hogy a Te Fiad megdicsőítsen Téged." Amikor ezeket a szavakat halljuk és emberileg próbáljuk értelmezni, eltévedünk. Ha emberileg nézzük, azt kell mondani, hogy ime Jézus azért élt, hogy dicsőséget szerezzen magának. Dicsőíti az Atyát, hogy az Atya is dicsőítse Őt. Erre aztán azt mondhatjuk, hogy ha tehát az Üdvözítő maga is dicsőséget szerzett a földön és az utolsó imádsága is arról szólt, hogy ezt a dicsőséget megszerezze, akkor bűn-e, ha az ember is azt keresi. Itt nyilatkozik meg a nagy különbség.

Mikor Jézus azt mondja: "Dicsőítsd meg a Te Fiadat", ez alatt nem azt értette, hogy az emberek ünnepezzék, hogy az Ő hire fennmaradjon, hanem azt gondolta, hogy azok, akik Őt hallgatják, a tanítványai legyenek, az Ő dicsőségévé legyenek azáltal, hogy a szívükbe adja azt az örömet, amely a világ üldözése és gyöttrése közepette is teljes lehet. Azért imádkozott, hogy a tanítványai részeseivé legyenek annak az üdvösségnek, amelyet hoz számukra. Mikor saját dicsőségéről beszél, akkor az alatt az örök életet érti. Nem magára gondol, tanítványaiért tesz mindent. Ha Jézus azért imádkozik, hogy az Atya dicsőítse meg Őt, akkor ez azt jelenti, hogy mi boldogokká legyünk, hogy mi örvendezzünk, hogy mi az örök életet megtaláljuk, hogy a mi lelkünket megmentse az örök kárhozattól, hogy minket megmentsen a gyötrelemtől, a veszedelemtől; lelkünket megtölteni örömmel, ez az Ő dicsősége. És mikor azért imádkozik: "dicsőíts meg engem", akkor nem magán jártatta a szemét, hanem megváltott, boldog, örvendező emberi szívek jártak előtte, akik boldogan követik Őt és akik majd ezek nyomában jönnek, akik felszabadultak a bűn szolgálatából, - azok az Ő dicsősége. És hogy csakugyan ilyen dicsőségre gondolt, azt ennek az imádkozásnak a szavai világosan bizonyítják. Csak ily módon lehet ebben az imádságban összefüggést találni. Ha nem ezt keressük benne, a szavak szétszóródnak, a gondolatok összefutnak, de ezzel, mint egy kulccsal, megnyithatjuk a titkokat.

"Atyám, eljött az óra;" Mikor megtiporják, leköpdösik, ököl-lel arcába csapnak, mikor a hátán sugog az ostor, mikor féláljultan taszigálják tovább, mikor a tömeg kiáltja a feszítsd meg-et, mikor a keresztfával a hátán kihajtják a vesztőhelyre, mikor összerogy a latta, mikor lefektetik és szögeket vernek beléje... most eljött az óra! Ez az a dicsőség, amiért imádkozott. "Atyám, dicsőítsd meg a Te Fiadat, hogy a Te Fiad is megdicsőítsen Téged". Mert amikor a Fiu véghezviszi, amit az Atya rendelt neki és amiért elküldte ebbe a világba, akkor a Fiának az áldozata által az Atya dicsőül meg, az Atya bizonyul szerető Atyának.

"Hogy a Te Fiad megdicsőítsen Téged: amiképen Te hatalmat adtál neki minden testen /minden huson/..." Ebben az esetben hus alatt a gyenge tehetetlen embert kell érteni. A husnak a Bibliában négy jelentése van. Először, amit a mézsáros a hus alatt ért, másodsor az embert jelenti egész emberi voltában, harmadszor a gyenge tehetetlen

embert, aki, mert hus, azért nem tud Isten törvényének engedelmeskedni, negyedszer azt a fonák embert érti alatta, akit a hus vezet, nem szellemi indító okok, tehát elvetemült embert. A négy jelentés közül a harmadikról van itt szó. A gyenge embert jelenti ez a hus. És Isten hatalmat adott Jézusnak minden huson. Ez azt jelenti, hogy az elveszett és magán segíteni nem tudó gyenge embert Jézus emeli ki onnan, ahová aláhullott. "Amiképpen Te hatalmat adtál néki minden huson, hogy örök életet adjon mindennek, amit néki adtál". A szöveg nehézsége onnan való, hogy ezt az imádságot Jézus arám nyelven mondotta el, s János igyekezett ezt szószerint visszaadni.

"hogy mind azoknak, akiket Néki adtál, örök életet adjon". Ez a sajátos kifejezés, hogy "akit néki adtál örök életet adjon", a predestináció igazságára mutat rá. Tehát örök életet csak az kap, akit az Atya néki adott. Ez azonban nincs itt a szövegben. Ezt csak mi érezzük így.

Itt nem az van, hogy örök életet csak az kap, akit az Atya néki adott, hanem Jézus mind annak, akit az Atya néki adott, örök életet akar adni. Tehát, akit az Atya néki adott, nem marad örök élet nélkül. Hogy később még ehhez még mások is járulnak, arról ez a hely nem beszél. Ez azonban jelentős dolog, hogy az Atya egyeseket Jézusnak adott oda. Ha Jézusnak adta őket oda adta őket, akkor ez azt jelenti, hogy nem voltak Jézuséi. Márpedig Jézus, mint látni fogjuk, később arról a dicsőségről beszél, amit akkor birt az Atyánál, mikor a világ még nem volt meg. Tehát ha ezek nem voltak Jézuséi, az azt jelenti, hogy Jézus ellenségének, a sátánnak a tulajdonába kerültek, a kísértőnek, az őshazugnak a birtokába. Mégis az Atya teremtette őket. Igazi joga az Istennek van hozzájuk. A Sátán csak bitorló. Istennek van joga kivenni ezeket a sátán kezéből és odaadni a világ igazi királyának. És Isten elhatározta, hogy egyeseket oda fog adni Iristusnak. Ez a predestináció. Az Isten kiszemelt az emberek közül egyeseket, hogy azokat Jézusnak adja oda. Az, hogy ezeken kívül mások örök életet nem fognak kapni, nincs ezekben a szavakban benne. Itt csak arról van szó, hogy Isten, az Atya egyeseket odaad a Fiúnak és a Fiu ezeket megőrizte - egynek a kivételével -, aki a veszedelem fia volt, Judás. Mikor egyet említett: a veszedelemnek a fiát, akkor természetesen nem gondolhatott azokra, akik később fognak megtérni, a tanítványokhoz csatlakozni és épp úgy visszaesni a világba, a sátán hatalmába, mint tette azt Judás. Hogy csak egy kivételt említett, arra mutat, hogy csak arra a tizenegy tanítványra gondolt, akik Őt hallgatják. Később rátereli a szót azokra is, akik ezeknek a tanítványoknak a bizonyágtételére fognak hinni. És ebből látszik, hogy itt a kiválasztottság nem jelenti, hogy ezekkel le van zárva az üdvözülők névsora, hanem azt jelenti, hogy Isten egyenként hívja el azokat, akiket öröktől fogva választott ki a többi ember közül, hogy az Ő Fiának ajándékozza oda. És mikor Jézus az imádságának flyamán később azt mondja: "Nem a világért kérlek, hanem azokért, akiket nékem adtál", akkor ezzel Jézus nem tagadja meg a világot, mintha a világért nem halt volna meg, mert ugyancsak János jegyzi fel az I. levél 2. fejezetében, hogy Jézus engesztelő áldozat nemcsak a mi vétünkért, hanem az egész világért, és ugyan csak ez a János mondja a 3. fejezet szerint, hogy "Isten úgy szeretete a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta érte". Ha tehát azt mondja ezekben a szavakban "nem a világért kérlek, hanem azokért, akiket nékem adtál, akkor világos, hogy ez az imádság csak a tanítványaiért szól. De ez nem jelenti azt, hogy csak ezek üdvözülnek. Most csak óértük imádkozik, mert ezekkel kapcsolatban fontos gondolata van, amely nem vonatkozik a többi emberre. De hogy másokra is gondolt, az kilátszik azokból a szavakból, amelyek később következnek az imádkozásában: hogy az Ő tanítványai egyek legyenek, hogy a világ lássa, hogy az Ő tanítványai egyek. Mármint ha ezzel a világgal Jézus nem törődne, csak ezeket a tanítványait akarná üdvözíteni, akkor nem állítaná ezeket bizonyágtévkül, hogy az ő egységükkel tegyenek bizonyágot a világ előtt. A kiválasztottaknak

az a feladata, hogy a világnak az üdvösség útját megmutassák. Csak így lehet ezeket a szavakat értelmezni.

"Amiképen hatalmat adtál néki minden huson, hogy örökéletet adjon mind/azoknak, akiket néki adtál". Örök élet alatt semmiképpen sem a végnélküli életet kell érteni, bár nyilvánvaló, hogy ez az élet végnélküli lesz. De az eredeti szó nem azt jelenti: végnélküli. Ez egy görög filozófiai gondolat, amely belekerült a keresztyén egyház gondolkodásába és kiszorította a zsidó szónak eredeti értelmét. A görög filozófia a végnélküli életet tartotta az üdvösségnek. De a végnélküli élet azok számára, akik Jézustól a halált kapják, maga a gyötrellem, az örök kárhozat. A végnélküliség az egyiknek, aki a boldogság birtokában van, lehet jó, de aki ezt meg nem találta, annak számára az örök reménytelenség és kétségbeesés fogalma. Nem ez a fogalom van a zsidó szó értelmében. Ajonios - azt jelenti - folytonos élet. Ez alatt azt kell érteni, hogy Istentől az élet állandóan megakadás nélkül folyik azokba, akiket Isten erre az életre kiválaszt és elhív, márpedig, hogyha az Istentől az élet alárad és folyik belénk, akkor ez azt jelenti, hogy mindazt kapják Istentől, ami az élethez szükséges. Kapjuk a külső erőt, magát a testi életet, az értelem világosságát, a szellemi erőt és ezzel együtt mindazt, ami hozzátartozik, amit úgy nevezünk: élet, és ami ellentéte a halálnak. Az örök élet a Biblia fogalma szerint azt jelenti, mint Istentől szüntelen, megszakítás nélkül kapni mindazt, ami az élethez szükséges. Ez nem végnélküli lét, mint ahogyan a görög filozófia mondja. Valahányszor a Biblia örök életéről beszél, mindig eszerint kell érteni, nem pedig a pogány filozófia szerint. Mikor tehát Isten örök életet akar adni az ő tanítványainak, akkor ezzel nem azt mondja, hogy az ő létüket végnélkülivé akarja tenni, hanem azt mondja, hogy állandóan, szüntelenül árasztani fogja azt a csodálatos életet, amely a négy kerubon keresztül ömlik ebbe a világba. És, hogy az Üdvözítő csakugyan ilyen életre gondolt, azt mindjárt a következő szavak mutatják.

"Ez pedig az örök élet". A magyar örök szó is azt jelenti, hogy folytonos. "Ez pedig az örök élet, hogy megismerjenek Téged, az egyedül való Istent, és akit elküldöttél a Jézus Krisztust." Itt az "ismer" szó megint nem a görög filozófia értelmében veendő, hanem úgy, mint azt a Bibliából ismerjük. A férjnek és a feleségnek a viszonyát ez a szó fejezi ki: a férj ismeri az ő feleségét. Ez alatt azt kell érteni, hogy a két élet eggyé olvad és ebből a két életből származik egy új élet. Ez az ismerés szó bibliai értelme. A bibliai "ismerés" szó annyit jelent, mint behatolni, meghódítani a magunk számára azt, akit ismerni akarunk, közösségbe jutni vele, barátjává lenni, a választófalakat ledönteni. Jézus az örök élet alatt azt érti, hogy "ismerjenek Téged. És a "Jézus Krisztust" pedig azt jelenti, hogy hatoljanak be a Te és az én lényembe, tegyék magukévá azt, ami Te és én vagyok, létesüljön közösség Te és én köztem, hogy ők úgy ismerjenek bennünket, mint ahogy a hitvestársak együtt élnek és megismerik egymást. Itt tehát nem értelmi tudásról van szó, hanem az értelem által való egyesülésről, az értelem által való közösségnek a megvalósításáról. Még világosabbá teszi a következő vers, amikor Jézus azt mondja: "Én Tégedet megdicsőítelek a földön". Ez azt jelenti, Hogy: a Te dicsőségedet kitártam az emberek előtt. De mivel mindenki nem fogadhatta be, átvették tőlem azok, akik az enyéim, akiket nékem adtál. Így tehát Istennek a dicsőségét megmutatta a világon, mikor tanította megismerni az Atyát, és mivel ezt a dicsőséget saját életével mutatta meg, azért az Atya mellett, az Atyával együtt a Fiút is megismerték, a Fiuval is közösségbe léptek. "Én megdicsőítelek Téged a földön; azt a munkát teljesítvén, amit nékem adtál, hogy teljesítessem". Jézus tehát tettekre hivatkozik, amiket Ő tett. Azért jött a világra, hogy itt tetteket vigyen véghez. És mikor ezekre viszagondolunk... - mikor Kánaánban a vizet borrá változtatta, hogy egy szűkölködő család gondját levegye, mikor egy gubautított hosszú szenvedésének véget vetett, s ez boldogan tért haza bűneinek bocsánatával; mikor visszaadta Jairus leányát, mikor az aggódó tanítványokat

megszabadította félelmüktől, s mint király parancsolt a háborgó tengernek; mikor megvendégelte a sokaságot, mikor feltámasztotta Lázárt és bizonyoságot tett arról a hatalomról, amivel az Atya megáldotta Őt. Ezekből a tettekből ismerhetjük meg, hogy ezen a világon van nagyobb hatalom is, mint az emberi hatalom. Ime így dicsőíti meg az Atyát, hogy ~~megszabadította félelmüktől, s mint király parancsolt a háborgó tengernek; mikor megvendégelte a sokaságot, mikor feltámasztotta Lázárt és bizonyoságot tett arról a hatalomról, amivel az Atya megáldotta Őt.~~ Abban az atyai voltában, hogy rólunk gondoskodni akar, rajzolta meg az Atya képét nekünk.

"Én Téged dicsőítettelek a földön, amikor azt a tettet véghezvittem, amit nékem adtál, hogy megcselekedjem". "Most pedig Te dicsőíts meg Atyám". Miért mondja Jézus, hogy most? Mert már nem lesz többé a tanítványaival. Nem akarja őket magukra hagyni, azt akarja, hogy a tanítványai ne legyenek többé egyedül. És abban, hogy Jézus velük maradjon szellemileg - az alászálló Szent Szellemnek hatalma által, az általdicsőíti meg a Fiut ezen a világon az Atya. Míg tehát az Isten az Ő Szent Szellemének fénye által a Fiunak az arcát berajzolja a mi lelkünkbe - és ha nincs is itt, mégis látjuk Őt - ez által az Atya megdicsőíti a Fiut a földön.

"És most Te dicsőíts meg engemet Atyám azzal a dicsőséggel, melet Nálad nyertem, még mielőtt a világ lett volna."

Nyilván - a bethlehemi istállóban fekvő kisgyermeknek ez a tudata nem volt meg. A kis gügyögő baba nem tudta ezt. Az a gyermek, aki Názáretben ott futkosott - bár komolyabb, szentebb volt a többinél - amit most mond Jézus, még nem tudhatta. De amikor lassanként elmerült az Ő mennyei Atyjának szemléletébe, s amint kapta a kijelentéseket, lassanként tudomására jutott, hogy Ő honnan jött és mi a feladata. Egyszer csak világos lett előtte, hogy Ő öröktől való, hogy ez a földi élet csak egy ideig való -közbeszurt - esemény az Ő öröktől való életében. Egyszer csak tisztába jött azzal, hogy Ő az Atyával egy. Ezt a titkot nem árulta el. Ki kellett találni Róla, mint ahogyan Péter kitalálta: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.

És most, ebben az ~~imádságában~~ utolsó imádságában nyíltan mondja, az Atyához beszélve: "Dicsőíts meg engem azzal a dicsőséggel, amelyet birtam, amikor Te nálam voltam, még mielőtt a világ lett volna." Ime ezek a szavai a végrendeletének a szavai, amellyel elbocsátja a tanítványait és rájuk hagyja azt a nagy boldogságot hirdetni, azt a dicsőséget, hogy Valaki az égből jött ide megmutatni, hogy kicsoda az Isten és ki az Atya. Még mielőtt a világ lett volna, az Atyánál ott volt a Fiu.

"És én láthatóvá tettem /vagyis nyilvánvalóvá tettem/ az embereknek a Te nevadot, azoknak az embereknek a füle hallatára, akiket Te nékem adtál ebből a világból." Itt ismét azt a kifejezést használja: "akiket Te nékem adtál". Miért adta néki az Atya? Azért, mert azt akarta, hogy a Fiu használja őket. Vajon elképzelhető-e, hogy miután az emberek mind az Atya birtokában vannak, hogy egyeseket kiválaszt és a többiket eldobja? Vagy sokkal világosabb és Istenhez méltóbb az a másik felfogás, hogy egyeseket előre odaadott a Fiunak, hogy azokat felkészítse, elküldje, hogy ilyen módon visszaszerezze a többiket is? Erről szól Róma 11: "Minden nemzet meg fogja keresni az Istent". Ez nem azt jelenti, hogy nem lesz elkárhozó, hanem csak az kárhozik el, aki a világosságot sötétségnek mondja, és aki teljes szabádsággal elveti a világosságot, amelyet az Isten ad néki.

"Megjelentetem a Te nevadot, azoknak, akiket nékem adtál e világból. A tieid voltak és nékem adtad őket." Tehát az emberek nem a sátáni voltak, hanem az Istenéi.

"És a Te igédet megőrizték". Imé, amit Jézus rájuk bizott, az az Ige volt. És ők megőrizték azt az ígét. Sokakhoz érkezett el, de elment a fülük mellett. Egy ideig tetszett nekik, meg amikor nehéz volt megtartani, megtagadták, mert a világgal nem akartak összeitkezésbe kerülni.

"De akiket nékem adtál, azok megőrizték a Te Igédet". "És most ismerték meg, hogy mindaz Tőled van, amit nékem adtál". Most, mikor ott áll az Atya előtt és a tanítványok füle hallatára az Atyá-

hoz beszél, mikor világos szavakkal bátran szárnyal ez az ^{utolsó} imádság, akkor tudják meg a tanítványok, hogy "mindaz, amit Te nékem adtál, Tetőled való". Onnan felülről. Nem emberi dolog, nem emberi talál-
mány, nem magyarázható még úgy sem, mint ahogyan a racionalisták magyarázzák, nem úgy van, mint ahogyan az emberek kiokoskodták Plá-
tóból és másokból. Az Atyától való!

"Most tudták meg, hogy mindaz, amit nékem adtál, Tetőled való: mert azokat a beszédeket, amelyeket nékem adtál, oda adtam nékik és ők befogadták és igazán felismerték, hogy én Tőled jöttem ki, és elhitték, hogy Te küldtél engem.

Csia Lajos

Az elmúlt alkalommal, amikor általánosságban vázoltam az Urunk Jézus utolsó főpapi imádságát, rámutattam arra, hogy ez az imádság éppen úgy volt szánva Annak, Akihez intézte, a mennyei Atyának, - mint ahogyan volt azoknak szánva, akik hallgatták. Ráműtattam arra is, hogy a mi Üdvözítőnk abban különbözött mitőlünk, hogy nekünk nem jó azok számára imádkozni, akik hallgatnak bennünket, ellenben jó, - mikor imádkozunk, - egyedül az örökkévaló Istennel szemben állni és egyedül Hozzá intézni azokat a szavakat, amiket mondani akarunk. Mikor Jézus ezt az utolsó imádságot elmondta annak az utolsó beszélgetésnek a végén, amelyet még szabadon, nyugodtan tartott tanítványaival, - hiszen nem sokára az imádság végén elfogták Őt, - meg akarja mutatni nekik, hogy milyen viszonyban van az a mennyei Atyával, akihez tőlük eltávozik. Ebben az utolsó, ugynevezett főpapi imádságban beműtatta azokat az imádságokat, a amelyeket a földtől távol, ott a mennyei Atya trónusánál fog mondani tovább a Fiu. Ez az utolsó imádság tulajdonképen példája annak, amit Jézus azóta állandóan imádkozik értünk ott fenn a mennyei trónusnál, ahol közbenjár az Atyánál az övéiért. Azért volt szükséges, hogy az imádság tekintettel legyen azokra, akik Őt a földön hallgatják, mert tulajdonképen azt a belső viszonyt akarta megmutatni, amivel össze van fűzve az Atyával és egyben meg akarta ismertetni az övéit azokkal a beszéd tárgyakkal, amelyek közöttük kicserélődnek. Ez olyan imádság volt, amit a tanítványok Jézussal együtt nem imádkozhattak, mert az ő ajkukra nem illettek ezek a szavak. Mégis hozzájárultak az imádsághoz azzal, hogy belepillantottak Jézus szívébe és ezen a földi szíven keresztül a mennyei Atyának a szívébe is. Megláthatták, hogy a Szentháromság két tagja miről beszél egymással rájuk vonatkozólag.

"En értük kérlek", kezdődik a mára hagyott textus 9. verse. Ime tehát nyíltan rámutat Jézus arra, hogy ez az imádság a földön hagyandó tanítványaiért küldetik a mennyei Atyához. "En értük kérlek", nem a viláért, hanem azokért, akiket nékem adtál, mert a tiéid. És az enyémekek mind a tiéid és a tiéid az enyémekek és megdicsőítetem őbennük!"

Jézus tehát ebben az imádságban világos különbséget tesz a tanítványok között és a világ között és azt mondja: En értük könyörgök, nem a viláért kérlek Téged! Vajon azt jelentik ezek a szavak, hogy Jézus a világgal nem törődik, csak éppen azokkal, akiket Neki sikerül a világból megszerezni, s a többit magára hagyja, ott hagyja elveszni, mint ahogy az emberek szokták a nyomorban magukra hagyni a szenvedőket? Vajon Jézus is így tesz? Nem, nem az van ezekben a szavakban. Ezek a szavak azt mondják, hogy most csak a tanítványokért imádkozik. És mikor a tanítványai számára kér bizonyos mennyei javakat, akkor csak azért kéri ezeket, hogy a tanítványain keresztül az áldás eljussona világra is. Vagyis Jézus nem azért hívja ki tanítványait, hogy azokat kiragadja a világból és a többieket a pokol mélységes fenekére vesse, - mint ahogy ezt el szokták intézni kedélyes igehirdetők, - hanem Jézus azért hívja el tanítványait, azért igazítja meg őket, s a végén azért is dicsőíti meg őket, mert rajtuk keresztül a többi emberhez akar hozzáférni. És eljő majd az idő - amikor a tanítványok nevelése véget ér, - mikor az Ur a világhoz fordul. Akkor az örömműzenet szavai minden nemzetet el fognak érni.

Jézus nem dobja el Magától a világot, most azonban tanítványaiért kéri az Atyát. Amit kér a tanítványai számára, az azonban az egész emberiség javára szól. Ezekről, akikért imádkozik, azt mondja Jézus: először, hogy az Atya adta őket; másodsor, hogy az Atyáéi; harmadsor, hogy az övéi, azért, mert az Atya néki adta őket. Így tehát három tényről kell megkülönböztetnünk. Jó ezeket egymástól elválasztanunk, mert ezek a szavak úgy hangzanak, mintha szükségtelen, magától értetődő részletezések volnának; azonban az Ur Jézus semmit sem szokott hiába tenni és ha ezeket megkülönböztetnünk egymástól, akkor bizonyos fontos súlyt akar ráhelyezni.

Először tehát azt mondja: az Atya tulajdonai! Az Atya mindig úgy áll a Fiúval szemben, mint az első teremtető szembenáll a második teremtetéssel. Nem a teremtetővel, mert az is az Atya. Mert a második teremtetésnek az első teremtetménye a Fiúnak a földi élete. Nem a Fiu, aki örökkévaló, hanem a fiúnak a földi teste. A Fiúnak a teste alatt tehát kettőt kell érteni: először azt a testet, amelylyel ebben a világban jár, de ezt a testet odaadta a háháiba, hogy helyébe egy másik testet kapjon és ez az egyház. Odaadta az első testet, amit husból, vérből kapott, hogy kapjon helyébe egy másik testet, amelynek tagjai a különböző egyházak és azoknak a teste. Jézus a mi testünkben akar tovább élni ebben a világban. Ezt pedig úgy kell érteni, hogy miután Ő testileg távol van tőlünk, a mi testi életünkön keresztül akarja megmutatni a világnak azt, amit a saját testében mutatott meg, míg a földön élt és járt. Ha ezt mi meggondoljuk, akik Jézus tanítványaiaként ~~akarunk~~ szeretnénk ebben a világban megjelenni, akkor elfoghat bennünket a szent félelem, a bűnbánat és megalázkodás, hogy hogyan adtuk mi a testünket oda Jézus rendelkezésére. Jézus az Ő földi életét a mi életünkben hogyan élje tovább, amikor mi ezt a testet oly sokszor használtuk fel a magunk önzésére és tisztátalan bűnökre! /Ró.12: Szánjátok oda testeteket néki élő, szent, igaz áldozatul./ Nem a lelkünket, nem a szellemünket, hanem a testünket!

Igy valósul meg az a csodálatos titok, hogy Jézus tovább él a földön a tanítványainak a testében. Hogy Jézusnak a tovább élése a földön megvalósuljon - akkor megértjük azt, hogy Jézus miért imádkozott ez alkalommal nem a világot, hanem a tanítványaiért. Az övéiért, akik az Atyáéi voltak, mert ezt a testet az Atya teremtetette nekünk, de az Atya odaadta a Fiúnak a mi testünket. Most már a Fiu tulajdona, hogy Ő használja, rendelkezze vele. Így egyszerre szétfoszlik az a gondolat, hogy az ember a tizedét odaadja az Urnak. Az Újtestamentum gondolata az, hogy az egész életünk az Uré, nem pedig az egy tizede. Az egész tized-hisztéria nem más, mint egy ótestamentumi visszatérés a törvényhez, amit egy-egy szektavezér kihasznál arra, hogy az emberektől elszedje a tizedként megjelölt pénzt és abból igen jól éljen. Azt pedig, akitől elveszi, megnyugtatja, hogy igen nagy jótéteményt követett el, hogy odaadta a tizedét. Nem a tizedet, az egész testünket zartozunk odaadni az Urnak. És ha valaki azt gondolja, hogy tulnag követelmény ez, arra én csak azt mondhatom, hogy amit visszatartasz Istentől, amit a magad hatalma alatt tartasz, Tőle elidegenítve, - az csak fájdalmat szerezhetsz. Amikor magunkat egészen odaadjuk Istennek, akkor a legjobb történik velünk, ami történhetik: az Istentől teremtetett testünk megtalálja rendeltetését. Nyugtalan a mi lelkünk mindaddig, míg Istenben meg nem nyugodhatik. Ezt egy olyan ember mondta, aki sokat tévelygett, míg megtalálta az igazságot: Ágoston.

"Én értük kérlek, nem a világot kérlek, hanem azokért, akiket nékem adtál, mert a tiéid. És az enyémeik mind a tiéid és a tiéid mind az enyémeik; és megdicsőíttetem őbennük!" Ez a mondat is azt magyarázza, hogy az Atya és Fiu között nincs eltérés. ami az Atyáé, azt mind odaadta a Fiu rendelkezésére. Ez azt jelenti, hogy az a világ, amely ma még Jézusról tudni nem akar, Jézus lábai alá vettetett. A Fiu csak azért veszi át az Atyától, hogy amikor áthat-

ja a Maga önfeláldozó szeretetével a világot; visszaadja azt az Atyának. Mikor már mindenekben Krisztus lesz. Ezt a csodálatos titkot imé így értjük meg: az első teremtés alatt a szabad akarat-
tal teremtett ember megtagadja Teremtőjét; akkor az Isten egy nagy elhatározást tett, - odaadta saját Fiát a halálba. Ezzel az isteni szeretettel áthatja az egész világot, és mikor mint kovász mindent áthat, akkor a teremtés újra visszatér a Teremtőhöz. Ezek a gondolatok vannak elrejtve ezekben a csodálatos szavakban.

"... és én megdicsőítetem őbennük". Ez a megdicsőíttetés a kereszthalála. Az emberek aranyjelvényként hordják a kivégzés durva jelét. Ezzel fejeződik ki az, hogy ez a legdrágább jel. Amit gyalázatra szántak, az lett az emberek ékessége. De ha tudnák az emberek, hogy mit jelent igazán ez a kereszt: - az Atya szeretetét a Fiuban. Ez az egy orvosság tudja meggyógyítani a világot és tudja elhozni a békességet a földre. "... és én megdicsőítetem bejűk". Jézusra még egy másik megdicsőíttetés is vár. Nemcsak az, hogy ott függött a keresztfán és azóta a bitófa az emberek ékessége lett; hanem, hogy Őt milliók követik és ugyanazt szenvedik el, amit Ő szenvedett. Ezekben a mártotokban Jézus újra megdicsőíttetik. Imé tehát nem tizedet kell odaadni Istennek, hanem az egész testünket, hogy bennünk Jézus megdicsőíttessék. "... és én megdicsőítetem bennük".

E szavak után Jézus újra szól az Atyához, de ezek a szavak tulajdonképpen a tanítványoknak szólnak, mert az Atya jól tudja, hogy mi fog történni, hiszen Ő hívja Magához a Fiut a véres uton, a keresztfán keresztül. "És én többé nem vagyok a világban". Tehát egy nagy változás történik, Jézus teste szét fog roncsoltatni, s mikor ez megtörténik, akkor Ő nem lesz többé a világban. Hiszen csak a testén keresztül tartozott a világhoz. "Én többé nem vagyok a világban, de ők a világon vannak és én Tehozzád megyek." Jól látta Jézus a keresztjét, jól látta a halált, jól látta a sötétséget Maga előtt, jól látta az utat alá a koporsóba a halottak közé és mégis tisztán, határozottan mondja ezeket a szavakat: "...és én Tehozzád megyek". Kinon, halálon, gyalázaton keresztül "... én Tehozzád megyek, szent Atyám". - "Őrizd meg őket a Te nevedben, akiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi". Milyen csodálatos szavak az itt elmondottak! Szent Atyám! Valahogy mintha nem illenék ez a két szó egymás mellé. Milyen meleg ez a szó: Atyám; milyen hideg ez a szó: Szent. Hogy kerül ez a hideg és ez a meleg egymás mellé? Szent Atyám! A szent szó ezt a fogalmat fejezi ki a világ előtt: elzárkózó. És az Istennek van oka arra, hogy elzárkózzék tőlünk, ettől a bűnös, gonosz, Istent megtagadó, Istent káromló világtól. Az elzárkózás azonban nem szentség. Azok, akik elzárkóznak a többi embertől, nem szentek, csak maguk szeretők, önzők. Szentnek lenni annyit jelent, mint behatolni a világba, mint megnyitni a világban, mint szeretni a világot és mégis távol tartani magát a világtól. Szentség és elzárkózás két ellentétes fogalom. Pedig az emberek a szentség alatt elzárkózást szoktak érteni. Szent az a lény, aki által tudja hatni azt, ami szentségtelen és mégis tiszta marad. Ez a szentség az Istennek a tulajdonsága. Látjátok, ebben a szóban, hogy szentség, benne van a szeretet. Mert ha nem volna az Atya szeretete teljes, akkor elzárkózó volna és nem volna Atya. Aki a gyermekeitől elzárja a szívét, az nem Atya. Ebben a szóban, hogy szent, benne van a szeretet és benne van az irgalom. Mikor ezt mondja Jézus: Szent Atyám!, akkor nem a hideg és a meleg kerül egymás mellé, hanem két forró. Az egyik az Atyának a szeretete, mert nem akarja gyermekeit elveszíteni; a másik a szentség féltő szeretete, ami meg akarja menteni a veszedelemtől fiait. Ebben a megszólításban: Szent Atyám!, nincs ellentmondás.

"Őrizd meg őket!" Ebben, hogy őrizd meg őket, - benne van a szeretet is, meg a szentség is. "Szent Atyám, őrizd meg őket a Te

"Szent Atyám! Őrizd meg őket a Te neveddel". Jézus arra kéri az Atyát, hogy az övéit őrizze meg egy névvel. A név tulajdonképpen nem más, mint egy kulcs valakinek a lényéhez. A régi nevek az emberi lélekhez vezető kulcsok voltak. Mikor egy embernek azt a nevet adták: Nőé - Vigasztalás, akkor ez a szó megfejtette annak az embernek a lényét; hogy vigasztalás volt életében a többi ember számára. Énos = Gyenge, neve bizonyítja, hogy tehetetlen, Istenre szoruló ember volt. Minden név kulcs volt. Az a kulcs, amit a világnak adott, hogy ezen keresztül megismertjük az Atyát, - az Atya neve volt. Azt a nevet kapták már a szidók, akik nem ejthették ki ezt a nevet / el is vették ez a szent név /, ezt a nevet a Fiúnak odaadta az Atya. Nem a külső nevet, hanem egy belső nevet, - az Atya lényegét, amely rá volt írva a Fiura. "Őrizd meg őket a Te neved által, amelyet nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi." Imé tehát az a szent név, amelyet a Fiúnak odaadott az Atya, az volt, hogy az Atya és a Fiu egymással egyek. A végtelen hatalmu Isten és a törékeny testü Jézus, aki a földön jár. A bünt megbütető, bosszuló Isten az égben és a Fiu, Aki a földön elviseli a büntetést. Az a Fiu, akit megvetnek, akit félre tesznek, akit halálra hurcolnak az emberek, az Atyával egy, mert az Atya akaratát hajja végre. "Aki engem lát, látta az Atyát", mondta Jézus Fülöpnek. Őbenne a z Atyát ismerjük meg, aki oda tudta adni a Fiát a világért a halálba. Aki a Fiát leszakította a kebléről, az a mi Atyánk.

Jézus most, mikor a főpapi imádságát mondja, már annyira odaát az Atyánál tudja magát; hogy úgy beszél arról, hogy Ő a földön élt, mint ami már elmúlt. Oly bizonyos volt abban, hogy az Atya Őt Magához emeli. A 12. versben azt mondja: "amikor velük voltam..." Hiszen még mindig velük van, most arról az időről beszél, amikor nem lesz velük. Ez mutatja, hogy Jézus, mikor már nem lesz velünk testben, ott az Atya trónusánál ugyanilyen imádságot mond. "Mikor velük voltam, én megőriztem a Te nevedben őket". Mikor adta az Atya a nevet a Fiúnak? Abban a titokzatos pillanatban, amikor Jézus előtt kitárult az Atya. Az Atya megismertette a Maga nevet, lényét a Fiuval és ezzelna csodálatos ismerettel, amit lassanként közölt, egyé füzte Magát a Fiuval. Mit jelent, hogy mi ismeretet kapunk Jézusról? Ez azt jelenti, hogy ez az ismeret megőriz bennünket ebben a világban. "Én megőriztem őket és senki közülük el nem vezett, csak a veszedelemnek fia", mondta Jézus. Egy tehát elveszett. Nem azért, mert Jézus nem őrizte volna meg, hanem azért, mert Jézus mellől kiment a világba és megkivánta annak gonoszságait. "És senki el nem vezett közülük, csak a veszedelemnek fia, hogy az Irás beteljesedjék." Semmi sem történt anélkül, hogy az Atya számításba ne vette volna, hogy az Atya be ne illesztette volna az Ő örök tervébe. Semmi sem történik anélkül, hogy abból az Atya jót ne hozna elő. Ez a mindenből jót kihozó, gondviselő Atya: ez az Atyánk a neve.

"Most pedig Hozzád megyek és ezeket azért beszélem a világban, hogy az én örömöm teljes legyen őbennük". Miért lesz teljessé Jézusnak az öröme az apostolokban e beszédek következtében? Lehet-e ezt másképpen megmagyarázni, mint úgy, hogy ezekben a beszédekben az apostolok megértik azt, hogy ha Jézus nem lesz velük, azért továbbra is megőrzi őket; ha nem is fogják maguk mellett látni, tudni fogják, hogy Jézus látja őket, vigyáz rájuk és nem hagyja őket sohasem magukra. Éppen ez a főpapi imádságnak a csodálatos értéke. Bepillantunk az égbe, halljuk, hogy imádkozik értünk a Fiu, mikor a Sátán kiker bennünket, hogy megrostáljon.

"Én a Te Igédet nekik adtam". Imé az Ige az, ami megtart. "De a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem a világból való vagyok". De hiszen a világból valók vagyunk, a világgal együtt vétkezünk. Igen. Mégis, az Ige, amely belénk helyeztetett, miht a földbe vetett mag kínó és új életet teremt benn-

nünk. Ez a mag tesz bennünket a világ számára idegené. "Én rák adtam a Te Igédet és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való". Tehát a világ gyűlölni, üldözni fogja őket. "Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból..." Ha Jézus a világot elvetette volna, s az a mondat - "nem a világért kérek, hanem ötérettük..." ezt jelentené, akkor nem hagyná a világban övéit, de otthagyja, hogy a szenvedések, üldözések közepette azt a munkát végezzék el, amit Ő végzett, amíg a földön járt. "Nem kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem, hogy őrizd meg őket a gonosztól". A görög nyelvben a rosszat két szó fejezi ki: kopros és ponéros. A ponéros szóval a bajt jelölik meg. Itt ponéros áll. "Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a bajtól". Az is baj, hogyha a Sátán a bűnnel kísért bennünket. Azért imádkozott az Ur és imádkozik most is, hogy míg a világban benne élünk, őrizzen meg bennünket az Isten a bajtól, a rossztól. "Nem a világból valók, mint én és sem a világból való vagyok. Szenteld meg őket a Te igazságoddal" /az igazságossággal, a vlóssággal/. Ine tehát nem mellékes dolog az, hogy valaki igazat mond-e vagy sem. Nem mellékes dolog az, hogy az ember azért, hogy könnyítsen magán, hazugságokat mond. A hazudozásra rámeleg az embernek a Jézus Krisztussal való közössége. "Szenteld meg őket az igazsággal, a Te Igéd igazságosságával". És ezt az Igét elhallgatni annyit jelent, mint Krisztust megtagadni. "Amiképen Te elküldtél engem a világra, én is elküldtem őket". Krisztus követének lenni annyit jelent, mint az igazságot hirdetni a világban. "És én értülök odaszentelem magam, hogy ők is a valóságban megszenteltek legyenek". És te vajon odaszenteled-e magad ötérette? Látjátok, mit jelent megszentelgetni? A világba behatolni, a világban maradni és mégis a világ fehélyeitől szabadnak maradni. Ezt senki nem végezheti el, csak a Szeretet. Akiben ez a szeretet van, az szent lehet. - Szeretet nélkül nincsen szentség!

Elérkeztünk az ugynevezett főpapi imádság három utolsó fejezetéhez. Ebben a harmadik szakaszban - ellentétben azzal, hogy az első két szakaszban Jézus a tanítványaiért imádkozik, akik ott álltak körülötte - most azokért imádkozik, akik nem állnak ott, de akik szintén az Ő tanítványai lesznek. Azonban az Ur Jézus nem jövődőről beszél, hanem a jelenidőt használja, mikor azt mondja: "nem ezekért imádkozom egyedül, hanem azokért is, akik az Ő beszédük által hisznek bennem. Ebben a mondatban két gondolat fejeződik ki. Az egyik gondolat az: mindazok, akik Jézusban hisznek, az első apostolokon keresztül hisznek Benne. Ez a gondolat nyer kifejezést a Jelenések könyvének 22. fejezetében, ahol azt találjuk, hogy a mennyei Jeruzsálem alapja a 12 apostol nevével van ellátva. Mindegyik apostol más-más drágakő fényét sugározza bele a mennyei városba. A különböző színű drágakövek, melyek mind egy-egy apostolt jelentenek - együtt adják fényüket a napnak meleg, aranyló ragyogásába, amely az egész várost általhatja. Tehát ott a dicsőségben, ott a messze távolban, a jövőben is feltűnik a 12 apostol dicsősége ennek a 12 drágakőnek a ragyogásában. Ha drágakövek, akkor ez azt jelenti, hogy az ég dicsősége adja beléjük sugarát; hogy pedig különböző drágakövek, ez azt jelenti, hogy mindegyik apostol megőrzi a maga egyéniségét és a maga egyéniségében sugározza a kapott fényt tovább. Isten tehát nem törli el az egyéniségeket. Isten nem barátságos az egyenruhának, a természetben sincs két egyenlő dolog. A természet csodálatosan változatos. Isten egyéniségeket teremtett és a 12 apostol a 12 drágakő ragyogásával hideti, hogy Isten a maga dicsőségével úgy hatja át az embereket, hogy mindegyik megmarad annak, aminek az Isten teremtette és így mindegyik a maga fényével járul hozzá a dicsőséghez. Ezért boldogság Isten teremtésében élni. Amilyen nyomasztó, sivár, gyötrő, sivatagszerű a sátán birodalmában élni, éppen olyan gyönyörködtető, várakozást-keltő Isten teremtése. Ez tűnik ki ebből a mondatból.

A másik dolog, amit ez a nevezetes ige magában foglal az, hogy Jézus nem földi, halandó szemmel néz, mikor ezeket a szavakat imádkozza, hanem, bármég a földön időzik és még a földi emberek hallják szavait, mégis, mintha már a mennyben volna, úgy beszél, mintha már az örökkévalóságból szólna. Azt mondja: "nemcsak őértük imádkozom, hanem azokért is, akik az Ő beszédük által hisznek". Tehát az örökkévalóság örök jelenéből szól az Ur Jézus és maga előtt látja az óriási gyülekezetet, mintha már ott volna.

"Nemcsak őértük könyörgök, hanem azokért is, akik az Ő beszédükre hisznek majd én bennem". Máskor is, már korábban is kicsendül ez az örök jelen az Ő beszédéből. Hiszen megmondta, hogy "mielőtt Ábrahám lett, én vagyok". Tehát nemcsak a 12 apostolért könyörgő Jézus /már csak 11 volt/, hanem azokért is, akik az Ő beszédük által majd hinni fognak és akiket Ő egy örök jelenből maga előtt lát. Ugy tűnik fel ez a részlet, mintha ellentmondás volna, hogy az a Jézus, aki a Gecsemáné keletje felé halad, ahol majd vért izzad borzalmas kínjában, küzdelmében, hogy az a Jézus, akit tanítványai nemsokára elhagynak, széjjelfutnak, szétrebbennek, hogy az a Jézus, aki felett diadalmaszkodik az ellenség, akit elárulnak, odakerül a főpapok, a poroszlók kezébe; hogy az a Jézus, aki ott a keresztfán kínok között meghal, hogy az a Jézus, aki egy nap múltán egy gazdag ember sírjába kerül, - az a Jézus most, mintha nem is volna földi ember, az örökkévalóságban él és maga előtt lát egy óriási gyülekezetet és ezt úgy szemléli, mint az Ő gyülekezetét és ez az örökkévalóság és magát úgy látja, mint ennek a gyülekezetnek az urát és azokért, akik ezer és ezer évek gyülekezetét foglalják össze, mint egy király imádkozik. Mily csodálatos ellentétek és mégis valóság! Itt vannak ezek a feljegyzett szavak, amelyek elének állítják ezt a csodálatos imát. És nem csodálatos, hogy az a Jézus, aki megjövendölte, hogy egyedül marad, aki maga előtt látja a Gecsemáné kertben vele kitartani nem tudó tanítványokat és látja azoknak a

tehetetlenségét, akik nem régen versengtek azért, hogy ki legyen az első közöttük, - az a Jézus úgy imádkozik értük, mint akik az egész világon évezredekken keresztül kialakuló gyülekezetnek a fundamentumai lesznek. Egy Péter, aki nemsokára megtagadja Urát és sirvafakad a maga emberi gyengeségében, úgy áll Jézus szeme előtt, mint fundamentum. Jézus mondotta: "Te köszikla vagy és arra épitem fel az egyházat". Micsoda ellentét a látszó valóság és a láthatatlan világ között! És a kettő közül vajon melyik volt az igazi? Ami látszik a tanítványokon, vagy amit az Ur Jézus látott? A mennyei város örök meg-ingathatatlan alapja a 12 drágakő, amire ráépíti a gyülekezetet. Itt mi gyötrődünk, kinlódunk, mikor látjuk a magunk bűnös voltát, s ezt látva megingunk, megrészketünk és hajlandók vagyunk azt hinni, hogy mi kitarítani, győzelemre jutni nem tudunk, és mégis ezzel szemben ott áll az az örök hatalom, Aki azt mondja, hogy azt a munkát, amit elkezdtem, be fogom végezni. Nem a mi tehetetlenségünkön mulik, Ő rajta mulik minden és Ő imádkozott értünk. Tehát nemcsak a 12 tanítványé, hanem érettünk is. "Atyám, nemcsak azokért imádkozom egyedül, akik itt állnak körülöttem, hanem azokért is, akik az ő beszédükre hisznek énbennem". Ez a biztonság, amellyel Jézus ezeket a szavakat kimondja, az örökkévalóság megingathatatlan levegője. Ez a biztonság azt a hitet, azt a bizalmat sugározza, hogy nem a mi törékeny erőnkön és nem a mi reménytelenségünkön mulik a dolog, hanem Isten hatalmán.

És most egy sajátos kettősség következik a főpapi imádság utolsó szavaiban, amikor a 21. vers gondolatai rögtön utána még egyszer megismétlődnek. "Az ő beszédük által hisznek énbennem, hogy mándnyáján egyek legyenek, amiképen Te énbennem Atyám és én Tebenned, hogy ők is velünk legyenek, hogy a világ elhigye, hogy Te küldtél engem". Ez a mondat három gondolatot foglal össze. Az első gondolat az, hogy "mindnyáján egyek legyenek" - az egyház egységének kimondása. Nincs több egyház, csak egy. Tehát mikor megkülönböztetnek katolikus, református, evangélikus egyházat, akkor ezekkel szemben állnak a Bibliával, szemben állnak Jézus kifejezett, világos, meghamisíthatatlan szavaival. Az egyház egy, a keresztyének egyek. "Hogy mindnyáján egyek legyenek." Ez mindenestre nem olyan valóság, amely az első pillanattól kezdve szembeüt, mindenkinek a szemébe ötlök, hanem egy cél, amit a földi történelemben el akar érni az örökkévaló Isten. Amint Pál mondja: "hogy mindnyáján eljussunk a hitnek és Krisztusnak ismeretére". Erre tehát el kell jutni. Ezt tartalmazza a főpapi imádság. "Hogy mindnyáján egyek legyenek". A mondat következő része ezt a kijelentést még jobban magyarázza: "Amiképen Te Atyám énbennem és én Tebenned..." Amilyen egység a Szentháromság tagjaiban az Atya és Fiu között van, ezt az egységet állítja elé. Nem halvány képet, hanem valóságos tényt állít fel, mert azt mondja az Ur Jézus: "Amiképen Te Atyám énbennem és én Tebenned, azok is velünk legyenek". Tehát olyan teljességgel kapcsolódhatunk bele az örökkévaló Istenbe, mint ahogyan az Atya a Fiuval és a Fiu az Atyával egy.

A harmadik gondolatot ez a mondat fejezi ki: "hogy a világ elhigye, hogy Te küldtél engem". A világ csak akkor hiszi el, hogy Jézus Istentől jött, ha az egyház egységét látja. Amíg csak a versengéseket, a harcokat látja - kételkedik. De ha az egység megvalósul, akkor a világ nem kételkedik többé abban, hogy Jézust az Atya küldte a világba. Az egyház bizonyágtétele nem abban áll, hogy mindegyik egyház magát dicséri és magát helyezi első helyre, hanem abban áll, hogy együtt, egy egységben megtalálják egymást és mikor egymással egyesülnek és mikor ebben a világban egy olyan egységet kötnek, amelyen az Istenségben van, akkor ez isteni csoda által a világnak megmutatják, hogy a földön nem emberi erők dolgoznak, hanem isteni erők.

Ez a három gondolat fejeződik ki itt Jézus utolsó imádságában: az egyház egysége. Az egyház egysége, amely az Istenség egysége és amely a legteljesebb bizonyágtétel arról, hogy Jézusban az Atya jelent meg a földön. És most ez a három gondolat a következő versekben még

egyszer elének áll, mikor azt mondja Jézus: "Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nékik adtam", Mind a két esetben az - adtál - és az - adtam - olyan ige által fejeződik ki, amely nem egyszeri cselekvést fejez ki, hanem a messze múltban megkezdődött és azóta folytatózó cselekvést. ~~fejezzük ki~~ "És én azt a dicsőséget, amelyet nékem adtál, nékik adtam, hogy egyek legyenek, mint mi egyek vagyunk". Ime tehát megismétli az első gondolatot. "Én öbennük és Te énbennem, hogy tökéletesen /teljesen/ egyek legyenek, hogy megismerje a világ; hogy Te küldtél engem és szeretted őket, amiképen engem szerettél". Ezeket a gondolatokat az Ur olyan fontosaknak tartja, hogy még egyszer megismétli. Mintha nyomatékosan akarná a tanítványok lelkére kötni azt az igazságot, hogy az egyháznak az a célja, hogy Jézus követői egyek legyenek, mint az Atya és Fiu egymással egyek. Ezek voltak azok az utolsó szavak, amelyeket a tanítványok lelkére kötött. Nincs olyan isteni parancs, utasítás, amelyet az Üdvözítő adott és az egyház olyan kitarthatóan félredobott, megtagadott volna, mint ez. Nincs olyan parancs Jézus összes utasításai között, amiben annyit vétkezett volna az egyház, mint ebben. Nincs olyan igazság, amelynek a valóságosságát ugy kétségbe vonta volna az egyház, mint ezét.

És mikor az egyház ily határozottan félre vetette Jézus szavát és a legnagyobb kötelességévé azt tette, hogy felekezetieskedő legyen, - mert nem egy protestáns körben megismétlődik, hogy egyik bibliakör vezetője megtiltja, hogy a kör tagjai egy másik bibliakör tagjaival érintkezzenek és hogy rajta kívül még más is hallhassanak, - és mikor ez így megy tovább és tovább a teljes széthullóshoz, akkor fogalmunk lehet arról, hogy milyen fontos lehetett az Ur Jézusnak ez a parancsa. A Sátán szükségesnek tartotta az egyházat ebben a pontban megcsalni és Isten akaratát meghiusítani. Ha ez így áll, akkor azok, akik Jézusnak ezt a parancsát hallgatják, olvassák és megértik, kell hogy tudják, ezzel a parancssal mit kell tenniük. Hogy pedig ez a három mondat, amely tulajdonképpen egy gondolatot fejez ki, egymás mellett áll, azt mutatja, hogy ez a három mondat együtt segít bennünket annak a feladatnak a megoldásában, amelyet ránk bizott az Ur, hogy az egyház egységéért dolgozzunk.

Az első gondolat az, hogy az egyéneknek egyeknek kell lenniük, és ez nem emberi erőfeszítéssel érhető el és nem azzal, hogy egy erőszakos király kimondja az akaratát, hogy az országában levő egyházak egyesüljenek, mint ahogyan a porosz király kimondta akaratát, hogy a református és a luteránus egyházak egy országos egyházba egyesüljenek; - világos, hogy ezzel nem érhető el az egyháznak az egységre jutása, vagy mint Darby tette, aki azt akarta, hogy mindenki hagyja el az egyházát és hozzá csatlakozzék. Az ilyen erőszakos egységben az emberek még sokkal távolabb kerülnek egymástól; világos tehát, hogy ilyen eszközökkel az egység nem érhető el, mert az alap más-más. Aminek az alapja az a megváltoztathatatlan örök tény, hogy az Atya a Fiuval egy, és az Fiu az Atyával egy, és az Atya a Fiuban és a Fiu az Atyában van, - az a közösség egy, mert a Fiu ott van az egyház tagjaiban. S ha a Fiu az egyház tagjaiban van, akkor az egyház tagjai nem tudnak mások lenni, csak egyek. Amennyiben Jézusban élnek és Ő bennük él, annyiban egyek az egyházzal. Amilyen mértékben az Atyával, a Krisztussal egyesülünk, oly mértékben leszünk egyek egymással. Nem lehet ezt másképpen megvalósítani, csak ha abba a láthatatlan közösségbe belhatolunk, amely az Atya és a Fiu között van, és ezt az isteni közösséget nem szabad feláldozni egy külön felekezetnek az érdekében, mert Isten minden teremtményéért felelősek vagyunk. S ha az Isten jónak látta, hogy különböző reformációkon keresztül adja a világgosságot: Lutheren, Kálvinon, Zwinglin és azokon keresztül, akik utánuk és előttük voltak, csak annyit jelent, hogy ezeket mind a magunkénak valljuk úgy, mint Pál mondotta: akár Pál, akár Apollós, mind a tiétek és ti Krisztuséi vagytok. Ezek mind a miéink és mindennek a fényében járnunk kell boldogan, hűségesen. De Luther és Kálvin nem is érezték azt, hogy külön egyházhoz tartoznak. Soha ez a gondolat fel nem merült Luther lelkében, sőt még az sem volt eszében, hogy a

hogy a római egyháztól elszakadjon, csak meg akarta tisztítani. Hogy szembe állították az egyházzal, az csak a későbbi emberek műve volt. Mikor az emberek külön felekezeti érdekeket elébe helyeznek az Isten egyetlen egyháza egységének, akkor a felekezeti érdekek hangsúlyozásból mindig a maguk érdekeit szolgálják. Régen megmondták már, hogy a reformátusok és a lutheránusok egyesítésének nem a dogma az akadály, hanem a gazdasági érdekek. A birtok, a vagyon, a pénz előbbre való, mint bármi más. És Ő, a halálra menő Jézus, milyen csodálatos isteni látással tekint bele a világba, s ott áll Istennel szemben, s mondja: "Atyám, akiket nékem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is ott legyenek énvelem együtt, hogy megláthassák az én dicsőségemet, amelyet nékem adtál". "Adtál" - ez a szószintén azt a folytonos adást jelenti, amely elkezdődött az örökkévalóságban és tart a másik örökkévalóságig.

"Atyám, akiket nékem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet, amelyet nékem adtál: mert szerettél engem a világ megalapítása előtt." Imé ott él az Ur Jézus, ott jár az örökkévalóságban, amelyet elhagyott, ott áll a halállal szemben és a lelke az örökkévalóságot járja és visszatekint egy csodálatos dicsőségbe, amelyről tudta, hogy az övé volt, - "amelyet nékem adtál a világ létala előtt". Azt akarom hogy az övék is legyen a dicsőség és ahol én leszek, ők is ott legyenek, hogy énvelem együtt ott éljenek, de ne csak azok, akik most körülöttem állnak, hanem mind-mind a többiek is, akik majd jönni fognak, s egy csodálatos gyülekezetben ott állnak majd, mint ahogy a Jel. könyve mondja: a száznegyvennégyezer a Sion hegyén és velük együtt a Bárány.

"Atyám, igazságos Atyám! Imé, az Atya igazságosságára hivatkozik, mert hiszen Ő a halálba készül, hogy életét adja. Atyám, igazságos Atyám! E világ nem ismert Téged, de én ismertelek Téged és ezek /a tanítványok/ megismerik, hogy Te küldtél engem. A világ majd később fogja megtudni. - És itt látszik, hogy az Ur Jézus azt mondja: nem a viláért imádkozom, hanem ezekért. Mikor azonban az Ur Jézus az egyházért imádkozott, akkor a világot is szolgálta, mert tudta, hogy az egyház egysége által fogja a világot megnyerni magának. - "És ezek megtudták, hogy Te küldtél engem és én a Te Nevedet /a Te lényedet, a Te valóságodat/ megismertetem velük, hogy az a szeretet, amellyel szerettél, bennük legyen és én is bennük". Amivel Jézus bucsuzik, amit a tanítványainak örökölni hagy, az a - szeretet! És az a szeretet, amely majd az egységben nyilatkozik meg a földi történések végén, az a szeretet lesz a nagy bizonyágtétel, hogy Jézus az Atyától jött a földre. Ez az Ur Jézus utolsó imádsága, a végrendelete!

Mai tárgyunk Jézus elfogatása.- Mikor ezzel a szomorú emberi bűnnel szembesülünk, talán ennek az eseménynek a megértése végezt legjobban, ha az egyes személyekhez fordulunk, akik ennek a bűnnek részesei voltak, tevélegesen, vagy szenvédőlegesen. Jellemükön keresztül próbáljunk behatolni abba a titokba, amely a bűn titka, hogy az ember miként tudott annyira megromlani, elfajulni, hogy a Világosság Fejedelmét, Jézust közönséges gonosztévő módjára elfogják.- Én nem Judást tartom a legbűnösebbnek ebben a történetben, hanem a főpapokat, az írástudókat, a véneket. Azok voltak az értelmi szerzők. És az értelmi szerzőség azért esik süllyosabban a latban a bűn megítélésénél, mert kegyes tettnek tüntették fel azt a szörnyű tettet, hogy Isten Fiát elfogták, halálra vitték. Hiszen Kajafás azt mondotta: jobb egy embernek elveszni, mint az egész népnek. Ugy tüntette fel Jézus elfogatását, mint a nép megmentésének az útját. De Kajafás nem azt értette, hogy Jézusnak Isten Bárányaként kell meghalnia, hanem ellenségként kell kimulnia, hogy a nép megmaradjon. Kajafás a fehéret feketének mondotta és a vének, - a legtekintélyesebbek Jeruzsálemben-, mikor elhatározták azt a szörnyű tettet, akkor tudatosan álltak oda mellé, amit a lelkiismeretük mindannyiuknak megmondhatott volna: hogy hazugság. Az írástudók ismerték az írást, Isten erkölcsi tanításait, az igazságosság útját, Isten hűségét, - és mindent szembe véve foglaltak állást Jézus ellen, aki maga volt az igazság, a tisztaság. Tetteiket nem menti sem mi sem.

Tudomásom van az írástudókat is gyűlölték a történetbe bel: mint a poroszok, a főpapok szolgálói, Judás, Pilátus, Kajafás, Annas, sőt maga a tömeg, amely a feszítésmeg-ét kiáltott. A tömeg azonban csak eszköz volt a hatalom, a nagytanács kezében. Az értelmi-szerzőség a zsidók legfőbb testületét: a nagytanácsot illette. Ők határozták el, hogy Jézust el kell fogni és rossz lelkiismerettel határozták el, de ők éjszaka tették. Amint Jézus mondta: "ez a sötétség órája a ti óráitok. Minden nap ott voltam köztetek, akkor nem fogtatok el, de most amikor senki sem látja, az éjszaka leple alatt? Ez a ti óráitok." "A sötétség hatalma". Akkor a zsidó nagytanácsban haza jelent meg a földön. Az volt a Sátán akaratának keresztülvívója. Látjuk János evangéliuma szerint, hogy tagjai ott is voltak az elfogatáskor. Jézus megszólítja őket. Nem a szolgálókat szólítja meg, nem a tömeget, hanem a megjelent papokat, véneket és írástudókat, amikor ezt mondja: "minden nap veletek voltam, köztetek tanítottam, miért most fogtok el? Ez a ti óráitokna sötétség órája." A legnagyobb világosságot a zsidó nép kapta Istentől. Ővők a szövetségek, a próféták, az ígéretek, a templom ővők a törvény, ővők volt Jézus tanítása, ővők volt minden a ebben a világosságban a zsidó nép vallásos vezetői követték el ezt a nagy bűnt. A legnagyobbat amit valaha élőlény elkövetkezett. A mi nevünkben követték el. Ha a mi népünk lett volna úgy vétkezünk volna mint a zsidó nép. Nem a vétkeesség fokának megállapítása végezt mondtam ezt, hanem azért, hogy ahol legnagyobb volt a világosság, ott lett a bűn a legnagyobb. Annaira kivetköztek a nemességéből, hogy el tudtak menni az elfogatást nézni, mint ahogyan elmentek később nézni a keresztre feszítést is. Gyönyörködni annak a kínjában akit gyűlölték. Vételytársat láttak benne, de nem olyant, aki földi hatalmak

hatalmakkal így eskszik felfeld, hanem egy olyan versenytársat, akinek ebből a földnek hatalmából dicsőségéből, vagyonából állott semmi rendelkezésére és mégis volt valami benne, ami több volt, mint amennyivel a pápák, irástudók rendelkeztek. Ezt jól érezték és ezért töltötte meg szívüket a gyűlölet, mert érezték, hogy ők milyen mélyen vannak. Ezzel csak előképei lettek mindazoknak, akiknek a történelem folyamán -akármilyen nép kebelében- Isten világosságában az a szerep jutott, hogy Jézus ellen fellépjenek. Ezt a hibát elkövette a többi nép is az u.n. "keresztény" nép, akik még nagyobb világosságban, nagyobb szeretettől körülvéve üldözték az igazság képviselőjét. Nincs különbség ember és ember között, mindannyian egyformán vétkeztünk és elvesztettük dicsőségünket Isten előtt. De akkor, amikor Jézust elfogták, akkor a szidó nagytanács adta a parancsot Jézus elfogatására. Nem várták meg helyben, míg előjük vezetik, hanem szégyeltek a kőkatonákkal, a szolgákkal menni, hogy kérszerepsék Isten szent Fiát, Jézust. Mikor a bírót nem a kötelesség viszi, illetve veszi ki a vesztőhelyre, hanem csak a gyönyörködni akarás abban, akit ő elítélt, mikor a vizsgálóbíró nem a hivatalos kötelesség viszi ahhoz, akit el kell fogni, hanem csak egy vágy, hogy gyönyörködjék abban, akit lélekben maga fölött lát, hogy miként tiporja le, akkor a bírói méltóság oly mélyen megaláztatik, aminél nincsen nagyobb mélység. A bíró elismeri magáról, hogy a bosszúvágy vezet és nem az igazságosság. A bíró elveszíti elfogulatlanságát. A bíró lesz a feljelentő, aki nem mer kijönni a napvilágra, hanem az éjszaka lepiét keresi, mert tudja, hogy a kezében lévő bizonyítékok nem bizonyítékok. Ez történt itt. Aljasabban embert is megítélték el, mint Jézust. Így kell ezt a történetet látni. Az emberi aljasság a legálsóbbra száll és összeköti a tisztességgel. Hogy azok a katonák az a kohorsz, amit Pilátustól kölcsön kértek s a főpápák szolgálói durvák, közönségesek voltak ez természetes. Hiszen a durva, közönséges ember szokott ilyen feladatra vállalkozni. Nemes és magas színvonalon élő ember nem megy el ilyen pályára. Hogy ezek az emberek durvák aljasok voltak, az a társadalom berendezkedésének rendje. Hőhérnek csak durva lelkű ember mehet, éppen úgy fogd-meg-nek is. De ezek az emberek, ezek a szolgák, ezek a katonák szembe találkoztak Jézussal az éjszaka sötétségében, azzal a nyugalommal, ami az Urból áradt, s meghátráltak és a földre bukta le. Az az erkölcsi hatalom, ami az Urból áradt, ezeket az embereket megfogta és visszakergette és a földre döntötte le. Miért nem történt meg ez a főpápokkal és az irástudókkal? Miért éppen ezekkel a durva, közönséges emberekkel. Hazánkba jut a Bálám szamara, amikor megáll s nem akar tovább menni, de a próféta sürgeti a szamarat. Őt már megvesztegette a világ azért képes volt prófétaságát is odaáldozni. Ez az eset hasonló ezekhez a durva közönséges embereknek az esetéhez, akik meghátráltak először Jézussal szemben. Ez az eset itéli el azt a magas intelligenciát amelyik eljő gyönyörködni abban, akit eljás indulatból gyűlölték. Hogy aztán a katonák Jézust mégis elfogták, mikor eltűnt az égi varázs és mégis megkötözték, elhurcolták, ez csak természetes, mert az ember természetéből folyik, hogy mikor elmúlik a rettegés a tulvilágtól, visszatér a megdurvaságába és elfelejtkezik arról, amit előbb látott. Mi is hányszor felejtjük el azokat az órákat, mikor visszataszított Isten szentsége, meg akart akadályozni, vissza

akart tartani a bűntől,- először visszafordultunk, azután mégis elkövettük a bűnt. Milyen sokféle alakban jelentkezik ugyanaz az emberi bűn, amely itt is jelentkezett a durva katonáknál és a főpap szolgálóinál.

Judásnak világossága még nagyobb volt, hogy lehetett, mint a főpapoknak, irástudóknak és véneknek a világossága! Hiszen együtt járt Jézussal. Ha von emberi elvetemültség akkor az emberi elvetemültségnek a legnagyobb foka az, amikor a legnagyobb szeretet 1:1-e alatt a legnagyobb szeretetlenséget követi el és a hűség csökkjával elköveti a legnagyobb hűtlenséget. Ezt látjuk Judásnál. Hogy tudott ember úgy elcúrvulni, mint Judás? Hogy tudta elfelejteni az égi fényt, a dicsőség fényét, amely Jézus fejét körülnyeste a Szallem szeme előtt? Hogy tudta elfelejteni mindast, amit Jézus tanított és tett, a szeretetnek eszéit, amit a Járól hallott, a meghitt órákat, a sokécsok hajlékot, amely otthonod lett, amikor az Ur oda belépett? Hirtvány fénynek fényéért eldobni magától azt a drágagy nygot, - az Ur Jézus Krisztusnak a községét, - hogy tudta ezt tenni Judás? Elvakult! Csak a pénzt nézte, a birtokot, a vagyant. *ikor valaki az anyagnak az igésete alá kerül, a szatánia hatalma alá vonja és megtagadja a szellemet, akkor elhallgat az erkölcs, ami nemesebb, több és csak a durva, a jász anyag marad előtérbe, ami az embert irányítja. Nem mondhatjuk azt, hogy Judás csak a főpapok csöbitésének áldozata, mert Judás kereste a főpapokat azért, hogy aláruja Jézust, - de mondhatjuk azt, hogy amikor Jézus elfogatására vérdíjat tűstek ki, akkor az a vérdíj volt az a bálvány, ami Judást megkötözte és belerintotta a legnagyobb jászba, hogy a tanítvány a mestér aláruja és az apostol aláruja Krisztusát.

Hogyan áll egymás mellett ezeknek az embereknek a bűne? A világosságot megtagadó főpapok, irástudók, és vének, a Jézus községét megtagadó Judás és az emberiség durva, a jászabb szatánia, amely megtagadja az istentelenséget a félelmet, amellyel isten vissza akarta tartani őket ettől a szűnyű tettől?

Ime, ez a történet szereplőinek egyik oldala. A másik oldalon ott látunk gyöngge apostolokat. Nem volt-e gyönggeség az, amikor Péter kardot ránt és nekirohan a "Jézus elfogatására jövö tömegnek és levágja a főpap szolgálójának fülét? Ez az elhirtelenkedö emberi ráv vajjann a gyönggeségnek volt a jels, vagy pedig annak a félénkségnek, hogy nem fog tudni kitartani és azért valamine el kell magát határozni, valamit tessite, cselekednie kell, mert nem éreate magában a hatalmat arra, hogy Jézusra tudjon várni és figyelni. Nem így cselekszünk-e sokszor mi is? Mert éreszük magunkba a gyönggeséget gondolatlanul cselekszünk, aztán megtorpanunk és megtagadjuk az Urat. Más vakmerően nekimezni az ellenségnek és már az éjzesakában várni, Jézusra nézni és bízni. Ime Péter is egyik szereplője ennek a történetnek. Nem ötté szereplője- a világosság oldalán van, e mellett harcol, de emberileg, tehát eredménytelenül. Mál/kus nem áldozat. Hogy ilyen harc hevében valakinek a fülét levágják, az kicsi dolgo ahhoz képest, ami történetik hadfiakkal a csatában. De még anyai áldozatnak se volt szabad történnie akkor, amikor Jézus körül forognak az esernények és Mál/kus fülének seg kellett gyönggelnie.

Péternek a kardjait Jézus idéste ebbe a történetbe. Hiszen megelőzőleg azt mondta, hogy akinek nincs kardja, az adja el a felsőruháját és vegyen magának kardot. Ekkor hallotta, hogy két kard van, az azt mondja: elég! Ezek a szavak egy mutatják, mintha Jézus idéste volna fel Péter kardjainak ezt a munkáját. De Péter túl heves volt, Péter megdöbbenően volt. Jézus a két kardot nem azért rendelte oda, hogy Péter így használja. A két kardnak azért kellett ott lennie, hogy ez legyen bizonyíték arra, hogy a zsidók jogos királya áll ott, akinek joga van a harrra, de ő inkább teszi le a fegyvert és nem harcol. Ennek az irakeltetésére volt szükség a kardokra. Két kardal egy római hadsereg ellen, durva erő szolgál ellen küzdeni hiábavaló feladat, de mégis a két kardnak ott kellett lennie és hirdetni azt, hogy itt a zsidók királya van. Jézusnak joga a sódja lett volna védekezni. Hiszen azt mondta Péternek: "nem tudod te azt, hogy 12 légi angyalt kérhetnek; mit jelent a te kardod, ezzel a sereggel szemben? Ha a kard azért volt ott, hogy Jézus megmutassa, hogy ő inkább adta oda magát áldozatul. Igaz az, hogy az emberi bűnök aljasságát nem másítja meg az emberi bünt, amely éjzaka érte ment ravasszal; az emberiségnek nem tudta tenni a kerét az ő szent testére. Az emberi bűn nyomorult, aljas marad és elítélendő. Mégis az embert az aljasságán keres túl fogja meg Jézus és vezet át a szabadulásba. Az embernek bűnein keresztül kell szabadulni. Jöjjen ki az emberi bűn a napvilágra, hogy lássa meg az ember saját szívét, az emberiség szívét, mert ott mikor Jézust elfogták, akkor az emberiség saját szívét látta meg, amikor az emberekben akik Jézust elfogták.

Most mikor befejeztük ennek a történetnek emberi szereplőjét, nézzük az utolsó emberi szereplőt, aki isten Fia volt, de mint tökéletes, igaz ember járt közöttünk. A földön. Most vessük tekintetünket rá. Minden evangélium világosan mondja, hogy Jézust nem írt meglepetészerűen a római kohorsz ak megjelenése. Az első három evangéliumból kitűnik, hogy Jézus akkor eskütette felbe imádságát, hogy akkor keltette fel tanítványait, mikor az elfogó sereg már közelített hozzá. Jézus tudta, látta, hogy mi következik rá. Elébe ment annak ami történni fog. Elfutgatott volna, kitérhetett volna, elmenekülhetett volna, fölébe emelkedhetett volna ennek az egész történetnek, de nem tette! Ment elébe annak ami következett. Ő maga kereste, hogy elfogják. Nem menekült, milyen csodálatos nyugalom lakott a szívében. Mily csodálatos az a nyugalom, amikor Péter heveskedik, levágja a szolgáló fülét, és ő nyugodtan vissza dugatja Péterrel kardját és meggyarazza, hogy milye helytelen, nem sikerült dolog az, amit Péter csinált. Ha halljuk ezt a kérdést, amit a közelgő tömeghez intézett: kit kerestek? akkor láthatjuk azt, hogy aki a másiktól számonkéri, hogy mit csinál, az nem a főpapoknak, véneknek serege volt, nem is a római kohorsz vezetője, hanem nem is a főpap szolgáló közül egy, nem is Judás, hanem Jézus. Jézus van felül, ő kérde: kit kerestek? Mikor megmondják, hogy a názáreti Jézust, akkor milyen nagy nyugalommal mondja: én vagyok. Milyen nyugalommal mondja, akik elfogni jöttetek, ha engem kerestek, akkor ezeket/ tanítványaimat mutat/ hágyátok szabadon!

Hogy rendelkezik, mi történjék! Meg tessék azt mond, a tanítványait futni engedik. Csak egy van akit elhurcolnak. Még azt a gyöngy fiút is hagyják futni, aki Márk szerint egy hálóingben jött meg abból a vacsoráló házból ahol édesanyja Mária vendéggül látta az Urat. Még azt a fiút is hagyják futni. Jézus akarata teljesült. Mindenki szabad maradt, csak Jézus hull a poroszalók kesébe, mert ő viseli a mi nehéz, csak ő hordja a terhet. És így megy előre a halálba. Mily csodálatos az az szó amit "udáshos" intásetti: azt mondja: társam mit keresel itt? /nem azt mondja, hogy barátom, a magyar fordítás itt helytelen, görögben nem az a szó áll itt, hogy "Filé," hanem "hetájre" latinul az a szó így hangzik, socius. Ebből a szóból vette értelmét a szocializmus. /Socius" magyar fordítása "felebarát", szocializmus fordítása: felebaráti megalom. /Itt a társ szó áll, ami azt jelentis: olyanok akiknek egymást kell segíteni. Az az igazi szocializmus, mikor ember, embert segít, nem magának él, hanem a társainak. /Ezt a szent sőt: socius-hetájros választotta Jézus arra, hogy megszólítsa Judást. Társam miért vagy itt? Akinek értem kellene élned, miért vagy itt? Hogy hatolhatott ez a szó "udás" szívébe. És lássátok osókkal írulta el az Ebernek Fiát. Hogy hatoltak be ezek a szavak "udás" lelkébe, mégis véghezvitte tettét..... De aztán elment társ nélkül. Elment a nagy magányosságba, ahová nem követték a főpapok, irántudók, szolgák, római katonák. Egyedül Jézus nélkül ment el a sötét éjszakába és abba a sötét éjszakába beleveszett.... Elvesztett reménység, elvesztett fény. Mi vár még rá? Végső kétségbeesés, öngyilkosság.

Igy fogták el Jézust. Emberi bűnnel, de ez a bűn minden ember bűne, minden nép bűne. És az emberi bűn ott áll előttünk azokban megtestesülve, akik a legtöbb világosságot kapták Istentől és megragadja az ember az ő társát, a sociust, a hetájrót a Názáreti Jézust. Megragadja, megkötözi és viszi a halálra! És az emberi történet. És az emberi lélek! És az emberi sors! És megyünk előre: az ember átörökíti a maga bűnét az utána következő emberekbe, az ember viszi az embert a vessedlembé, a pusztulásba, a halálba. Ebbe a vergődős aljas világban csak egy fehér pont van, nem Péter aki kardot ránt, hanem Jézus, aki megáll nyugodtan, nem ellenkezik, odaadja magát áldozatul.

Hogy mily csodálatosan fehér az a pontja a történelemnek, a názáreti Jézus, és mily sötét a többi: mily sötét az éjszaka, mily ragyogóan fehér az a szeretet, az a bizalom, az a nyugalom, az az odaadó, áldozatot hozó szentség, mely Jézusban megjelent: ebben a sötét éjszakában, itt látjuk Őt, mint imádkodót megunk fölött, megunktól elkülönülve, mint egyedül igazi szentet. Itt látjuk Őt, hogy leboruljunk előtte és imádjuk.

Mindazoknak a gonosz szereplőknek, kik ebbe a történetbe beleszólódnak Megváltója az egyszemély Istennél közbenjáró az a Jézus, akit Judást elárult, Kajafás elfogatja a gyáva római helytartó odaadja halálra. Amíg ránézünk erre a fehér csodálatos alakra, addig a lelkünk emelkedik. Ha világi embereket bálványozunk lelkünk aláeszkál a selybe. Az egész emberi társadalomban egy fehér alak emelkedik fel, mint reménységünknek a célpontja, mint a szabadulásnak kutja. És a Jézus, akit a Csecsenáné kertjében elfogtak, és elhurcoltak, hogy megöljék.

Hogy rendelkezik, mi történésként meg tessék szót mond, a tanítványait futni engedik. Csak egy van akit elhurcolnak. Még azt a gyöngy fiút is hagyják futni, aki Márk szerint egy hálóingban jött meg abból a városból ahol édesanyja Mária vendéggül látta az Urat. Még azt a fiút is hagyják futni. Jézus akarata teljesült. Mindenki szabad maradt, csak Jézus hull a poroszálók kezébe, mert ő viseli a mi nehéz, csak ő hordja a terhet. És így megy előre a halálba. Mily csodálatos az az szó amit "udáshos" intésetts: azt mondja: társam mit keresel itt? /nem azt mondja, hogy barátom, a magyar fordítás itt helytelen, görögben nem az a szó áll itt, hogy "Filé," hanem "hetájros" latinul az a szó így hangzik, socius. Ebből a szóból vette értelmét a szocializmus. /Socius" magyar fordítása "felebarát", szocializmus fordítása: felebaráti megalom. /Itt a társ szó áll, ami azt jelentisolyanok akiknek egymást kell segíteni. Az az igazi szocializmus, mikor ember, embert segít, nem magának él, hanem a társainak. /Ezt a szent sőt: socius-hetájros választotta Jézus arra, hogy megszólítsa Judást. Társam miért vagy itt?" Akinek értem kellene élned, miért vagy itt? Hogy hatolhatott ez a szó "udás" szívébe. És lássátok csókkal írulta el az Ebernek Fiát. Hogy hatoltak be ezek a szavak "udás" lelkébe, mégis véghezvitte tettét.... De aztán elment társ nélkül. Elment a nagy magányosságba, ahová nem követték a főpapok, irántudók, szolgák, római katonák. Egyedül Jézus nélkül ment el a sötét éjszakába és abba a sötét sötétbe belevesztett.... Elvesztett reménység, elvesztett fény. Mi vár még rá? Végső kétségbeesés, öngyilkosság.

Igy fogták el Jézust. Emberi bűnnel, de ez a bűn minden ember bűne, minden nép bűne. És az emberi bűn ott áll előttünk azokban megtestesülve, akik a legtöbb világosságot kapták Istentől és megragadja az ember az ő társát, a sociust, a hetájrost a Násáreti Jézust. Megragadja, megkötözi és viszi a halálra! És az emberi történet. És az emberi lélek! És az emberi sors! És megyünk előre: az ember átörökíti a maga bűnét az utána következő emberekbe, az ember viszi az embert a veszedelmébe, a pusztulásba, a halálba. Ebbe a vergődős aljas világban csak egy fehér pont van, nem Péter aki kardot ránt, hanem Jézus, aki megáll nyugodtan, nem ellenkezik, odaadja magát áldozatul.

Hogy mily csodálatosan fehér az a pontja a történelemnek, a násáreti Jézus, és mily sötét a többi: mily sötét az éjszaka, mily ragyogóan fehér az a szeretet, az a biztonság, az a nyugalom, az az odaadó, áldozatot hozó szentség, mely Jézusban megjelent: ebben a sötét éjszakában, itt látjuk Őt, mint imádatot megunk fölött, megunk-tól elkülönülve, mint egyedül igazi szentet. Itt látjuk Őt, hogy leboruljunk előtte és imádjuk.

Kindasoknak a gonosz szereplőknek, kik ebbe a történetbe belefógnak megváltója az egyszemély Istennél külsőbenjáró az a Jézus, akit Judást elárult, Kajafás elfogatta és így áva római helytartó odaadja halálra. Amíg ránézünk erre a fehér csodálatos alakra, addig a lelkünk emelkedik. Ha világi embereket bálványozunk lelkünk aláeszáll a sályba. Az egész emberi társadalomban egy fehér alak emelkedik fel, mint reménységünknek a cél-pontja, mint a szabadulásnak kutya. Az a Jézus, akit a Cecsenáné kertjében elfogtak, és elhurcoltak, hogy megöljék.

Az elmúlt alkalommal Jézus elfogatásáról szóltunk. Kísérjük tovább az Urat a szenvedések útján. A most következő eseményeket János evangélista őrizte meg. János utoljára írta evangéliumát, jóval későbbben, mint az első íródták. Először Máté, Márk, Lukács írta meg evangéliumát és évtizedek múltán írta meg János apostol. János azt a szerepet vállalta magára, hogy az akkor már elterjedt három evangéliumot kiegészítse. Ilyen kiegészítő sorok ezek, melyekkel ma foglalkozunk. Tehát János olyan eseményeket közöl, amit a másik három evangélista elhallgatott. Ha János mégis olyant is közöl, ami a többiben is benne van, csak azért teszi, hogy olyan színes csatoljon hozzá, mint pl. a 6. fejezetben foglalt kenyér-fogyasztáshoz hozzá csatolja azokat a beszélgetéseket, amelyeket a tanítványokhoz intézett az Ur az élő-kenéyrrel kapcsolatban. Tehát ezeket a verseket, melyeket most áttekintünk, a másik három evangéliumban nem találjuk meg.

Olvassuk azt, hogy a főpapok, akik mikor Jézusért küldöttek, igénybe vették a "speirát" azaz azt a csapatot, amely a templom-hegyen, északnyugatra az Antónia erődben állomásozott és a főpapoknak ilyen esetben rendelkezésükre állott. Beszélnek arról, hogy a főpapoknak külön katonai csapata lett volna, de ez nincs bizonyítva. Már most a főpapok igénybe vették a rómaiak katonai csapatát, a speirát, amely 200 emberből állott, az élén ezredessel. Ez vonult fel Jézus elfogatására. Jézus 12 tanítvánnyal járt és ennek elfogatására nem volt szükség 200 főnyi katonai csapatra. Ezen kívül ott voltak a főpapok szolgálói fegyverekkel, botokkal felfegyverezve. Olyan tömeggel mentek Jézusra, mintha Jézus egy felkelő sereg élén állana. Hogy mennyi volt a színpadias külsőség, azt nem tudjuk. Ennek a nagy erőnek felvonultatásával a főpapok azt akarták érzékelteni, hogy itt egy nagy összeesküvéssel állnak szemben. Epen János evangéliumában olvassuk, hogy mikor az elfogó csapat Jézushoz közeledett, hátra tántorodott és nem tudta Jézusra vetni a kezét. Ez a sajátos égi varázs elmúlt, mikor Jézus másodszor kérdezte: kit kerestek? Ekkor a speirának az ezredese és a zsidó szolgák rárohantak Jézusra, hogy megfogják. Mikor egy ilyen roham történik egy emberrel szemben, hogy azt több mint 200 ember megfogja, akkor ezekben az emberekben nagy félelemnek kellett lenni, amit csak azáltal győztek le, hogy együtt cselekedtek. Azonban az, hogy egy ember elfogására ennyi ember rohan, egészen nevetségesnek látszik. János evangélista mégis szükségesnek tartja ezt a körülményt világosan feljegyezni. Tehát mind rárohantak Jézusra! Eremészetesen annyi ember egyszerre nem tudta rávetni kezét, tehát egész gabalyodás lehetett. El lehet képzelni, hogy mit szenvedett az Üdvözítő. Megkövülték, mint főbenjáró bűnöst, mint akiket a színedrion elé szoktak vezetni. /Színedrion: görög szó, azonban annyira átment a köztudatba, hogy héber szót képeztek belőle: "szanhedrion". /A főtanács tagjai háromféle helyről rekrutálódtak. A legtekintélyesebbek voltak a főpapok. Némelyek azt hiszik, hogy a főpapok alatt születési előkelőségeket kellett érteni, mások, hogy a pápok 24 osztályának vezetőit. A színedrion tagjai voltak ezután a legfőbb emberek, a tekintélyesek, ezeket nevezték véneknek. Harmadszor tagja volt ama osztálya a zsidóságnak, akik a protestáns lelkeseknek felelnek meg: az írástudók. Ez a három csoport: a születési előkelőségek, a világi előkelőségek, és a tudományos előkelőségek voltak tagjai a színedrionnak. Ez gyűlt össze magán-megbeszélésre a főpapok házában. Az a megbeszélés, amit első ízben tartottak, nem volt hivatalos. Általában komoly, fontos üléseknél szokásban van ma is, előtte privát megbeszélést tartani azoknak, akik a nyilvános ülésen határozni fognak. Jézus ügyében különösen fontosnak látszott az, hogy egy ilyen privát megbeszélést tartsanak és Jézust kihallgassák. Meg kellett okolni, hogy Jézust mi címen fogják megvédeni. Kellott tehát anyagot találni ellene. Az előzetes megbeszélésnek célja az volt: Jézust kivallatni és bizonyítékokat gyűjteni ellene. Még azt is meg kell jegyezni, hogy ez a megbeszélés két helyen folyt le.

A főpapi család tagjai együtt laktak. A színedrion elnöke a törvényes főpap volt: Annás. A rómaiak kívánságára azonban a főpapi tisztelet Annás

helyett fiatalabb rokona, Kajafás foglalta el, de a szinedrion elnöke lakására. Szinoptikus/együttnéző/ evangéliumok azt a kihallgatást írják le, amely Kajafás lakásán folyt. Csak reggel volt egy harmadik gyűlés, hallgatást azonban Annás lakásán tartották. Az Annás lakásán lefolytatott kihallgatást leírását találjuk Jánosnál. Ma erről fogunk beszélni. Jézust durván, erőszakkal megragadták s mint közönséges bűnöst márkukkal hurcolták Annás házába. Annás és Kajafás egy udvarban laktak. Mikor Jézust átvezették Annástól Kajafáshoz, nem kellett más udvaron átmenni. Jézust bevezették a kapun s nemsokára János megy át a kapun, akadály nélkül, mert ismerőse volt a főpapnak. János nem említi, hogy az a tanítvány, aki bement János lett volna; név nélkül hagyja. Azt mondja: "másik tanítvány", de János szerénységéből mindig így beszél magáról. Nyilvánvaló, hogy csak róla lehetett szó. Ne gondoljon senki rosszat, hogy Jánosnak ilyen barátja volt, mint Annás. Nem barátja volt, csak üzletfele. János és Jakab-Jakab vezetése alatt-halászok voltak. Mint halászok, sokfelé szalították a halat. Valószínűleg egyik állandó megrendelőjük volt Annás. Így udvarába állandó bejárása volt Jánosnak. Valószínűleg az ajtónálló lány jobban ismerte Jánost, mint Annás. Mikor János átment a kapun, akkor az ajtónálló lány, akinek kötelessége volt feltartóztatni azokat, akiknek nem volt mit keresni a házban, átbocsájtotta őt s így János minden akadály nélkül bejuthatott az udvarba. Valószínű, hogy a főpapok háza római módra volt építve. Ebben az esetben, mint a régi keleti házaknál, egy hosszú négyszögletre kell gondolni, amelynek egyik oldalán volt a bejárat. Egy ilyen telken két-három udvar lehetett. Az első udvart átriumnak nevezték, utána volt a másik, majd a harmadik udvar, melyet peristilionnak neveztek. Hátul volt egy tűzhely, ami a zsidóknál oltár volt. Ahhoz vezetett egy keskeny folyosó, ahol ült az ajtónálló. Kegyetlen szokás szerint odaláncolva a falhoz; de itt erről szó sem lehetett. Ezen a szűk folyosón kellett átmenni azoknak, akik Jézust kísérték, majd később Jánosnak is. Itt gyújtották meg a szolgák a tüzet, mikor fájni kezdtek. Jeruzsálemben nagy meleg van, de hirtelen átmenettel következik az éjszaka. A forró levegőt hűs levegő váltja fel, amit az ott élő idegen emberek nehezen tudnak elviselni. A régi római háznak az volt a sajátossága, hogy az átrium után ott egy kisebb nagyobb helyiség volt, aszerint, amint szükség volt rá, ezt tablinumnak nevezték. Ott volt a házigazda lakása. Innen a ház közepétől mindenhová ellátott és az egész házon rajta tartotta a szemét.

Jézust egyenesen ide vezették. Ott állott Jézus megkötözve, ott álltak a szinedrion tagjai, a szolgák, majd közéjük keveredett János is. Péter pedig a tűz körül tartózkodott. Az udvaron rá lehetett látni Jézusra. A nyitott ajtón Jézus kilátott és ránézett Péterre, mikor az megtagadta. - Így kell ezt a házat kb. elképzelni. Az bizonyos, hogy a zsidók az előkelő hódítók szokásait, építkezési módját, műveltségét elsajátították és azokhoz alkalmazkodtak.

Jézus megtagadására nézve János és a három evangélista között különbséget találunk. A szinoptikus evangéliumok egyfolytában beszélnek el, János meg-megszakítja és visszatér Jézusra. Folyton átugrik Péterrel Jézusra. Így János az eredeti sorrendet állította össze. A többi egy külön történetet ad Péter megtagadásáról. - János a maga kiegészítő szerepét abban is látta, hogy ezt szétbontotta s a kellő időrendbeli sorrendben adja elő Péter megtagadásának történetét és Jézus kihallgatását. János tehát akadálytalanul átjutott a főpap kapuján és bejutott a házba. Előrement és észrevette, hogy Péter kint maradt, ott áll és nem enged be. Ekkor János visszamegy, pár szót szól a kapuban álló leánynak és az János szavaira beereszti Pétert. Bizonyos, hogy a kapuban álló leánynak külön megmondták, hogy idegeneket ne engedjen be. Jánosnak olyan szava volt, hogy a leány beeresztette az idegen Pétert. Azonban, mikor ránézett, azt kérdezte: "te is ennek a tanítványa vagy?" Úgy kérdezte, mint egy kiváncsi lány. Péter erre megtagadta Jézust. - Így az első megtagadással foglalkozunk ma. Hogy el ne tévesszük szem előtt, - a kapunál álló lány kérdését hallották azok is, akik az átriumban

Ittak. Tehát ez a kérdés nem négy szemközti történt, hanem az ott állók is hallották. Ez azért szükséges, mert némelyek ellentmondást találnak az áll ellentétben egymással. Pétert meglepetésszerűen éri a kérdés és ő megtagadta Jézust. Felmerül egy kérdés: miért ment Péter a főpap házába? A választ adhatjuk: Péter tüzes ember volt. Könnyen vállalkozott mindenre, ember. Hibái lehettek, de szíve nemes volt. Mesterét szerette. Egészen biztos, hogy Péter nem különbözött azoktól a kedves emberektől, akik itt ülnek a bibliaórán. Péter is hű volt és mivel hű volt, bántotta Jézusnak az a megjegyzése: hogy nem szól a kakas kétszer és te háromszor megtagadsz engem. Ez nagyon fájt neki. Meg akarta mutatni, hogy haláláig kitart. Az első eset, amikor ezt meg akarta mutatni az volt, amikor kardját kirántotta. Jézus visszaprancsolta a kardot. Ezután történt, hogy Jézust elfogták, rárohantak s mindenki csak Jézussal törődött. S míg Jézusra rárohantak, minden tanítvány szétfutott, köztük Péter is. Pétert azonban megállította valami és visszafordult. Elszégyelte magát és elhatározta, hogy helyrehozza amit eddig csinált. Visszafordult és találkozott Jánossal. Együtt mentek a főpap házába. Péter ott is valamit tenni akart. Hogy mit, azt talán ő maga sem tudta. De nem akarta Jézust magára hagyni. Várt, hogy Jézusnak tudára adhassa: itt vagyok veled, érted kész vagyok meghalni is! - Ekkor történt, hogy megállította egy szolgálólány s Péter a lánytól megállítva nem mehetett be. Kinn áll Péter, -és egy leány állította meg a hős Pétert. Áll a hideg éjszakában. A hideg is bántja, a szegény is bántja. Ekkor kimegy János és behívja őt. Hogy egy szolgálólány megállította, oly csüggesztőleg hatott Péter jellemére, hogy a félelem hatása alá került, és mikor a leány ezt kérde: "ugye te is az ő tanítványai közé tartozol?", -elfelejti fogadkozását, csak a veszélyt látja, -és megtagadja Jézust. Olyan volt ez a jelenet, mint mikor a távon járó Jézushoz kilépett Péter. Míg Jézust látta, ment a távon, mikor a hullámokra tekintett, süllyedni kezdett a víz a lába alatt. Így történt most is; mikor Jézusra tekintett, ment előre. Mikor a szolgálólány megállította, akkor a leányt látta és nem Jézust. A durva szolgálót látta és elveszítette szeme elől Jézust. Akkor Péteren erőt vett a félelem, a rettegés és a nagy elhatározások emberéből egy félnék, egy cseppet sem kőszikla természetű ember lett. Az történt tehát Péterrel, ami a távon történt vele, amikor menni kezdett. Most is ott volt Jézus, de ő nem arra nézett. Most csak az ügynek gyengeségét látta. Erősebb volt az ellenség, -és Péter megtagadta Jézust.

Senki se vessen rá követ és ne gondolja, hogy ő másképp cselekedett volna. Amint az első órán hangoztattam, hogy amit a zsidók tettek, megtették volna mások is, épen úgy, amit Péter tett, megtették volna mi is, mert mi is ugyanabból a husból valók vagyunk. Péter megtagadta Jézust és Péterben az egész emberiség megtagadta az Urat. Mi megtagadtuk őt és ő ott áll egyedül a főpappal szemben.

Jézus tehát Annás előtt áll. Kajafás is ott volt a tanácskozáson. Annás öreg volt, Kajafás fiatalabb volt nála, de meglelt koru férfi volt azért. Ő volt a határozottabb, ő vitte a szót. Annás volt az elnök. Bent ülnek tehát, előttük áll a megkötözött Jézus. Amint az előbb mondtam, a kihallgatás célja az volt, hogy anyagot találjanak Jézus ellen. Ez olyan volt, mint mikor a rendes törvényszéki tárgyalás előtt a vádlottat kifaggatják és addig verik, míg valamit mond. Így tettek Jézussal is. A kérdés az volt: mivel vádolják? Mivel vádolják úgy, hogy a zsidó néppel elhitethető legyen, hogy ki kellett végezni. Két különböző cél volt előttük. Először, hogy a zsidó nép előtt, másodsor, hogy a római helytartó előtt mivel indokolják? A római helytartó csak olyanért ítélhet, ami a császár ellen lázadás. A zsidók előtt ez nem számított. Ide tehát egy más okot kellett keresni. Ott áll Jézus Annás előtt. Itt egy sajtószerű megjegyzést mond János, amiből látjuk, hogy minden szón milyen erős hangsúly van. Azt mondja: "és elvezeték őt, először Annáshoz." Ez azt mutatja, hogy utána Kajafáshoz vezették. Ugyanis Annás ipa volt Kajafásnak, aki ebben az esztendőben főpap volt. Kajafás volt az, aki a zsidóknak azt a tanácsot adta, hogy jobb egy ember meghalni a népért... Mit jelentenek ezek a sorok? Azt, hogy ha Annás

volt annak, aki Jézust halálra szánta, akkor Jézus Annás részéről a vértanút más, mint Kajafás részéről. A kihallgatást, mint mondottam, az nem Annás vezette, hanem Kajafás. Kajafás szólt Jézusához és látjuk, voltak a tanítványok és mit tanítottál? A kérdés igen releváns volt. Ha fogadják azokat, akik Jézus követőiként szerepeltek, mint egy titkos társaságot, akik szövetséget a római hatalom megdöntésére. Ha Jézus elárulja, akkor ti egymással szövetségetek? Ha ilyen módon mint egy összeheskítés lépkezdik is Jézus tevékenysége és átadhatják a rómaiaknak. Azonban a vallatás nem sikerült. Jézus nem felel a kérdésre, legalább is nem úgy, ahogy várták. Jézus nem árulta el tanítványait. A kérdésre tehát Jézus nem adja meg a feleletet. Hogy mi volt az a titkos tan, az a tanítás, amellyel Pilátus előtt Jézust majd összeheskítéssel lehet vádolni, arra Jézus a következő feleletet adja: én másképpen soha sem tanítottam, csak nyilvánosan, a templom udvarán. Ha tehát azt akarjátok megtudni, kérdezzétek meg azokat, akik hallgatták. Van itt egy kifejezés, amit a magyarban nem lehet úgy visszaadni, mint a görögben. A görögben mutató névmásként szerepel. /Aki/. Az egyik jelentéssel rámutat, a másikkal előre mutat. Mikor előre mutat, így hangzik: "hutes". Itt ez a névmás van. Ezek tudják". Ha Jézus visszamutatna, azt mondaná: "azok tudják". De amikor ezt mondja: "azok tudják", akkor az ott jelenlevő szolgákat érti, akiket a főpapok többször elküldtek, hogy Jézust elfogják és ezek többször visszamentek azzal, hogy Jézus úgy tanít, ahogy csak az isten küldötte teheti. Ezekre mutat rá Jézus. Az azt jelenti, hogy ti is hallottátok. Eljöttek és megmondták nektek, hogy nem tudják elfogni. Miért vontok engem kérdőre? Miért akarjátok rábizonyítani a valótlaniságot, mikor ti tudjátok, hogy mi az igazság? Ezek tudják, hogy mit tanítottam. Mindez oly frappáns volt, úgy rávilágított ezeknek a viselkedésére, hogy a főpap arca eltörzöl bele. Mikor ezt a szolga látta, jól akart tenni, Jézusához ment és arcul ütötte. "Ilyen hangon beszélsz!" -kiáltotta. Nem szavainak igazságát vonták kétségbe, hanem a formát tették kifogás alá. Mint mikor mi emberek is belelétközünk a külső formákba. Igazat mondtál, de nem így kellett volna mondani. A forma rossz, nem így kell egy főpappal beszélni. Jézus meglepetten fordul oda: "ha nem mondtam igazat, bizonyítsd be, de ha igazat mondtam, miért versz engemet?" Nem bárgyu Jézus áll előttünk, hanem az igazságnak a képviselője. És akkor amikor a kihallgatás nem sikerült, Annás átküldi Jézust Kajafás házába, hogy Kajafás folytassa a kihallgatást. Annás már belefáradt, neki elég volt a megazégyenülés. Folytassa Kajafás. És a releváns "Kajafás" folytatja a kihallgatást. Tovább folytatják: kitalálni valamit, amivel Jézust vádolni lehet. Valamit rábizonyítani, amiről tudják, hogy hazugság lesz. Így árulta el Jézus annak a népnek a vezetősége, amely népnek első sorban volt a Megváltója. Kitalálni valamit, amivel el lehet itélni! De törjünk pálcát fele tük, mert ugyanezt a blint megtaláljuk a pogányok között napjainkban is, de megtaláljuk a mi egész életünk folyamán. Az igazságot blin megmondani, ha másért nem, hát a formáért! Nem úgy kell megmondani, hogy fájjon, hanem úgy, hogy ne fájjon. De mivel az igazság mindig fáj, azért aki a világ előtt elfogadott akar lenni, nem mondja meg az igazat, legalább szemben nem, de a hátamögött igen, mert az veszélytelen, de akkor annál rosszabb indulattal! Imé, itt áll előttünk a blinös ember, akiért Jézus meghalt, és ott áll a Megváltó, a tiszta, a hazugok és az Ot megtagadó tanítványok között: Jézus... az egyetlen tiszta....

Jézus Krisztus keresztje áll előttünk. Rajta a megfeszített Bárány. A kereszt alatt a római katonákat látjuk, amint éppen Jézus ruháin tehát egy szövetből készült, olyan ruhadarab közötté, amely varratlan volt, sa csak elértektelenítette volna, a katonák úgy határoztak, hogy sorsot vetnek rá. Ez a ruhadarab Jézus legfelső ruhája volt, amit valószínűleg egyik galileai asszony-követője ajándékozhatott neki. Abban az időben a szövés nem volt úgy kifejlődve, mint ma és hogy ezt a nagy ruhadarabot egyből szőtték, mint ritka teljesítmény adta meg a ruha értékét. A többi ruhát megosztották egymás között, ezt az értékes darabot pedig kisorsolták azok, akik Jézust megfeszítették. Ennyi a mai tárgyunk. S ha ebbe a kis, rövid történetbe próbálunk elmerülni, az ellentmondások hatalmas tömege csap meg bennünket. Az ellentmondások tömege, amit a világban allan-dóan tapasztalhatunk s amely mélyen belehasít szivünkbe s megszégyenít bennünket, ha Krisztus keresztje alatt érző szível állunk.

Fent a keresztfán az Isten Fia szenved, aki ember fiává lett. Szűz a történéssel a legcsodálatosabb események mennek végbe, amelyek kizozditják a földet helyéből. Ott, Jézus lelkében a legnagyobb fájdalom dul, amely a földön emberi szívet érhet; ott fenn a keresztfán a legirgalmasabb szív dobog, amely valaha emberi kebelben dobogott; ott fenn a keresztfán az örökkévalóság találkozik a földdel; ott fenn a legborzalmasabb harcot vívja a sötétség és a világosság; ott a keresztfán fent most dől el az ember sorsa; ott most világrendítő események következnek be; ott fenn a keresztfán Valaki a legnagyobb áldozatot hozza; ott fenn most fejeződik ki a Fiúnak ez a mondása: "En elnegyek, hogy helyet készítssek nektek"; ott a keresztfán most lesz nyilvánvalóvá az Atya szíve. Megynilik előttünk az örökkévaló Isten, beléleltünk a szeretet mélységébe; ott fenn a keresztfán megismerjük az Atyát; ott most egy új világ születik, amely egyelőre titokban marad, csak később bontakozik ki s következik a csodálatos korszakok sora; ott a keresztfán egy új élet születik az egész emberiség számára. Ott vívja meg va judó harcát az Ember Fia a gyűlölködő világgal, amikor egyedül szeretett, -ugy, mint szerette az Atya a Fiát. Ott fenn a kereszten egy olyan történet bonyolódik le, amely idegen ettől a világtól és mégis itt a földön következik be. Ott fenn a keresztfán egy ember meghal, aki igazán ember volt s lenn a kereszt alatt zsoldos katonák osztogatnak ruhadarabokat, osztokodnak a ruhadarabokon!

"Édes testvéreim! Meg tudják-e érteni ezt a borzalmas ellentétet, amely a katonák cselekedete és az Úr cselekedete között volt? Behatol-e szivünkbe e kiáltó ellentét, a zsoldos katonák közönye miatt? Meg tudják-e érteni ezt a szivünkbe hasító ellentmondást?

Ha visszatekintünk azokra a csodálatos mondásokra, melyek Jézus ajkáról a kereszten elhangzottak, mikor az Atyát kérleli: "Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekednek", vagy amikor a latornak igéri: "bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban", vagy mikor anyjáról gondoskodik s rábizza kedves tanítványára: "Asszony, imhol a te fiad" s tanítványához fordulva: "imhol a te anyád", mikor kitör a kiáltás belőle: "szomjhozom!", mikor elhangzik ajkáról a szó: "Elvégeztetett!" s mikor sötétség támad s Jézus az utolsó szót mondja: "Atyám, a te kezébe teszem le szellememet!", ha ezeket összehasonlítjuk azzal, amit a katonák tettek, össze kell roskadnunk e látvány alatt! Micsoda közönyös szívek! Mikor a legszentebb szív szenved, a legközönyösebb magatartás! Író drámaibb történetet nem tudott volna kigondolni, mint ez volt. Hol vannak Shakespeare drámái ettől a drámától, mely ott a keresztfán végbement, megtörtént?!

Mos, így kell ezt a ruhaszétosztást és ezt a sorsvetést szemlélni. A katonák tette mutatja, hogy kicsoda is az ember. Filátus odaállította az Urat a tömeg elé és azt mondta: "Imé, az ember!" És a Sátán odaállítja ezeket a katonákat az emberek elé, hogy lássák, hogy kicsoda az ember. Nézzünk be a szivünkbe; nem a legtöbbször ugyanilyen közöny lakik benne? Közönyös, érzéketlen a szivünk, mint amilyen

katonáké volt. A katonáknak nem volt sejtelmük sem arról, kicsoda Jézus. Még gondolatukban sem merült fel, mi megy végbe a keresztfán. Vakok, süketek, halottak voltak. Ime, a bűn munkája az emberben! Ime, ezt érte el az ember, mikor az Isten közel hajolt, hogy a szeretetét éreztesse. És ott áll az ember a maga közönyével az isteni szeretettel szemben. Az a közöny, amely a római katonákban volt, az a nemtörődömség még bántóbb, mint a gyűlölet. És mégis, miért vádoljuk a római katonákat, mikor azok tesszük. Mikor ezeket a borzalmas ellentéteket magam elé állítottam, feltűnik a lelkemben egy imádkozó ember. Egy olyan imádkozó ember, aki a szájával ékesen szól, szép szavakat rak egymás mellé és az egész imádságából látszik, hogy a megfeszített Krisztushoz semmi köze s csak magát árulja s szép szavai után dicséretet vár. Mondjátok, ez az imádság az imádságnak olyan kiáltásnak kellene lennie, amivel az Istent az ég-
 ni, hogy Isten irgalma alászálljon, akkor az ember ezek helyett nyomorult hiúságból magát produkálja. Mondjátok, az ilyen imádság nem ugyanolyan közönyből fakad, mint a katonák közönye? Mikor a templomba járunk, mikor leri, hogy szívünkben semmi sincs, csak az, hogy egy szokásnak eleget tegyünk, vagy hogy egy korty bor lenyelésével, vagy egy falat kenyér meg-
 vésével a bűnbocsánatot megvásároljuk magunknak és sejtelmünk sincs arról, hogy mit jelent a kenyér és bor, ami mögött ott áll az, akinek a vére kiömlött és ami mögött ott áll az egy test, aki mindenki számára kapható. Mikor ott állunk ezzel az igazsággal szemben, úgy hogy lealacsonyítjuk egy varázs-szertartássá és azt gondoljuk, hogy eleget tettünk amit az Úr kíván tőlünk, -mondjátok, ebben nincsen abból a közönyből, ami a római katonák szívében volt?! Mikor körülvesz egy emberiség minket, amely sötétségben él, amely féltájtán táholyog a veszedelem felé, mikor körülvesznek emberek, akiknek sejtelmük sincs a veszedelem felől, amely felé haladnak és mi végezzük a mi mindennapi dolgainkat közönnyel s a tömeg nyomorúsága nem hat bele a szívünkbe, -mondjátok, nincsen -e ebben a közönyben a római katonák közönye Jézus iránt? És mikor beleszokunk a földi nyomorúságunkba s hivalkodva ott állunk a világban és nem sejtünk semmi hívást, hogy szolgáljunk a nagy Királynak és belenyugszunk a történésekbe, hogy mindennek így kellett lenni, -mondjátok, nincs meg ebben a katonák közönye? És ha ezt mind átgondoljuk és visszafordítjuk tekintetünket a Golgota hegyére és látjuk alatta a római katonákat, amint alkuszna és sorsot vetnek a ruhadarabra, -elkel a ruha, mindegyik darab gazdát talál s a katonák megelégedetten nevetgélnek, -akkor ott áll előttünk ez a világ, az emberiség és az emberiségben mi magunk...
 Lent a keresztfán az Isten Fiának szíve megszakad! Csodálatos egy történet!

hogy az Ő ajkáról mégis ~~maximális~~ az az imádság fakadhatott fel: "Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek" s hogy ennek a közönynek közepette a megfeszített látor lelke mélyéből feltört az a sóhaj: "Uram, emlékezzél meg rólam" s megtalálta az egyetlen szívet, amely azt felelte: "Még ma velem leszel a paradicsomban" és hogy e hidegség mellett nem-fagytak meg a szívek és hogy egy anya hallotta: "Ime, a te fiad" és egy tanítvány utolsó végrendeletet kapott: "Ime az-anyak", -
 hogy ez mind megtörténhetett, nem csoda-e?
 "ent osztozkodnak a katonák és a keresztfán még mindig ott dobog a szív. Jézus utolsó kinjában azt mondja: "Szomjuhozom!" s az a szív, amely előtt megnyílt az éjszaka minden sötétsége, felkiált: "Én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engemet?" és ebben az elhagyatottságban lelke azon aggódott, hogy ez a közönyös tömeg hová fog jutni és diadallal kiáltotta: "Elvégeztetett!", s hogy e hideg, szeretetlen emberek társaságában ezek elhangozhattak, nem csoda-e?... És ez mind megtörtént. Ez a keresztfá csodája!
 az az isteni szeretet, amely hozzánk szólott, semmiben sem oly világos, mint ebben a háttérben, amit a római katonák szolgáltattak, mikor megosztottak ruháin és sorsot vetettek köpenyére. S most

I. rész 1-5. Kezdetben volt az Ige az Ige Isten felé fordulva volt és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Isten felé fordulva volt. Minden általa támadt, aminek létele van. Benne élet volt. Az élet az emberek világossága volt. A világosság a sötétségben fénylik: és a sötétség azt nem tartóztatta fel.

János evangéliuma ugyanazzal a szóval kezdődik, mellyel a Mózes I. könyve. "kezdetben volt." Az Örökkévalóság számunkra elképzelhetetlen fogalom. Isten öröktől fogva volt és örökké lesz: így szoktuk mondani: de hogy ez mit jelent nem értjük. A végtelen időt értelmünkkel betölteni nem tudjuk. Amí világnk nem öröktől fogva való: kezdetben volt. Valamikor semmi sem volt belőle: azután egyszer csak támadt és azóta van, hogy előtte mi volt nem tudjuk: már rajta törni a fejünket. Origenes fő akarta lebontani az Örök életet takaró függőnyt e azt állította, hogy Isten a kezdet előtt is világokat teremtett. Erről azonban semmi bizonyosságunk nincs és nagyon unalmasnak látezik, hogy Isten folytatás nélküli világokat teremtsem az elmúlásnak. A teremtésnek célja van és története van: a cél csak Örök lehet s azért a mai történetnek Örök folytatása van. Nem valószínű, hogy Isten folytatás nélküli világokat alkotott volna. A Szentírás nem beszél több kezdetről, csak egyről. Az egy kezdés után Isten csak folytatni fogja, amit alkotott és ha lesznek is újkezdések, azok nem viselhetik többé annak az "első" kezdetben" azónak a jellegét: az új kezdeknek csak megújítások lehetnek helyrehozások kezdetei. "Kezdetben volt az Ige." A görög szó, melyet volt-tal fordítunk magyarra folyamatos, folytonos állapotot fejez ki, melyben a támadás, kezdet fogalma nincs benne. Az Ige volt és nem támadt. Az Ige "volt"-jába ékelődött be a "kezdet," úgy hogy az Ige akkor is volt már, mikor a világ "támadt."

Sennünket érdekel az Ige multja: "voltja", a kezdet előtt is és a kezdet után is. A kezdet előtt az Ige az Isten, azaz az Atya felé fordult, ami azt jelenti, hogy az istenség önmagában élt s a Benne levő életet nem adta még át másnak, a teremtményeknek. A görög pro accusativus-sal irányt fejez ki, a-Nál-nél-lelvaló fordítás tehát helytelen. Az írónak nem lehetett gondolata, hogy az Ige tartózkodási helyéről, vagy állapotáról beszéljen s a ezt Istennel határozza meg akkor, amikor Istenen kívül semmi sem volt. Ellenben hangsúlyozni akarta, hogy a Fiu, akit Igének nevez, már akkor is tevékeny volt, de ez a tevékenysége - teremtés nem lévén - az Atya felé irányult. Az Atya volt a gondolat, Ő volt a szó az alakot öltő gondolat, Ő volt a szó, a minta, amely után a világnak egykor támadnia kell majd. Az Atya a Fiuban, azaz az Igében szemlélte azt amit teremteni/kellett/készült. A Fiu szembe nézett az Atyával, az Isten felé fordult. Minden gondolat ott volt Örökzében a Fiuban s az Atya gyönyörködött Benne.

Egyezzer elhangzott a teremtő "Legyen!" szó a belfelé forduló Ige kifelé fordult és létre jött a világ. Így lett az Ige közbenjáró az Isten és a teremtett világ között. Az volt a nye kezdetben, mikor támadni kezdett a világ. "Minden általa/lett/támadt és Nélküle semmi sem lett, ami létet nyert. A Fiunak, vagyis az Igének e kétfelé fordulásával szemben az evangélista ezúkegesnek tartja hangsúlyozni, mikor támadni kezdett a világ az Ige Isten felé volt fordulva, az Atya sugarait verte vissza, az Isten fényképezte: "Az Atya: Ige és az Isten között semmi különbség nincsen, ami az igén keresztül támadó világba került, az mind Istentől jött. Nem volt kétféle teremtés: egy jó és egy gonosz. Hiszen minden az Ige által támadt, ami létezik: az Ige pedig csak az Isten felé volt fordulva s így tartalmát mástól nem kaphatta. A teremtés mikor "támadt" mindenestől isteni, tiszta és jó volt. Ha egyszer helyre áll, ismét ilyenné kell lennie. A gonosz így később tolaakodott be s nem tartozik a teremtés lényéhez: a halál és betegség sem. Ezeknek semmi köze az élethez, - mint a rossznak a világossághoz - már pedig aki által a mindenség teremtetett élet volt és világosság. Az élet nem termelhetette a halált, s a fényből nem állhatott elő a rossz. Mikor az Ige Isten felé fordulva élt, halál, betegség nem léteztek még. Mindez a teremtés után keletkezett.

"Benne az élet volt" Ebből az következett, hogy az élet előbb volt, mint a kezdet s létezése épen olyan Örök, mint az Ige léte! Az életet tehát nem teremtette Isten, hanem belőle lehelte a világba. Az élettel Isten a saját létét adta a világnak, Magát küszölte a világgal. Az is következik ebből, hogy az Istentől való elszakadás halált nemz. Az élet mindenlétét, tehát azért nem tudja a tudomány felfedezni, mert Isten lényéhez tartozik, aki rejtve van a világ előtt.

János örömhírének magyarázata.

Istent kell látnia annak, aki az életet látni akarja. Az élet titokzatos, megközelíthetetlen csoda, hatalom, az Őkörülfelfuvalkodott béka az, aki az aal állítja magát, hogy az életet valaha elő tudja állítani. A halál beteljesített ebbe a világba s a lehetőséget az ember adta neki azzal, hogy Istentől, az élet forrásától elszakadt.

„Az élet az emberek világosságja volt.” Az élet fogalma után egy új fogalmat hoz elő az evangélista, a világosság, vagy fény fogalmát. A fény és élet egy: tehát a fény épen úgy nem teremtett, mint az élet. Amikor Isten kimondotta: „Legyen világosság!” a már lélegző fényt szölitotta elő, hogy kezdje el alkotó munkáját az anyagon. A fény is Isten lényege! Az Isten fény! „mondja az apostol levelében /1. Ján. 1:5/ és hozzá teszi: „semmi sötétség nincs benne” tehát a sötétség nem tartozik Isten lényéhez. Más azonban a szellemi fény és a szellemi sötétség, mint a testi világosság és a testi homály. Mikor a Teremtő az anyagi világot teremtette, belé teremtette a fény és homály lehetőségét s ennyiben teremtője lett a fizikai világosságnak és a fizikai sötétségnek. Mindkettőnek eredete a szellemi világba nyulik vissza: de a szellemi fény és sötétség nem teremtett dolgok. Ez a mondat: „az élet volt az emberek világosságja” az életet épen úgy helyezi bele az emberi világba, mint ahogy Isten a fényt minden más dolgoknak alkotójaként bele helyezte a teremtett világba. Fény nélkül nincs élet s ahol fény van, ott megindul, kifejlődik és megerősödik az élet. Az emberben elhelyezett élet bontja ki, fejleszt s erősíti az embert, mint a fény a teremtésben teszi. Táplálék, gyógyszer még nem élet: hanem az élet dolgozza fel és buzdítja a szervezet hasznára mindkettőt. A gyógyszer nem gyógyít, mint a neve mutatná, csak előkészíti a gyógyítást, csak utat seper előtte. Gyógyítani csak az élet képes, mely Istentől jön. A gyógyulásért tehát imádkozni kell s azt az adja, aki az életet. Mikor Isten életet lehell, az olyan, mint amikor világosság gyul fel valahol. Mikor Isten nem ad életet, az olyan, mint amikor egy tájra éjjel borul. Még inkább észlelhető az életnek ez a megvilágosító hatalma a szellemi világban. Az emberi ész csak osztályozni, csak skatulyázni tud, de látni, dem mindaddig, míg Isten Szellem meg nem világosítja. „a Ige megértésért imádkozni kell. Belém áramlik az élet szelleme s egyszerre látok, látom Isten rejtett titkait, látom a dolgok igazi összefüggését, próféta leszek, tanító, bölcs. Ha Isten életet nem áramlik belém, nem látom az igazságságot, elcsúszok, bolond leszek. A bolond így szól az ő szívében: Nincs Isten! Ez a hideg halálnak a beszéde. Az ilyen embernek az útja a sírhoz vezet! Az élet ma is az égből jön, nem a bétüől, hanem az élő Szabadítóból a Szellem az Ővéből veszi s úgy adja nekünk. Nem a tagadásból jön a világosság, hanem a bizó hitből, mely az Igéhez tapadt. Az élet a világ teremtő, alkotó hatalma!

„A világosság a sötétségben fénylik.” Megint egy új fogalom kapcsolódik az eddigiekhez: a „sötétség”. Említettem, hogy szellemi és fizikai sötétség van. A sötétség a fény hiánya: de más az a sötétség, mely a fény érkezése előtt volt jelen és más az a sötétség, mely azáltal jött létre, hogy szétronbolta a világosságot: előbbi ártatlan, mert még nem a bünt, a lázadást: utóbbi gonosz, mert gyűlöli a fényt s annak megsemmisítésére tör. Mikor az alkotás pihen, jótékony sötétség, megnyugtató homály borul a világra, elmére. A szentek szentje sötét volt, mert Isten ott megnyugodott munkáitól. Az Isten mikor alkotni kezd, meggyújtja a világosságot, ekkor a sötétség felderül. És a sötétség nem tartóztatja fel a világosság diadalutját, a fény alkotó munkáját, mert a sötétség magában tehetetlen, semmi, a fény hiánya. Az ártatlan sötétség készséggel ad helyet a világosságnak. De a támadó sötétség, mely nem akarja az igazságot látni, ép oly kévéssé tudja a fény útját feltartóztatni. Az igazság fénye besüt az ellenálló engedetlen szívekbe is és halk, birtos szavával a lelkiismereten át megingatja, bizonytalanná teszi a sötétben maradni akaró istentelent. Saul, a sühét üldözó, engedelmesen hódol meg egy szelid slaknak, ki neki látomásban jelenik meg. A mártirok sírjából kiált az igazság mint Ábel vére Kainhoz. Ez a világ, amelyben semmi sem teremtett az Ige nélkül, úgy van teremtve, hogy fent nem állhat, csak az igazság igéje által. Isten szava hangzik: Legyen világosság! és a világosság feltartóztatlanul megy előre és végzi munkáját. A hazug embert s sánte kugya is utólerák s az igazság még a kárhozat poklóban is elválk a hazugságtól, hogy ítéletre érleljen.

I. rész 6-8 vers. Tánada egy ember ki Isten mellől küldetett el: a neve János. Tanúságtétel végett jött, hogy a világosságról tanúságot tegyen, hogy általa mindnyájan higgyjenek. Nem ő volt a világosság: azért jött csak, hogy tanuskodjék a világosság felől.

A teremtett világban, mely tisztán, jól került ki a Teremtő kezéből s melyben minden a Fiun keresztül jött létre fájdalmas hasadás történt: a világosság mellett feltűnt az ellenséges sötétség, az életet elnyeléssel fenyegette a halál. A teremtett emberek is két csoportra oszlottak: egyik a sötétségnek adta oda magát, másik a világosság mellé állott. Megkezdődött a harc a sötétség és világosság között. A sötétség gyűlölettel, fegyverrel, üldözéssel harcolt: a világosságnak nem volt más fegyvere, csak az Ige, a világosságról tett tanúság. Ha kellett meghalt ezért a tanúsáért és azzal erősítette annak erejét. A legnevezetesebb tanúbizonyosság, ki meghalt az igazságért, János volt, ki azért jött, hogy utat készítessen az igazi világosságnak, ki a világra jönni szándékozott. Még anyja méhében időzött, mikor a szent Szellem már hatalmába kerítette s röpösve köszöntette a Szabadítót, ki egy másik anya méhében közeledett hozzá. Ifju korában kiment Dél puszta-jába, mely közel volt szülővárosához, Juttához: messze a bűnös emberi társaságtól Istent kereste. Ugy értette meg Isten küldetését: Isten mellől küldetett el 30 éves korában, hogy hirdesse a megígért Messiás közeledését. János, Jochám volt a neve, ami azt jelenti Jahve irgalmas. Ez az irgalom, az isteni kegyelem hajolt le az emberiséghez s küldött Szabadítót azoknak, akiket a sötétség rabszolgákká tett. Nem ő volt a Messiás, a Világosság: János tudta magától, hogy esendő bűnös, kinak magának is szüksége van a megbocsájtó kegyelemre: de tudta, hogy a világosság, az Ige, az Isten Fia itt van már a világban, hogy megezabadija a világot. Az ő küldetése csak annyi volt, hogy erről a világosságról tanúságot tegyen, az emberek figyelmét ráirányítsa a Megváltóra. Ezt tették tulajdonképpen az összes próféták, kik közt Jézus előtt az utolsó János volt. Jánost még a papok, az írástudók s vének is prófétának ismerték el. Jánosban az egész próféta-ság tekintélye tett tanúságot amellett, hogy a názáreti Jézusban Messiás, az Isten Fia jelent meg, de a zsidók vezetői Jézust annyira nem becsülték, mint Jánost, aki pedig nem volt a "világosság."

Az igazi világosság, mely mindenre emberre világít megérkezett volt a világra. A világban volt, a világ általa lett: de a világ nem ösmerte meg őt. A sajátjába jött: de a sajátja nem fogadta őt el. Akik befogadták, azoknak mind lehetőséget adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek, azoknak, akik annak nevében hisznek, aki nem vérnek keveredéséből, sem husnak akaratából, sem férfi akaratából, hanem Istenből született. 9-13. versek.

Vannak bolygók, melyeknek nincs igazi világosságuk, hanem a napnak

itt hiányzik egy lap.

Simon testvére volt a szelid csöndes András. A másik tanítvány nevét elhallgatja az evangélista: ez nem lehetett más, mint a szerény szerző. András és János nemcsak egy város lakói voltak, nemcsak egy mesterségen, hanem társai is voltak az üzletben: bizonyára még ennél is többek barátok. Együtt mentek ki Jánost hallgatni, tehát együtt keresték Jézust. A mély szívű heves János jól összeillett a kicsinyeket szerető, nyugodtan szemlélődő Andrással. Az elhatározás is egyszerre született meg bennük. Amikor megértették János ujjmutatását, akármennyire hálásak is voltak János iránt, követték János intését s keresték a többet, a prófétát otthagyták és mentek a Beteljesülés felé. Itt nem az ember iránt való hűség döntött, hanem az Istenhez való hűség. Hisz János nem azért jött, hogy magához kösse az embereket, hanem Ahhoz, akinek ő csak az utját készítette. A Király jött és az utkészítő félreállott. Az utkészítő épen úgy tudta, hogy itt minden Istenért történik, mint tudták azok, akiknek lelkében az ut készült el. Nem maradhattak a készületnél, át kellett menni Ahhoz, akinek az ut készült. János is, két tanítványa is egyaránt a Messiást várták. Nehéz kérdés, hogy János maga miért nem ment két tanítványával együtt. Neki helyén kellett maradnia, hogy más lelkekben is készítse az utat. Legalább ezzel magyarázta meg magának, hogy ő maradt. Jézus nemcsak a láb dobogásáról, a kavics ropogásáról tudta meg, hogy valaki követi: hanem szíve mutatta meg neki, melyben szelleme adta meg a jelzéseket, mint ahogy megérezte a vér-folyásos aszony érintését is. Hátra fordult, hogy keresse azokat, akik őt keresik. Isten keresése s a mi keresésünk találkozni szokott. — Mit kerestek? — kérdezte, úgy mint az emmausi tanítványoknak azt mutatta, hogy tovább akar menni. Tudta kít keresnek?: de aki Istent akarja, annak ki kell mondania ezt az akaratát.

A két tanítvány, akik Jánoson át most a Mester tanítványait keresték, nem azt mondta: Téged keresünk! Hiszen már megtalálták őt! Nem kértek engedélyt

reá, hogy elé mehessenek, hát miért jött volna a Messiás, ha nem azért, hogy népevel együtt lehessen? Tudták, hogy a Messiás elfogadja őket, mert Reája várak. Azt kérdezték: hol szállottál meg? Hová menjünk, hogy Veled tölthessük ezt a napot? Bemertő János ugyan nem Messiasként jelölte meg Jézust, hanem Isten Bárányának mondotta őt s ezt a nevet őknél egészen értették még akkor: de tudták azt, hogy Jézus az eljövendő, akit egész Izráel vár. Lehettek a meggyőződésben később kétségek, kutatások: de ebben a pillanatban csak a megtalálás érzése foglalta el szívöket. Ha megtalálták, akit kerestek, akkor itt a szerénykedésnek helye többé nem lehet: legfoglalták maguknak őt, élvezni akarták, akit Isten küldött nekik; Azért csak az érdekelte őket, hol lakik a Messiás. Bizonytalanok voltak még sok dologban: azt sem tudták, hogy hová fogja őket vezetni. Az, akit megtaláltak, de tudták, hogy Reá kell bízniok magukat. Ebben a tudatlanságukban úgy szólították őt, mint akkor az Istenhez vezető tanítókat szokás: Rabbinak, ami magyar nyelven olyasmit jelent, mint főur elnevezés: ezért fordítja az evangélista a Rabbi szót didaskolosz-szal, magyarul tanítóval. A felnőttek tanítóját, a plébánost ma is főurnak cimezzetik. A címre éhes emberek szívesen fogadták az ilyen kitüntető megszólításokat s elfogadták azokat akkor is ma is. A kérésre: Hol szállottál meg? Jézus ezzel felel: Jöjjetek s lássátok meg! ami igérszives s közvetlen válasz volt mert nemcsak hívás volt benne, /jöjjetek/ és lássátok meg, hanem ígéret is, hogy látni fogják, amiért utána indultak. A két tanítvány nem kérte magát, hanem örömmel indultak Jézussal együtt s aznap ott is maradtak nála. Az elindulás 10 óra volt, mai időszámítás szerint kb. 4 óra du. miután az órákat reggeltől számították. Jézus órákon át foglalkozott az első két tanítvánnyal s azok örömmel hallgatták. Gyorsan jöttek új tanítványok. *Joh. 1. 40-50*

Azok közül, akik János szavát hallották, őt pedig követték az egyik Andrés volt. Ez először saját testvérét Simont találja meg s azt mondja neki: Megtaláltuk a Messiást! /Lefordítva: a Krisztust, Felkentet/ Elvezette őt Jézushoz. Mikor Jézus rátekintett így szólt: Te vagy János fia, Simon? Kétfásnak fogsz neveztetni. Ez lefordítva: Péter, Kőszikla. Másnak Káliába akar menni s megtalálja Fülöpöt. - Kövess engem! - mondja neki Jézus. Fülöp Betsaidából való volt, Andrásnak és Péternek a városából. Fülöp megtalálja Nátánáelt s ezt mondja neki: akiről Mózes a törvényben és a próféták irtak a Názáretből való Jézsef fiát, Jézust megtaláltuk. Natanáel ezt mondta: Názáretből eredhet-e jó? Jöjj és lásd meg! - felelte Fülöp. Jézus meglátta Nátánáelt, mikor hozzá ment és azt mondta róla: Lám ő igazán izráeli! Benne nincs családság - Honnan ismeresz Te engem, kérdezte Nátánáel? - Mielőtt Fülöp hívott volna láttalak a fügefa alatt! - felelte neki Jézus. Megszólalt Nátánáel: Rabbiz Te az Isten Fia vagy! Te vagy Izráel királya! Jézus ezt felelte neki: Hiszes mert ezt mondtam: Láttalak a fügefa alatt? Ezeknél még nagyobb dolgokat is fogsz látni, majd így szólt hozzá: Bizony, bizony ezt mondom nektek, megnyilvánfogjátok látni az eget és Istennek angyalai föl és alászállani az embernek Fiára.

János evangéliuma részletesen leírja bemutatkozását és első tanítványaival való megismerkedését. Elhívásáról még nincsen szó, csak ígéret-ről, melyeket együtt és külön-külön kapnak Jézus első ismerősei. Akousanton para Jáannou: azt jelenti, hogy ott voltak János oldalán és ebből a közelségből, ebből a viszonyból kifolyólag ösmerkedtek meg Jézussal. A szó, melyet János mondott, oly tartalmu volt és oly hatalmas, hogy nemcsak futó elmélkedést keltett hallgatóiban, hanem azonnali határozott tette serkentetteket; követték Jézust. Jézus elfogadta János bizonyágtételét és az első követőket, kik nem határozott, kifejezett hívás következtében, hanem egy belső vonzásra lettek követők. Ami most bennök tiszta s eltökélt akaratnyilvánítás nélkül végbe ment, annak később tisztázódnia és elhatározássá érlelődnie kellett: "mindenöket elhagyván s magokat megtagadva" kellett Jézus követőivé lenniök. A vonzás, amelynek most engedelmeskedtek a Szent Szellem ébresztgetése, égése volt az ő emberi szellemökben, tehát nemesebb szuggesztió: de Jézus követése nem alapulhat szuggesztión, mégha az a legnemesebb és legtisztább is, hanem csak önkéntes szabad elhatározáson és ennek az elhatározásnak kellett még bennök megizmosodnia. Ma azt a hibát szokták elkövetni, hogy az első ébredését a léleknek, megtérésnek és Krisztus melletti döntésnek szokták nevezni s a lelkektől olyasmit követelnek, amire azok isteni vonzásnak ebben az állapotában még nem képesek. Olyasmi ez, mintha egy kis gyermektől erejét meghaladó munkát kívánnának.

megbetegszik tőle a gyermek. Jézusnál követőinek ebben az állapotában a legnagyobb gyöngédséget látjuk irányukban, mindent amit kapnak csupa édes-ség, gyermektápszert, de mégis világos határozott ígéret. Büncstromlásnak, amin a mai evangélisták hajlamosak, nyomát sem látjuk itt: Jézusnál később sem természetéhez legkevésbé sem igazodik, hanem tisztán égi, szellemi. A tanítványok ennek a tiszta égi levegőnek hatása alatt egyrészt boldognak érzik magukat, másrészt telve vannak friss, gyermeki lelkesüléssel, vágyal, hogy amit magok megtaláltak, másokkal megosszák. Tovább adják a hívést, melyet ők kaptak, a bizonyágtételt, melynek ők engedtek: de bizonyágtételők még tapogatózó, bár abban, hogy mit találtak, az igazi, semmi kétség, vagy találgatás nincs a szavakban. Az egész jelenet csoporton szellemi tisztaság ömlik el párosulva a gyermeki lélek üdeségével. Ami gyermeki, nem gyermeki: a lélek tiszta féffinsága és üde gyermeki volta nem zárják ki egymást: mindkét tulajdonságnak tiszta megnyilvánulásával találkozunk e történetben.

1. rész.

János 19-28-ig. Így hangzott János bizonyágtétele, amikor a zsidók Jeruzsálemből papokat és Lévitákat küldtek hozzá, hogy megkérdezzék őt: Ki vagy te? Megvallotta, és nem tagadta: Nem én vagyok a Felkent! Akkor megkérdezték hát. Illés vagy talán? Azt felelte: nem vagyok. A próféta vagy-e? Nem! - felelte - Kivagy? - kérdezték hát tőle - hogy feleletet vihessünk azoknak, akik küldötték minket. Mit mondasz magadról? Ezt felelte: a pusztában kiáltó szó vagyok én: Egyenessé tegyétek az Urnak utját, mint azt Ézsaiás próféta mondta! A külsöttek a farizeusok közül valók voltak. Megkérdezték őt: Miért meritesz be, ha nem Te vagy a Felkent, sem Illés, sem a próféta? Én vízbe meritek - felelte nekik János - ott áll köztetek, akit ti nem ismeretek, aki utánam jó, akinek nem vagyok méltó, hogy sarujának szíjját megoldjam. Ezek a dolgok, Jordánon túl történtek, ahol János a bemerítést végezte.

A nagy kozmikus/világtani/ és kozmoszt megelőző tárgyú kérdések fejtegetéséből János evangélista hirtelen áttér saját idejének történetéhez: azt mondanánk: az örökkévalóság kérdéseiből az idő történéseihez. A nagy események változásával azt akarta elérni, hogy az olvasó saját korának kicsiny történéseiben felfedezze az örökkévalóság nagy mozgalmait, melyek Bemerítő Jánossal és különösen az Utánajövővel a Felkenttel az örökkévalóságból az időbe léptek be. Az örökkévalóság és az idő találkozott akkor, amikor a földi történés megkezdődött s a Teremtő kimondotta: Legyen világosság! Most hasonló kezdés történt egy másik "kezdés"-bent kellett írni akkor, amikor az Örök Ige emberré lett s amikor szellemi világosságként ragyogni kezdett a sötét embervilágban. Nem János volt a ragyogó nap, ő csak előhírnöke volt annak, hogy a Nap felkelőben van a zsidók királyra nem azt várták, ami jött az ő igényeiknek s a várakozásaiknak mélyen alatta maradtak vannak, amit Isten közölni akart az emberiséggel. A zsidók csak egy földi királyt vártak, aki Dávid leszármazottja lesz s ki őket el-lenségei külső politikai hatalmától megmenti majd: ki őket a világ uraivá fogja tenni. Ezek a zsidók semmit sem különböztek azoktól az izraelitáktól, akiket bűneik okot adtak arra, hogy Isten elvegye a választott népétől az országot és az isteni megbízást arra, hogy a többi nép vezérei, utmutatói legyenek az Istenhez visszavivő uton. Azok azt várták, hogy Isten melléjük áll s elnézi vétkeiket, hűtlenségeiket, bálványozásaikat. A János korabeli zsidók nem vártak bűneiktől megváltó, szívüket és lelküket megtisztító Szabadítót, hanem csak a külső rabságtól megszabadító földi királyt. Ők jók voltak maguknak, mint a templomban a vámszedővel együtt imádkozó farizeus. A Jézus korabeli papok, mindamellett, hogy szándékaik, tetteik és cselekedeteik távol voltak Istentől, a zsidó nép Istentől rendelt vezetőinek tekintették magukat és a pusztában ígértak hirtető János körül előálló ébredésnek, megmozdulásnak ellenőrzésére követeket küldtek el, hogy azok a mozgalmat megvizsgálják és Jánost kikérdezzék. Azóta is sokszor érezték magukat Istentől távolálló papok arra hivatva, hogy Isten köveit megpróbálják és isteni hivatásukat ellenőrizzék. Emberek, akiket nem Isten hívott el és nem Isten küldött akarták megítélni azok hitelességét, akiket nem Isten elhívottai és követői voltak. Ez a visszás ferde viszony áll itt is elénk, amikor a földi intézményes papság és próféták utolsó képviselője János, találkoztak. János mindamellett telje készséggel felel a farizeusok küldöttéi kérdéseire, mivel bennök az Istentől felállított templomi papság képviselőit látja. Mikor azonban ugyanilyen népvezérek sok magán emberként jelennek meg a környezetében/Luk. 3,7./akkor viperafajzatnak nevezi őket s megtagadja a velők a közönséget.